

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KÂZIM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

Pindaros

BÜTÜN ZAFER ŞARKILARI

Çeviren: Erman Gören

YAPI KREDİ YAYINLARI

Pindaros (MÖ 518-438), lirik şiirler arasında yapıtları en iyi şekilde korunarak günümüze kadar gelen Yunan şairdir. *Bütün Zafer Şarkıları* ise bu türün (epinikion) ulaşabildiğimiz en geniş külliyatını oluşturur. Thebailı soylu bir aileye mensup olan Pindaros, yaşadığı dönemde en zorlu rakipleri olan Keoslu Simeonides ve onun yeğeni Bakchylides ile girdiği zorlu şiirsel rekabetle nam salmıştır. Şiirlerinde yoğun şekilde kullandığı dramatik öğelerin parlaklığı büyük hayranlık kazanmasına ve Horatius, Catullus gibi Latin şiirinin öncü şairleri tarafından model alınmasına yol açmıştır. *Zafer şarkılarında* başvuru mitler takip edilebilecek bir niteliğe sahip olsa da kullanılan yoğun metaforik dil, şiirsel biçimi zorlayan üslup ve özdeyişlerin derinliği şarkılara nüfuz edilmesi için okuyucunun da çabasını gerektirir.

Pindaros
BÜTÜN ZAFER
ŞARKILARI

Giriş, çeviri ve notlar
Erman Gören

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4460
Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 92

Bütün Zafer Şarkıları / Pindaros
Özgun adı: 'Επιwinicia Πινwάρου
Çeviren **Erman Gören**

Kıtap editörü: **Derya Önder**
Düzeltili: **Filiz Özkan**

Tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Akgül Yıldız**

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Guvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

Çeviriye temel alınan baskı: SNELL, B – MAEHLER, H. (ed.) (1980) *Pindari Carmina cum Fragmentis, Pars I: Epinicia* (6. basım, ilk basımı 1964). Leipzig: Teubner Leipzig: Teubner
1. baskı: İstanbul, Temmuz 2015
ISBN 978-975-08-3366-3

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2015
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος
bir gölgenin rüyasıdır insan
Pindaros

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ • 11

OLYMPIA ZAFER ŞARKILARI

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI I • 35

TEK AT KOŞUSU MUSABAKASININ MUZAFFERİ SYRAKOSAILI
HIERON İÇİN (MÖ 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI II • 41

İKİ TEKERLEKLI SAVAŞ ARABASI MUSABAKASININ MUZAFFERİ
AKRAGASLI THERON İÇİN (MO 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI III • 46

İKİ TEKERLEKLI SAVAŞ ARABASI MUSABAKASININ MUZAFFERİ
AKRAGASLI THERON İÇİN (MO 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI IV • 50

İKİ TEKERLEKLI SAVAŞ ARABASI MUSABAKASININ MUZAFFERİ
KAMARINALI PSAUMIS İÇİN (MÖ 452)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI V • 52

KATIR ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ KAMARINALI
PSAUMIS İÇİN (MO 448)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VI • 54

KATIR ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ SYRAKOSAILI
HAGESIAS İÇİN (MO 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VII • 60

YUMRUK DÖVÜŞÜ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ RHODOSLU
DIOGORAS İÇİN (MÖ 464)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VIII • 66

DELİKANLILAR ARASINDAKI GÜREŞ MUSABAKASI MUZAFFERİ
AİGINALI ALKIMEDON İÇİN (MÖ 460)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI IX • 70

GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ OPOUSLU EPHARMOSTOS
İÇİN (MO 468)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI X • 75

DELİKANLILAR ARASINDAKI YUMRUK DOVUŞU
MUSABAKASININ MUZAFFERİ LOKROI EPIZEPHYRIOILU HAGESIDAMOS
İÇİN (MÖ 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XI • 80

DELİKANLILAR ARASINDAKİ YUMRUK DÖVÜŞÜ MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ LOKROI EPIZEPHYRIOİLÜ HAGESİDAMOS İÇİN (MÖ 476)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XII • 82

UZUN MESAFE KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
HİMERALİ ERGOTELES İÇİN (MÖ 466)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XIII • 83

STADION KOŞUSU VE PENTATHLON MÜSABAKALARININ MUZAFFERİ
KORINTHOSLU KSENOPHON İÇİN (MÖ 464)

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XIV • 89

STADION KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ ORKHOMENOSLU
ASOPIKHOS İÇİN

PYTHIA ZAFER ŞARKILARI**PYTHIA ZAFER ŞARKISI I • 93**

İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASI MUZAFFERİ AİTNALİ
HIERON İÇİN (MÖ 470)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI II • 99

İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
SYRAKOSAILİ HIERON İÇİN (MÖ 470 ya da 468?)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI III • 104

TEK AT MÜSABAKASININ MUZAFFERİ SYRAKOSAILİ HIERON İÇİN
(MÖ 474?)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI IV • 109

İKİ TEKERLEKLİ AT ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ KYRANALİ
ARKESİLAS İÇİN (MÖ 462)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI V • 124

İKİ TEKERLEKLİ AT ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ KYRANALİ
ARKESİLAS İÇİN (MÖ 462)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VI • 129

İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AKRAGASLI KSENOKRATES İÇİN (MÖ 490)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VII • 131

DÖRT ATLI ARABA MÜSABAKASININ MUZAFFERİ ATİNALİ MEGAKLES
İÇİN (MÖ 486)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VIII • 132

GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AİGINALİ ARİSTOMENES İÇİN
(MÖ 446)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI IX • 136

HOPLITÉS KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ KYRANALI
TELESIKRATES İÇİN (MÖ 474)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI X • 143

DELİKANLILAR ARASINDA DIAULOS MUSABAKASININ MUZAFFERİ
THESSALIALI HIPPOKLEAS İÇİN (MÖ 498)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI XI • 147

DELİKANLILAR ARASINDAKİ STADION KOŞUSU MUSABAKASININ
MUZAFFERİ THEBAILI THRASYDAIOS İÇİN (MÖ 474 YA DA 454)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI XII • 151

AULOS ÇALMA MUSABAKASININ MUZAFFERİ AKRAGASLI MIDAS İÇİN
(MÖ 490)

NEMEA ZAFER ŞARKILARI**NEMEA ZAFER ŞARKISI I • 155**

DÖRT ATLI ARABA MUSABAKASININ MUZAFFERİ AITNALI KHROMIOS
İÇİN (MÖ 476'DEN SONRA)

NEMEA ZAFER ŞARKISI II • 159

PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AKHARNAILI TIMODEMOS
İÇİN

NEMEA ZAFER ŞARKISI III • 161

PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ AİGINALI ARISTOKLEIDAS
İÇİN (MÖ 475?)

NEMEA ZAFER ŞARKISI IV • 165

DELİKANLILAR ARASINDAKİ GÜREŞ MUSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI TIMOSARKHOS İÇİN (MÖ 473?)

NEMEA ZAFER ŞARKISI V • 169

SAKALI BITMEMİŞLER ARASINDAKİ PANKRATION MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ AİGINALI PYTHEAS İÇİN

NEMEA ZAFER ŞARKISI VI • 172

DELİKANLILAR ARASINDAKİ GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI ALKIMIDAS İÇİN

NEMEA ZAFER ŞARKISI VII • 176

DELİKANLILAR ARASINDAKİ PENTATHLON MUSABAKASININ
MUZAFFERİ AİGINALI SOGENES İÇİN

NEMEA ZAFER ŞARKISI VIII • 181

DIAULOS MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AİGINALI DEINIS İÇİN
(MÖ 459?)

NEMEA ZAFER ŞARKISI IX • 184

<İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AITNALI KHROMIOS İÇİN>

NEMEA ZAFER ŞARKISI X • 188

GUREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ ARGOSLU THEIAOS İÇİN

NEMEA ZAFER ŞARKISI XI • 194PRYTANIS OLARAK GOREVE BAŞLAYAN TENEDOSLU ARISTAGORAS İÇİN
(MÖ 446?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKILARI****ISTHMIA ZAFER ŞARKISI I • 199**<İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
THEBAILI HERODOTOS İÇİN>**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI II • 203**<İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MUSABAKASININ MUZAFFERİ
AKRAGASLI KSENOKRATES İÇİN>**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI III • 206**<DÖRT ATLI ARABA MUSABAKASININ MUZAFFERİ THEBAILI MELISSOS
İÇİN> (MÖ 474/3?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI IV • 207**<PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ THEBAILI MELISSOS İÇİN>
(MÖ 473/4?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI V • 211**<PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ AİGINALI PHYLAKIDAS
İÇİN>**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI VI • 214**<DELİKANLILAR ARASINDA PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI PHYLAKIDAS İÇİN> (MÖ 484 YA DA 480?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI VII • 219**<PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ THEBAILI STREPSIADAS
İÇİN> (MÖ 454?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI VIII • 222**<PANKRATION MUSABAKASININ MUZAFFERİ AİGINALI KLEANDROS
İÇİN> (MÖ 478?)**ISTHMIA ZAFER ŞARKISI IX • 226**

MEÇHUL BİR AİGINALI MUZAFFER İÇİN

**PINDAROS'UN EPINIKION'LARI İÇİN AÇIMLAYICI
ÇALIŞMALARDAN SEÇMELER • 227****PINDAROS'UN ÖVDÜĞÜ ZAFERLER VE MUZAFFERLER • 231****YER VE KİŞİ ADLARI SÖZLÜĞÜ • 233****KAYNAKÇA • 291****ANTİK KAYNAKLAR DİZİNİ [INDEX LOCORUM] • 303**

GİRİŞ

Pindaros (MÖ yak. 518-438) “dokuz büyük lirik şair”¹ arasında yapıtları en iyi şekilde korunarak günümüze ulaşmış Yunan şairidir. Bütün Avrupa Ortaçağı’nı derinden etkileyen eğitimci ve hatip Quintilianus’un (MS yak. 35-100) Horatius’un da tanıklığına başvurarak kaleme aldığı şu saptaması Pindaros’un yapıtlarının günümüze bu kadar iyi koşullarda ulaşmasının sadece şans eseri olmadığını ortaya koyar (Quint. *Inst.* 10.1.61):

Novem vero lyricorum longe Pindarus princeps spiritu, magnificentia, sententiis, figuris, beatissima rerum verborumque copia et velut quodam eloquentiae flumine: propter quae Horatius eum merito nemini credit imitabilem.

Gerçekten de dokuz lirik şair arasında Pindaros esini, yüceliği, düşünme biçimleri, mecazları, konularının ve sözcüklerinin bolluğunun muazzam güzelliği, bir nehir gibi akan belagati yüzünden açık ara birincidir. Nitekim bu yüzden Horatius ona kimsenin taklit edemeyeceği bir marifeti layık görmüştür.

1 Hellenistik Çağ’daki filolojik çalışmaların bir sonucu olarak “dokuz büyük lirik şair”in oluşturduğu liste net bir görünüm kazanmıştır. Bu şairlerin hepsi Arkaik Çağ’da *melos* şiiiri (daima şarkılı olan, kimi zaman dansın da eşlik ettiği şır türünün genel başlığı) alanında etkin rol oynamışlardır: Bu türde şır söyleyen şairlerden başlıcaları, Spartalı Alkman (olgunluk dönemi MÖ 654-611), Mytileneli (Midilli) Sappho ve Alkaios (olgunluk dönemi MÖ yak. 600), Himeralı Stesikhos (olgunluk dönemi MÖ yak. 632-556), Rhegionlu Ibykos (olgunluk dönemi yak. MÖ 6. yüzyılın ortası), Teoslu Anakreon (olgunluk dönemi MÖ 550-520), Keoslu Simonides ve Bakkhylides (olgunluk dönemi yak. MÖ 556-468 ve yak. MÖ 520-430?) ve Thebailı Pindaros (MÖ 518-438) olarak sıralanır.

Pindaros'un bu taklit edilemezlik vasfı özellikle Latin şairleri tarafından sıklıkla taklit edilmesinin bir sonucu olarak ifade edilmiş olabilir. Onun eşsiz üslubunun ayrıntılarına girmeden önce, fragmanlar aracılığıyla aktarılan pek çok şiir türünde icraları olmasına rağmen,² onun için bir *tour de force* olan "zafer şarkıları"nın (*epinikia*)³ özelliklerini ele almak gerekir. Zira çevirilerini okuyacağınız Pindaros şiirleri bu şiir türünde günümüze ulaşmış en hacimli külliyatı oluşturur.

Özellikle MÖ 5. yüzyılda rağbet gören bir şiir türü olan *epinikion*'un yükselen grafiği belirli bir sosyoekonomik değişim dizisiyle koşut olarak değerlendirilebilir. Eski Yunan toplumunu üretim biçimlerinden başlayarak kökten değiştiren bu eğilimin başlangıç noktası ağırlıklı olarak "Büyük Kolonizasyon" olarak adlandırılan uzak ve yeni keşfedilmiş liman kentlerine ticaret kolonileri (*apoikia*) kurarak yayılma hareketidir.

- 2 Nagy (1990, 382) *iambos*'u ve *elegeia*'yı hariç tutarak kabaca MÖ 650-450 aralığında yer alan lirik şairlerin arasında, Pindaros'un "vesileye bağlı" şiir/şarkı alanında son ve en iyi bilinen şair olduğuna dikkat çeker. "Vesileye bağlı" şiir/şarkı türleri arasında *epinikia*'nın (zafer şarkıları) yanı sıra, fragmanlar halinde günümüze ulaşmış olan *hymnoi*, *paianes*, *dithyramboi*, *prosôidia*, *partheneia*, *hyporkhêmata*, *enkômia*, *threnoi* türleri de sayılabilir (Nagy, 1990, 111). Bu türlerin hemen hepsinde eser verdiği bilinen Pindaros'un, Iskenderiye Donemi'nde Bizanslı Aristarkhos tarafından yapılan basımında on yedi kitabının bulunduğu dair bir liste yer alır: *hymnoi* (1), *paianes* (1), *dithyramboi* (1), *prosôidia* (2), *partheneia* (3), *hyporkhêmata* (1), *enkômia* (1), *threnoi* (1) ve *epinikia* (4) (Drachmann, 1903-1927, I 3) Bunlardan ilk altısı tanrılara, son üç tanesi ise insanlara hitaben dillendirilen şiir biçimleridir *Hymnoi* genel olarak tanrılara yönelik ilahileri, *paianes* Apollon için *dithyramboi* ise Dionysos için bestelenen şiirleri, *prosôidia* geçiş alaylarında okunan ilahileri, *partheneia* genç kızlardan oluşan korolarının icra edeceği dizeleri, *hyporkhêmata* dansın ve şarkının bileşkesi şeklinde icra edilen şiirleri, *enkômia* bireyler için yazılan methiyeleri, *threnoi* cenaze ritüelleri esnasında okunan ağıtları, son olarak *epinikia* atletik müsabakalarda kazanılan zaferlere yönelik övgüleri kapsıyordu. Sondaki dört *epinikion* kitabı dışındaki diğer kitaplar belirli ölçülerde hasarlarla günümüze ulaşmıştır. Pindaros'un yapıtlarının Antikçağ'dan günümüze çeşitli kaynaklarla aktarılan tam listesine dair tartışma için bkz. Race, 1987, 407-410
- 3 Nagy'ın (1990, 142) işaret ettiği gibi, "*epi-nikion*" sözcüğü *epi-* edatının verdiği anlamla "zafer (*nike*) için tazminat/telafi" ifadesiyle karşılanabilir. *Epinikion* tam anlamıyla muzaffer atletin zafer için her bakımdan (kimı zaman yorucu fiziksel talimler, uzun sureye yayılan perhizler; ancak her zaman harcanan yüklü meblağ vb) ödediği bedelin bir "tazminat"ı ya da "telafi"sı (*apana*) gibidir (*krş.* Verdenius, 1976, 246).

MÖ 750'lerden itibaren başlayan "Büyük Kolonizasyon" süreci Yunan toplumunun ayırıcı niteliklerinin Akdeniz havzasının her noktasından Karadeniz'in kuzey liman kentlerine kadar yayılmasını sağlamıştır. Bu ayırıcı niteliklerin en önemlilerinden biri *agôn*'dur.⁴ Yunan toplumunun söz konusu yayılım süreci MÖ 550'lerde büyük ölçüde doruk noktasına ulaşmıştır. Bu nokta Kolonizasyon sürecinin coğrafi sınırlarına dayanmasına işaret ettiği kadar, geniş bir coğrafyaya yayılan Yunan toplumunun yarattığı kurumların eriştiği olgunluk düzeyini de ifade eder. Bu kurumların en önemlilerinden biri Pan-Hellenik şenliklerdir.

Eski Yunan'da atletik ve kültürel amaçlı pek çok şenlik düzenlenmiştir. Ancak MÖ 5. yüzyılda bunlardan özellikle birkaçı kapsamını genişleterek yalnızca yerel saygınlık ve önem arz etmekten daha fazlasını ifade etmeye başlamıştır. Pindaros (*Isth.* 4.28-29) bu atletik şenliklerden "bütün Hellenlerin yarıştığı şenlikler"i (*Panellanessi d' erizomenoi*) "genel şenlikler"den (*panagyrion*) ayrı tutmaktadır. Bu noktada dört şenlik, Olympia, Pythia, Nemea ve Isthmia şenlikleri diğerlerinden ayrı konumlarıyla önplana çıkar.⁵ Lesky'nin (1966, 1986) temas ettiği gibi, "bu oyunların büyük önemi mutlak siyasal bir tecessüm olarak reddedilen Yunan ulusal bilincini beslemesindedir." Bunun en açık göstergelerinden biri, Olympia Oyunları sırasında cereyan eden bir muharebe varsa,

4 *Agôn* sozcğu Pindaros bağlamında sıklıkla atletik müsabakalara gönderme yapmasına rağmen, "bir araya gelmek, toplanmak" anlamına gelen *syn-agô* sozcüğündeki *agô* kokünden turer. Dolayısıyla "müsabaka" anlamının yanı sıra "toplanma" anlamının da göz önünde bulundurulması gerekir (Nagy, 1990, 136 vd). Nietzsche'nin (1988², 783-792 = Nietzsche, 2006², 35-42) "*der agonale Geist*" olarak nitelediği olgunun bir yönü bu "atletik müsabaka"lardır, diğer yönü ise askeri etkinlikler (Burkert, 1985, 105; *krş* Berve, 1966², 1-20; Weiler, 1974; Martin, 1983, 65-76). Dolayısıyla *athletes*'in yöneldiği "müsabaka"lar (*agôn*), aynı zamanda Homerosçu kahramanın cengâverce üstesinden geldiği askeri başarıların ikamesi olarak da anlam kazanır.

5 Bu dört Pan-Hellenik oyunun en büyüğü kuzeybatı Peloponnesos'ta yer alan Olympia kentinde düzenleniyordu ve ilk olarak MÖ 776'da yapıldığına inanılırdı. Zeus'un onuruna gerçekleştirilen Olympia Oyunları, İmparator Theodosius MS 393'te butünüyle yururluktan kaldırana kadar her dört yılda bir yaklaşık bin yıl boyunca yapılmıştır. Olympia Oyunları'nın Yunan tarih yazarları için kronolojik bir kesinlik ölçütü olarak kullanılmış olması oyunların toplumsal önemini ortaya koyar

geçici “ateşkeş” yapılmasıdır. Lafzi anlamı “el sıkışma” olan *ekekheiria* savaşıran tarafların oldukça saygı duyduğu bir uygulamaydı (Thuc. 4.117.1). Bu uygulamanın saygınlığının somut göstergesi olarak Olympia’da Elis Kralı Iphitos’u taçlandıran kişileştirilmiş bir *ekekheiria* heykeli vardı (Paus. 5.10.10, 5.26.2).

Pindaros’un günümüze kalan *epinikion* metinlerinin büyük bir bölümü⁶ bu dört atletik şenlikteki müsabakaların⁷ galipleri için bes-telenmiştir. Bunlar “çelenk müsabakaları” (*stephanitai* [sc. *Agônes*]) olarak da bilinirdi; çünkü bu müsabakalarda muzaffer atlete verilen ödül maddi değer taşıyan herhangi bir nesne değil, sadece kazandığı şanı simgeleyen (Olympia’da Zeus tapınağının arkasında yetişen yabani zeytin dalından, Delphoi’da defne yaprağından, Nemea’da ve Isthmia’da taze ya da kurutulmuş kereviz⁸ yaprağından yapılmış) bir çelenkti (Richardson, 2006, 223).⁹ Söz konusu dört şenliğin

- 6 Elyazması geleneğinin günümüze ulaştırdığı Pindaros’a ait kırk beş şiirden biri hariç hepsi *epinikion* türündedir. Arıstagoras’ın Tenedos’ta *prytanis* olarak göreve başlamasını kutlamak amacıyla icra edilen Pind. *Nem.* 11’in (bkz Gören, 2014, 95-112) teknik olarak *epinikion* sayılamayacağı konusunda Kurke (1991, 3 n. 7) ile hemfikiriz. *Nemea* 11 atletik olmayan bir başarıyı övdüğünden *enkômia* başlığı altında değerlendirilmelidir. Bu istisna dışında, kulliyat içinde yer alan iki *epinikion* ise (*Nemea* 9 Sikyon’da, *Nemea* 10 ise Argos’ta) Pan-Hellenik oyunlar yerine, yerel oyunlarda kazanılmış zaferleri kutlamaktadır.
- 7 Diğer bazı müsabakaları (nazım, nesir, borazan, ulak vb) dışarıda bırakırsak, bu şenliklerdeki müsabakaları temelde üç sınıfa ayırabiliriz: “Çıplak yapılan müsabakalar” (*gymnikos agôn*) “atla yapılan müsabakalar” (*hippikos agôn*), “muzık müsabakaları” (*mousikos agôn*) (Miller, 2004, 31-86).
- 8 Pindaros’ta birkaç kez geçen (*Olym.* 13 33, *Nem.* 4.88, *Isth.* 2.16, 8.64) *selinon* sözcüğü aralarında Slater’in (1969, 464) da olduğu kimileri tarafından “maydanöz” olarak karşılanmıştır. Ancak Broneer’in (1962, 259-263) incelemesinin gösterdiği gibi, bu çeviri “yanıltıcı”dır. Richardson (2006, 223) gibi çağdaş araştırmacılar Broneer’in tezini destekleyerek bu sözcüğü “yabani kereviz” ile karşılamaktadır. Dolayısıyla, Isthmia’da MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğinde çelenklerde yabani kereviz yaprağının kullanıldığı söylenebilir. Bununla birlikte, Plutarkhos (Plut. *Quaest. Conv.* 5.3.1) erken dönemde Isthmia muzafferlerine sunulan çelenklerde çam yaprağı kullanıldığına dair kanıtlar sunar. Homeros’tan itibaren, erken dönemde atletik müsabakalarda verilen ödüllerle ilgili bkz. Papakonstantinou, 2002, 51-67.
- 9 Şüphesiz hiçbir maddi değer muzaffer atletin ödülü olan çelengin ona kazandırdığı şanla boy ölçüşemezdi. Ancak muzaffer atlet buna ek olarak, “genellikle hayat boyu bedava yemek yiyor; nakit para... ödülleri kazanıyor”du (Swaddling, 2000, 87). Nitekim Sokrates idam istemiyle hakkında açılan davada yaptığı savunmada kendisine ceza yerine ödül verilmesi gerektiğini ifade ederken bu konuya temas etmiştir (Plat. *Apol.* 36d; Goren, 2015, 110-111). “... böyle bir adama uygun olan

hepsinde¹⁰ zafer kazanan bir kimseye *periodonikes*¹¹ unvanı verilirdi. Bu dört şenlik MÖ 586-573 yıllarına kadar son biçimini almamıştır. Bu tarihler Pythia ve Nemea Oyunları'nın tesis edilmesine, sırasıyla Pan-Hellenik atletik şenlikler çemberine katılışlarına işaret eder. Isthmia Oyunları MÖ 580 tarihinde tesis edilerek Olympia Oyunları'yla birlikte, her biri "çelenk oyunları"na ev sahipliği yapan Pan-Hellenik dört şenlik oluşturulmuştur (Miller, 2004, 31).¹² Pan-Hellenik oyunlarda müsabaka düzenlenen dallar içinde günümüze ulaşan *epinikion*'larda övülenler¹³ şu şekilde sıralanabilir:

- Bincilikle ilgili müsabakalar: Dört atlı ve iki tekerlekli savaş arabası (*harma/tethrippos*), çift katırlı araba (*apene*), tek at (*heles*)
- Rakiple temas edilen müsabakalar: Yumruk dövüşü (*pykteusis/pygmakhia*), güreş (*pale*), *pankration*
- Koşu müsabakaları: Kısa mesafede *stadion* (yak. 200 m),¹⁴ *diaulos* (yak. 400 m); uzun mesafede *dolikhos* ya da *dolikhodromos* (yak. 5.000 m), *hoplitodromos* yani tam teçhizatlı asker koşusu (mesafe değişken)
- Karışık müsabakalar: *Pentathlon*, yani beş ayrı müsabaka, uzun atlama (*halma*), kısa mesafe koşusu (*stadion*), disk atma (*diskos*), cirit atma (*akôn*), güreş (*pale*)
- Müzik müsabakaları (sadece Delphoi'da): *Aulos* çalma¹⁵

karnının *Prytaneion*'da doyurulmasıdır. Bu, atla, çift atlı ya da dört atlı arabayla Olympia Oyunları'nı kazanmış aranızdan birinden çok daha fazla bana yaraşır (krş. Xenoph. fr. 2 DK) Ayrıca MÖ 5. yüzyılda muzaffer atletlerin nasıl onurlandırıldığına dair diğer ayrıntılar için bkz. Mylonas, 1944, 278-289.

10 *Periodos*, yani dört Pan-Hellenik şenliğin oluşturduğu çemberin bütün noktalarında muzaffer bir atlet olarak ilan edilmiş olmak şüphesiz atletin "şan"ını (*kleos*) çok daha unutulmaz kılıyordu. *Periodos* hakkında ayrıca bkz. Morgan, 1990, 212-223.

11 Ancak bu terimin kullanımı MS 2. yüzyıla gelinceye kadar kanıtlanabilir durumda değildir.

12 Richardson (2006, 224) bu tarihleri şu biçimde belirtir: Pythia Oyunları (MÖ 582), Isthmia Oyunları (MÖ 582), Nemea Oyunları (MÖ 573). Bu şenlikler iki yılda bir sırasıyla Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında kutlanırdı.

13 Özellikle yerel oyunlarda tellal, borazancı, şiir ve düzyazı, resim, aktörlük alanlarında düzenlenen bazı müsabakalar da bu listeye eklenebilir

14 *Stadion*'un ölçüsü Yunan dünyasında standartlaşmamıştır. Örneğin Korinthos'ta *stadion* 165 m iken, Delphoi'da 177,55 m'dir. Buradaki ölçü için daha yaygın kabul gören Olympia'da ve Isthmia'da kabul edilen *stadion* (192,28 m) esas alınmıştır.

15 Uzun yıllar yanlış bir çeviriyle "flüt" olarak karşılanan *aulos* günümüze ulaşan kanıtlar ışığında her biri beş kamış parçasının birleştirilmesiyle oluşturulan çift

Bazı dallarda henüz yetişkin olmamış bireylerin de katılabileceği müsabakalar düzenlenirdi. Nemea ve Isthmia oyunlarında bu ayrı kategorinin adı *ageneioi*'du (sakalsız).¹⁶ Pindaros böyle genç bir muzafferî övdüğünde sıklıkla çalıştırıcısının da adını anar.

Atlı müsabakalar arasında en önemlilerinden biri olan iki tekerlekli dört atlı savaş arabası müsabakası, yani *tethrippon* Olympia Oyunları'nın yirmi beşincisinde (MÖ 680) koşulmaya başlanmıştır. Savaş arabası müsabakalarında övülen kişi arabanın sürücüsü, atların seyisleri ve çalıştırıcılarından oluşan takımın işvereni olan kişidir. Takımın patronu aynı zamanda sürücülüğü de yapıyorsa, muhtemelen istisnai olan bu durumun, Thebaili Herodotos'un durumunda olduğu gibi, Pindaros tarafından ifade edildiğini görürüz (Pind. *Isth.* 1.15). *Apēnē* adı verilen ve dört tekerlekli arabaya bağlanmış bir çift katırın çektiği araba yarışları görece daha ender düzenlenirdi.¹⁷ *Apene*'nin sürücüsü savaş arabasının aksine katırları oturarak sürerdi. Farklı oyunlarda çeşitli mesafelerde koşulan ve otuz üçüncü Olympia Oyunları'nda (MÖ 648) ödül verilmeye başlanan "tek at koşusu" (*keles*), araba müsabakalarında olduğu gibi adı sanı olmayan jokeylere değil, atın sahibi olan soylu kişiye şan kazandırıyor (bkz. Bell, 1989, 167-190).

Yumruk dövüşü müsabakaları, Apollon'un himayesinde yapıldığı için ve Peloponnesos'ta popüler bir kahraman olan Polydeukes'in uzmanlık alanı olduğundan oldukça rağbet görürdü. Modern bokstan farkı dövüş alanı kabaca sınırlanmış olmasına rağmen, herhangi bir ring olmaması ve iki taraftan biri kazanana kadar dövüşün sürmesiydi. Dövüşçüler ellerinden dirseklerine

borulu ve kamışlı üflemleri bir çalgı olarak tanımlanabilir. Bu beş parça kamışın ikisi gövdeyi, ikisi *holmos* adı verilen yuvarlak biçimli ses haznelerini, biri de ağızlığı oluşturur. Daha ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Schlesinger, 1970; Landels, 2000, 24-46.

16 Bu kategoriden Pindaros da söz etmektedir (Pind. *Olym.* 8.54, 9.89). Ayrıca bkz. Ar. *Eq.* 1373; Lys. 2.14; Plat. *Leg.* 833c; *IG* 2.965; Paus. 6.6.3.

17 Pausanias'a göre, bu müsabaka kategorisi oldukça geç dönemde (Paus. 5.9.1) yetmişinci Olympia Oyunları'nda oyunların programına eklenmiştir. Günümüze ulaşan sikkelerin sunduğu veriye dayanarak, bu müsabakaların Pan-Hellenik coğrafyanın batı yakasında daha popüler olduğunu düşünmek mümkündür (*krş.* Cahn et al., 1988, 67, no: 220, 362, 364, 365, 367, 368, 372).

kadar sarılmış görece yumuşak bir sırimla (*himas*) müsabakaya çıkarlardı (Paus. 8.40.4-5). Daha sert ve yaralayıcı olduğu düşünülen domuz derisinden yapılma eldivenlere izin verilmezdi (Philostr. *Gym.* 9-10, 34). Romalı dövüşçülerin kullandığı *caestus*'a (kurşun ve demir toplanla döşenmiş dana derisinden bir tür boksör eldiveni)¹⁸ göre bu görece masum eldivenler Homeros'tan beri biliniyordu (Hom. *Il.* 3.375, 10.262, 22.397). Bu müsabakalarda modern bokstan farklı olarak herhangi bir sıklet farkı gözetilmiyordu.

Güreş (*palé*) müsabakaları da oyunlarda çok sayıda seyircinin ilgisini çekiyordu. Bunun temel nedeni *Palaistra* olarak bilinen güreş okullarının gençlerin eğitiminde etkin rol oynaması ve güreşin toplumsal hayatın bir kısmını oluşturmaya idi. Müsabakalarda kullanılan ve vazo resimleri aracılığıyla günümüze kadar ulaşan çok sayıda güreş oyunu yaygın şekilde bilinirdi ve gündelik dildeki söyleyişlerde bu terimler sıklıkla kullanılırdı (krş. Pind. *Pyth.* 9.12-14, *Nem.* 4.93-96).

Pankration ise oyunlardaki müsabakalara daha sonraki dönemde eklenen, yumruk dövüşü ile güreş tekniklerinin bir arada kullanıldığı bir tür silahsız savaş sanatıydı. Ancak *pankration* dövüşçülerinin yaptıkları düşünüldüğünde yumruk dövüşünün ve güreşin teknikleri de yetersiz kalıyordu. Philostratos (Philostr. *Im.* 2.6) bu müsabakalarda ısırma ve gözleri oymak dışında her şeye izin verildiğini, hatta Spartalıların bunlara da izin verdiğini kaydeder. *Pankration* için mitsel örnek Herakles'in dev Antaios'la (Pind. *Isth.* 4.52-57) ve Nemea aslanıyla (Pind. *Pyth.* 9.26-28) mücadelesidir. Müsabaka taraflardan biri elini ya da parmağını kaldırarak pes edinceye kadar sürerdi ancak atletlerden birinin müsabaka esnasında hayatını kaybetmesi sıklıkla rastlanan bir durumdu.

Farklı mesafelerdeki koşu müsabakaları arasında en önplana çıkanlardan biri günümüzdeki 100 m yarışlarına karşılık gelen *stadion* koşusudur. Olympia oyunlarının geleneksel tarih anlatısına göre,

18 Her ne kadar *caestus*'un içinde metal parçalar olduğu fikri araştırmacılar arasında tartışma konusu olmaya devam etse de (Lee, 1997, 161-178) bu eldivenlerin rakiplere korku saldığı gerçeği antik kaynaklarca desteklenmektedir (Verg. *Aen.* 5.405-420).

stadion koşusunun oyunların kuruluşundaki (MÖ 776) ilk müsabaka olduğu ifade edilir. Bu müsabakanın muzaffer olan atlet 100 sığırılık toplu kurban atışını yakma onurunu kazanırdı (Golden, 2004, 157-159). Sözcük anlamı “çifte-aulos” ya da “çifte-kanal” olan *diaulos*, *stadion* koşusundakinin iki katı mesafenin koşulduğu bir müsabakaydı ve günümüzdeki 400 m koşularının mesafeleriyle benzerlik taşıyordu. Halen düzenlenen uzun mesafe koşularına karşılık gelen ve “uzun koşu” anlamını taşıyan *dolikhos* ise 24 *stadia*’yı bulan zorlu bir müsabakaydı. Galenos’un bu mesafeyi bir atın koşmasının daha uygun olduğunu söylemesi müsabakanın Antikçağ’daki atletler için oldukça zorlayıcı olduğunu gösterir (Galen. *Adhort.* 13.45). *Hoplitodromos* olarak bilinen tam teçhizatlı ağır piyade koşusu ise bütün koşu müsabakaları içinde en fazla bedensel güç talep eden daldı. Philostratos (*Gym.* 32-33) *diaulos* koşucularının *stadion* koşanlara göre daha ağır ancak uzun mesafe *hoplitodromos* atletleriyle karşılaştırıldığında ise daha hafif yapılı olmaları gerektiğini ifade eder. Müsabaka her ne kadar Olympia’da *diaulos*’la aynı mesafede koşulsa da bu mesafe Nemea’da dört *stadia*’ya, hatta Plataia’daki Eleutheria Oyunları’nda olduğu gibi 15 *stadia*’ya kadar çıkabiliyordu.

Pentathlon (beş-müsabakalı) adından anlaşılacağı üzere beş farklı müsabakada birden galip gelen atleti muzaffer olarak ödüllendiriyordu. Philostratos’un tarif ettiği ideal bir *pentathletes* hem koşuda hızlı, uzun atlamada atik olmalı hem de atıcılık dallarında ve güreşte gücüyle önplana çıkmalıydı (Philostr. *Gym.* 31, 35). Bu iki meziyeti buluşturan ve *pentathletes*’lerin icadı olan bir öge olarak “uzun atlama” (*halma*) müsabakasında atlanan mesafeyi artırması için elde taşınan ağırlıklar (*halteres*) gösterilebilir. Bu müsabakalarda atiklik, hız ve kaba kuvvet birlikte sınanıyordu, dolayısıyla “her alanda” (*pası*) rakibine üstün gelen kişi bir *pentathlon* zaferi kazanıyordu (Arist. *Rh.* 1361b).

Uzun atlama atletlerine ritim sağlamak için kullanıldığı anlaşılan *aulos* çalma Pythia Oyunları’nda bir müsabaka kategorisidir. *Aulos*’un Argos’taki gibi kimi yerel oyunlarda, yağlı güreşlerdeki zurnayı anımsatan bir şekilde güreşçilere eşlik ettiği kaydedilmiştir (Raschke, 1985, 177-200).

Şenliklerdeki müsabakalar esasen tanrıları ve kahramanları¹⁹ onurlandırmak için vesiledir. Hom. Hymn. *Apoll.* 149-150'de şenlikte toplananların “boks yaparken, dans ederken ve şarkı söylerken Apollon'u anarak sevindir[diklerinden]” bahseder. Lukianos (*Pro Imag.* 19) tanrıları “atletlerin gözetmenleri” (*tois ephorois tôn athlētōn*) olarak tasvir eder. Keza *Ilias*'ın 23. kitabında Hektor tarafından öldürülen Patroklos'u onurlandırmak için cenazesinde oyunlar düzenlediği kaydedilmiştir. Ancak bu oyunlardan sadece tanrılar ve kahramanlar değil, muzaffer atletler de payına düşen onuru alırdı. Yukarıda sözü edilen dört büyük şenlikteki oyunların ödülü olan somut çelengin arkasındaki asıl ödül muzaffer atlete kazandırdığı ve bütün Yunan dünyasına yayılan “şan”dı (*kleos*). Bu şanın yayılmasına aracılık eden ise, muzafferin zafer şenliklerinde hemen orada müsabaka alanında başlayıp anayurdu olan kendi *polis*'ine dönüşünde karşılama şenliklerinde devam eden *epinikion*'du. *Epinikion*'un işlevi özellikle bir tür savaş olarak değerlendirilen *agōn*'lara katılmış muzaffer atletin kendi *polis*'ine “geri dönüşü”nün (*nostos*), bir kent-devletinin, aşiretin ya da ailenin mensubu olan bireyin erginlenmesinin, hatta sembolik bir ölümü takip eden yeniden doğuşun kutlanması olarak değerlendirilebilir (Hornblower, 2004, 28-29).

Epinikion şairi, yaşayan atletin şanının, atlet topluluğu tarafından tapınılan geçmiş kahramanların şanlarıyla koşutluğunu kuran, bir şekilde tanrısal vergiyle onların kahramanlar arasına kabul edilmesinin meşruluğunu ileri süren biriydi. Zira Pindaros ve Bakchylides için geçmiş ile şimdi birbirinden ayrılamaz.²⁰ Bu

19 Olympia'daki oyunlar Zeus'un şerefine düzenleniyordu; aynı zamanda Pelops'un Pisa kralı Oinomaos'u araba yarışında yenip kızı Hippodameia'ı karısı olarak almaya hak kazandığı zaferini anıyordu (Pind. *Olym.* 1 67-88) Mitsel geleneğin bir kolu, Nemea Oyunları'nı Nemea aslanını öldürdüktan sonra Herakles'in kurduğunu söyler. Ancak geleneğin aktardığı alışıldık biçime göre, bu oyunlar Thebailılara doğru ilerleyen Adratos'un ordusunun durduğu Nemea'da bir yılın tarafından öldürülen Opheltas adlı bir çocuğun anısındır. Tıpkı bunun gibi Isthmia Oyunları da Ino'nun çocuk yaştaki oğlu Melikertes'in (ya da Palaimon) anısına düzenleniyordu. Pythia Oyunları, her ne kadar bir kahramanı onurlandırmak için değilse de Apollon'un Python yılanını öldürmesine işaret ettiğinden bir cenaze oyunu olarak tasvir edilebilir (Richardson, 2006, 227).

20 Burnett (1985, 7-8) *epinikion*'un zaman anlayışını çağdaş anlayışımızla karşılaştırarak şöyle tasvir eder: “Biz zamanı bir çizgi üzerinde sıralanmış, sadece sonun-

şairler için tarih ile mitolojiyi birbirinden ayrı görmek mümkün değildir. Bu nedenle onlarda sanki *epinikion*'un ana konusundan ayrı olarak düşünülebilecek bir *mythos* kullanımı varmış gibi düşünmek yanıltıcı olabilir (Richardson, 2006, 228; krş. Duchemin, 1955, 154-190). Öte yandan *epinikion* şairi kendisini, tanrısal esini ileten bir "sözcü ya da peygamber" (*prophatas*)²¹ gibi de görür (Pind. *Pae.* 6.6; Bacchyl. 9.3). Bu nedenle sadece miras aldığı geleneği dillendirmekle kalmaz, kendisi de *mythos*'a yeni yollar açar, onu yeniden biçimlendirir (örn. Pind. *Olym.* 1'de Tantalos *mythos*'u, Bacchyl. 3'te Kroisos *mythos*'u). "Pan-Hellenik Oyunlar"ın bir tapınakla²² bağlantılı olarak düzenlendiği düşünüldüğünde, *epinikion* şairinin dinsel konumu daha iyi anlaşılabacaktır.

Epinikion şiiri gelişiminin doruk noktasına bu türün üç büyük şairiyle ulaşmıştır: Simonides, Pindaros ve Bakchylides. Her ne

cusu gerçek olan bir birimler dizisi olarak düşünmeye eğilimliyizdir. Bu çizgi üzerindeki anlar öncelleri ile ardılları arasına sınıksız şekilde yerleştirilmiştir. Onlar şimdiki olayların sebepleri olarak varolmayı sürdürseler bile, kendi öncelerinden ve sonralarından ayrılmaz ya da tekrar yaşanır hale getirilemezler. Öte yandan, koro lırığı, zamanı, geçmiş olayların rastgele dibe battığı ancak asla butunüyle kaybolmadığı bir havuz gibi görünür. Herhangi bir çalkantı dünün bir parçasını aşağıdan yukarıya [havuzun dibinden yüzeyine] çıkarabilir. Dansçıların yaptığı, bu zaman havuzunu sanatlı, törensel bir dokunuş (la çalkalamaktır)." Genelde *epinikion* şiirinde, ozelde ise Bakchylides'te bu zaman anlayışının anlatıma nasıl yansıdığına ilişkin bkz. Goren, 2009, 20-38.

21 Tigerstedt'in (1970, 163-178) altını çizdiği gibi, "sözcü" anlamındaki *prophatas* ile "tanrıyla dolu" (*entheos*) olma, "kendinden geçme" (*ekstasis*), "delilik/çılgınlık/mec-zupluk" (*mania*) ile ilişkilendirilebilecek *mantis*'i birbirinden ayırmak gerekir. Bu bağlamıyla, "Hesiodos gerçekten bir *mantis*'ti, zira Askra'nın yurttaşları ekinleri ve hayvanları hakkında ona danışarlardı." Ancak lirik şiirle birlikte şiirsel esin konusunda Mousa'larla farklı bir ilişki kurulmaya başlanmıştır. "Açıkça, onlar şiirlerini tanrısal bir armağan olarak görüyorlardı. Ancak tam da açıkça, kendilerini etkin ve bu armağanı usta bir biçimde kullananlar olarak değerlendiriyorlardı. Mousa'larla olan minnettarlıkları kendi meziyetlerinin güçlü bilinciyle dengeleniyordu. Şiirsel çılgınlığa ve edilginliğe duyulan inanç onlara göre değildi!" (Tigerstedt, 1970, 173) Dolayısıyla, *prophatas* sözcüğü bizim için *epinikion* şairinin söylem üreten bir kışı olarak etkin konumunu vurgular. Ayrıca, Yunan şiirsel esin anlayışına genel bir bakış için bkz. Murray, 1981, 87-100.

22 Olympia Oyunları Kronos Tepesi'nin güneybatısında bulunan Zeus Tapınağı'yla, Pythia Oyunları Delphi'deki Apollon Tapınağı'yla, Isthmia Oyunları Peloponnesos'u Balkan Yarımadası'na bağlayan geçişin 6 km güneyinde yer alan Poseidon tapınağıyla, Nemea Oyunları ise Nemea'daki Zeus Tapınağı'yla ilişkiliydi (Miller, 2004, 87-112)

kadar Alkibiades'in MÖ 416'da Olympia'da kazandığı araba yarışını kutlayan ve Euripides'e mal edilen birkaç fragman bulunmuş olsa da (PMG 755-756), bu istisnai bir durumdur; bunun dışında günümüze ulaşan bu türde hiçbir metin yoktur. *Epinikion*'nun muhteşem çağı hemen Pers Savaşları'ndan sonraki döneme karşılık gelir. Bu dönemde, tarihsel süreç içinde Yunanlar ilk defa birlik içinde toplanmış ve bu birlik "Pan-Hellenik Oyunlar"da en açık ifadesini bulmuştur. Dışarıdan gelen tehditler müzikal kültürle ve atletik eğitimle ilişkili eski eğitim biçimine özel bir ivme kazandırmıştır. Peloponnesos Savaşları'yla birlikte bu ivmenin yavaşladığını Yunan birliği ülküsünün kırılanlaştığını görürüz. Elbette atletik şenlikler Geç Antikçağ'a kadar devam etmiştir ancak Yunan tarihinde bir daha asla MÖ beşinci yüzyılda gördüğümüz fiziksel başarı ile müzikal kutlamanın eşsiz birlikteliğini göremeyiz (Richardson, 2006, 243-244).

Geleneksel görüşe göre, *epinikion* şairi sadece metin yazar biri değil, aynı zamanda metnin icrasının bir kısmı olan müziği besleyen ve dansın koreografisini düzenleyen bir "emprezaryo" konumundadır (Burnett, 1985, 5). Her ne kadar *epinikion*'ların nasıl icra edildiğine dair elimizdeki belgeler kısıtlı olsa da bu konudaki tartışmanın genel çerçevesini kavrayabilmek için göstereceğimiz çabanın, bize icranın bu şiir türündeki önemini yansıtacağını düşünüyoruz.

Pindaros'un ve Bakkhylides'in koro şarkılarından günümüze sadece bu icraların librettoları gibi işlev gören metinler kalmış, müziğe ve dansa dair hiçbir belge elimize ulaşmamıştır. Dans ve müzik sadece bu kutlamalarda değil, bütün toplumsal dışavurumlarda büyük önem arz ediyordu. Burnett'ın (1985, 6) temas ettiği gibi, "dans esrimeye götüren en doğrudan ve en az masraflı yoldu ve esrime gerekliydi."²³ Ancak "günümüze kalan Yunan koro

23 Dansın toplumsal önemi başka vesilelerde de vurgulanır. Athen. 14.628 vd'de Sokrates'in "tanrıları dans ederek en iyi biçimde onurlandıranlar savaşta en iyidirler" dediği kaydedilir. Platon ise *Leg.* 803e'de bu konudaki fikrini şöyle ifade eder: "Birtakım oyunlar oynayarak, kurban keserek, şarkı söyleyerek ve dans ederek yaşamalı ki insan tanrıları kendi yanına çekebilsin, düşmanları püskürtebilsin ve onları savaşta yensin" (Şentuna – Babür, 1998, 11, 21-22). Ayrıca bkz. Burnett,

lirikleri herkesin kabul ettiği gibi hiç de vahşilik ya da fazla esrime içermez.” Burnett’a göre (1985, 7) koro, insanların tanrısal yönlerini öne çıkaran, vahşi hayvansı niteliklerini ise törpüleyen “insanlığın bütün başarıları”nı simgelemektedir; bundan dolayı François Vazosu’nun²⁴ ressamı Kleitias vazosunun bir tarafındaki dansçıların dizisini dengelemek için öteki tarafına Kentauros Savaşı’nı resmederken, Bakkhylides (5.104-110) “azılı yabandomuzu”nu (*eurybian ... kapron*) “dans etmeye çok uygun Kalydon düzlüğü”nde (*kallikhon Kalydôn*) koştururken bu kavrayışı ortaya koyuyordu.

Butün bu kendine özgü nitelikleriyle *epinikion* şiiri kendi bağlamı içinde değerlendirilmeyi talep eden, farklı üslupların dahi farklı araştırma alanları belirlediği özgün bir şiir türü olarak MÖ 5. yüzyılın ilk yarısında en parlak dönemini yaşamıştır. Pindaros’un dizelerinin bu parlak dönemin en pırıltılı anlarını temsil ettiğine şüphe yoktur.

• • •

Pindaros’un *poetikası*’nın en belirgin niteliklerinden biri, Arkaik Yunan Şiiri’nde geleneksel biçimlerin kabuk değiştirdiği bir çağda sivrilmiş olmasıdır. Genel bir kabul olarak, şiirdeki biçimsel değişikliklerin itici güçlerinden birinin toplumsal dönüşüm olduğu söylenebilir. “Yaşama biçimi”ndeki (*êthos*) dönüşüm, çağdaş şair kavrayışımızla karşılaştırıldığında toplumsal olarak çok daha önplanda olan Antikçağ’daki şairin üretim biçimlerine daha doğrudan yansımıştır. Dolayısıyla Homerosçu geleneğin sağladığı şiirsel imkânlardan yararlanmasına rağmen, Pindaros öncelikle çağı itibarıyla “başka” bir şiirin dillendiricisidir. Dornseiff (1921, 118) eski gelenekle yaşanan üslupsal kopuşun belirginliğini ortaya koymak üzere, Pindaros’u da dahil ettiği koro lirliği şairlerinin artık “herhangi bir *klea andrôn*”dan²⁵ “eğlence amaçlı” söz etmediğini vurgular:

1985, 157-158, no: 1.

24 François Vazosu’na ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Beazley, 1986, 25-26.

25 Nagy’nin (1990, 200-202) işaret ettiği üzere, Homerosçu bağlamda (*hrş. Hom. Il. 9 524-525*) *klea andrôn* (yiğitlerin şanlıları) –*Rig Veda*’daki ifadesiyle *sámsa narâm*– ifadesi hem kahramanların ve yarı tanrıların dünyasıyla hem de “daha önceden gelenler”lerle (*ton prosthen*) yani atalarla ilişkilidir. Öyle ki söz konusu *andrôn*’un

“Koro lırığı şairi asla, Homerosçu *rhapsodos*’ların yaptığı gibi, seçkin bir topluluğun eğlencesi için herhangi bir *klea andrôn*’un şarkısını söylemeyi amaçlamamıştır; ancak o bir *sophos* olarak, belirli bir vesilenin mitinden çıkan öyküyü dillendirmiştir.”

Bu belirleme özellikle Pindaros poetikasının “vesileye bağlı” niteliğini ortaya koyması bakımından geçerliliğini korumaktadır. Nitekim Pindaros’un bir “eğlence” şairi değil, tam anlamıyla bir *sophos* (mahir/bilge) olarak kendi şiirini inşa ettiğini söylemek mümkündür. Ancak bu iki şiirsel yaklaşım arasındaki üslupsal ayrışma, tematik bir uzaklaşmayı zorunlu kılmaz. Öyle ki Pindaros’un *epinikion*’larındaki “hakikat söylemi” her ne kadar eşsiz bir bağlamda bir *sophia* (maharet/bilgelik) olarak belirse de geleneğin baskın teması olan *klea andrôn* onun poetikasının her noktasına sinmiştir. Çünkü arkaik şairin “geçmiştekilerden öğrenmek”ten (*proterôn peuthomai*: Mimn. fr. 14.1-4 West) başka seçeneği yoktur. Sadece Pindaros’un yapıtlarına değil, bütün *epinikion* türüne sirayet eden bu tema mitsel muhitteki ilk örneklerinden hareketle muzaffer atletin *kleos*’unun (şan) “ahali” (*laoi*) arasında yaygınlaşmadan önceki son biçimini vermekte kullanılır. *Laudandus*’un (övülesi kişi) tanrılar katına yükselmek üzere bütün ayrıntılarına kavuşan *kleos*’unun değeri ancak muzaffer atletin mitsel tarihsel *andres* (yiğitler) arasına katılımının gerçekleşmesiyle belirginleşir. Bu katılımın onayı *kômos*²⁶ ritüeli çerçevesinde ve *epinikion*’un “usulüne uygun”

kapsamına ölümsüz tanrılar dışında kalan ve *kleos*’un özlemını çeken herkes girer. Zafere talip olan atlet, aynı zamanda bu turden nesilden nesle geçen bir “şan”ın vârisi olmaya talip olur. Bu “şan” muzaffer atleti uluselleştirilen kahramanlar ve yarı tanrılar kadar, kendi atalarına bağlar. *Laudandus* (övülesi kişi), kavuşacağı “şan”ın *klea andrôn*’un arasına katılmasını nasıl ümit ediyorsa, benzer şekilde *laudator* (oven kişi) olarak *epinikion* şairi de aynı *klea andrôn*’u dillendiren seçkin şairlerin arasında yerini almayı ümit eder.

- 26 *Kômos*’lar muzaffer atletin zaferinin kutlanması için düzenlenen ve tüm kentin katılımıyla gerçekleştirilen zafer alaylarıydı. Muhtemelen şehrin dışında başlayan ve muzaffere zaferin resmen ilan edileceği agora’ya (*hrş*, Schol. ad Ar Nub 70; Dubner, 1883, 84) kadar eşlik eden bu zafer alaylarından biri olan MÖ 412’de Akragaslı Eksainetos için düzenlenen *kômos*’a, “uç yuz çift beyaz at” (*synôrides triakosia leukôn hippôn*) eşlik etmişti (D.S. 13.82). Tarihçilerin buna benzer aktarımlarının oldukça abartılı olabileceğinin göz önünde tutulması gerekse de (*hrş*, Plut. Alc 32.4; Arat 53) bu zafer alaylarının muzafferin servetiyle doğru orantılı şekilde oldukça gorkemli bir tarzda düzenlendiği soylenebilir.

(*syn dikai*) icra edilmesiyle mümkün olur. Söz konusu *kleos* sahibi *andres* soyunun kesintisiz ardışıklığının teminatını Homerosçu toplum için savaşlar, Pindaros çağı toplumu içinse Pan-Hellenik Oyunlar oluşturur.

Daha geniş bir perspektiften bakıldığında bütün koro lirigi türleri açısından geçerli olmasına rağmen, özellikle Pindaros'un şiirsel üretimi açısından "vesileye bağlı" olmanın kendine özgü bir anlamı vardır. Söz konusu "anlam"ı açıklamak üzere Gadamer (1990⁴, 151 vd = 2008-2009, I. 205) vesileye bağlı olanı "süreklilik gösteren biçim" (*bleibende Gestalt*) olarak tanımlar. Söz konusu "süreklilik" "gerçek tarihsel gönderme"nin (*der reale geschichtliche Bezug*) sağladığı verilerden sıyrılarak onları "ikincil" (*sekundär*) hale getirip bağımsızlığını kazanır. Nagy'ın (1994, 19) işaret ettiği üzere, "Pindarosçu bir beste mutlaklaştırılmış bir vesiledir [...] Başka sözlerle, Pindarosçu bir beste kendisine, bir daha hiçbir fiili vesile tarafından tekrarlanamayacak mutlak bir vesile olarak gönderme yapar." Hiç şüphesiz, bu ilk ve son kez gerçekleşecek "mutlak vesile"den sonra söz konusu beste çeşitli biçimlerde tekrar tekrar icra edilebilir; ancak asla bu ikincil icralar "Pindarosçu beste"nin bir tür ikinci nüshası olamayacaktır. Her bir "yeniden canlandırma" sadece bir öncekinin taklidi olabilir, ilk icra daima arketipsel mutlaklığını koruyacaktır (Nagy, 1996, 56). Pindaros'un icrasının tekrarlanamazlığı "vesileye bağlı" şiir türleri icra eden bütün diğer Yunan şairleri için de geçerlidir. Ancak Pindaros'un övgüsünün yöneldiği *laudandi* (övülesi kişiler) arasında Syrakosai tiranları II. Hieron ve Geron gibi Yunan siyasi tarihi açısından oldukça önemli figürlerin sayısı azımsanamayacak kadar çoktur. Dolayısıyla günümüz araştırmacılarının gözünde Pindaros'un dizelerinin kurgusal ve tarihsel niteliği iç içe girmiştir. Pindarosçu şiire ilişkin incelemeler icra biçimlerinden, Pan-Hellenik alandaki coğrafi konumlamalara, "yapay dil" (*Kunstsprache*) kuramlarından atletik oyunların dinsel yönüne kadar pek çok farklı alana yayılmaktadır.

Bu denli kapsamlı araştırmalara konu olmasında Pindaros'un poetikasının en belirgin özelliklerinden biri oldukça etkili olmuştur: Eşsiz bir mecaz kullanımı. Pindaros'un kendine özgü üslu-

bunun en göze çarpan özelliği olan bu yoğun ve metaforik dili²⁷ bütün yönleriyle anlamının kariyerinin tamamını Pindaros'u araştırmakla geçirmiş deneyimli uzmanlar için bile mümkün olmadığını söylemek abartılı olmaz.

Ancak Pindaros'un dili yenilik yapmada ne denli cüretkârsa, gelenekle bağlarını koparmamak konusunda da o denli ısrarcıdır. Yunan "destan" (*epos*) geleneğinde lirik şiirdeki kadar yoğunluk taşımayan mecaz kullanımı Alkman, Ibykos ve özellikle de Simonides'te oldukça etkili biçimde kullanılmıştır. Pindaros'un bol metaforlu dilindeki kimi imgelerin geleneksel izler taşıdığı Pindaros'un şiirini ülküsel bir konuma yerleştiren Bowra (1971,² 240 vd) tarafından dahi kabul edilmektedir. Örneğin, *Pyth.* 10.27'de geçen "tunç gök erişilmezdir onun için" (*ho khalkeos ouranos ou pot' ambatos autôt*) dizesi Alkman'ın ünlü Lourve *part-heneion*'undaki "insanların hiçbiri ulaşamaz göğe" (*me tis anth| rôpôn es ôranon potêsthô*: Alcman. fr. 1.16 PMG) ifadesiyle koşutluk içindedir. Keza *Nem.* 1.24, 7.62'nin karşılaştırılmasından ortaya çıkan "iftiracı konuşmalar"ın (*memphomenos | psophos*) "duman" (*kapnos*) imgesiyle ve şairin sunduğu övgü dolu söyleminin ise "suyla" ya da "akan... sularla" (*hydôr/hydatos... rhoas*) tasvir edilmesi akla Simonides'in (Simon. fr. 541 PMG) ya da belki de gerçekte Bakkhylides'in olan dizeleri hatırlatır. Hatta *Pyth.* 1.11'deki "sevindirdi yüreğini" (*iainei kardian*) ifadesi Alkman'ın (Alcman. fr. 59 PMG) dizelerinin "tam bir yankısına" sahiptir. Ancak gelenekten de beslenmesine rağmen, Pindaros'un mecaz kullanımında takip ettiği üslupsal yaklaşımın kendine özgü karakteristik sınırları oldukça belirgin görünür. Nitekim birkaç örneğe yakından bakmak bu üslubun hemen ayırt edilebilen niteliklerinin ortaya çıkmasını

27 Söz konusu "yoğun ve metaforik dil" Pindaros'un geniş halk kitleleri nezdinde popüler bir şair olmasını engellemiş olmalıdır. Komediya üslubunun abartısını hesaba katsak da Athenaios tarafından aktarılan Eupolis'in sözleri Pindaros'un popülerleşemeyen poetikasına işaret etmektedir (Eup. *apud* Athen. 1.3a = fr. 366 CAF): "Oyle ki komediya şairi Eupolis, Pindaros'un yapıtlarının daha şimdiden çoğunluğun güzelliği sevmeyi yüzünden sessizliğe gömüldüğünü söyler" (*hōs ta Pindarou <ho> kōmōidiopoios Eupolis phēsin ēde katasesigasmaena hypo tes tōn pollōn aphilokalias*).

sağlayabilir. Bowra'nın (1971², 208) da temas ettiği gibi, Pindaros kimi zaman sözcüğün gerçek ve mecazi anlamlarını çağrıştırmak aynı yüklemi farklı süreçleri ifade etmek için kullanır; böylece fiilin fiziksel ve düşünsel anlamlarının dinleyicinin zihninde aynı anda uyanmasını sağlamaya çalışır (Pind. *Pyth.* 1.40):

ethelesais tauta noði tithemen euandron te khōran

isteyerek koy bunları aklına kurulsun diyar iyi adamlarla

Görüldüğü gibi, *tithemen* yüklemi hem düşünsel anlamıyla “akla bir fikri yerleştirmek” hem de fiziksel anlamıyla “bir memleketin temellerini kurmak” ifadelerini aynı anda içererek dinleyicinin zihninde bu iki anlam arasında bir gel-git yaratma amacıyla kullanılmıştır. Buradaki *tithemi* fiili, Halikarnasoslu Dionysios'un (D.H. *Comp.* 22) Pindaros'un üslubunu tanımlarken ifade ettiği gibi, Pindaros'ta sözcükler “güçlü bir konumda, sımsıkı, kendi ayakları üzerinde durmak”tır (*asphalōs kai staseis lambanein iskhyras*). Bowra (1971,² 241), Pindaros'un imgelerinin “beklenmedik biçimde uygulanarak konuya yeni bir karakter kazandıran zihinsel bir resim uyandırdığı”nı vurgular. Örneğin, *Olym.* 7.36'da Pindaros'un Troia'nın yazgısını tarif etmek için kullandığı “öfkeli dumanı solumak” (*labron ampneusai kapnon*) ifadesi Bowra'nın bu belirlemesini destekler. Bu ifadeyle hem yaşanan gerilim “duman” (*kapnos*) imgesiyle görünür hale gelir hem de “öfkeli” (*labros*) sıfatıyla duman canlı hale getirilir. Ancak burada bir nokta daha açıkça ortaya çıkmaktadır. Tıpkı Halikarnasoslu Dionysios'un (*Comp.* 22) belirlemesinde görüldüğü üzere sözcükler “yontulmamış taşların binanın altında bir arada durması gibi, yüzeyleri düzeltilmemiş ve parlatılmamıştır, işlenmemiş ve kabaca-kırılmış haldedirler” (*gignontai tōn logaden syntithemenōn en oikodomiais lithōn hai me eugōnioi kai me syneksemenai baseis, argai de tines kai autoskhedioi*). Pindaros kimi zaman görsel bir öğeyi başka bir görsel öğeyi kullanarak da tasvir eder; *Pyth.* 1.30'da Aitna Dağı'nı tasvir ederken kullandığı “mahsuldar diyarın alnının çatı” (*eukarpoio gaias metōpon*) ifadesi buna örnek gösterilebilir. Keza Pindaros *Olym.* 10.72-73'teki “fışkırsın silah arkadaşlarının büyük narası” (*symmakhia thorybon paraithykse me-*

gan) ifadesinde olduğu gibi, işitsel bir ögeyi görselleştirmek için de metafora başvurur. *Isth.* 6.40'ta bir "şarap kâsesi"ni tasvir etmek için kullandığı "altından ürpermiş kâse" (*phialan khrysôî pephrikuian*) ifadesi aynı anda altının pırıltısından kamaşan gözlerle, "ürperen" kâseyi tutan kişinin elindeki duyumu çağrıştıran hem görme hem de dokunma duyusuna gönderme yapar. Hiç şüphesiz bu saydıklarımız Pindaros'un metaforlarını oluştururken kullandığı yöntemlerin sadece birkaçıdır. Pindaros'ta mecazların çeşitliliği daha ayrıntılarıyla listelenebilir. Örneğin, Rueda Gonzáles (2003, 117 vd) çalışmasında izini sürdüğü Pindarosçu imgeleri iki ana kategoride ele alır: (1) Doğanın ögeleri ve (2) insani bir icra sayılan ya da sayılabilen ögeler. Pindaros su, ışık, ateş, hava, çiy, bal, süt, çeşitli bitkiler gibi doğanın ögesi olan imgelerin yanı sıra, tarım, arıcılık, yolculuk, karayolu, deniz yolu, atlı araba, gemi, çeşitli sporlar (ok, cirit, disk vd), çelenk, sanatlar/zanaatlar (mimarlık, heykeltıraşlık, terzilik, dokumacılık), gündelik yaşamdan "içki meclisleri" (*symposion*), giysiler, ayakkabılar, kişisel bakım, mihenk taşı, çanak/çömlek, kadeh gibi insan ürünü imgelerin de yer aldığı oldukça zengin bir imge dünyasına sahiptir. Steiner'e (1986, 75) göre, "Pindaros için şiirin özü, her şeyde gizlenmiş olan etkinliği esinleyen harekettir." Keza Rueda Gonzáles (2003, 149) Pindaros'ta "imgelerin büyük çoğunluğunun devingenlik, hareket ve hızla ilişkilendirildiğini" ve bu yaklaşımın köklerini onun şiir anlayışında bulduğunu belirtir. Bu belirlemelerin ışığında Pindaros'un mecaz kullanımındaki yaklaşımı biraz daha netleşir. Zira Pindaros'ta imgeler kendi anlam yükleriyle farklı göndermeleri aynı anda yapabilmekle kalmazlar, onun bol metaforlu dilinde farklı imgelerin birbiri arasındaki "geçişsellik" de alabildiğine kullanılır. "Söz konusu olan Pindaros olunca, yanlış anlaşılma bir kural halini alır; geçişler beklenmediktir." (Bundy, 1986*, 2). Bütün bağımsızlığıyla, Halikarnassoslu Dionysios'un söyleyişiyle, "kendi ayakları üzerinde duran" sözcüklerin işaret ettiği imgeler çoğu zaman birbirinin içine sızar. Daha önce birinci bölümde üzerinde durduğumuz *Olym.* l'in peşrevinde su imgesinin görünüşü, altının, güneşin, yıldızın göndermelerinin içine sızar. Deyiş yerindeyse, imgeler görünüşlerini diğer imgelerin arkasına

gizlerler; sanki imgeler birbirlerinin üzerlerini örterler; parlaklık suyun mu, güneşin mi, yıldızın mı, yoksa altının mı vasfıdır, birbirine karışır. Pindaros'un şiirsel anlayışında "belirsizlik" bir meziyet halini alır, suyun en iyi olması, emsalsizliği, sanki parıltılı altının gecenin karanlığındaki göz alıcılığının arkasına gizlenmiştir; "en iyiliğin" göndermeleri o denli çoktur ki suyun ardından sayılan imgeler nöbetleşe öne çıkar ve hemen ardından suyun anlam alanının bir kez daha netleşmesiyle tekrar bulanıklaşırlar. Sadece gözünüzü dikip baktığınız imgeyi görürsünüz ancak sadece onun var olduğu yanılısaması kısa sürelidir çünkü diğer imgeye yönelen bakış yüzünden bu sefer onun netleşmesiyle ilk imge anlamsal bulanıklık içinde kaybolur. Hiç şüphesiz belirli bir anda bakan kişi için netleşen imge de bulanıklaşan imge de gerçeklik alanı içinde yer alır. Ancak, buradaki sadece görsel ve düşünsel bir yanılısma değildir, varlıksal alanda kesinliğe karşı şiirin reddiyesidir. İmgelerin –dolayısıyla şeylerin– özerkliğinin, kendiliklerinde anlaşılmasının tanrıların otoritesine teslimidir.

• • •

Çevirinin kaynak metni olarak, Pindaros'un metninin akademik çevrelerde büyük ölçüde standartlaşmış eleştirel basımı olan Snell-Maehler (1980⁶) kullanıldı. Ancak gerektiğinde Harvard Üniversitesi tarafından Loeb Classical Library serisi kapsamında iki cilt halinde yayımlanan Race'e (1997, 2000) de Yunanca metnin okuma tercihleri için başvuruldu. Çeviride farklı okumalardan yararlanıldığında dipnotla hangi okumadan yararlanıldığı ve diğer seçeneklerin nasıl çevrilebileceği belirtildi. Pindaros'un dilinin baskın ögesi olan Dor lehçesini özelleşmiş kullanımlarıyla ele alan Slater'ın (1969) *Lexicon to Pindar* başlıklı sözlüğüne başvurmamıza rağmen, diğer pek çok Pindaros uzmanının yaptığı gibi bazı maddelerine yönelik eleştirel yaklaşımımızı da ifade ettik.

• • •

Oldukça dolambaçlı söz dizimi, bir *mythos* mucidi olarak kendine özgü buluşlu yaklaşımları, yoğun ve alışılmadık metafor kullanımı yüzünden Pindaros'un dizelerinin başka bir dile çevrilmesi bir yana, net bir şekilde anlaşılması bile oldukça zorlaşmaktadır. Ortalama yüz dizeyi bulan zafer şarkılarının pek çoğu üzerine monografi düzeyinde açımlayıcı çalışmaların kaleme alınması bu zorluğu çağdaş bilim çevrelerinin de kabul ettiğini ve onun dizelerini anlamayı kolaylaştırma yükümlülüğünü sırtlandığını gözler önüne sermektedir. Açımlayıcılar sıklıkla, Pindaros'un dizelerini bulanık görünümünden kurtarmak için metin eleştirisinin verilerine, *skholiast* notlarına dayanarak şairin kastettiği anlamı tartışmaya açar. Dolayısıyla bu tartışmalı dizeleri çevirmek bir kat daha zor hale gelir. Bu noktalarda dizenin olası çevirilerinden birini sunmak zorunda kalsak da okuyucuya metni yeniden kurma özgürlüğünü vermek adına güncel tartışmaya dipnot düzeyinde dikkat çekmeye çalıştık. Metnin anlam yoğunluğunu gözeterek bazı kısa notlar kaleme alsak da bugüne kadar yayımlanmış açımlayıcı yapıtlar külliyyatının hacmini²⁸ düşünerek metnin nasıl anlaşılması gerektiği üzerine yorum yapmaktan kasıtlı olarak kaçındık. Ancak her bir *epinikion* için başvurulabilecek açımlayıcı çalışmaların bir listesini "Pindaros'un *Epinikion*'ları İçin Açımlayıcı Çalışmalardan Seçmeler" başlığı altında sunduk. Bunun yanı sıra Pindaros'un tam metin olarak günümüze ulaşmış *epinikion*'larının hangi muzaffer atlet için, hangi tarihte gerçekleştirilen oyun-

28 Pindaros'u yorumlamak konusundaki modern gayreti özellikle Schadewaldt'in (1928) girişimiyle başlatmak mümkündür. Bu konudaki çalışmalar açısından, Elroy L. Bundy'nin 1962 yılında yayımladığı *Studia Pindarica I-II* başlıklı çözümlemesi önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilebilir. Nitekim takipçilerinin kendisinden sonra heyecanla kaleme aldığı kayda değer yorumların ortaya koyduğu gibi, Bundy'nin biçimsel çözümleme yöntemi kımı bağlamlarda oldukça sağlam sonuçlara ulaşır. Ancak *epinikion* şuurını tarihsel bağlantılarıyla birlikte okuma anlayışını savunan bilim insanlarının, Bundy'nin *epinikion*'un sadece "methiye niyeti" taşıdığı konusundaki ısrarının saplantılı olduğuna dair eleştirilerine hak vermemek mümkün değildir. Günümüzde Bundy'nin devrim niteliğindeki yaklaşımıyla tarihsel bağlamların verilerini birlikte inceleyerek sonuca ulaşmak daha geçerli bir yöntem olarak rağbet görmektedir. Pindaros'u yorumlamanın 20. yüzyıldaki seyrini, özellikle Elroy L. Bundy'ye birlikte kazandığı sıradışı ivmeye dair ayrıca, bkz. Willcock, 1978, 37-45.

lardaki zaferi kutlamak üzere dillendirildiğine dair günümüzdeki verileri (kesinleşmemiş verilerin yanına soru işareti koyarak) bir tablo halinde “Pindaros’un Övdüğü Zaferler ve Muzafferler” başlığı altında sunduk.

Sicilya, Atina gibi Türkçede yerleşmiş karşılıkları olan yer adlarının dışındaki, özel adlarda –*Hellen*, *Mousa* gibi birkaç müstesna sözcük dışında– Pindaros’un Dor lehçesindeki sesletimini esas alarak çeviriye yansıttık. Örneğin Homeros’ta Helene olarak çağrılan Menelaos’un karısı Pindaros’ta “Helena” olarak kaydedilir. Biz aşına olunan sesletim yerine Pindaros’un tercihini takip ederek şiirin müziğinden uzaklaşmamaya çalıştık.

Lyra örneğinde olduğu üzere Türkçede “lir” gibi yerleşmiş bir karşılığı olanların dışında kalan müzik aletlerini (*phorminks*, *aulos* vb), –Latin kültürünü temellerinde barındıran Batı dillerinin aksine (örneğin İng. *Graces*, *Fates*, *Muses* vb)– dilimizde karşılıkları olmayan bazı tanrısal güçlerin adlarını (*Kharis*, *Moirai*, *Mousa* vb) ya da *stadion*, *petathlon*, *diaulos*, *doli-khos* gibi Eski Yunan *agōn*’larına ait teknik terimleri italik yazarak oldukları gibi bıraktık. Hem sessel kuruluşu hem de Yunancada çağrıştırdıkları farklı anlamları hesaba katarak adların özenle kullanıldığı Pindaros’un metninin kendine özgü yapısını korumak adına, Batı dillerinde kimi çevirmenlerin yaptığı gibi bazı adların ve epitetlerin çevirilerini vermek yerine, ad yerine geçen (substantif) bütün kullanımları oldukları gibi bıraktık. Örneğin Poseidon’un zelzeledeki etkin rolüne gönderme yapan epitetlerinden biri olan Ennosidas’ı “Yeri-Sarsan” olarak karşılamayı tercih etmedik. İlk bakışta aynı anlama geliyormuş gibi görünen kimi ifadeler arasındaki ince ayrımı vermek üzere farklı karşılıklar kullanmayı, bunun gibi epitetlerle ilgili açıklamayı dipnotlarda sunmayı yeğledik. Bunun yanı sıra, Pindaros’taki yoğun mit kullanımını, bahsedilen çok sayıda mitolojik ve tarihsel karakterin bağlamı içinde değerlendirilmesini kolaylaştırmak üzere hazırladığımız “Yer ve Kişi Adları Sözlüğü”ndeki²⁹ kısa açıklamalarla metinde geçen yerlere ve kişile-

29 Soz konusu sözlüğün maddelerinin sınanması ve özellikle Zeus, Hera, Herakles gibi bazı yüklü maddelerin biçimsel yapısı için Slater’in (1969) sözlüğündeki

re açıklık getirmeye çalıştık. Bellibaşlı aşiretlerin adlarını, örneğin *Aiakidai*, *Alkaidai*, *Atreidai*, *Nereis* gibi baba kökenli adları, sıradan isim tamlamasından (*Aikos*'un oğulları, *Alkaios*'un oğulları vb) farklı bir gönderme alanına sahip olduğunu düşündüğümüzden,³⁰ bileşik bir biçimde sırasıyla *Aiakosoğulları*, *Alkmaionoğulları*, *Atreusoğulları*, *Nereuskızları* olarak karşıladık.

• • •

Bu çeviriler "Arkaik Yunan Şiirinde Ad, Adlandırma, Hakikat ilişkisi: Pindaros'un Zafer Şarkılarında (Yeniden-)Adlandırma" başlıklı doktora tezim üzerindeki çalışmalarımın ek ürünlerinden biri olarak ortaya çıktı. Bu dönemde çalışmamı destekleyen aileme, dostlarıma ve meslektaşlarıma, her fırsatta fikirlerine başvurma fırsatı bulduğum hocalarım Prof. Dr. Güler Çelgin'e ve Prof. Dr. Ahmet Vedat Çelgin'e, çeviri uğraşımda beni yüreklendiren duayen şair, çevirmen ve filolog Prof. Dr. Cevat Çapan'a, bu çevirilerin yayımlanmasında gösterdiği çaba için Derya Önder'e, dizinin hazırlanmasındaki katkıları için Dilan Taştekin'e ve Eser Yavuz'a, son olarak her zaman borçlu kalacağım sevgili anneme teşekkürlerimi sunarım.

Haziran 2015, İstanbul
Erman Gören

yaklaşım model alınmıştır. Madde başlıklarında ve içeriklerindeki adlar çeviride yer aldığı şekliyle Dor lehçesinde yazılırken, gerekli durumlarda ayrıca içinde adın İonia-Attika lehçesinde daha yaygın bilinen sesletimine de işaret ettik.

30 Örneğin "Nereuskızı" (*Nēreis*) ile "Nereus'un kızları" (*Nēreōs thygatrai*) ifadeleri arasındaki fark için bkz. Ammon. 333 (Valckenaer-Ammon-Segaar, 1787, 190-193).

OLYMPIA ZAFER ŞARKILARI

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI I

TEK AT KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ SYRAKOSAILI HIERON İÇİN (MÖ 476)

- Str. 1 En iyisi sudur, altınsa ışık saçan ateş gibi
geceleyn parıldar, öne çıkıp azametli servetin içinde;
istersen eğer müsabakaları
dillendirmek, ey benim sevgili kalbim,
- 5 artık aramasın gözlerin güneşi;
hem gündüzün daha ılıkça parlar
bir başka yıldız ıssız gökyüzünde,
duyurmayalım o halde hiçbir yarışı
Olympia'dan daha iyi diye:
Oradan [gelir] çok-söylenen neşide sarıp sarmalar
mahir ozanların muhayyilesini, Kronos'un
- 10 oğlunun¹ şarkısını söylemeye gelenlerin,
Hieron'un zengin ve kutlu aile ocağına hitaben;
- Ant. 1 o Hieron ki tutar elinde tanrısal hakkın âsasını²
davarı-bol Sicilya'da, alıp semeresini
her meziyetin en iyisinden;
üstüne bir de izzetlendirilir
- 15 musikinin en seçkiniyle,
sıklıkla nasıl da oynar dururuz biz yiğitler
hoşa giden masasının çevresinde. Gel de
tut Dor *phorminks*'inin³ burgusundan,

1 Pindaros'ta sıklıkla Olympia Oyunları'nın koruyucusu olarak anılan Zeus

2 Morgan'ın (2015, 225-228) kendisinden önceki tespitlerle birlikte tartıştığı üzere, buradaki tanrısal hukukun asasının Homerosçu iktidar anlayışıyla doğrudan bağlantısı vardır (özellikle *krş.* Hom. *Il.* 9.99: *skeptron t' ede themistas*).

3 Homeros'ta karşımıza çıkan *phorminks* Yunan müziğinin ilk telli çalgıları arasında yer alır. Sonraki dönemde telleri yediye çıkarılarak (bu ekleme geleneksel olarak Terpan-dros'a mal edilir) daha gelişmiş bir müzik aleti olan *lyra* halini almıştır (West, 1992, 48-70; Mathiesen, 1999, 253-256). Dor *phorminks*'iyle özellikle neyin kastedildiği konusunda kayda değer bir kanıtı sahip değiliz. Bu ifade Syrakosaili-ların Dor kokenli oluşlarına (*krş.* Pind. *Pyth.* 1.61-65) ve muhtemelen Pindaros'un koro liriklerinin Dor lehçesinde yazılmasına gönderme yapıyor olabilir.

Pisa'nın⁴ ve de Pherenikos'un⁵ görkemi
 bağladıysa kendine en tatlı düşüncelerle aklını,
 20 hızla geçince Alpheos'un⁶ boylarından
 canını dişine takıp yarışta hiç mahmuzlanmadan,
 öyle de kavuşturdu sahibini başarıya,

Ep. 1 Syrakosai'nın at-sever kralını.

Şan ışıldar onun için
 Lydialı Pelops'un⁷ [kurduğu] soylu yiğitlerin kolonisinde;
 25 âşık oldu ona Gaiaokhos,⁸ kudreti-yüce
 Poseidon, Klotho⁹ arınmış kazandan
 çekip çıkardığında onu,
 öne çıkıyordu fildişinden parıldayan omuzlarıyla.
 Pek çok mucize vardır elbet, ancak nasıl oluyor da

-
- 4 Batı Peloponnesos'ta Olympia'yı içine alan küçük bölgenin, aynı zamanda Olympia'da bir pınarın adıdır (Str. 8.3.31). Pindaros gibi diğer Yunan şairleri de sıklıkla Olympia'ya gönderme yapmak üzere Pisa adını kullanır (Stesich. fr. 86 PMG).
- 5 Hieron'un atı *Pherenikos* (Zafer-Getiren) Delphoi'da da muzaffer olmuştur (krş. Pind. *Pyth.* 3.74). Pan-Hellenik oyunlar kapsamında kelës müsabakalarında *periodonikes* unvanını alan herhangi biri kaydedilmemiştir. Bu nedenle Korinthoslu Pheidolas'ın atı olan Lykos'la (krş. Paus. 6.13.10) birlikte, Pherenikos'un iki Pan-Hellenik oyunda birden galip gelmesi bu dalda kaydedilmiş en büyük başarıdır. Bu konuda daha fazla bilgi için ayrıca bkz. Hemingway, 2004, 122 vd.
- 6 Alpheos Kıta Yunanistanı'nın en uzun nehirlerinden biridir ve Olympia'nın içinden aktığından Olympia bağlamında sıklıkla söz ü edilir. Alpheos Nehri Arkadia bölgesinden doğar, Erymanthos ve Ladon gibi pek çok nehrin kendisine katılmasının ardından Elis bölgesini katederek İon Denizi'ne dökülür.
- 7 Pelops Lydia'dan gelerek, daha sonra Dorlar tarafından iskân edilmiş olan Peloponnesos'u (sözcük anlamı "Pelops'un Adası") kolonileştirmiştir ve gözü pekliliğiyle nam salmıştır.
- 8 Tanrı Poseidon'un epitetlerinden biri olan ve "Yeri-Tutan" anlamındaki bu ad Pindaros'ta (*Olym.* 13.81; *Pyth.* 4.33; *Isth.* 7.38; krş. Hom. *Il.* 13.125) tanrının depremler üzerindeki hâkimiyetine vurgu yapar. Poseidon'un bunun dışındaki *En(n) osigaios* (Hom. *Il.* 13.43; Mosch. *Eur.* 149; Nonn. *Dion.* 36.126; Luc. *Jup. Trag.* 9) ya da Dor lehçesindeki söylenişyle *Ennosidas* (Pind. *Pyth.* 4.33, 173, *Pae.* 4.41, fr. 60a.6); *Enosikhthôn* (Hom. *Il.* 7.445, 11.751, 13.10, 89); *Eleikhthôn* (Pind. *Pyth.* 6.50) gibi epitetleri de onun yer sarsıntıları üzerindeki hâkimiyetine vurgu yapar.
- 9 Üç *Moirai*'dan biri (diğerleri Lakheis ve Atropos ya da Aisa) olan Klotho doğumlarla ilişkilendirilir. Pindaros burada Pelops'un kazanda kaynatılmadığına ya da onun omzunun fildişiyle değiştirilmediğine, bunun yerine onun suda yıkıldığına ve doğuştan fildişi bir omza sahip olduğuna işaret eder.

28b doğru sözün ötesine geçiyor
konuştukça ölümlüler ve aldatıyorlar allayıp pullayıp
kurnazca yalanlarla.

Str. 2 *Kharis*,¹⁰ o ki her şeyi tertipler tatlılıkla ölümlüler için,
31 getirerek onuru sıklıkla dönüştürür inanılmazı
güvenilir bir şeye.

Zira en maharetli tanıklardır
gelecek günler.
35 İnsana yaraşır, tanrılara dair kulağa hoş gelen şeyler
beyan etmek, daha az serzeniş.

Ey Tantalos'un oğlu, dillendireceğim seni
benden öncekilerin farklı bir şekilde;
hani baban davet ettiğinde
iyi-düzenlenmiş ziyafete sevdiği Sipylos'ta,
sunarak tanrılara mukabilen bir yemek,
40 yakaladı seni Aglaotriaina,

Ant. 2 dimağı ihtirastan dumura uğrayarak, görkemli atlarla
alıp götürdü onuru-yaygın Zeus'un en yüce meskenine;
bir ikinci seferinde

gitmişti oraya Ganymedes de
45 aynı hizmet için Zeus'a.

Görünmeyince sen uzun zaman ortalıkta,
arayan adamlar geri getiremedi seni annene,
kıskanç komşulardan biri gizlice bir çırpıda söyleyiverdi
suyun ateşin üzerinde çabucak kaynayacağını
hançerlerle parça parça ettiler kolunu, bacağı
50 masada senin bedenini
bölüşüldü ve yenildi son seferinde.

¹⁰ Burada *kharis* sözcüğü kişileştirilmiş olarak kullanılmıştır. Pindaros'un sıklıkla kullandığı bu sözcüğün anlamı "güzellik"ten "görmek/azamet/izzet"e (18. dize), "lütuf/kerem/ihsan/şükran"a (krş. 75. dize) kadar geniş bir alana yayılır. *Olym.* 14., *Kharis*'ler için bir ilahi içermektedir.

- Ep. 2 Benim için imkânsız kutlulardan birine
 pis boğaz demek, kaçınırım bundan:
 Çoğunlukla hiç kazanç getirmez iftiracılara bu,
 onurlandırdıysa gerçekten
 herhangi bir ölümlüyü Olympos'un
 55 gözcüleri, o kişi Tantalos'un ta kendisidir;
 ancak hazmedemedi kendisi,
 büyük refahını, gözü doymazlığı yüzünden
 müstahak oldu akıl almaz [bir cezaya], astı babası¹¹
 57b onun üstüne muazzam bir kaya,
 tasarladı kafasının üzerinde sallanıp durmasını,
 sürgüne gitti neşeden çok uzaklara.¹²
- Str. 3 Çekiyor bu bitmek bilmez mihneti,
 biçare hayat tarzını, diğer
 60 üçünün¹³ üzerine dördüncü bir meşakkatti bu,
 aldattı çünkü ölümsüzleri,
 akranı içki arkadaşlarına verip
 onu çürümez yapan
nektar ve ambrosia'yı.
 Umuyorsa şayet bir insan yaptıklarını
 tanrıdan saklayabileceğini, yanılır.
 65 Bu yüzden, ölümsüzler oğlunu geri gönderdi
 yeniden eceli ensesinde insanların cumhuru arasına.
 Endamıyla daha çiçeği burnundayken,
 güzelim saçları inerken kapkara çenesine,
 düşünüp taşındı münasip bir evlilik için,
- Ant. 3 Pisalı babasından aldı iyi-namlı Hippodameia'yı.
 71 Gitti kurşunî denizin kenarına yalnız başına
 başvurdu derinlerden-gümbürdeyen

11 Kastedilen Tantalos'un babası Zeus'tur. Buradaki "baba" sıfatı, Zeus'un "insanların ve tanrıların babası" olarak konumunu anımsırdığından, Tantalos'un babası olmasından daha fazlasını ifade eder.

12 Homeros'un (*Od.* 11.582-592) anlatımında Tantalos yiyeceklerin ve içeceklerin arasındadır ve onlara her erişmeye çalıştığında kendisinden uzaklaşırlar.

13 Bu üç ceza Tityos'un, Sisypheos'un ve Iksion'unakilere işaret ediyor olabilir.

- Eutriaina'ya, o da
birden belirdi ayağının dibinde.
- 75 Şöyle dedi ona: "Kyprios'un içten armağanlarını
sayarsan iyi niyet göstergesi,
ey Poseidon, gel de zapt et tunç kargısını Oinomaos'un,
bırak beni de gideyim en hızlı arabalarla
Alis'e, getir yakınımın muzaffer gücü,
zira on üç yiğit talibi helak etmek için
- 80 erteledi o, kızının
- Ep. 3 düğününü. Büyük bir tehlike
aklına gelmez korkak bir adamın bile.
Madem ölmek akıbetidir onların, neden oturur biri
adsız sansız karanlıkta kaynatıp durur
işe yaramaz yaşlılığını
kutsanmış hiçbir [işten] payını almadan? Ancak bu benim
omuzlarıma yüklenmiş bir vazife;
- 85 sen ihsan edersin zaten bana, hoş'a giden bir başarı,"
bunları dedi; hiç sarf etmedi yerine getirilmeyecek
- 86b sözler, tanrı onurlandırıp
verdi altından arabayı ve kanatlarıyla
yorulmak bilmez atları.
- Str. 4 Mağlup etti Oinomaos'un kudretini, gelini oldu bakire kızı
doğurdu kahramanca işlere hevesli önder altı oğul
- 90 şimdi kavuştu pırıl pırıl
cenaze kurbanlarıyla
Alpheos dönüşünde çekildi istirahate
çok ziyaret edilen kabrinin yanında
konuğu-bol bir sunak¹⁴ vardı; parlayarak görünür şanı
Pelops'un ta uzaklardan Olympia
- 95 Oyunları'nda, ayakların çabukluğuyla yarışılır orada,
bir de yiğitçe eyleyen gücün doruğuyla,
muzaffer olan geri kalan hayatında
tadını çıkarır bal gibi tatlı sükûn günlerinin

14 Zeus'un sunağı.

- Ant. 4 müsabakalar sayesinde; her gün gelen
 100 kutsanma en yücesidir ölümlülerin hepsi için.
 Benim taçlandırmam gerek
 bu adamı at nağmeleriyle
 bir Aiol şarkısıyla.¹⁵
 Kani oldum artık yok başka bir ev sahibi
 ne soylu şeylerle nam salmış biri,
 ne de gücüyle daha otoriter
 105 süsleyeceğiz onu neşidelerin namlı kıvrımlarıyla.
 Muhafız olur bir tanrı, tasa eder bunu kendisine
 sayıp da kendi sorumluluğu, ey Hieron, senin
 arzuların için; süratle bırakıp gitmezse,
 ümitliyim daha tatlı bir başarıyı
- Ep. 4 hızlı bir arabayla¹⁶ [kazanılan]
 kutlamaya bulup övgü dolu sözlerin
 elverişli bir yolunu¹⁷
 111 gelince Kronos'un güneşli [tepesinin] eteğine.¹⁸
 Benim için
 göz kulak olur Mousa en güçlü oka,
 kudretlileri diğerleri arasında da vardır, ancak
 zirvedeki başa getirilir
 krallarca. Dikme artık gözünü uzaklara,
 115 bu senin zamanın olsun yücelerde yürümek için,
 115b bir de benim [zamanım] muzafferlere katılmak için
 ve işte böyle şiirsel maharette başı çekmek için
 *Hellen'*ler arasında, her yerde.

15 Aynı zamanda "Kastor şarkısı" (*krş.* Pind. *Pyth.* 2.69 ve *Isth.* 1.16) olarak da adlandırılan ve binicileri onurlandırmak üzere dillendirilen atçılık düzenindeki ezgi.

"Aiol" nitelemesi vezne yahut makama gönderme yapıyor olabilir.

16 Heiron bundan iki Olympia Oyunu sonra (MÖ 468) bir araba yarışı daha kazanmıştır ancak bu sefer Hieron'un zafer şarkısını Pindaros yerine Bakchylides (*Bacchyl.* 3) bestelemiştir.

17 Olympia'ya giden yol şaire övgü için geniş malzeme sağlıyordu.

18 Kronos Tepesi Olympia'daki Zeus Tapınağı'na bitişik konumdaydı.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI II
 İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI
 MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 AKRAGASLI THERON İÇİN (MÖ 476)

- Str. 1 Ey *phorminks*'in efendisi neşideler
 hangi tanrıyı, hangi kahramanı,
 hangi yığidi kutlayalım şimdi?
 Pisa Zeus'undur zaten, tesis etmiştir elbet
 Herakles, Olympia Oyunları'nı
 savaşın turfandası olarak¹;
- 5 ancak şimdi ilan edilmeli Theron
 muzaffer dört atlı arabası yüzünden, o ki
 adildir konuk-dostlar nezdinde, direğidir Akragas'ın,
 hem de en mümtazıdır iyi-adlı ataları arasında;
- Ant. 1 onlar ki çok meşakkat çektiler yüreklerinde
 elde etmek için ırmak boyunda kutsal bir mesken,²
 gözbebeğiydiler, Sicilya'nın
- 10 kavuşunca onlara nasip olan ömürlerine,
 eklendi servet ve inayet
 doğuştan gelen meziyetlerine.
 Kronos ve Rhea'nın oğlu,³ yönetir
 senin Olympos'taki ikametgâhını,
 müsabakaların zirvesini, Alpheos'un güzergâhını
 neşelendirilir şarkılarla,
 lütfedip korur ata toprağını
- Ep. 1 soyunun arta kalanı için. Bir kez yapılan yapılıncâ,
 16 adilane de olsa, mugayir de olsa adalete,
 yapılmamış kılamaz

1 Mitsel aktarımın kollarından birine göre, Herakles Augeas'ı bozguna uğrattığında elde ettiği ganimetle Olympia Oyunları'nı tesis etmiştir (ayr. bkz. Pind. *Olym.* 10.24-59).

2 Akragas aynı adı taşıyan bir ırmağın kıyısında yer alıyordu.

3 Zeus

- her şeyin babası Khronos bile
 o işlerin sonucunu;
 ancak olagelir nisyan kutlu bir yazgıyla.
 Çünkü melanet dağılır gider, meşumluğu zapt olur,
 20 soylu sevinçlerin hâkimiyeti altında,
- Str. 2 her ne zaman çıkarırsa yücelere refahı
 tanrısal *Moirai*. Bu söz uyar tam da Kadmos'un
 güzel-tahtlı çok meşakkat çeken kızlarına;⁴
 oysa o ağır kahır alçalır
 daha büyük nimetlerin karşısında.
- 25 Uzun-saçlı Semela yaşar Olympos'ta ölümsüzlerle
 yıldırımın gürlemesinin ardından, Pallas
 daima sever onu ve de Zeus baba,
 çok sever onu sarmaşık-taşıyan oğlu.
- Ant. 2 Hani derler ya, denizde
 Nereus'un kızları arasında da ölümsüz yaşam
 30 bahşedildi Ino'ya bütün zamanlar için.
 Hakikaten, ölümlüler arasında
 belli değildir ölümün sınırı,
 ne de bellidir ne zaman biteceği sakın bir günün,
 güneşin oğlu
 sonuna erdirecek mi acaba onu sağ selamet;
 başka başka sevinçler taşır akımlar
 ve muhtelif zamanlarda gelir acılar yiğitlerin başına.
- Ep. 2 Ancak *Moirai*'dir elinde tutan
 36 atalarından beri gelen lütufkâr yazgısını,
 melanet de eklenir

4 Pindaros burada, Kadmos'un dört kızından (*krş.* *Pyth.* 3.96-99) ikisine (Pindaros'ta Semela ve Ino) işaret eder. Semela sevgilisi Zeus'u bütün görkemiyile görmek isteyince yıldırımlarıyla öldürülmüştür; Zeus Dionysos'u (Semela'nın "sarmaşık-taşıyan oğlu"nu [*Pyth.* 2.27]) onun küllerinin arasından kurtarmıştır. Ino ise çılgın kocası Athamas'tan kaçmak için denize atlamış ve bir Nereuskızı (*Nereis*) haline gelmiştir, aynı zamanda *Leukothea* adıyla da çağrılmaktadır (*krş.* *Hom. Od.* 5.333-335).

tanrıdan kaynaklanan refaha,
 tersine döner kimi zaman;
 buna yazgılı oğlu⁵ Laios'la karşılaşır
 öldürdüğü ve Python'da eski zamanda
 40 söylenen kehaneti gerçekleştirdiği günden beri.

Str. 3 Keskin gözlü Erinys görünce bunu,
 katletti cengâver soyu⁶ birbirine kırdırarak,
 ancak geride kaldı Thersandros, Polyneikes
 yere serildiğinde, onur kazandı
 delikanlı için yapılan müsabakalarda,
 muharebelerde ve de savaşta,
 45 Adrastosogulları'nın evinin imdadına
 yetişen bir evlat olarak;⁷
 yaraşır kökleri o tohumdan gelen
 Ainesidamos'un oğluna,⁸
 çıkar karşısına zafer şarkıları, lirler.

Ant. 3 Zira Olympia'da bizzat aldı
 onur payını, Python'da ve Isthmia'da
 50 her ikisini de seven *Kharis*'ler bahşetti
 çiçekleri aynı kaderi paylaşan kardeşine,
 on iki tur dönen
 dört atlı takımına; Başarmak giderir
 müsabakaya girişenin tasasını.
 Meziyetlerle süslenmiş bir servet
 fırsatlar sağlar yüreklendirerek
 engin ve heyecan verici sevdasını;

5 Oidipous.

6 Oidipous'un oğulları Eteokles ve Polyneikes.

7 O Polyneikes'le Adrastos'un kız kardeşi Argeia'nın oğluydu. Züriyeti o sürdürdü, zira Adrastos'un oğlu Epigono'i'un Thebai'a karşı saldırısında hayatını kaybetmişti (krş. Pind. Pyth. 8.48-55).

8 Theron.

Ep. 3 budur göze çarpan yıldızı, bir yiğidin
 56 en sahih ışığı. Varsa birinde işte bu ve bilirse geleceği,
 yeryüzünde oracıkta ölen biçare ruhların
 derhal ödediğini cezasının karşılığını
 ve burada Zeus'un yetkesi altında işlenen suçları
 yeraltında bir kimsenin yargıladığını,
 60 hükmün verdiğini nefret dolu zorunlulukla birlikte;

Str. 4 ancak eşittir geceler güneş için
 eşittir gündüzler daima,⁹ daha az mihnet
 gelir başına soyluların, onlar kazıp durmaz
 ellerinin gücüyle toprağı
 ne de denizin suyunda debelenir
 65 geçim derdi yüzünden, ancak onurlu tanrılar
 adına, onlar ki zevkle tutarlar verdikleri söz,
 sürerler ömürlerini bir damla gözyaşı dökmeden,
 berikiler katlanırlar dönüp bakılmaz acıya,

Ant. 4 göze aldılar onlar üç defa yaşamayı
 her iki tarafta da beri tutarak ruhlarını
 70 bütün adaletsizliklerden, tamamladılar Zeus'un yolunu
 Kronos'un kulesine kadar,
 okyanusun esintileri eser ya
 kutluların adasının çevresinde
 işte orada; ışıldar bir de altının çiçekleri,
 çorak topraklardaki parlak ağaçlardan,
 su idame ettirirken diğerlerini;
 kuşanmışlar ellerinde çiçek zincirleri, başlarında taçlar

Ep. 4 dosdoğru öğütleri doğrultusunda Rhadamanthys'ün,
 76 o ki hazır ve nâzırdır Rhea'nın kocası yüce babanın¹⁰
 yanı başında, sahiptir
 herkesin üzerinde bir tahta.

9 Bir ağıttan geriye kalan bir dizede (Pind. fr. 129) yeryüzünde gece iken Hades'te güneşin parladığını söyler ancak burada sürekli gündönümü tasavvur ediliyor gibi görünmektedir.

10 Kronos.

Hem Peleus hem Kadmos addedilir onlar arasında,
Akhilleus da, ki anası niyazlarıyla
ikna ederek Zeus'un kalbini

80 getirmişti onu oraya,

Str. 5 oydu Hektor'u helak eden, Troia'nın
yenilmez, sarsılmaz direğini, ölüme yollayan Kyknos'u
Aos'un Etiyopyalı oğlunu.¹¹ Benimse bir hayli
hızlı temrenim var
kolumun altındaki sadağımda
85 anlatır derdini anlayışlılara; oysa güruh muhtaçtır
tercümana, bilge adam ise doğuştan bilir pek çok şeyi,
öğrenmişler ise velveleye verirler
gevezelikleriyle, gaklarlar
bir çift karga gibi boş lakırdılarla

Ant. 5 Zeus'un kutsal kuşuna karşı;¹²
Şimdi, haydi yüreğim, çevir yayını hedefe doğru,
90 kime yollayalım bir kez daha halim ruhumuzdan
şöhretin oklarını? O halde, ger yayı
Akragas'a doğru,
hakikatli bir zihinle ilan edeceğim andımı,
hiçbir kent yüz yıldır getirmedi dünyaya
dostlarına karşı ruhunda daha yardımsever bir yiğidi,
ellerinde Theron'dan daha cömertini.

Ep. 5 Çünkü ifrat kaplar övgünün üzerini,
96 adalet eşlik etmez ona, zira müfrit adamlar
heveslidir çene çalmaya ve
soylu adamların iyi işlerini gizliden açığa çıkarmaya;
madem denizin kumu sayıya gelmez,
kim tutabilir hesabını
100 bu adamın başkalarına dağıttığı sevincin?

11 Kyknos, Poseidon'un; Memnon, Aos ve Tithonos'un oğluydu; Akhilleus kurbanla-
rının kataloğu için bkz. *Isth.* 5.39.

12 Kartal. Benzer bir karşıtlık (küçük karga ile) için bkz. *Nem.* 3.80-82.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI III

İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI

MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

AKRAGASLI THERON İÇİN (MÖ 476)

- Str. 1 Niyaz ederim hoşnut etmek üzere Tyndareosoğulları'nı¹
ve güzelim saçlarıyla Helena'yı
izzetlendirirken şanlı Akragas'ı;
bekletiyorum hazırola Theron için
Olympia muzafferlerine özgü bir neşideyi,
ayağı yorulmak bilmeyen atların ödülünü. Bundan dolayı
durur Mousa benim yanımda, bulduğumda
yepyeni bir tarz
5 görkemli kutlamalar için Dor ayağına²
- Ant. 1 münasip bir ses; zira kurşunî zeytin dalından süslerle
sarmalanmıştır saçları,
tam da benden gelir bu tanrı-vergisi borç,
çeşitli tonlardan bir *phorminks*'le
aulos'ların tiz seslerini ve
Ainesidamos'un oğlunun³ sözlerini
tam kararında harmanlamaya; öyle ki Pisa da
10 yükseltti sesimi, oradan gelir zaten
insanlara tanrısal yazgının şarkıları,
- Ep. 1 ne zaman ki bir kimsenin,
Herakles'in kadim buyruklarını yerine getirerek,
kaşının üzerine gümüşü saçlarının arasına koyarsa
zeytin dallarından yapıma onuru,

1 Sırasıyla biri Tyndareos'tan diğeri Zeus'tan olma ikiz kardeşler Kastor ve Polydeukes (Latin eşdeğerleri Castor ve Pollux), Helena onların kız kardeşiydi. Kastor ve Polydeukes'e Dor soyluları tarafından tapınılırdı.

2 Kuvvetle muhtemel zafer şarkısında kullanılan Dor veznine, yani Pindaros'un kullandığı daktylo-epitrite'ye gönderme yapmaktadır.

3 Theron.

Hellen'lerin Aitolialı katı yargıcı;⁴
 hani bir keresinde
 Amphitryonoğlu⁵ getirmişti
 Istros'un karanlık pınarlarından⁶
 15 Olympia müsabakalarının en güzel yadigârını,

Str. 2 Apollon'un kulları, Hyperborea halkını
 ikna edince sözleriyle,
 niyaz etti sadık niyetlerle gölgelik veren bir bitki
 Zeus'un herkesi ağırlayan tapınağında⁷
 paylaştı insanlarla meziyetler için çelengi.
 Sunak adanmıştı şimdiden babasına⁸
 ve Ay altın-arabasında tam ayın on dördünde
 20 parıldar yüzünde akşamın gözbebeği,⁹

Ant. 2 o da tesis etti muazzam müsabakaların kutsi hükmünü
 ve her beşinci yılda yapılan bir bayram
 Alpheos'un mukaddes boylarında;
 Ancak yoktu güzel ağaçlar
 Pelops'un Kronos'un koyaklarındaki memleketinde.
 Onlar olmadan kıraç göründü gözüne bahçe,
 maruz kalıyordu güneşin delici ışınlarına.
 25 Yüreği iteledi onu gitmesi için derhal

4 Aitolialı atalardan geldiklerini iddia eden ve *Hellanodikai* diye adlandırılan bu yargıçlar, Olympia Oyunları'nda hakemlik yapıyorlardı, katılıklarıyla da nam salmışlardı. Dokuz kişiden oluşan bu hakem heyetinin üç üyesi atlı müsabakalardan, üç üyesi *pentathlon*'dan, diğer üyeleri de geri kalan müsabakalardan sorumluydu (Paus. 5.9.4-6)

5 Herakles.

6 Tuna Nehri'nin kaynağına işaret eden bu ifade efsanevi Hyperborealıların –hamileri Apollon'du– diyarını kastetmektedir.

7 Altis, Olympia'daki kutsal tapınak, Pan-Hellenik, yani bütün Hellenlere açık bir tapınaktı.

8 Zeus.

9 Olympia Oyunları, yaz gündönümünü takip eden ikinci ya da üçüncü dolunayda düzenlenirdi

- Ep. 2 Istros diyarına; orada Lato'nun at-süren kızı¹⁰
karşıladi onu geldiğinde Arkadia'nın dağ koyaklarından
ve dolambaçlı vadilerinden,
Eurystheus'un talimatlarıyla
babasının¹¹ zorlaması
teşvik etti onu gidip getirmeye
altın-boynuzlu maralı, evvelden Taugeta
30 yazmıştı onu Orthosia'ya sunulan kutsal bir kurban olarak.
- Str. 3 İzini sürerken onun, gördü diğer memleketlerin yanı sıra,
dondurucu Boreas'ın
ötesindeki diyarı. Öylece durdu ayakta
ve hayran oldu ağaçlara.
O anda tatlı ihtiras yakaladı onu,
dikmek üzere ağaçları on iki kez dönülen hipodromun
çevresine. Şimdi lütufkârlığıyla nazil olur
bu bayrama,¹² ince-belli Leda'nın
35 tanrıya-denk ikiz çocuklarıyla¹³ birlikte.
- Ant. 3 çünkü onlara emanet etti, Olympos'a çıkarken,
kollamayı muazzam oyunları,
hem de yiğitlerin ve hızlı arabaları sürmenin
meziyetini. Kendi yüreğim de
bir şekilde uyandırdı beni
dillendirmek üzere Emmenosoğulları'nı¹⁴
ve atları muazzam Tyndareosoğulları'nın
bir hediyesi gibi gelen
Theron'un şerefini, zira ölümlülerin çoğu
40 çıkarlar huzuruna misafirperver ziyafet sofrasının

10 Artemis.

11 Zeus.

12 Olympia Bayramı'na.

13 Kastor ve Polydeukes.

14 Theron'un mensubu olduğu aşiret.

- Ep. 3 takva dolu düşüncelerle
 muhafaza ederler kutlu ayinleri.
Şayet en iyisiyse su, altın da
 en ulvisidir mülklerin,
şimdi vardı zirveye Theron
 meziyetleriyle, evindeyse¹⁵
kavuştu Herakles'in
 sütunlarına. Ne vardır ki bunun ötesinde bilgenin de
45 ahmak adamın da adımlayamayacağı.
 Varsın ahmak olayım, gidemem ben bu yoldan.

15 Yani kendi evindeki meziyetleriyle (schol.).

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI IV

İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI

MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

KAMARINALI PSAUMIS İÇİN (MÖ 452)

- Str. Ey en yücelerdeki şimşegin ayakları
 yorulmak bilmeyen sürücüsü
 Zeus, sen çağırdın beni,
Hora'ların¹ gönderdi zaten,
 dönüp durarak *phorminks*'lerin bezediği
 şarkılarıyla, şahadet etmeye bu yüce müsabakalara beni.
 Başarılı olunca konuk-dostlar
- 5 soylu yiğitler gösterir sevincini bu tatlı haber karşısında;
 ancak dehşetengiz yüz-başlı Typhos'un rüzgârlı yükü olan
 Aitna'yı yöneten Kronos'un oğlu
 kabul eder *Kharis*'lerin sayesinde
 Olympia muzafferini ve bu zafer alayını,
- Ant. yaygın-güçlü meziyetin en kalıcı ışığını.
 Çünkü bu zafer alayı gelir Psaumis'in
- 11 katır arabası için, o ki taçlanmış Pisalı zeytin dallarıyla,
 acele eder Kamarina'nın şerefini canlandırmaya.
 Baksın tanrı
 inayetle onun müstakbel dualarına;
 bundan överim onu zaten,
 çok heveslidir atları yetiştirmeye
- 15 hoşnuttur hepsi iyi ağırlanan konuklarından
 ve hüsnüniyetiyle tevcih eder kenti-seven
 Hesykhia'ya.²
 Yalanla lekelemeyeceğim şimdi
 öykümü; gerçekten de sınar sebat ölümlüleri,

1 *Hora*i mevsimlerden ve kent düzeninden sorumlu tanrıçalardı (krş. Hes. *Theog.* 901-903 ve Pind. *Olym.* 13.17).

2 *Dika*'nın kızı olan ve *Hora*'lardan biri olan (krş. Pind. *Pyth.* 8.1-18) *Hesykhia* toplumsal barışın kişileştirilmiş halidir.

- Ep. budur kurtaran Klymenos'un oğlunu³
 20 Lamnoslu kadınların
 hakaretlerinden.
 Kazanınca bronz teçhizatlı koşuyu,
 çıkınca bir adım öne çelengini almaya
 dedi ki Hypsipyleia'ya:
 "Bu benim hızım işte,
 25 denktir buna ellerim de yüreğim de. Ağarır saçları
 genç adamların bile
 hatta beklenen demlerinden çok önce."

3 Erginos Argo Gemicileri'nden biridir; geçici olarak Lamnos'ta ikamet ettikleri sırada orada düzenlenen tam teçhizatlı koşu (*hoplitodromos*) müsabakasını kazanmıştır (krş. Pind. *Pyth.* 4.252-254).

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI V KATIR ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ KAMARINALI PSAUMIS İÇİN (MÖ 448)

- Str. 1 Okeanos'un kızı,¹ kabul et şen kalbinle
Olympia'da kazanılan çelenklere
ve yüce meziyetlere verilen
bu tatlı mümtaz ödülü,
ayakları yorulmak bilmeyen katır arabasının
ve de Psaumis'in hediyesini,
- Ant. 1 o ki yüceltti senin halkı-doyuran kentini, Kamarina'yı
5 onurlandırdı altı çift sunağı tanrıların yüce
bayramında
boğa kurbanlarıyla müsabakaların beş gününde²
- Ep. 1 dört atlı araba ve katır hem de tek-at müsabakalarıyla
kazanarak
adadı sana görkemli şerefi ve babası Akron'u
ve dahi onun yeni kurulmuş evini.
- Str. 2 Gelerek Oinomaos ve Pelops'un meskeninden
10 ey kenti-koruyan Pallas, şarkısını söyler o, senin
kutsal mabedinin,
hem senin nehrin Oanos'un hem de yakınlardaki gölün³
- Ant. 2 bir de kutsal kanalının.
Böylece Hipparis doyurur suya ahaliyi,
hızla inşa eder çok yüksek bir tapınak
muhkem binalar arasında
çıkartır bu biçare kasaba halkını gün ışığına;

1 Burada kastedilen kente de adını veren gölün *nympha'sı* olan Kamarina'dır.

2 Pek çok elyazmasında geçen *pemptamerois* (beşinci günde) okuması binicilikle ilgili müsabakaların Olympia Oyunları'nın başlangıcında yer alması (krş. Paus. 5.9.3) nedeniyle bir seçenek oluşturmaz. Belli ki Psaumis bağışladığı büyük kurbanlarla oldukça ön plana çıkmıştı.

3 Kamarina.

Ep. 2 hep gayret et meziyetler için masraftan kaçma
 16 didin başarılı bir iş,
 tehlikenin altında gizlenmiş olan için; öyle ki
 başarılı olan bilge nam salar kendi köyünde bile.

Str. 3 Ey Kurtarıcı bulutlar arasındaki yüce Zeus,
 Kronos'un tepesinde oturan
 onurlandır geniş akan Alpheos'u
 ve Ida'nın kutsal mağarasını,⁴
 sana yalvarmak üzere geliyorum
 Lydia *aulos*'larının şarkısını söyleyerek

Ant. 3 ricacı olmaya süsle diye bu kenti soylu yiğitlerin
 21 konuklarıyla ve sen ey Olympia muzafferî Psauimis,
 Poseidon'un atlarından zevk alarak
 oğulların başındayken ulaş

Ep. 2 kutlu yaşlılığının sonuna. Bir adam
 bakar büyütürse şayet refahı sağlıkla birlikte,
 mülküyle eli açık olup eklerse üzerine
 bir de kazandığı övgüleri,
 çabalamasın artık tanrı olmaya.

⁴ *Shholiast* Alpheus'la ilişkilendirilen bu mağaranın Olympia yakınlarında olduğunu aktarır ancak en ünlü olanı Girit'teki Ida Dağı'ndadır, bir diğeri de Troia yakınlarındaki Ida Dağı'dır (günümüzdeki Kaz Dağı).

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VI
KATIR ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
SYRAKOSAILI HAGESIAS İÇİN (MÖ 476)

- Str. 1 İnşa ederken güzelim duvarlarla
muazzam bir saray
altın sütunlu meskenimizin avlusunda
yapmalıyız hemen işin başında
bir cephe parıldayan ta uzaktan. Bir kimse olursa
Olympia'da muzaffer ve
- 5 Zeus'un Pisa'daki kehanet sunağının koruyucusu,
ve de şanlı Syrakosai'n eş-kurucusu,
hangi neşide kaçır ki böyle bir adamdan,
rastlarsa şayet hemşehrilerine
latif şarkılar arasında?
- Ant. 1 Öyle emin olsun Sostratos'un oğlu
sandaletlerinin şıp diye oturacağına
tanrı vergisi ayaklarına. Risksiz bir başarı
- 10 getirmez hiçbir onur, yiğitlerin arasında yahut
koca karınlı gemilerin içinde; oysa hatırlar çokları
bin bir mihnetle başarılan soylu bir işi.
Hagesias, övgü hazır ve nazırdır onun için,
işte o övgüdür bir keresinde
Adrastos'un hakkıyla dillendirdiği,
Oiklesoğlu bilici Amphiareos'a dair,
hani yer yuttuğunda onu
ve pırıl pırıl atlarını.
- Ep. 1 Yanıp kül olduğunda
Thebai'da yedi cenaze-ateşi
- 16 şu sözü söylemişti Talaosoğlu: "Özledim
ordumun gözbebeğini,
iki yönüyle birden hem bir fazıl biliciyi,
hem de kargısıyla dövüşen adamı."

Ve dahi Syrakosai'ın yiğidi
zafer-alayının efendisini.

- 20 Meyyal değilim kavgaya, ne de müfridim zafer için,
edebilirim büyük bir yemin bile, apaçık şahidim buna ben,
onaylar zaten sesi bal gibi tatlı *Mousa*'lar da.

- Str. 2 Ey Phintis, gel de çifte koş
katırların gücünü benim için
öyle ki süratle sürelim katır arabasını ak pak yolda,
varayım ben de bu yiğitlerin soyuna;
25 bilir bu katırlar da diğerleri gibi
sürülmeyi bu yolda, ancak
onlar kazandı Olympia'daki çelengi;
açmalıyız şimdi neşidenin kapısını
onlar için,
gitmeliyiz Pitana'ya Eurotas Geçidi'nin yanından
tam da bugün, bu muayyen zamanda,

- Ant. 2 söylenir onun yattığı
Kronosoğlu Poseidon'la
30 ve doğurduğu bir çocuğu, menekşe saçlı Euadna'yı
ancak sakladı bakire doğum sancısını
libasının kıvrımları arasında
gönderdi hizmetkârları tayin edilmiş ay gelince buyurdu
çocuğu vermelerini bir kahraman olan Eilatosoğlu'na
yetiştirsin diye, o ki yönetir
Phaisana'da Arkadialıları,
nasibidir oturmak Alpheus boylarında;
35 orada büyümüştür Euadna, orada dokunmuştur
ilk defa Apollon sayesinde tatlı aşka.

- Ep. 2 Kaçmaz gözünden Aipytos'un, her zaman
gizleyip durduğu tanrının çocuğu,
ancak gidince Python'a, gömdü bağına
tarifsiz öfkesini yılmaz talimiyle,

öğrendi dayanılmaz melanet
hakkındaki kehaneti.

- 40 Beriki ise kuşandı erguvanî kuşağını
ve aldı gümüş ibriğini doğurdu tanrıdan mülhem oğlanı
kuzgunî bir çalılığın altında. Altın-saçlı tanrı
gönderdi yardımına öğütte-anlayışlı
Eleithya'yı ve Moira'ları.

- Str. 3 çıkageldi Iamos latif doğum sancısıyla bir çırpıda
onun rahminden gün ışığına
terk etti Euadna onu acı içinde yere,
45 ancak iki gök-gözlü yılan
yanaştılar ona bir ilahi planla
besleyip büyüttüler
arılarının masum ağusuyla.¹ Ancak kayalık Python'dan
varınca kral arabasını sürüp,
evde sordu herkese
Euadna'nın doğurduğu
çocuğu. Zira demişti Phoibos onun babası olduğunu

- 50 ve onun ölümlüler arasında insanoğlu için en önde gelen
bilici olacağını, onun zürriyetinin asla kurumayacağını.
İfşa etti işte bunları. Onlarsa yemin ettiler
bir şey duymayıp görmediklerine
doğumunun beşinci günü olduğu halde.
Halbuki saklanıyordu sazlıktaki
sımsıkı bir çalılığın bağrında,
55 yalarken zarif bedenini
menekşelerden süzülen sapsarı ve mosmor ışınlar;
Bu nedenle ilan etmişti anası
her daim çağrılacağını

¹ Buradaki "arı ağusu" ifadesi "bal" anlamında kullanılmaktadır (krş. Pind. Pyth. 6 54).

- Ep. 3 bu ölümsüz adla.² Koparınca dalından
altınla taçlanmış Heba'nın
latif meyvesini, indi Alpheos'un ortasına
çağırdı gücü-yaygın Poseidon'u,
atasını ve tanrı yaratısı Dalos'un
ok-taşıyan gözetmenini
- 60 geceleyin gökkubbenin altında bir onur niyaz etti
kendi adına, halkına hizmet etmek için.
Berrak-sesiyle konuşan babası cevapladı
ve arayıp buldu onu:
"Kalk oğlum, takip et sesimi buradan
herkesin ortak diyarına kadar."
- Str. 4 Böylece geldiler Kronos'un
heybetli tepesinin yücelerine
- 65 orada verdi ona biliciliğin ikili
hazinesini. Şimdi ve sonra duyabilmeyi
yalan dolan bilmeyen sesi, sonra da kutsayınca
gözü pek ve iş bilen
Herakles Alkaioşoğulları'nın sülbünü,³
bir bayram tertipledi babası⁴ için,
insanların dolup taşıdığı bir muazzam oyun,
- 70 sonrasında emretti ona Zeus'un sunağının tepesinde
tesis etmesini kehanetini.
- Ant. 4 O zamandan beri Iamosoğulları'nın soyu
nam saldı *Hellen*'ler arasında;
refah geldi artları sıra; onur getiren meziyet sayesinde
ilerlediler ışıltılı bir yolda; her yaptıkları
delil buna; oysa töhmet ancak ötekinden,
hasetle kişinin başına bela olandan gelir

2 Burada *ἴα* (menekşe) ve *ἴαρος* arasında *Kratylos*'un etimolojilerini hatırlatan bir sözcük oyunu yapılmaktadır. Benzer bir yaklaşımın *ἰός* (ağu) ile *Iamos* adı arasında da olduğu söylenebilir.

3 Herakles'in itibari babası olan *Amphitryon*, *Alkaios*'un oğullarından biriydi.

4 Zeus.

75 o ki birinci geldi on iki turluk koşuda
damıttı izzetli biçimini
muhterem *Kharis*'in.
Sahiden de ana tarafından akraban
Kyllana Dağı'nın eteklerinde⁵ yaşayan Hagesias

Ep. 4 ağırladıysa tanrının ulağını
yalvarış kokan kurbanlarla
tekrar ve tekrar zahitçe, *Hermas*'ı
o ki sahiptir rekabetin nasibine ve dahi mükâfatlara
80 ve de onurlandırdıysa soylu yiğitlerin *Arkadia*'sını
Ey *Sostratos*'un oğlu, gümbürdeyen babası⁶ sayesinde
seni de kılar başarılı. Zannımca var dilimin üzerinde
tiz-sesli bir mihenk taşı,
rıızamla örter üzerimi soluğumun latif akışıyla
Stymphalosludur anneannem, çiçeklenmiş *Metopa*

Str. 5 o ki doğurdu at-süren *Theba*'yı
içerim onun enfes suyundan
86 mızrakçı yiğitler için dokurken
rengârenk bir neşide. Tam şimdi ey *Aineas*
teşvik et yoldaşlarını hamd etsinler
ilkin *Bakire Hera*'ya⁷
sonra da bilsinler kaçabildik mi diye
90 doğru sözlerle kadim ayıplamadan,
"Boiotia domuzu"ndan⁸
çünkü doğru habercisin sen,
latif-saçlı *Mousa*'nın mesaj- âsasisın,⁹
gür-sesli şarkının tatlı karıştırma kâsesisin;

5 "Kyllana dağının eteklerinde" ifadesiyle *Arkadia* kastedilir (krş. Hom. *Il.* 2.603).

6 Zeus.

7 Stymphalos'taki *Bakire Hera*'ya yönelik ibadet için bkz. Paus. 8 22.2.

8 Boiotialılar özellikle Atinalılar tarafından kaba saba ve taşralı olarak nitelendirilir-
di (krş. Plat. *Symp.* 182b ve Plut. *de Esu Carn.* i 1.6).

9 Buradaki *skytala*, Spartalıların kullandığı âsanın üzerinde mesajların yazılı olduğu
şeritlerle sarılmış bir değnekti. Ancak iki çubuk yardımıyla bu şeritler gerektiği
gibi açılıp üzerindeki mesaj öğrenilebilirdi.

- Ant. 5 de onlara haydi hatırlamalarını Syrakosai'ı
ve de Ortygia'yı
Hieron yönetti orayı pak bir âsayla ve
uygun bir öğütle, tapınırken
95 kızıl-ayaklı Damater ve
kır-atlı kızının bayramında¹⁰
ve de kudretli Zeus Aitnaios'a. Tanır onu
tatlı-sözlü lirler ve şarkılar. Akıp giden
zaman bozamaz onun refahını,
sevilen dost canlılığıyla buyur eder
Hagesias'ın zafer alayını
- Ep. 5 evden eve dolaşır aşır
duvarlarından sürüsü-bol Arkadia'nın
100 ana-kenti olan Stymphalos'un.
Bora varken denizde
iyidir hızlı bir gemiden
iki demir birden atılması. Belki de tanrı
şanlı bir yazgı yazmıştır sevgiyle
gâh bunlara gâh şunlara.¹¹
Denizin-hâkimi efendi, bahşeder zahmetsiz bir
yolculuk ve altın-örekeli Amphitrita'nın kocası
105 boy verir neşidemin şen çiçeğine.

10 Syrakosai'da Damater ve Kore kültü oldukça önemli bir yere sahipti. Damater'e ni-
çin "kızıl-ayaklı" dendiği bilinmemektedir; aynı epitet *Paë.* 2.77'de Hekabe içinde
kullanılmaktayken, *Pyth.* 9.9'da Aphrodite "gümüş-ayaklı" olarak nitelendirilir.

11 Stymphaloslular ve Syrakousailılar.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VII

YUMRUK DÖVÜŞÜ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

RHODOSLU DIOGORAS İÇİN (MÖ 464)

Str. 1 Alırsa biri onun zengin elinden
 içinde şarabın çiyi köpürmüş kâseyi
 ve sunarsa evden eve gezip
 kadeh kaldıran gencecik damadına,
 o kâse ki som altından, malın mülkün bir şahikası,
 5 işte böyle onurlandırır hem içki sofrasının görkemini,
 hem de dünürlüğünü, oradaki dostları arasında
 imrenilir biri kılar onu uyumlu izdivacı vesilesiyle;

Ant. 1 ben de göndererek, Mousa'nın vergisi nektarı,
 zihnin tatlı meyvesini,¹ ödül getiren yiğitlere,
 dileyeceğim tanrılardan takdis edilmelerini
 10 Olympia ve Pytho'da muzaffer olanların;
 zaten mesuttur soylu namla kuşatılan bir kişi;
 gâh buna, gâh şuna göz kulak olur
 tatlı şarkılarıyla yaşamı-çiçeklendiren Kharis,
 sıklıkla *phorminks'*le, *aulos'*la
 ve her tondan müzik aletiyle.

Ep. 1 Ve şimdi her ikisinin eşliğinde,
 indim gemiden Diagoras'la birlikte,
 neşidesini söyleyerek
 Aphrodite'nin çocuğu
 Aelios'un gelini olan engindeki Rhodos'un,²

1 Sullivan (1982, 217) yerinde bir şekilde, Pindaros'un bu *epinikion*'un "zihnin" (*phren*) vurgusuna dikkat çeker. Pindaros'un "zihni" (*phren*) şarkının üretiminden sorumludur şüphesiz ancak şarkının ilahi bir hediye olduğunu unutmadan Bu denge *epinikion* boyunca farklı dizelerde sürdürülür Örneğin aşağıda (24.-25 dizelerde) zihni çepeçevre kuşatan "kusurlar" (*amplakiai*) şarkının tanrı vergisi konumunu dengelemek üzere dile getirilir

2 Burada Pindaros kuvvetle muhtemel *rhodon* (gül) sozcüğüyle bir sozcük oyunu yapmaktadır

15 mertçe-dövüşen muazzam yiğit
 taçlandırıldı Alpheios'un boylarında
 ve de Kastalia'nın civarında,
 yücelteceğim hem yumruklarının mükâfatını,
 hem de Dika'yı hoşnut eden babası Damagetos'u,
 Asia'nın burnuna yakındır
 geniş topraklı üç-kentli adaları,
 otururlar orada bir Argoslu mızrak birliğiyle.

Str. 2 Rازیyım ben bütünüy le anlatmaya
 21 ta başlangıçtan Tlapolemos'tan bu yana
 gücü-yaygın Herakles'in nesebinin
 kamuya mal olmuş hikâyesini. Zira söylerler
 göğüslerini gere gere
 baba tarafından Zeus'a dayandıklarını
 ana tarafındansa Amyntoroğulları'na, Astydameia'ya.
 Zihnini çepeçevre kuşatır öylece asılı duran
 25 sayısız insan kusurları, keşfetmek imkânsızdır,

Ant. 2 şimdi ve sonunda bir adamın başına gelecek
 en iyi şeyin ne olduğunu.
 Kurucusuydu bu diyarın,
 öyle öfkelendi ki bir seferinde
 çıkınca Midea'nın yatak odasından
 vurup öldürdü Alkmena'nın
 30 gayrimeşru kardeşi Likymnios'u
 zeytin ağacından sağlam bir değnekle.
 Zihnin huzursuzluğu
 yolunu şaşırtır mahir adamın bile.
 O da gidip tanrıya sordu kehaneti.

Ep. 2 Altın-saçlı tanrı ise buyurdu
 tapınağın mis-kokulu kutsal iç odasından
 Lerna sahiline yelken açmasını
 doğruca etrafı denizle çevrili meraya,

- sırılıklam olmuştu orada tanrıların hükümları kralı
altın tipisi altındaki o kentte;
- 35 ne zaman ki vurdu Haphaistos
hüneriyle yaptığı dövülmüş tunçtan baltasıyla
babasının başına, tam tepesinden
fırladı Athana koyuverdi dinmek bilmez bir nâra.
Titredi onun önünde Ouranos ile Gaia Ana bile.
- Str. 3 Zamanında tembih etti fanilere-ışık-getiren tanrı,
40 Hyperionoğlu'nun sevgili çocuklarına
vadesi dolan görevi gözetmelerini,
kurdular ilk önce tanrıça için
her yandan görünen bir sunak ve yaptılar mübarek
bir sunu ısıtsın diye yüreğini hem Baba'nın
hem de kargısıyla gümbürdeyen Bakire Kızı'nın.
Diker meziyetin ve de insanların
sevinç kaynağının fidanını
öngörölü adamın huşûu/hicabı
- Ant. 3 oysa nisyanın³ bulutu hiç fark etmeden
46 kaplar üzerlerini, çeker alır zihinlerinden
olan bitenin doğru dürüst yolunu.
Zira ışıık saçıan yalımin tohumları⁴ olmadan
çıkmışlardı yukarıya.
Ateşsiz kurbanlarla tertiplemişlerdi
tepe-kentte kutsal alanı. O getirmişti
altın-sarısı bir bulutu ve
50 bir sürü altın yağdırdı üzerlerine;
ancak bahşetmişti onlara
- Ep. 3 her çeşit hünerini Glaukopis tanrıça, öyle ki
geride bırakırlar ölümlüleri
muazzam işler yapan elleriyle.

3 Latha için ayrıca bkz. Sfıroeras, 1993, 1-26.

4 Cinsel çağrışımlar için krş. Sfıroeras, 1993, 6 vd

Yapıtlar koyarlar sokaklarına
 hareket eden canlıların tıpkısı
 işte böyle engindir şanlı. Bilen adam için
 daha önemlidir yalan dolansız maharet.

Rivayetlerine göre eski insanların,
 55 Zeus ve diğer ölümsüzler
 paylaşıırken yeryüzünü,
 ortaya çıkmamıştı henüz Rhodos engin denizde,
 gömülüydü ada hâlâ tuzlu derinliklerde.

Str. 4 Kimse tayin etmedi Aelios'un payını,
 o da orada bulunmadığından;
 hissesiz bırakıldı diyarda,
 60 yüce bir tanrı olmasına rağmen.
 Bunu hatırlatınca, niyetlendi Zeus kendi payını onunla
 değişmeye. İzin vermedi ancak o buna; zira
 gördüğünü söyledi kurşuni denizin dibinden
 insanlara da sürülere de alicenap olan
 çobanı-bol bir diyarın yükseldiğini.

Ant. 4 Buyurdu derhal altın kurdeleli Lakhesis'e
 65 kaldırsın ellerini, itiraz etmesin diye
 tanrıların yüce andına,
 ancak başını eğsin diye Kronos'un oğluna;
 böyle yükseltildi parlak esire onun başı
 sonradan bir onur payı oldu
 bu ona. Gerçekleşti bu sözlerin en önemli noktası
 gark oldu hakikate; çiçeğe durdu
 ada ıslak tuzdan⁵ gün ışığına doğru

Ep. 4 delici ışınlarıyla,
 peydahladı onu babası
 71 ateş soluyan atların efendisi;
 sonra orada birleşince Rhodos'la tevhit etti

5 Pindaros denizden demek yerine, kendi üslubunca bire bir çeviriyle "ıslak tuzdan" (eks halos hygras) demeyi tercih eder.

yedi oğul, onlar ki miras almışlardı en mahir düşünceleri
 eski zamanların yiğitleri içinde,
 Kamiros'tu onlardan biri
 en büyüğü ise lalysos
 ve bir de Lindos; üç parçaya
 75 ayırdılar ata toprağını,
 şehirlerden paylarına düşen yerler,
 çağrılır hâlâ onların adıyla.

Str. 5 Orada belirlendi acınası felaketin tatlı tazminatı;
 Tiryns'ün kurucusu Tlapolemos namına
 bir tanrıymış gibi sanki,
 80 sürülerin yakılan takdimelerinin tören alayıyla
 ve müsabakaların sonuçlarıyla. İki kez çiçeklerle
 taçlandırıldı Diagoras, dört kez
 başarılı oldu şanlı Isthmos'ta,
 defalarca Nemea'da ve dahi kayalık Atina'da.

Ant. 5 Tunç⁶ hakkını teslim etti Argos'ta, ne işler yapmıştı
 Arkadia ve Thebai'da, Boiotialıların
 85 geleneksel oyunlarında,
 tam altı kez muzaffer oldu
 Pellana ve Aigina'da; kayıtlı değildir
 bundan başka bir söz
 Megara'daki taşlarda. Ancak
 ey Zeus baba, Atabyrion'un sırtlarının
 koruyucusu, onurlandır
 Olympia muzafferinin şenlik alayını,

Ep. 5 bir de yumruk dövüşünde meziyeti bulup çıkaran
 yiğidi. Huşu dolu bir görkem ihsan et ona
 90 hem yerlilerin hem de yabancıların nezdinde;
 giderse kibrin nefret edilen yoluna doğru,

6 Argos'ta muzaffer olan atlete ödül olarak tunçtan bir kalkan verilirdi.

emin bir şekilde bilir atalarından,
soylulardan doğru bir zihni tutumun ne olduğunu.
Gizleme milletten
Kallianaks'tan gelen tohumlarını.

Eratosoğulları da, kent de görkemleriyle kurarlar
şenliği. Oysa çabucak değiştirir yönünü meltemler
95 zamanın akışının tek bir diliminde bile,
savurur bir oraya bir buraya.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI VIII

DELİKANLILAR ARASINDAKİ GÜREŞ MÜSABAKASI MUZAFFERİ AIGINALI ALKIMEDON İÇİN (MÖ 460)

- Str. 1 Altın çelenkli müsabakaların anası,
ey Olympia, hakikatin sahibesi! Bilici yiğitler orada
tetkik eder yakılan kurbanları ve karine ile anlarlar
Zeus'un göz alıcı şimşegini,
varsa şayet iletilecek bir sözü
- 5 yüreklerinde büyük bir meziyet,
mihnetlerinden soluklanmayı
arayan insanlara;
- Ant. 1 zira takvalarına gösterilen lütufla
yerine gelir yiğitlerin duaları;
ey Pisa'nın Alpheos boylarındaki güzel-ağaçlı tapınağı
10 kabul buyur bu zafer alayını ve onun çelengini taşıyanı;
daima onundur muazzam şan,
senin parlak atiyeni alanın.
Kimi iyilikler kimilerine, diğerleri
başkalarına gelir, tanrılar sayesinde
çoktur yolları gönencin.
- Ep. 1 Ey Timosthenes, size üleştirdi yazgı
16 atanız Zeus sayesinde, o meşhur etti sizi Nemea'da,
Alkimedon'u kıldı Olympia muzafferi
Kronos Tepesi'nin yamacında.
Güzeldi onun bakılışı,
yaptıkları da çelişmezdi yakışıyla,
20 galip gelerek güreşte
ilan etti uzun-kürekli vatanı Aigina'yı;
orada yapar işini kurtarıcı Themis
Zeus Ksenios'un yanı başında, en fazla onurlandırılır

- Str. 2 insanlar arasında. Asılı duran ağır bir yük
nasıl sallanırsa pek çok yöne,
zordur uygun zamanı bulmadan güreşmesi,
zihninde vermek üzere
- 25 doğru hükmü; ancak ölümsüzlerin bir buyruğu
inşa eder tanrısal bir payanda gibi
her türden konuk-dostlar için
denizin-bağrındaki bu memleketi—
gelirken tan vakti
hiç sıkıntıya düşmez bunu başarırken—
- Ant. 2 o topraklar ki Aiakos'tan beri işlenir bir Dor kavmince,
31 Lato'nun oğlu ve hükmü-yaygın Poseidon
çağırılmışlardı onu iş arkadaşı olarak,
niyet ettiklerinde Ilios'u inşa etmeye
surların tacını, çünkü yazgılıydı o kent
savaş çıktığında
- 35 kenti yağmalayan muharebelerde
muhteris dumanı burnundan solumaya.
- Ep. 2 Daha yeni dikilmişti ki surlar, üç buz mavisi
yılan aşmaya çalıştı hisarı, ikisi düştü aşağı
hemen dehşet içinde can verdiler,
40 ama biri atladı içeriye bir savaş narası atarak.
Derhal şöyle dedi Apollon
tefekkür ederek bu ters alameti:
“Pergamos alınacak, ey kahraman
senin elinin işiyle,
işte bunu söylüyor gönderdiği rüyet
Kronosoğlu gümbürdeyen Zeus'un;

- Str. 3 ancak çocukların olmadan değil:
 Tahrip edilecek¹ birinci nesil
 46 bir de üçüncüsü.”² Bu apaçık sözleri söyleyip
 tanrı sürdü aceleyle Ksanthos’a, Amazonların
 güzelim atlarını ve de Istros’a doğru.
 Ancak Orsotriaina çevirdi tez giden arabasının
 dizginlerini deniz kenarındaki Isthmos’a doğru
 50 geri getirirken Aiakos’u
 buraya altından atlarla
- Ant. 3 görmeye gitti bayramıyla-meşhur
 Korinthos’un sırtlarını.
 İnsanlar arasında hiçbir şey olmayacaktır
 buna eş derece sevinçli.
 Yükselttiysem şayet neşidemde Melesias’ın şerefini
 henüz sakalı bitmemiş delikanlılardan³ dolayı,
 55 atmasın haset sert bir taş bana;
 çünkü Nemea’da da dillendireceğim
 aynı keremi kazandığını onun,
 sonrasında da yetişkin erkeklerin *pankration*
- Ep. 3 dövüşünden ötürü. Kolaydır bilen kişi için
 60 öğretmek; ancak ahmaklıktır öngörememek;
 çünkü daha temelsizdir tecrübesiz zihinler.
 Ancak O geri kalanların hepsinin daha fevkinde
 konuşabilir bu işlere dair: Hangi oyun üste çıkarır
 kutsal müsabakalarda
 en çok arzulanan şanı kazanan yiğidi.
 65 Onun atiyesidir şimdi Alkimedon,
 o atiye ki getirdi işte on üçüncü zaferi;

1 ἀφ᾽ ἑταῖς yerine Gildersleeve’in ve Wilamowitz’in πάφ᾽ ἑταῖς okuması temel alınarak “tahrip edilecek” olarak çevrilmiştir.

2 τετρατοῖς yerine Ahrens’in τεπτάτοῖς okuması temel alınarak “üçüncüsü” olarak çevrilmiştir.

3 Burada “sakalı bitmemiş delikanlılar” (*ageneioi*) ile Nemea ya da Isthmia Oyunları’nda henüz sakalı bitmemiş delikanlılar için ayrılmış müsabaka kategorisine gönderme yapılmaktadır.

- Str. 4 tanrısal talih sayesinde, ıskalamadı yiğitliği,
bertaraf etti dört delikanlı bedeni,
sılaya dönüşlerin en meşumunu, hakir gören bir dili
ve kuytadaki patikayı,
70 öyle ki babasının babasına üfledi gücünü
güreşebilsinler diye ihtiyarlıklarıyla;
hakikaten, unuttur kişi Hades'i
gerçekleştirirken ahenkli eylemleri.
- Ant. 4 Fakat ben uyandırmalıyım hafızayı,
duyurmak üzere
75 kazanıldı zaferlerin en seçkinleri
Blepsiasoğulları'nın elleriyle,
şimdi de altı çelenk taçlandırıyor onları
yapraklı çelenkler sunan müsabakalardan dolayı.
Ölenlerin de payına eda edilir merasimleri
usulüne uygun şekilde;
toz örtemez onların
80 yakınlarının keremini.
- Ep. 4 Iphion işitince Hermas'ın kız kardeşi
Angelia'yı, anlatabilirdi Kallimakhos'a
onun soyuna Zeus'un bağışladığı
Olympia'nın parlak süsünü.
İsterdi soylu işler üstüne soylu işler
85 sağlamayı, esirgemeyi acılı illetlerden.
Niyaz ederim nasipleri olsun güzel şeylerden,
zira o⁴ yapmaz kısmeti ikircikli;
bağışla ağrısız sızısız bir ömür,
yücelt onları ve kentlerini.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI IX

GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

OPOUSLU EPHARMOSTOS İÇİN (MÖ 468)

- Str. 1 Arkhilokhos'un şarkısı
 yankılanır Olympia'da
 yükselir üç kez tekrarlanan zafer şarkısı
 kâfi gelir Epharmostos'u yöneltmeye Kronos Tepesi'ne
 yakın dostlarıyla kutlamaya zaferini;
 5 ancak şimdi *Mousa*'ların uzaktan-oklayan yayları
 ok yağmuruna tutar
 Zeus'un kızıl-şimşekleriyle
 Alis'in tepelerinde⁵
 ki orada kazanmıştı Lydialı kahraman Pelops,
 10 Hyppodameia'nın güzelim başlık parasını;
- Ant. 1 yolladı kanatlı tatlı oku
 Python'a.⁶
 Çünkü senin sözlerin tuş olmaz,
phorminks tınlarken Opoeis'in namlı yiğidinin
 güreşini övmek üzere. Yücelt bu kenti ve onun oğlunu⁷
 15 o kent ki pay aldı hem Themis'ten
 hem de şanı-muazzam kızı
 kurtarıcı Eunomia'dan. Çiçeklenir
 senin meziyetlerinle orası, Kastalia'nın
 Alpheos'un yamacındaki sularıyla olduğu gibi;
 en seçkin çelenkler orada şanlı kılar
 20 Lokroiluların ana kentini ve şaşıaali ağaçlarını.

5 Olympia'daki Kronos Tepesi Elis bölgesinde yer almaktaydı.

6 Bu sözler, Epharmostos'un daha önce Pythia Oyunları'nda, Kastalia pınarının bulunduğu Delphoi'da zafer kazandığına işaret eder.

7 Epharmostos.

- Ep. 1 Bense, sevgili şehrini
aydınlatırım parıldayan şarkılarla,
azametli atlardan da
kanatlı gemilerden de daha hızlı
25 yollarım haberi her yere,
yazgının bahşettiği maharetimin yardımıyla
işlerim *Kharis*'lerin mümtaz bahçesinin toprağını;
onlar verir çünkü neşeyi. Zira yiğitler
iyi ve mahir olur ancak tanrısal irade sayesinde.
- Str. 2 Nasıl da sallamıştı Herakles
30 sağa sola elindeki değneği
 üç-dişli mızrağın karşısında,
Poseidon dururken dimdik Pylos'un çevresinde
 sıkıştırmamış mıydı onu
ve Phoibos da üzerine gelmemiş miydi gümüş yayıyla
dövüşerek, ne de Hades hareketsiz tutmuştu esasını,
salmamış mıydı ölümlü bedenleri ölülerin meskeni olan
35 çukura? Ah ağzım nasıl da uzaklaştırdı
benden bu öyküyü!
Zira tanrıları yerme
menfur bir maharettir, fırsatını buldu mu böbürlenme
- Ant. 2 cinnet tonunda çıkarır sesini.
40 Bırak şimdi çene çalmayı bu konularda!
 Asıl savaşa ve her muharebeye
ölümsüzlerden gayrisıyla. Hasr et artık dilini
Protogeneia'nın kentine,⁸
 şimşekler-çakan Zeus'un fermanıyla,
indiler aşağıya Parnassos'tan Pyrrha ve Deukalion,
ilkin kurdular evlerini, zifafa girmeden,
45 başlattılar aynı evden çıkan taştan bir soy
meğerki bundan aldılar halklar⁹ adını.

8 Opous.

9 Burada "taşlar" (λᾶες) ile "halklar" (λαοί) arasında bir sözcük oyunu söz konusudur (krş. Hes. fr. 234).

Uyandır öyleyse onlar için
 sözlerin duru-sesli patıklarından birini,
 meth et hem yıllanmış şarabı,
 hem de neşidelerin daha taze

Ep. 2 çiçeklerini. Hani derler ya
 50 kudretli suların bastığını
 kara toprağı, oysa Zeus'un hileleriyle
 gel-git bir çırpıda sürüp götürmüş
 sel suyunu. Onlardan¹⁰
 geldi tunç-kalkanlı atalarınız
 55 başlangıçta, Iapetos'un kütüğünden gelen
 kızların oğulları ve gücü-muazzam Kronosoğulları,
 daima oldular krallar arasında,

Str. 3 ta ki önder (Zeus) Olympios
 kaptı götürdü Opoeis'in kızını
 Epeioi'un diyarından, asude bir şekilde
 sevişti onunla Mainalion'un¹¹ koyaklarında ve onu
 60 getirdi Lokros'a, ki artık ömür ona galebe çalmasın
 ve yazgı zürriyetsiz kılmasın onu.
 Ancak zevcesi taşıyordu
 ulvi tohumları, kahraman seviniverdi
 görünce evlatlık oğlunu ve ona aynı adı verdi
 kendi annesinin babasıyla¹²
 65 o da oldu hem şekli şemali hem de
 işleriyle tasvirlerle-sıgmayan bir yiğit. Emanet etti ona
 hem kentini hem halkını yönetsin diye.

Ant. 3 Yabancılar geldi ona
 Argos'tan, Thebai'dan,
 kimi Arkadialı, kimi Pisalı,
 o ise onurlandırdı iskâncılardan en fazla Aktor'la

10 Pyrrha ve Deuklaion, muhtemelen Lokroiluların da atası kabul ediliyordu.

11 Arkadia'daki Mainalion Dağı'na işaret ediliyor.

12 Opous.

- 70 Aigina'nın oğlu Menoitios'u, onun oğlu da gitmişti
Atreusoğulları'nın peşi sıra Teuthras'ın ovasına,
dimdik durmuştu
Akhilleus'la birlikte yalnız başına, tarumar ettiğinde
Telephos kudretli Danaoları
denizde pruvalarından saldırarak;
işte bu gösterir makul adama
75 nasıl anlayacağını Patroklos'un zorlu ruhunu;
Thetis'in sulbü tembih etti ona
- Ep. 3 kendisinin ölümlüleri dize getiren kalkanının
önüne geçmesin diye
ölümcül çarpışmada.
- 80 Bulur muyum acaba münasip bir buluşlu-söz
sürer miyim acaba *Mousa*'ların arabasını
daha da ileriye; benimle olsun
gözü peklik ve heybetli güç.
Zira misafirperverliği ve meziyeti için,
geldim ben onurlandırmaya Lampromakhos'un¹³
Isthmia'da kazandığı kurdelesini,
her ikisi¹⁴ de zaferine
- Str. 4 bir günde kavuştuğu anda.
- 86 İki başka neşe kaynağı daha oldu
Korinthos'un kapılarında,
bir başkası Nemea vadisinde Epharmostos için,
Argos'ta kazandı yiğitler arasında şerefi,
Atina'da daha delikanlıyken,
nasıl da soyundu Marathon'da işe
sakalı bitmemiş bir genç¹⁵ olarak
90 dayanıp müsabakaya kendisinden büyükler arasında
gümüş kupa uğruna, çabucak değişen oyunuyla

13 Epharmostos'un bir akrabası (schol.). Yünden yapılma kurdeleler muzafferin başına, koluna ve bacağına bağlanırdı.

14 Lampromakhos ve Epharmostos.

15 "Sakalı bitmemiş genç" (*ageneios*) terimi için bkz. Pind. *Olym.* 8.54.

hiç düşmeksizin yere, galebe çaldı bu adamlara,
geçti feleğin çemberinden
o muazzam zafer narasına değin,
daha gençliğinin baharında icra etti ne de güzel işler,
hem de güzeller güzeli işler.

- Ant. 4 Zahir oldu Parrhasialı ahali önünde
96 şaşılmalı işleriyle
Zeus Lykaios'un bayramında
ve Pellana'da taşıdığına dondurucu rüzgârlara karşı
sıcacık devayı: Şahittir Iolaos'un mezarı
ve deniz kenarındaki Eleusis onun şanlı işlerine.
- 100 En iyisidir hep, doğuştan gelen. Pek çok insan
şan kazanmaya çalışır
öğretilmiş meziyetlerle,
oysa yoksa payı tanrının, daha laneti olamaz
her bir şeyin sessizliğe boyun eğmesinden.
Kimi yollar vardır ki
- Ep. 4 daha uzundur diğerlerinden,
106 tek bir talim yetiştiremez bizi
her şeye; sarptır zira hikmetin
yolları; ancak sunarken şarkının mükâfatını,
gözü peklikle yüksek perdeden haykırarak,
- 110 bu yiğit doğar tanrısal yardımla
uz-elli, kıvrak bedenli, yiğit görünüşlü,
ve senin bayramında Ileusoğlu Aias,
takar çelengini muzaffer sunağın üzerinde.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI X
DELİKANLILAR ARASINDAKİ YUMRUK DÖVÜŞÜ
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
LOKROI EPIZEPHYRIOILU HAGESIDAMOS İÇİN
(MÖ 476)

- Str. 1 Oku bana "Olympia muzafferi,
Arkhestratos'un oğlu" diye ta yüreğimde
yazılmış olanı. Çünkü tatlı bir şarkı borcum vardı ona
unuttum gitti. Ey *Mousa*, ancak sen ve
Zeus'un kızı *Alatheia*
- 5 doğru bir elle alıkoyar [beni]
bir dosta yanlış yapmaktan.
- Ant. 1 Öyle yaklaşır ki yaklaşmakta olan zaman uzaktan
vurur yüzüme derin borcumun ayıbını.
Ancak borcun faizi giderebilir belki bu acı melameti
Görelim şimdi işte:
- 10 Gelen dalga nasıl taşıp kaplarsa yuvarlanan çakıl taşını
işte biz de öyle geri öderiz sevgi dolu bir şükran olarak
kamuya mal olan söz[üz].
- Ep. 1 Zira *Atrekeia*¹ yönetir
Lokroi Epizephyrioiluların kentini
Kalliopa'dır en sevdikleri
- 15 bir de tunç gibi Ares. Üstün-güçlü Herakles bile
döndü gerisingeri *Kyknos*'la dövüşten.
Olympia'da muzaffer bir yumruk dövüşçüsü olarak
sunsun Hagesidamos
İlas'a² gönül borcunu, tıpkı
yaptığı gibi Patroklos'un Akhilleus'a.

1 "Kesinlik/Durustluk" (*Atrekeia*) Zaleukos'un şiddetli yasalarına gönderme yapıyor olabilir (schol.) ancak aynı zamanda Lokroiluların ticaret alışverişlerinde doğruluklarına da işaret ediyor olabilir.

2 Hagesidamos'un çalıştırıcısı (schol.).

- 20 Bileyleye bileyleye meziyete doğar bir kimse
teşvik edebilir biri onu, tanrının marifetiyle
muazzam bir şana doğru;

- Str. 2 zira pek azı mihnetsiz elde eder bu sevinci
o ki bütün başarılarından önce ışık olur hayat için.
Yönlendirir beni Zeus'un buyrukları şakiyım diye
güzide müsabakayı,
Pelops'un eski mezarının yanında
25 [Herakles] dikmişti altı tane sunağı
öldürdükten sonra Poseidon'un oğlunu
suçsuz Kteatos'u ve öldürdükten sonra Eurytos'u,
o vermeye razı olamasa da
üstün-güçlü Augeas'tan böyle koparmıştı kölece hizmeti
30 karşılığındaki ücretini, Kleonai'ın altında
pusu kurdu bir çalıılıkta
yoldan dönerken Herakles alt etti onları
çünkü önce Alis'in vadilerinde konakladıklarında
harap etmişti
Tirynslülerin ordusunu

- Ep. 2 o haddini bilmez Molionlar.
Gerçekten de çok geçmeden
35 Epeioi'un konukları dolandıran kralı
gördü kendi gönençli vatanının
battığını yıkımın derin çukuruna doğru
amansız ateşin ve demirin [kılıcın] vuruşları altında,
battığını, kendi oturduğu kentin bile.
İmkânsızdır daha güçlülerin
40 çekişmesine aldırmamak.
İşte bu adam ihtiyatsızlığı yüzünden
tanıştı sonunda esaretle, kaçamadı
çetin ölümden.

Str. 3 Bunun üzerine Zeus'un cesur oğlu
 topladı bütün orduyu ve çapul malını Pisa'da
 45 ölçtü biçti kutsal bir alan yüce babası için;
 Altis'te çevreledi onu çitle, arındırdı iyice
 bir de yuvarlak meydanlık kurdu
 ziyafet için bir misafirhane,
 izzetlendirdi Alpheos'un geçidini
 on iki efendi tanrıyla birlikte; tepeyi de
 50 çağırdı Kronos'un adıyla;
 adsız sansızdı çünkü öncesinde
 kar çok tipilemişken, Oinomaos hüküm sürerken orada;
 bu ilk doğuş ayininde
 hemen orada hazır ve nazırdı *Moir*a'lar
 bir tek sınayarak açığa çıkaran vardı işte
 sahici hakikati, o da

Ep. 3 Khronos'tu, o ki açıkça ifşa eder ilerleyerek
 56 nasıl bölüştürdüğünü Herakles'in savaşın getirisini³
 takdime olarak sunduğunu en iyi payını
 ve nasıl tesis ettiğini
 dört yılda bir yapılan bayramı
 ilk Olympia Oyunları'nı
 ve onun muzafferlerini.
 60 Kim aldı o
 yeni çelengi
 kâh elleri ayaklarıyla, kâh savaş arabasıyla
 müsabakadayken akli fikri zaferde
 ve de işini başarmakta?

Str. 4 *Stadion* koşusunun en iyisi, gergin ayaklarıyla
 65 koştu, Likymnios'un oğlu
 Midea'dan ordusunun başına gelen Oionos;
 şeref kazandı güreşte Tegealı Ekhemos;

3 Augeas kenti yağmalandığında elde edilen ganimet kastediliyor.

Tiryns kentinde oturan
Doryklos'tu yumruk dövüşünde ödülü alan;
ve dört atlı araba yarışındaki ise

Ant. 4 Halirothios'un oğlu Mantinealı Samos'tu;
71 vurdu Phrastor hedefi ciritle
ellerini döndürerek fırlattı Nikeus kayayı
herkesten uzağa, büyük velvele kopardı
asker yoldaşları. Sonra
bakılışı güzel ayın sevimli ışığı
75 ısıttı akşamı.

Ep. 4 Şarkısını söyledi bütün kutsal alan
mutluluk veren şenliklerin
zafer övgüsünün musikisiyle.
İşte ilk başlangıçların izini sürerek
şarkısını söylemeliyiz şimdi
gururlu zaferin adaşı olan lütfun, gök gürültüsünü ve
80 ateşten dövülmüş temrenini
yıldırımı yuvasından çıkaran Zeus'un,
kadir-i mutlağa uygun düşen
cayır cayır yanan şimşeğinin;
kabaran şarkı cevap verir
türkünün sazlıklarına,

Str. 5 en nihayeti görünür şanlı Dirka'nın yanında;
86 kendi zevcesinden doğma bir çocuk olarak
özlenir gençliğin öte yakasına zaten varmış
babası tarafından,
ısıtır [babasının] zihnini büyük bir sevgiyle;
şayet düşerse eline çobanın birinin serveti,
başka bir diyardan bir yabancının eline
90 işte en menfuru budur ölmek üzere olan bir adam için

- Ant. 5 soylu işler yapmış bir adam olarak
 giderse Hagesidamos Hades'in meskenine
 beyhude olur artık nefes tüketip
 bin bir mihnetle kazandıkları
 kısacık bir sevinç haricinde. Ancak tatlı sözlü lir
 ve şirin *aulos* dağıtır lütfu;
- 95 Zeus'un Pierialı kızları,
 besler eli bol şanı.
- Ep. 5 Bense katılırim ciddiyetle, kucaklarım
 Lokroiluların şanlı soyunu, balla
 yıkarım soylu yiğitlerin kentini;
 övdüm Arkhestratos'un sevgili oğlunu,
 100 zira gördüm o seferinde üstün gelen bileğinin gücünü
 (Zeus) Olympios'un sunağının yanında
 güzelim biçimini
 aşılarmıştı gençliğiyle, o gençlik ki
 105 Kyprogenes'in yardımıyla
 meydan vermedi futursuz ecele Ganymedes için.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XI
DELİKANLILAR ARASINDAKİ YUMRUK DÖVÜŞÜ
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
LOKROI EPIZEPHYRIOILU HAGESIDAMOS İÇİN
(MÖ 476)

- Str. Vakti vardır insanların büyük ihtiyaç duyduğu
 rüzgârların, vakti var göksel suların,
 bulutların yağmur dolu evlatlarının da
 ancak biri muvaffak olunca kendi alnının teriyle,
 başlangıcı olur tatlı-sesli neşideler
 müstakbel namının
- 5 ve vefakâr bir yemini olur muazzam meziyetlerin.
 İşte böyle birikir bu methiye esirgeme-bilmeyen¹
- Ant. Olympia muzafferlerinde. Dilim şimdi
 gütmek ister böylelerini, zira yiğit kişi
 tıpkı her şeyde olduğu gibi,
 10 ancak tanrı sayesinde
 çiçeklendirir maharetini.
 Şimdi bil ki ey Arkhestratos'un
 oğlu, sen, ey Hagesidamos,
 yumruk dövüşün yüzünden
- Ep. süslerim tatlı-şarkımla senin altından yapılma
 zeytin dalı çelengini,
 15 onurlandırırım Lokroi Epizephyrioiluların soyunu.
 Katılın orada zafer alayına ey Mousa'lar:
 Ant içiyorum ki
 bu halk geri çevirmez konuklarını,
 ne de acemisidir soylu işlerin,

1 Burada Bundy'nın (1986re, 15) uyarısı dikkate alınarak *aphthonetos* sözcüğü "haset-etmeyen" yerine, "esirgeme-bilmeyen" ifadesiyle "eli açık," "alıcınap" anlamında çevrildi.

cengâver ve maharetin² doruklarında, zira
 ne ateşli tilki bozabilir onların meşrebini
 20 ne kükreyen aslan.³

-
- 2 Burada "maharet doruklarında" olarak karşılanan *akrosophos* sözcüğü 10. dizedeki *sophos*'la (mahir) ilişki içindedir ve özellikle şairin övgüyü ifade etmedeki maharetine gönderme yapmaktadır. Ancak *sophos* ve *sophia* sözcüklerinin "hikmet", "bilgelik"e vurgu yapan anlam alanı da bu bağlamda göz önünde tutulmalıdır.
- 3 Tilkinin kurnazlığı ve aslanın gözü pekliği Lokroi Epizephyrioiluların zekâsına (*akrosophon*) ve cesaretine (*aikhmatan*) işaret eder (krş. Pind. *Olym.* 10.14-15). *Pankration*'da aynı nitelikler için ayrıca bkz. *Isth.* 4.45-47.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XII
UZUN MESAFE KOŞUSU MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ
HIMERALI ERGOTELES İÇİN (MÖ 466)¹

- Str. Yalvarırım sana, ey Zeus Eleutherios'un çocuğu,
 gözet Himera'nın yaygın-gücünü, ey kurtarıcı Tykha.
 Çünkü senin sayende bulur yolunu hızlı
 gemiler, çorak toprakta ve dahi telaşlı savaşta
 5 gelirler bir araya öğütleşmeye. Yiğitlerin ümitleri
 çoğun çıkar yukarı, sonra tekrar iner aşağıya
 6a yarar beyhude yanlışların dalgalarını:
- Ant. Ancak fanilerin hiçbiri bulamamıştır
 güvenilir bir işaret tanrılardan ne geleceğine dair,
 beklediğimiz geleceğin bilgileri uğramıştır hüsrana;
 10 oysa pek çok şey belirir insanların yargılarının tersine,
 zevk döner tam tersine, kimi rast gelir hazin fırtınalara,
 ancak kısa zamanda dönüşür
 12a derin acılar bile iyi bir şeye,
- Ep. Ey Philanor'un oğlu, tam da kendi evinde dövüşen
 bir horoz gibi, aile ocağının yanı başında,
 15 hızlı ayaklarının itibarı döktü onun yapraklarını,
 bıraktı adsız sansız,
 artık alamaz senin elinden
 kardeşi kardeşe düşüren bir isyan
 vatanın Knossos'u.
 Şimdi taçlandırıldın Olympia'da,
 iki kez Python'da, bir kez Isthmos'ta, ey Ergoteles,
 sen ki alırsın eline *Nympha*'ların sıcak banyosunu
 birlikte yaşarsın kendi öz toprağında.

¹ Ergoteles ilk Olympia zaferini MÖ 472'de kazanmıştır (krş. P. Oxy. 222) ancak bu zafer şarkısı onun MÖ 466'daki Pythia zaferinden sonra söylenmiştir.

OLYMPIA ZAHER ŞARKISI XIII
STADION KOŞUSU VE PENTATHLON
MÜSABAKALARININ MUZAFFERİ
KORINTHOSLU KSENOPHON İÇİN (MÖ 464)

- Str. 1 Överken üç kez Olympia muzafferi olan,
hemşehrilerine karşı nazik,
konuk-dostların hizmetkârı evini, tanımalıyım
müreffeh Korinthos'u, ıstıtlı-ğençleriyle
5 Isthmialı Poseidon'a ait kapılarını.
Orada oturur Eunomia¹ kız kardeşi
kentlerin güvenilir temeli Dika'yla,²
yiğitlerin servetinin muhafızı
onlarla birlikte büyümüş Eirena'yla³
iyi-öğütlü Themis'in⁴ altın kızlarıyla;
- Ant. 1 Tereddütsüzce meydan vermez
10 Hybris'e,⁵ cüretkâr-dilli Koros'un⁶ anasına.
Şimdi soylu şeyler var söyleyeceğim,
dosdoğru gözü peklik teşvik eder beni konuşmaya,
zira beyhudedir tıyneti gizlemeye çalışmak.
Ey Alatas'in oğulları, size bahşeder
parlak zaferi bol-çiçekli Hora'lar⁷
15 kazandığınızda kutsal müsabakalarda
meziyetin en yüksekini
ve sıklıkla koyarlar yiğitlerinizin yüreğine

1 İyi-Düzen

2 Adalet

3 Barış.

4 Tanrısal-Yasa.

5 Kibir.

6 İfrat.

7 Hôrai: Mevsimler.

- Ep. 1 kadim zamanların icatlarını.
 Bütün iş aittir mucidine.
 Nereden görünür Dionysos'un lütufları
 öküzleri-yönlendiren *dithyrambos*'tan⁸ başka?
- 20 Peki kim ekler koşum takımlarına gemi
 yahut kim tanrıların tapınağının üstüne kuşların
 ikiz krallarını?⁹ Orada çiçeklenir hoş-nefesli *Mousa*'lar,
 orada serpilir Ares
 gençlerin ölümcül kargılarıyla.
- Str. 2 En yücelerde yönetimi yaygın
 25 Olympialı, kıskanma sözleri
 tüm zamanlar boyunca, ey Zeus baba,
 görmesin bu halk zarar ziyan
 yönlendir Ksenophon'un kaderinin rüzgârını;
 kabul et bu kutlama törenini
 Pisa ovalarından getirdiği çelenkleri için,
- 30 muzaffer olup hem *pentathlon*'da
 hem de *stadion* koşusunda. Aldı o payını
 daha önce hiçbir ölümlünün almadığından.
- Ant. 2 Ne zaman ki çıktı ortaya Isthmia'da
 sardı sarmaladı başını maydanozdan iki çelenk
 hiç itiraz etmedi buna Nemea.
- 35 adamıştı babası Thessalos ayaklarının izzetini
 Alpheus'un sularına
 ve Pytho'da elde etti onurunu *stadion* ve
 diaulos'un bir gün doğup batana kadar, aynı ay içinde

8 Herodotos'a göre (Herod. 1.23), Methymnalı Arion *dithyrambos*'u icat etmiş ve Korinthos'ta öğretmiştir. *Dithyrambos*'un "öküzleri-yönlendiren" olarak nitelenmesinin nedeni, öküzlerin ödül olarak koyulması ve bayram sırasında kurban edilmesidir.

9 Korinthoslular her Dor tapınağının en yüksek noktasına âlem olarak kartallar koymayı başlatmışlardı (Öte yandan Skholiast, Pindaros'un binanın alınlığına, *aetômata*, işaret ettiğini, bu şekilde adlandırıldığını çünkü bir kartalın açılmış kanatlarını andırdığını iddia eder). Dizginin ve gemin icat edilmesi anlatının ilerleyen kısmının temasını oluşturmaktadır.

Atina'nın kayalıklarında tez-ayaklı günün işi
yerleştirdi saçlarının çevresine
güzelim üç ödülü,

- Ep. 2 yedi kez oldu bu Hellotia Oyunları'ndaysa.¹⁰
Ancak Poseidon'un iki deniz arasındaki zafer alayları
41 daha uzun sürdü şarkılar dillendirmek üzere
babası Ptoiodoros'un,
Terpsias'ın ve Eritimos'un zaferlerini.¹¹
Çünkü her daim en iyisi sizdiniz Delphoi'da
ve aslanın çayırında,¹² pek çoklarıyla mücadele ederim ben
45 soylu işlerinin çokluğuna ilişkin, ancak hakikaten
bilmiyorum nasıl söyleyeceğimi
denizdeki çakıl taşlarının tam sayısını.

- Str. 3 Yine de her şeyin vardır
bir ölçüsü; en iyisi de kollamaktır tam zamanını.
Ben kendim ise binerim kamu yararı için gemiye
50 dillendirerek atalarının marifetini
ve kahramanca meziyetler arasındaki savaşlarını,
yalan söyleyemem Korinthos'a dair, söylemeliyim
tanrı gibi pek açık göz Sisypheos'un hünerlerini
ve babasına karşı çıkıp
kendi düğününü kendi yapan Medea'yı
kurtarıcısı olmak üzere Argo'nun ve tayfalarının;

- Ant. 3 bir zamanlar onların kudretini
56 Dardanos'un surları önünde, şan kazandıklarını
her iki kıyıda da muharebenin sonucunu belirleyerek,
çabaladılar Atreus'un aziz sülbüyle¹³

10 Korinthos'ta Athana Hellotis onuruna düzenlenen oyunlar.

11 Skholiast, Ptoiodoros'un ve Terpsias'ın kardeş (sırasıyla Thessalos'un babası ve amcası) olduklarını, Eritimos'un ise Terpsias'ın oğlu (ya da torunu) olduğunu iddia eder.

12 Herakles'in ünlü aslanı öldürdüğü Nemea'dan bahsedilmektedir.

13 Agamemnon ve Menelaos. Korinthoslular Agamemnon'un emri altında savaşmışlardı (krş. Hom. Il. 2.569-577).

- Helena'yı geri götürmek üzere,
diğerleri çalışırdı her seferinde
60 önünü almaya; Lykia'dan gelen Glaukos'un önünde
tir tir titredi Danaolar. Böbürlendi
onların karşısında Peirana'nın
kentinde, oradadır babasının
yönetimi, zengin mirası ve sarayı;
- Ep. 3 O ki bu pınarın¹⁴ yanında katlandı
pek çok ıstıraba özleyerek
gem vurmaya Pagasos'a,
Gorgo'nun yılan biçimli oğluna,
65 getirene kadar bakire Pallas dizginleri
altın-alın-bağlı kızına, gerçek olunca rüyası ansızın,
şöyle deyiverdi: "Uyuyor musun hâlâ,
ey kral, Aioloğlu?"¹⁵
Al bu atlar için yapılmış büyüü,
ak bir boğa kurban et,
sun onu baban Damaïos'a."¹⁶
- Str. 4 kara-kalkanlı¹⁷ bakire onca şey yaptı
71 söylemiş gibi görünüyor bunları uyurken o
gecenin karanlığında;
o ise kapandı doğrudan ayaklarına.
Zapt eder yanı başındaki mucizeyi,
memnuniyetle bulur yerel biliciyi,
75 Koiranosoglu açıkladı zaten bütün işin
sonucunu, onun kehanetiyle
nasıl uyuduğunu geceleyin tanrıçanın sunağında
ve nasıl yıldırım-kargılı Zeus'un kızının
ona bahşettiğini

14 Peirana.

15 Aiolos, Bellerophon'un büyük dedesidir.

16 Poseidon ("At-terbiyecisi" = *Damaïos*, Poseidon'un Korinthos'taki epitetidir)
Bellerophon'un tam olarak babası değildi ancak atasıydı.

17 Athana'nın epitetlerinden biri.

- Ant. 4 zihinleri-terbiye-eden altını.
 Bilici buyurdu mümkün olduğunca
 çabuk kulak vermesini
- 80 rüyaya, kurban edince ayağı-güçlüyü¹⁸
 gücü-yaygın Gaiokhos'a,
 derhal diktir bir sunak Athana Hippi'a'ya.¹⁹
 Tanrıların gücü kolay bir yaratım gibi getirir yerine,
 bir anda yahut ümide aykırı olanı dahi.
 İşte böylece kuvvetli Bellerophontas
 şevkle asıldı çenesinin çevresindeki
- 85 efsunlu bir deva gibi narin dizginlerine
- Ep. 4 kanatlı atın; bindi üzerine tunç silahlı
 başladı oynamaya silahlarla.
 Onunla ıssız gökkubbenin
 dondurucu oyuklarından indi Amazonların üzerine,
 katletti kadın okçuların ordusunu
- 90 ve dahi ateş soluyan Khimaira'yı ve Solymoi ahalisini.²⁰
 Sessiz kalmalıyım ben onun eceli hakkında,
 ancak diğerini hâlâ ağırlar
 Zeus'un Olympos'taki kadim ahırını.²¹
- Str. 5 Fakat ben dosdoğru fırlatırım
 döne döne giden ciritleri, ıskalamaz hedefini
- 95 kuvvetli ellerimle savurduğum temrenler.
 Çünkü hevesle gelirim destekçisi olarak
 parlak-tahtlı Mousa'ların ve Oligaithosoğulları'nın.
 Istmos'ta ve Nemea'daki zaferleri için, hâsılı kelim
 koyacağım ortaya açıkça hep birlikte,
 benim and içmiş
 hakiki şahidimdir soylu ulağın tatlı-dilli haykırışı
- 100 iki yerde de altmış kez kazanılan zaferlerini.

18 69. dizede bahsi geçen boğa

19 Atların tanrıçası olarak Athana'nın Korinthos'ta bir kültü vardı

20 Bu serüvenler için ayrıca bkz. Hom. *Il.* 6.179-186.

21 Bellerophontas'ın Pagasos'u Olympos'a doğru sürme teşebbüsü (Pind. *Isth.* 7.44-47) Aleia ovalarının üzerinde başıboş dolaşmasıyla sonuçlanmıştır (Hom. *Il.* 6.200-202); Pagasos'un Olympos'a kabul edilmesine ilişkin bkz. Hes. *Theog.* 285.

- Ant. 5 Onların Olympia zaferleri
zaten dillendirilmişti önceden;
ve gelecektekileri apaçık ilan ederim.
Ümitliyim şimdi, bir tanrıyla kaim olsa da
- 105 sonuç; şayet sürerse bahtı onların ailesinin,
teslim edelim Zeus'a ve Enyalios'a²²
bunu başarmasını. Muzaffer oldular altı kez
Parnassos'un eteklerinde; Argos'takilerin hepsinde
ve Thebai'dakilerde, Arkadialılara hükmeden
Lykaios'un sunağının tanık olduklarının hepsinde,
- Ep. 5 Pellana'dakilerde, Sikyon'dakilerde
Megara'dakilerde, Aiakosoğulları'nın
güzel-çevrelenmiş tapınağındakilerde,²³
- 110 Eleusis'tekilerde ve pırıltılı Marathon'dakilerde,
güzelim servetiyle yüksek-tepeli Aitna'nın
tebası kentlerde,²⁴
Euboia'dakilerde; araştırırsa bir kimse
Bütün Hellas'ı bulabilir çok daha fazlasını
gözün görebileceğinin.
Haydi, tez ayaklarınla sıyrıl bundan;
- 115 tamamına-erdiren Zeus, bahşeder onlara ihtiramı
ve sevinçlerin tatlı bahtını.

22 Ares.

23 Aigina'dakiler.

24 Aitna ve Syrakosai.

OLYMPIA ZAFER ŞARKISI XIV

STADION KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

ORKHOMENOSLU ASOPIKHOS İÇİN

Str. 1 Siz ki almışsınızdır payınızı Kaphisos'un sularından,
 oturursunuz güzel atların diyarında,
 Ey *Kharis*'ler, şarkıda namlı kraliçeler,
 Erkhomenos'un ve kadim Minyai'in¹ hamileri,
 5 duyun yalvarışımı; zira ancak sizin sayenizde
 olur her şey latif
 ve dahi tatlı gelir ölümlülere
 mahir de olsa, soylu da olsa, namlı da olsa bir adam.
 Çünkü tanrılar bile bir koro kurmaz ya da şenlik
 mübarek *Kharis*'ler
 olmadan; öyle ki gökteki her işin sahibesi
 10 olarak tahtları vardır onların, altın-yaylı
 Apollon'un yanı başında,
 ihtiram ederler Olympios babanın² ebedi onuruna.

Str. 2 Ey hanımefendi Aglaia
 ve şarkı-sever Euphrosyna, en güçlü tanrının
 15 çocukları, kulak verin şimdi bana ve şarkı-âşığı Thalia
 lütufla bakarak³ hafifçe at adımını ileriye
 müşfik talihin zafer alayına. Geldim işte
 söylemeye kendi talimime göre
 Asopikhos'un Lydia makamındaki şarkısını,
 çünkü senin sayende muzaffer oldu

1 Minyai Boiotia'daki Orkhomenos'un kadim sakinleridir (krş. AR Argon. 1.228-233; Pind. Pyth. 4.69; Herod. 4.145-150). Ayrıca bkz. Finkelberg, 2005, 101-102.

2 Kastedilen "tanrıların ve insanların babası" olarak ya da *Kharis*'lerin babası olarak (krş. Hes. Theog. 907-909) Zeus'tur.

3 Burada Verdenius'un (1979, 29) uyarısı dikkate alınarak *idoisa* "gören" ya da "gördüğünde" yerine "lütufla bakarak" şeklinde çevrildi. 22. dizede geçen aynı ortacı da yine "bakarsan keremle" ifadesiyle çevrilerek özel bir kullanım tercih edildi (Verdenius, 1979, 35). Buradaki *horaō*'un yaratıcı kullanımıyla koşutluk oluşturan kısımlar için ayrıca bkz. Pind. Isth. 2.18, fr. 78.8.

- 20 Minyeia. Git şimdi, Akho'ya,⁴
Phersephona'nın kara duvarlı meskenine,
getir babasına namlı mesajı;
bakarsan keremle orada Kleodamos'a, söyle
gencecik oğlunun taçlandırıldığını kanatlı çelenklerle
şanlı Pisa'nın vadilerindeki
şeref-getiren müsabakalarda.

4 Verdenius (1979, 34), Ekho'nun (Dor sesletimindeki Akho'nun Ionia-Attika lehçesindeki söylenişi) "ses"ten ya da "rivayet"ten çok, sözcüğün Batı dillerine de aktarılmış anlamıyla "yankı"ya işaret ettiğini belirtir ve bu sözcüğün kişileştirilmesini, tıpkı Olym. 8'deki *Angelia* gibi Pindaros'a özgü "üslubun eşikleri"nden biri olarak ele alır. Ayrıca bkz. Segal, 1985, 203-206

PYTHIA ZAFER ŞARKILARI

PYTHIA ZAFER ŞARKISI I
İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASI
MUZAFFERİ
AITNALI HIERON İÇİN (MÖ 470)

- Str. 1 Ey altın *phorminks*, Apollon'un ve menekşe-saçlı
Mousa'ların haklı mülkü, o senin için iştir
zafer şenliğinin başlangıcı olarak adımları,
şarkıcılar itaat eder işaretlerine
koroya öncülük eden peşrevi başlatmanla
ritmik vuruşlarınla.
- 5 Bir de söndürürsün bitimsiz ateşin
savaşçı yıldırımını, Zeus'un kartalı uyuklar
hükümdarlık âsasının başında, hızlı kanatlarını
dinlendirir her iki yanda,
- Ant. 1 yırtıcı kuşların hükümdarı, kara-çehreli buluttan
yağdırdı onun kıvrık gagasına gözkapakları için tatlı
bir mühür, oracıkta kestirirken,
dalgalandırdı esnek sırtını, cezbederken
- 10 senin (notayı çalan) dokunuşların. Çünkü zorlu
Ares bile bıraktı bir kenara kargılarının
çetin temrenlerini, sevindirdi yüreğini
derin uykuda, senin okların büyüler
tanrıların dimağlarını da Latooglu'nun
ve bir de *Mousa*'ların mahareti eliyle.
- Ep. 1 Zeus'un hiç sevmedikleri dehşete kapıldılar
iştince Pierialıların seslerini, yeryüzünde ve de
karşı konulmaz enginde,
- 15 ürkünç Tartaros'ta yatan, tanrıların düşmanı
yüz-başlı Typhos; bir zamanlar
inşa etmişti Kilikia'nın namlı mağarasını;
ancak tabii ki şimdi

- Kyma'nın üstündedir bağı-deniz olan falezlerinde,
 dayar sırtını Sicilya onun kılı
 göğsüne, göksel bir sütun tutar onu ayakta,
 20 karlı Aitna, bütün yıl devresinde
 kesip atan karın bakıcısı;
- Str. 2 püskürtür tamusundan yanına gidilmez ateşin
 en kutsi kaynaklarını; lav nehirlerinin
 gündüzün püskürtür cayı cayı yanan
 duman bulutları, oysa gecenin karanlığında
 sarmalanan kızıl yalım taşır taşları
 gümbürtüyle enginin derin boşluğuna.
 25 Bu canavar yolladı Haphaistos'un
 en dehşetli ateş membaini; bakılışı
 harikulade bir tansık,
 bulunduğu yerden işitilen bir mucize
- Ant. 2 işte böylesi hapsedildi Aitna'nın yaprakların-kararttığı
 dorukları ile ovasında ve üvendireyle çentilmiş bir divan
 bütün sırtıyla yaslanmıştı ona.
 Amin, ey Zeus, amin ki memnun edeyim seni
 30 işin gücün bu dağdır, bereketli diyarın
 alnının çatıdır burası, onun, namlı kurucusunun
 yücelttiği adıyla çağrılan, komşu
 kentini, işte onu ilan etti tellal
 Pythia bayramının yarış alanında
 bildirerek Hieron'un arabalarıyla [kazandığı]
- Ep. 2 görkemli-zaferini. Nasıl denizci yiğitler için ilk lütuf
 yola çıkarken elverişli bir rüzgârın
 gelmesiyse, oysa sonuncusu galiba
 35 nasip olmasındır daha iyi bir sılaya-dönüş. Bu söz
 bu başarılarla getirir geride kalan
 bir beklenti: O [kentin] taşlarla ve atlarla
 ve de ahenkli şenliklerle elde etmesi

herkesin işittiği namlı bir ad.
 Ey Lykialı, Dalos'a hükmeden,
 Parnassos'u ve de Kastalia pınarını seven Phoibos,
 40 isteyerek koy bunları aklına,
 çiçeklensin diyar iyi adamlarla.

Str. 3 Gelsin tanrılardan insani meziyetlerin hepsinin imkânları,
 doğsun insan ya mahir ya zorlu bir elle ya da
 uz-dilli. Bu yigidi¹ övmeyi
 şiddetle arzulayarak ümitliyim ben
 tıpkı tunç-yanaklı bir cirit gibi savurup
 atış alanının dışına atmayacağıma,
 45 hızla fırlatacağım uzağa ve baskın çıkacağım rakiplerime.
 Tüm zamanlar işte böyle yolundadır refahı
 malının mülkünün armağanları,
 bahşeder ona zahmetlerinin nisyanını.

Ant. 3 Hatırlatır ona, sebatkâr yüreğinin nasıl da
 dimdik durduğunu savaşlarda, muharebelerde, o zaman
 tanrıların hünerleriyle kazanırlar bu onuru,
*Hellen'*ler içinde başka kimse biçemez
 50 servetin gururlu tacının semeresini. İşte şimdi,
 Philoktetas'ın usulünü benimsedikten sonra,
 çıktı sefere. Mağrur biri bile mecburen
 yaltaklanır ona dostuymuşçasına.
 Derler ki tanrıya-denk kahramanlar gelmişler
 alıp götürmeye onu Lamnos'tan,
 ıstırap veren yarasından, Priamos'un kentini

Ep. 3 harap eden Poias'ın okçu oğlu, sona
 erdirdi Danaoların meşakkatini,
 55 yürüyordu zayıf bedeniyle, ama yazgılıydı buna.
 İşte tanrı böyle koruyucusudur Hieron'un

1 Hieron.

zaman akıp gittikçe, arzuladığı şeyi
 tam doğru zamanında verir.
 Mousa, Deinomenes'in de tarafında
 teklif ediyorum size onu şarkılamayı
 dört-atlı [arabanın] ödülü olarak
 babasının zaferinin sevinci yabancı değildir ona.
 60 Haydi öyleyse, arayıp bulalım içten bir neşide
 Aitna'nın kralı için;

Str. 4 Hieron kurdu bu kenti tanrı vergisi
 özgürlükle, Hyllos'un törelerdeki
 usulleriyle; çünkü Pamphylos'un
 torunları ve Heraklesoğulları istekle
 otururlar Taygetos'un falezleri altında, kalırlar
 hiç çıkmazlar Dorlar Aigimos'un
 65 kurallarının dışına. Müreffeh oldular,
 kalkıp gidip Pindos'tan aldılar Amyklai'ı
 kök saldı şanları komşuları kır-tayları olan
 Tyndareosoğulları'yla ve neşvunema buldu
 savaşçı-ruhlarının şanı.

Ant. 4 Ey tamamına-erdiren Zeus,
 daima böyle tayin etsin Amenas suları
 boylarının yurttaşlarının nasiplerini ve krallarını
 insanların sahih söylemi.
 Önderleri olan yigide yardımınla
 70 oğluna verdiği talimatlarla halkına
 getirdiği onur dönsün ahenkli bir dinginliğe.
 Yalvarırım sana, ey Kronosoğlu, razı ol
 Fenikelilerin savaş narasından ve Tyrsanoi'un,
 kalsınlar sakince evlerinde, gemilerine figan
 taşıyan kibri gördüler Kyma açıklarında.

- Ep. 4 Öyle çektiler işte dize getirilince
 Syrakosailıların önderince,
 savurdular gençliklerini tez-giden
 gemilerden engine,
 75 kurtardı Hellas'ı elemli kölelikten.
 Ücretimdir Atinalıların Salamis'teki
 iyi niyeti ve Sparta'da dillendireceğim
 Kithairon'un önündeki muharebeyi,
 düştüler sıkıntıya kıvrık-yaylı Medler karşısında,
 ancak Himeras'ın sulak kıyılarında
 neşidemle teslim etmeliyim haklarını
 Deinomenes'in oğullarının,
 80 onlar ki galebe çaldılar yiğitlikleri sayesinde,
 köşeye sıkışırken düşmanları.
- Str. 5 İlan edeceksen eğer zamanında, getireceksen bir araya
 kısaca pek çok şeyin iplerini, peşinden gelir insanların
 daha az kınaması; asabını bozan aşırı tokluk için
 köreltir ateşli ümidi,
 yurttaşların ağrına gider kuytudaki yüreklerinde
 özellikle diğerlerinin kutsanmaları.
 85 Fakat yine de madem haset daha üstün geliyor acımaya,
 ihmal etme soylu şeyleri. Yön ver halkına
 adil bir yekeyle, döv
 dilini hilafsız örste.
- Ant. 5 Önemsiz şeyler bile, büyük önem taşır
 senden sıçrayınca [kıvılcımlar],
 sen ki çok şeylerin koruyucususun
 her ikisi için de bulunur çok sayıda güvenilir şahit.
 Sebat et çiçeklerle-dolu/soylu mizacında,
 90 şayet seversen hep duyumlar
 işitmeyi, aşırı zahmet çekme masraflar için,
 ancak koyver yelkenini rüzgâra karşı
 yiğit bir dümenciymiş gibi. Aldatılma,
 ey dostum, yüz karası kazançlarla;
 ölümden sonra gelen şanınin taltifi için,

- Ep. 5 yalnızca açılır öte tarafa göçen yiğitlerin yaşamlarının
örtüsü söz ustalarına ve bir de şarkıcılara. Zeval bulmaz
Kroisos'un müşfik meziyeti.
- 95 Tunç boğanın içinde [insanları] yakan acımasız
zihniyetli Phalaris'i lanet sardı etrafını her yerde,
hiçbir *phorminks* ağırlamaz
körpe delikanlıların yumuşak sesleriyle
çatının altındaki misafirlerin içinde.
Müreffeh olmak ilkidir ödüllerin,
ikinci paysa iyi bir nam salmak; biri her ikisini birden
100 elde eder ve hedefe ulaşırsa, kazanır en yüce tacı.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI II
 İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI
 MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 SYRAKOSAILI HIERON İÇİN
 (MÖ 470 ya da 468?)¹

- Str. 1 Ey büyük kent Syrakosai! Savaşa gark olmuş
 Ares'in tapınağı, demirle mesrur olan
 yiğitlerin ve atların tanrısal bakıcısı,
 geliyorum sana parıldayan Thebai'dan, bir şarkı
 getiriyorum, yeri-sarsan dört at müsabakasının haberini,
 5 galip geldi güzel-arabalı Hieron
 taçlandırdı Ortygia'yı uzaktan-parıldayan çelenklerle,
 o ki nehrin tanrıçası Artemis'in meskeni,
 onun yardımını almadan
 nazik elleriyle nakışlı koşum takımlarıyla
 dizginledi dışı tayları.²
- Ant. 1 Çünkü iki eliyle birden ok yağmuruna tutan Artemis ve
 10 oyunlara nezaret eden Hermas tutmuştu pırıl pırıl
 süslü yularlardan, ne zaman ki koştu çifte güçlü atları
 parıldayan sürücü kabinine ve dizginlere itaatkâr
 arabalara, çağırır
 gücü-yaygın üç dişli mızrağı savuran tanrı.
 Başka bir adam başka krallardan alır
 meziyetinin bedeli olarak,
 tatlı sesli neşidesinin karşılığını.
 15 Kıbrıslıların sesleri sıklıkla terennüm eder
 Kinyras'ı, o ki altın-saçlı Apollonca
 candan sevilir

1 Bu zaferin tarihi ve hangi vesileyle kazanıldığı belirsiz ve tartışmalıdır. Olasılıklara dair bir tartışma için bkz. Lloyd-Jones, 1973, 109-137 ve Carey, 1981, 21.

2 Buradaki söyleyiş, Hieron'un müsabakada suruculuk yaptığına değil, Hieron'un takımın eğitiminde şahsen rol oynadığına işaret ediyor olabilir. Zenginliğiyle nam salmış Hieron'un kendi sürücülerini kiralamış olması daha akla yakındır (krş. Pind. *Pyth.* 5.26-53). Kendi arabasının sürücülüğünü de yaptığı zikredilen tek örnek *Isth.* 1.15'te yer alır

- Ep. 1 Aphrodite'nin itaatkâr rahibi. İlerler hürmetkar lütuf
 dört bir yana versin diye ödülünü dostça işlerin;
 Ancak sen, Deinomenos'un oğlu,
 Batı Lokroi'un bakiresi
 söyler şarkını senin evinin önünde durarak,
 savaşının kaçınılmaz mihnetinin ardından;
 20 kudretin sayesinde bakar güven içinde.
 Tanrıların buyruğuyla derler Iksion'un
 kanatlı tekerleğinde dönerken her yöne
 söylediğini ölümlülere:
 "Geri ödeyin velinimetinize
 iyi işlerin mükâfatını."
- Str. 2 Öğrendi bunu apaçık,
 müşfik Kronosoğulları'nın huzurunda
 26 elde etti tatlı bir hayat, ancak uzun sürmedi
 refahı, sevdalanınca gönlü
 Zeus'un yatağına şen şakrak sevişmelere münhasır
 Hera'nın ihtirasıyla; kibri kıskırttı onu
 kara sevdaya, çok geçmeden çekti adam acısını layığına
 30 yüklendi müstesna bir mihneti; iki acı-getiren
 hatası yüzünden oldu bu, zira bu kahraman
 evvela, lekeledi ölümlüleri hısımlarının kanıyla
 hem hilesiz de değil,³
- Ant. 2 öte yandan, yatak odasının ta içlerinde
 tevessül etti Zeus'un zevcesine.
 Daima ölçmeli biçmeli
 bir kimse her şeyi kendi konumuna göre.
 35 Memnu sevişmeler büyük bela açar
 insanın başına; onun da geldi başına zaten,
 yatarken bir bulutla
 nadan adam kucakladı tatlı yalanı

3 Iksion gelininin başlık parasını ödememek için, kayınpederi Deinoeus'u aldatarak korlaşmış komür yığınının bulunduğu bir çukura düşmesini sağladı.

çünkü sureti en yücelerdeki göksel bir varlık gibiydi
Kronos'un kızının. Zeus kurdu bir kapan gibi
40 ona bu hinliği, bu harika musibeti. İşte yaptı bunu
getirdi başına dört-ispitli bukağıyı,

Ep. 2 kendi helakını.⁴ Kalınca maruz kaçınılmaz
prangaya, aldı herkese şamil mesajı.
Olmaksızın *Kharis*'lerin lütfu, bu – sıradışı anne⁵
doğurdu sıradışı bir oğul, ne insanlar arasında müşerref
ne de tanrıların yasaları nezdinde;
ona bakan kadın Kentauros adını verdi, çünkü o
45 Palion'un eteklerindeki Magnesialı kısraklarla
çiftleşti, onlardan şaşılası bir ahali
doğdu işte, her iki ebeveynine de benzeyen,
alt tarafları annelerinden,
üst tarafları babalarından.

Str. 3 Başarı tanrı her gayesini neyi arzu ederse,
50 tanrı, geride bırakır kanatlı kartalı,
geçer denizlerin yunuslarını bile,
eğdirir başını yüksek fikirli ölümlülerin,
kimineyse bahşeder evladiyelik şerefi.
Bense kaçmalıyım
kem sözün şiddetli ısırıklarından.
Çünkü gördüm ki benden çok önceleri
55 sivri-dilli Arkhilokhos çaresizlik içinde beslenmiştir
nefret yüklü ağır sözlerden;
zira talih sayesinde zenginleşmek
en iyi nasibidir bilgeliğin.

⁴ Iksion'un cezası bir *inyks* töreninin taklidiydi. Bu törende dört ispitli tekerleğe bağlanan bir "boyunçeviren kuşu" (*inyks*) aşk efsunu sağlamak amaçlı çevirilirdi (krş. Pind. Pyth. 4.213-219).

⁵ Bulut.

- Ant. 3 İfşa edebilirsin şimdi gönül rahatlığıyla açıkça
 efendisi ve önderi olduğunu
 çelenklerle süslenmiş sokakların
 ve koca bir ordunun. Şayet bir kimse
 çıkıp da derse senden önce birinin Hellas'ta
 60 daha varlıklı ve de onurlu olduğunu
 boştur kafası, havayı döver ancak.
 Bineyim şimdi çiçeklerle süslü bir gemiye
 övmek üzere meziyetini. Gözü peklik yardım eder
 gençliğe dehşetengiz savaşlarda;
 ilan ederim işte bundan da
 kazandığını sınırsız şanı,
- Ep. 3 savaşılarak hem süvariler hem de piyadeler arasında;
 ve senin öğütlerin yaşının çok üzerinde,
 66 verir bana iznini risksiz sözün, övmek için
 her lafla seni. Uğurlar olsun!
 Şimdi indiriliyor bu şarkı ağarmış denize
 Fenikeli bir şilep gibi;
 kerem et de bak bu Kastor şarkısındaki
 70 Aiol perdelerine, gel de selamla yedi telli
phorminks'in lütfunu.
 Öğren kim olduğunu kal öylece.
 Nasıl da güzeldir maymun çocukların gözünde, daima
- Str. 4 güzel. Oysa muvaffak olur Rhadamanthys⁶ çünkü o
 almıştır nasibini anlayışın suçlanmaz meyvesinden,
 hazzetmez yüreği aldatıcı şeylerden,
 75 iftiracıların bir ölümlünün yakasını
 bırakmayan hilelerinden,
 baş edilmez bir kötülük olur gıybetçi iftiraları
 her iki taraf için de
 bu tam da benzer tilkilerin mizacına.

6 Krş. Pind. *Olym.* 2.75-76. Platon'a göre Rhadamanthys öldükten sonra Aiakos, Minos ve Triptolemos'la birlikte Hades'teki yargıçlardan biri olur (Plat. *Gorg.* 523e; krş. *Apol.* 41a).

Halbuki fazla bir kazanç sayılır mı bu tilkice kurnazlık?
 Çünkü geri kalan avadanlık boylayınca denizin
 80 dibini, ben batmam, bir şişe mantarı gibi
 kalırım tuzlu denizin yüzeyinde.

Ant. 4 Düzenbaz hemşehri sarf edemez yetkin bir söz
 salihlerin yanında, yine de yüz suyu döker herkese
 dokur bütünüyle helakini.
 Hiç payım yoktur bu gözü peklikte,
 ben severim sevdiğimi
 ancak hasmıma karşı dururum hasmane, düşerim peşine
 kurdun düştüğü gibi düşmanın peşine,
 85 sürerim izini dolambaçlı yollarda gâh burada gâh şurada.
 Mümtazdır dosdoğru sözlü adam bütün yasalara göre;
 bir tiranlıkta, her ne zaman yönetse taşkın kenti güruh
 ve her ne zaman bilgeler yapsa bunu.
 Tanrıya karşı savaş açmamalı bir kimse,

Ep. 4 o ki gâh arka çıkar birilerine, gâh bahşeder
 diğerlerine muazzam bir şeref. Oysa bununla bile
 90 sevinir zihni hasut adamın; böyleleri
 gererek ölçü ipini çok ileriye
 peşinen belirler kalplerindeki ıstıraplı yarayı,
 daha gelmeden başlarına başlar düşünüp taşınmaya.
 hafifleşir yük alınca boyunduruğu omzuna;
 nodulu tepmek, bilirsin ya,
 95 kaygan bir patikadır; Bense
 dilerim memnun etmeyi
 salihleri ve onlarla birlikte olmayı.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI III
TEK AT MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
SYRAKOSAILI HIERON İÇİN (MÖ 474?)

Str. 1 İsterim göçüp giden Philyraoğlu Kheiron'un—
tabii şayet uygunsu dilime
böyle kamusal dualar etmek—
yeniden hayatta olmasını
Ouranosoğlu Kronos'un gücü-yaygın sulbünün;
Palion'un koyaklarında hüküm sürmesini
o vahşi *kentauros*'un
5 dostçadır onun zihni yiğitlere;
tıpkı kola bacağı güç veren
sancısızlığın mutedil zanaatkârı Asklepios'u
yetiştirdiği zamanki gibi,
o ki kahramanıdır her tür illetin devası olarak.

Ant. 1 Dünyaya getirmeden önce onu
Phlegyas'ın kızı doğumun tanrıçası
Eleuthya'nın yardımıyla, vurulmuştu
10 yatak odasında Artemis'in altın oklarıyla
inmişti Hades'in meskenine
Apollon'un hüneriyle. Boşuna değildir
Zeus'un çocuklarının gazabı.
Ancak o hafife aldı bunu
zihnindeki yanılgılarıyla, razı oldu
babasından habersiz başka bir izdivaca,
öncesinde birleştiği halde uzun-saçlı Apollon'la

Ep. 1 ve taşıdığı halde tanrının pür-i pak tohumunu;
16 ancak beklemedi düğün ziyafetinin gelmesini,
ne de gelin türküsünün her tondan haykırışını
yani akranın ere varmamış arkadaşlarının
akşam şarkılarında
mırıldanmayı sevdikleri türden şeyleri; tersine o

- 20 aşıkta çoklarının ıstırap çektiği uzaktaki şeylere;
hani vardır ya insanların en işe yaramaz kabilesi
hor görür yöresinde olanı, diler gözünü uzaklara,
gerçekleşmeyecek ümitlerle uğraşır durur yeli kavramaya.
- Str. 2 İşte düştü böyle muazzam bir sevdaya
25 güzel-libaslı Koronis'in iradesi; yattı
Arkadia'dan gelen bir yabancı'nın
yatağında.
Ancak kaçmadı bu gözlerinden,
davarları-alan Python'daki tapınağın kralı
Loksias'ın, ikna etti onu dosdoğru sırdaşı
her şeyi bilen zihni;
kandırılmadı yalanlarla, ne bir tanrı
30 ne de bir fani aldattı onu işlerle yahut hilelerle.
- Ant. 2 O zaman da anlayınca Eilatosoğlu yabancı Iskhys'un
yattığını onunla ve onun haksız dalaveresini
gönderiverdi hiddetlenen kız kardeşini
karşı koyulmaz gücüyle Lakereia'ya, zira Bolbias gölünün
boyarında yaşıyordu bakire kız. Aksi şeytan
çevirdi kötüye işleri boyun eğdirdi ona, çok komşusu
35 paylaştı onun kaderini
helak oldu onunla,
öyle ya çıkar bir kıvılcımdan dağda yangın
kül eder koca bir ormanı.
- Ep. 2 Ancak koyunca kızı akrabaları
odundan duvarın içine
ve Haphaistos'un doymak bilmez alevi
40 sarınca etrafını, şöyle dedi Apollon: "Artık
dayanamaz canım kendi soyumu helak etmeye
en acıklı ölümle anasının ağır ıstırabıyla."
Böyle dedi o; bir adımda ulaştı ve aldı
çocuğu cesedin içinden, tutuşan ateş yarınca alevini.

45 Alıp onu teslim etti Magnesialı *Kentauros*'a
öğretsin diye ona insanlara çok acı veren
illetleri iyileştirmeyi.

Str. 3 Şimdi gelince ona doğal yaralardan ıstırap çeken birileri
yahut kolu bacağı kurşuni tunçla yaralanmış biri
ya da uzaktan-vuran bir sapan taşıyla
50 ve yahut da tahriş olduysa bedeni yaz sıcakından
ya da kış soğuşundan, sağaltır onları
çeşit çeşit sancılarından
kavuşturur sağlıklarına, kimini tedavi eder narin
bir füsünla, kimine içirtir teskin edici bir içecek
ya da sarar kollarının bacaklarının her yerini
ilaçlarla, kimisini de kaldırır ayağa cerrahi müdahalesiyle.

Ant. 3 Zira kazançla bağlanır eli kolu hikmetin bile kazançla.
55 Altın görünür ellerinde
efendiye layık ücretiyle
geri döndürür ölümden göçüp gitmiş yiğidi
İşte Kronosoğlu fırlatır ellerinden
her ikisine de çabucak keser döşlerindeki
nefesi, alevli yıldırımıyla getirir ecellerini.
Araştırmak gerek ilahlardan gelenin münasibi
biz fanilerin zihinleri için,
60 bilerek ayağımızın dibindekini, kaderimizin ne olduğunu.

Ep. 3 Heveslenme cancağazım ölümsüzlerin hayatına,
kullan bütün imkânlarını.
Ferasetli Kheiron hâlâ yaşıyorsa o mağarada ve benim
bal-sesli neşidelerim salıyorsa yüreğine
65 efsunu, şüphesiz ikna ederim onu bir şıfacı sağlamaya
ve tedavi ettirmeye soyluların hummalı hastalıklarını
kimi der Latoğlu'nun oğlu diye,
kimiyse babasının [Zeus'un].
Giderdim gemiyle Ionia Denizi'ni yararak
Arethoisa'nın membaina, Aitnalı ev sahibinin yanına,

- Str. 4 o ki yönetir kralı olarak Syrakosai'ın,
 71 müşfiktir hemşehrilerine, haset etmez soylulara
 harikulade bir babadır konuklarına.
 İnersem şayet gemiden çifte keremi getirerek
 yanı sıra, altından sıhhatle
 zafer alayını bir pırıltı eklerim Pythia Oyunları'nda
 Pherenikos'un muzaffer olup Kirrha'da
 kazandığı çelenklerine,
 75 Derim deryanın derinliklerinden çıkıp
 ona geldiğimi
 göksel yıldızın uzaktan parıldayan ışığıymışçasına.
- Ant. 4 Kendi adıma, dilerim dua etmeyi
 Ana'ya, muhterem tanrıçaya, kapımın önünde
 geceleyin sıklıkla terennüm ederler ona
 genç kızlar Pan'la birlikte.
 80 Ancak ey Hieron, anlıyorsan sözlerimin doğru
 manasını, bilirsin zaten öğrenmişsindir
 eskilerin sözlerini:
 "Bir çift bela musallat eder ölümsüzler
 her bir iyilik için." Taşıyamaz
 ahmaklar onu münasip surette,
 ancak taşıyabilir soylular, iyi işlere çevirir onu
 dışarıdan bakanlara.
- Ep. 4 Mutluluk nasibin refakat eder sana,
 85 muazzam yazgı göz kulak olur, insanların üzerinde
 önderlik eden tirana. Oysa emin sakın bir ömür
 ne bahşedilmiştir Aiakosoğlu Peleus'a
 ne de tanrıya-denik Kadmos'a; yine de söylenir
 onların ey yüce refaha ulaştığı, zira işitmişlerdir
 90 altın-kurdeleli Mousa'ların dağdaki
 ve yedi-kapılı Thebai'daki
 şarkılarını, evlenince bir tanesi öküz-gözlü Harmonia'yla
 diğeri ise iyi-öğütlü Nereus'un namlı kızı Thetis'le;

- Str. 5 ziyafet verdi tanrılar da her ikisine birden,
gördüler Kronos'un kral soyundan oğullarını
altından tahtlarında, aldılar
- 95 düğün armağanlarını. Zeus'un lütfuyla
sağaldılar evvelki melanetlerden
yükselttiler dosdoğru yüreklerini. Ancak zamanla,
üç kızının şiddetli ıstırapları
mahrum kıldı onu neşenin bir kısmından,
gelse de Zeus baba
ak-kollu Thyona'nın özlenen yatağına.
- Ant. 5 Diğer oğlu¹ ise, hani bir tek ölümsüz olup
- 101 Thetis'in Phthia'da doğurduğu oğlu, savaşta
kaybetti canını bir okla
ateş yiyip bitirirken onu, bir ağıt yükseldi
Danaolardan. Anlarsa şayet ölümlülerden birinin zihni
hakikatin yolunu, mesut olmalıdır
başına geleni çekmekten. Bir orda, bir burda eser
- 105 yüksek-kanatlı rüzgârlar.
Yiğitlerin refahı kalmaz uzun zaman güvende,
peşinden gelirken düşer bütün ağırlığıyla.
- Ep. 5 Küçük olacağım küçük şeylerde, büyük olacağım
büyük şeylerde, zihnimle hep büyüteceğim
talihimin mukayyet olduğu
yapabileceklerimi, bana hizmet eden talimime göre.
- 110 Verirse bana bir tanrı muazzam serveti,
ümit ederim azametli şanı gelecekte bulmayı.
Hâlâ dillendirir insanlar, biliriz Nestor'u,
Lykialı Sarpedon'u
mahir zanaatkârların biçimlendirdiği sözlerden.
Nitekim meziyet dayanır uzun zaman
- 115 şanlı şarkılarla; ancak çok az kişi başarır bunu kolayca.

1 Akhilleus.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI IV
İKİ TEKERLEKLİ AT ARABASI
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
KYRANALI ARKESILAS İÇİN (MÖ 462)

- Str. 1 Bugün almalısın sen yerini ey *Mousa*
aziz bir yiğidin, atları-muazzam
Kyrana'nın kralının yanında,
böylece kutlasın Arkesilas zaferini
sen de güçlendiresin Latoğlu'na ve Python'a
borçlu olunan neşidelerin esintisini,
nitekim orada bir zamanlar Zeus'un altın kartallarının
yanı başındaki rahibe
- 5 kehanet etmişti Apollon da uzağında değilken sılasının,
Battos'un olacağını
meyve-getiren Libya'nın ve terk etmesi gerektiğini
kutsal adasını¹ kurmak üzere güzel-arabalı
kentin ışık saçan beyazlıktaki tepenin sinesine
- Ant. 1 ve gerçekleştirmek üzere Medeia'nın
10 Thera'nın on yedinci nesli üzerine sözünü,
o Medeia ki Aietas'ın yüce-ruhlu kızı
ve Kolkhis'in sahibesi, aldı son nefesini
ölümlü ağzından. İşte böyle söyledi
Iason'un mızrak-taşıyan yarı-tanrı gemicilerine:
“Kulak verin bana, koca-yürekli yiğitlerin
ve tanrıların çocukları.
İlan ederim size ki günün birinde çıkıp
bu denizin-dövdüğü memleketten² Epaphos'un kızı³
15 dikti toprağa ölümlülerin üzerine titrediği
kentlerin köklerini
Zeus Ammon'un temellerinde.

1 Thera.

2 Thera.

3 Libya.

- Ep. 1 Kısa-yüzgeçli yunuslar yerine
bindiler tez giden atlara,
kürekler yerine, orsaladılar
fırtına-ayaklı arabalarını.
İşte bu alametle ortaya çıktı zaten Thera'nın
20 nasıl yüce bir ana-kent olacağı, bir keresinde de
iyi bir işaret ahz etti Euphamos,
inerken geminin pruvasından
Tritonis gölünün ayağında, bir balçık parçası
sunuldu ona konukseverlik armağanı olarak
insan kisvesinde bir tanrı tarafından – Kronosoğlu
Zeus Baba gümbürdetti şimşegi—
- Str. 2 sonra gafil avlanınca atarken tunç-dişli
25 demirini, hızlı Argo'nun
dizginlerini; bunun öncesinde, ilerledik
denizleri-aşan gemiyle Okeanos'tan,
on iki gün boyunca
benim talimatımla çektik gemiyi ıssız bir diyara.
Bu yalnızlık içinde, yanaştı bir ilah bize,
bürünerek muhterem bir zatın kisvesine
ve başladı sevgi dolu
sözcüklerle sözüne, tıpkı konuklarını
30 ilk defa akşam yemeğine davet eden
eli açık bir ev sahibi gibi.
- Ant. 2 Tatlı sılaya dönüşün bahanesi alıkoydu bizi
oyalanmaktan. Eurypylos dedi
Gaiaokhos'un, çürüme bilmez Ennosidas'ın oğlu
olduğunu ve fark etti acele ettiğimizi.
Derhal aldı sağ eline bir parça toprak
35 vermek istedi eğreti bir ağırlama armağanı olarak.
Bir itaatsizlik etmedi, ancak kahraman atladı kumsala,
bastırdı elini misafirin elinin üzerine
kabul etti tanrısız keseği.
Öğrendim ki su basmış üzerine akşamleyin
düşmüş gemiden, ıslak medcezirin peşinden

- Ep. 2 bir dalgayla engine. Esasen,
uyarmıştım çok zaman
- 41 mihnet-savuşturan hizmetçileri
göz kulak olsunlar diye; ancak unuttu zihinleri,
böylelikle zamanından önce düştü bu adaya⁴
ferah-memleketli Libya'nın ölümsüz tohumu.
Zira Euphamos,
efendi Poseidon'un at-ustası oğlu,
hani Tityos'un kızı Europa doğurmuştu
- 45 onu Kaphisos'un boylarında
o geldi Tainaros'a,
yerin Hades'e açılan ağzına,
- Str. 3 ondan geldi dördüncü neslin kanı
elde etti Danaolarla birlikte koca kıtayı;
çünkü o zamanlar
çıkıtlar yola yüce Lakedaimon'dan,
Argos körfezinden
ve Mykenai'dan.
- 50 Oysa şimdi yabancı kadınların yatağında bulacak
seçilmiş soyu, o ki gelecek bu adaya
onurlandırılarak tanrılar tarafından ve tevlit edecek
kara-bulutlu ovaların efendisi bir yiğit;
öyle ki sonra o Pytho'daki tapınağa gittiğinde,
Phoibos altını-bol evinde kehanetle düşürdü aklına
- Ant. 3 taşımasını gemilerle kentlerini
- 56 Kronosoğlu'nun Neilos kıyılarındaki
bereketli tapınağına.”
İşte böyleydi Medeia'nın peş peşe sözleri;
tanrıya-denk kahramanlar sindiler
korkudan sükût içinde
kıpırdamadan dinlediler derinlikli öğüdünü.
Ey Polymnastos'un kutlu oğlu, sendin bu söze göre,

- 60 yüceltildi kehanetin
 Delphoi'daki Melissa'nın eşzamanlı haykırışıyla;
 o ki çıkardı göklere seni ve çıkardı açığa
 Kyrana'nın mukadder kralı olduğunu,
- Ep. 3 gelip sorduğunda nasıl bir kurtarmalık
 tayin ettiğini tanrıların ahenksiz lisanı için.
 Şimdi bile onca zaman sonra
 kızıl-çiçekli kaynağın en tepesindeki gibi
 65 sekizinci nesilde bu çocuklar çiçeklendirdiler Arkesilas'ı,
 ona verdi Apollon ve Pytho at yarışının kıvancını
 civarda yaşayan ahali içinde.
 Mousa'lara emanet etmeliyim ben
 hem onu hem de bütün altın koç postlarını;
 çünkü peşine düşerek açınca yelkeni Minyai ahalisi,⁵
 tanrının-gönderdiği
 onurlar dikildi onlar için.
- Str. 4 Nasıl bir başlangıç çıktı karşılarına seyahatlerinde,
 71 hangi tehlike sarmaladı onları
 çetin kayanın güçlü tırnaklarıyla? Tanrı-belirlemişti
 Pelias'ın helak olacağını
 görkemli Aiolosogulları tarafından,
 ya onların ellerinde ya da sarsılmaz planları sayesinde.
 Bir kehanet geldi ona su serpti yüreğine,
 söylenmişti hani güzel-ağaçlı
 [toprak] ananın merkezinin ortasında,
 75 tetikte olup korumak üzere her yönden
 tek sandaletli adama karşı,
 ineceği zaman sarp ikametgâhından
 namlı Iaolkos'un güneşli diyarına,

5 Minyai ile kastedilen Argo Gemicileri'dir.

- Str. 4 yerli de olsa yabancı da. Öyle ki zamanında
geldi, ellerinde ikiz kargılarıyla korkunç yiğit
iki tür esvap kuşanmıştı üzerine,
80 Magnesialıların yerel kıyafeti şıp diye oturmuştu
harikulade koluna bacağına, onun üzerine de sarmıştı
leopar postunu tir tir titreten sağanağa karşı;
kesilip gitmemişti pırıltılı saçlarının bukleleri,
dalgalanır dururdu sırtında.
Koyarak ortaya gözü peklğini
derhal çıktı öne ve dimdik durdu
85 kalabalıkla dolu çarşı meydanında.
- Ep. 4 Tanımadılar onu onlar, ancak yine de
dehşete kapılanlardan biri şöyle dedi:
"Kuşku yok ki Apollon değil bu kişi,
ne de Aphrodita'nın tunç-arabalı kocası;⁶
zira söylerlerdi ışıldayan Naksos'ta öldüğünü
Iphimedeia'nın çocuklarının, Otos'un ve senin,
gözü pek kral Epialtas'ın,
90 ve Artemis'in hızlı oku avlamıştır elbet Tityos'u,
almıştı hızını yenilmez sadaktan çıkararak
uyararak bir kişiyi istesin diye
nail olmaya kudretin yanı sıra aşka da."
- Str. 5 Söylerken birbirleri böyle şeyler
çıkageldi Pelias
dosdoğru sürerek
95 dört tekerlekli parlak katır arabasını;
şaşakaldı görür görmez
sadece tek sandalet olduğunu
onun sağ ayağında, gizledi yüreğindeki dehşeti
şöyle hitap etti ona adıyla: "Hangi diyardır,
ey yabancı, beyan ettiğin

babalarının memleketi olarak? Ve hangi insanoğlu
 getirdi seni yeryüzüne doğurarak
 yaşlı rahminden? Söyle soyunu
 100 lekelemeden sözlerini menfur yalanlarla.”

Ant. 5 Toplayıp cesaretini, cevapladı
 latif sözlerle: “Derim ki açıkça ifşa edeceğim
 Kheiron’un öğretisini, zira gelirim ben
 Khariklo ile Philyra’nın yanından, mağaradan,
 orada büyüttü beni Kentauros’un mukaddes kızları.
 Geçirdikten sonra yirmi yılı yüzlerini kara çıkarmadan
 105 ne işlerimle ne de sözlerimle, geldim evime
 sahip çıkmak üzere
 babamın hâkimiyetine, yönetiliyor şimdi
 hakkaniyetsizce, oysa bir zamanlar bahşedildi bu onur
 Zeus tarafından halkın önderi Aiolos’a
 ve onun çocuklarına.

Öğrendim ki kanunsuz Pelias,
 teslim olarak boş zihnine,⁷
 110 zorla yağma etti
 adil-yöneten ebeveynimden,
 ben görür görmez gün ışığını, korktular
 küstah liderin kibrinden, düzenlediler
 evlerinde kara bir matem, dahil ettiler
 figan eden kadınları sanki biri ölmüşçesine,
 gizlice gönderdiler beni erguvanî kundakta.
 115 Gece refakat etti yolda, teslim etti
 yetiştirsin diye beni Kronosoğlu Kheiron’a.

7 “Boş” olarak karşıladığımız *leukais* [...] *phrasin* ifadesi harfi anlamıyla “beyaz zihin” anlamına gelir. Ancak bu ifadeyle Pindaros’un neyi kastettiği dizinin dayandırıldığı gelenekle açığa kavuşur. Bu dize Homeros’un bir dizesini çağrıştırır: *Il. 9.119: all’ epei aasamên phreni leugaleeisi pithesas*. Bu konudaki tartışma için bkz. Darcus, 1977. 93-101.

- Ep. 5 İşte şimdi biliyorsunuz öykümün anahatlarını.
 Ey aziz vatandaşlar, gösterin bana açıkça
 kır atlar süren atalarımın evini:
 Çünkü ben bu diyara yabancı biri gibi değil,
 Aison'un oğlu, bu toprağın bir çocuğu
 olarak geliyorum.
 Tanrısal *kentauros* Iason diye adlandırdı beni.”
- 120 Böyle dedi; girince evine tanıdı onu babasının gözleri,
 sicim gibi süzüldü
 ihtiyar gözkapaklarından yaşlar,
 mesrur oldu canı görmekten
 seçkin sülbünü, insanların en güzelini.
- Ant. 6 Amcalarının her ikisi de geldi
 125 duyunca onunla ilgili haberi: Pheres
 çıkıp geldi Hypereia membainin yakınlarından,
 Amythan Messana'dan; Admatos da
 Melampos da geldi çabucak
 hüsnü niyetle kuzenlerine. Alırken paylarını ziyafetten
 latif sözlerle karşıladı onları Iason
 münasip bir konukseverlikle ağırladı
 yaydı şenliğin her türünü,
- 130 beş gün beş gece boyunca hep beraber toplayarak
 en seçkin güzel yaşamın kutsal meyvesini.
- Ep. 6 Ve altıncı günde, yiğit kişi samimiyetle
 anlattı öyküsünü ta başından
 paylaştı kendisine katılan
 akrabalarıyla, toparlandı mecliste
 onlarla birlikte, geldi Pelias'ın sarayına
- 135 hızla geçip içeriye durdular karşısında dimdik; işitince
 onları, güzelim-kahküllü Tyro'nun oğlu
 yüz yüze görüştü onlarla. Iason halim bir tonda
 damıttı rakik beyanatını
 ortaya koydu bilge sözlerinin sadedini:
 “Ey Poseidon Petraios'un oğlu

- Str. 7 fani zihinler çok acelecidir
 140 övmek üzere hakkaniyet yerine aldatıcı menfaati, hatta
 bayramın ertesi günü bile devam ederler
 küçük hesaplara.
 Oysa hakkaniyetle yönetmeliyiz dürtülerimizi
 ben ve sen,
 dokumalıyız gelecekteki refahımızı.
 Sen bilirsin ne dediğimi, bir düveydi⁸ Kretheus'un anası
 ve de cesur-fikirli Salmoneus'un; bizse doğduk onlardan
 üçüncü nesil olarak büyütüldük
 ve seyre dururduk güneşin altından
 145 gücünü. Geri çekilir *Moirai*'lar, çıkınca
 akrabalar arasındaki hürmeti gölgeleyecek bir husumet.
- Ant. 7 Yakışık almaz keskin-tunçlu kılıçlarla ya da kargılarla
 ikiye bölmek atalarımızın muazzam şanını
 Öyleyse feragat edeyim ben davarlardan,
 sarı sığırların sürülerinden, ebeveynimden gasp ettiğin
 ve tersine çevirerek
 150 kendi servetini semirttiğin tüm arazileri;
 üzülüyorum bunların senin evini aşırı zenginleştirmesine;
 ancak hükümdarlık âsasına
 ve tahta gelince, o taht ki Kretheusoğlu
 otururdu üzerinde ve hakkaniyetle yoluna koyardı
 binicilik yapan halkını,
 aramızda hiçbir bedbahtlık olmadan bırakmalısın;
- Ep. 7 bunları, çıkmasın artık diye daha fazla
 kötülük bunlardan.”
 156 İşte böyle dedi. Pelias ise
 cevap verdi yumuşakça: “Tam istediğin gibi
 biri olacağım; ancak yaşımın ihtiyar kısmı
 şimdiden başladı bana

8 Enarea, Aiolos'un karısı.

- hizmet etmeye, oysa senin gençlik çiçeğin yeni
tomurcuklanıyor; yatıştırabilirsin sen
yeraltındaki gazabı. Zira Phriksos buyurur bize
160 ruhunu getirmemizi eve gidip Aietas'ın odalarına
ve geri almamızı koçun kalın postunu
zira onun vasıtasıyla kurtarmıştı canını deryadan
- Str. 8 ve üvey annesinin hürmetsiz silahlarından.
Bu şeyler geldi mucizevî bir rüyada ve
söylendi bana. Sordum Kastalia'daki kehaneti,
yapalım mı diye bir sefer; o da salık verdi
mümkün olduğunca çabuk
bir gemi hazırlamamı gidip getirmek üzere onu.
165 Başar o halde bu vazifeyi gönlünle, ant olsun ki
teslim edeceğim hükümdarlığı da, krallığı da.
Kudretli bir ahit olarak şahit olsun
her ikimizin de atası Zeus aramızda."
Bu anlaşmayı onayladıktan sonra, ayrıldılar.
Bizzat Iason derhal
- Ant. 8 gönderdi ulakları her yere duyurarak
171 bir sefer yapılacağını. Çabucak geldi Kronosoğlu
Zeus'un dövüşten-yılmaz üç oğlu
gözleri-canlı Alkmene'dan ve Leda'dan doğanlar
saçları-kabarık iki yiğit
Ennosidas'ın soyundan, ihtiram edilirdi cesaretlerine,
Pylos'tan ve Tainaros'un tepelerinden; soylu şanı
175 erdi tamamına Euphamos'un ve de senin,
ey gücü-yaygın Periklymenos.
Geldi Apollon'dan ise *phorminks*-çalan,
şarkıların babası, çok-övülen Orpheus.
- Ep. 8 Altın-değnekli Hermas gönderdi
ikiz oğullarını bitimsiz elem için,
biri Ekhion, diğeri Erytos
ikisi de çiçeği burnunda delikanlı. Hızla

180 geldi bunlar yerleşerek Pangaion Dağı'nın eteklerine
ve neşeli bir yürekle donattı
istekle rüzgârların kralı Boreas baba
Zetas ve Kalais'i, o yiğitler ki
her ikisinin de sırtını kaplamıştı erguvani kanatlar.
Hera da alevlendirdi bu yarı-tanrılarda
her yönden ikna eden tatlı hasreti

Str. 9 Böylece Argo gemisi için, hiçbiri kalamadı geride
186 anasının yanında sürmek üzere
tehlikesiz bir ömür, tersine göze aldılar
ölümse bile gereken
en soylu devayı bulmak için
diğer akranları arasında kendi meziyetine.
İnince gemicilerin seçkinleri Iaolkos'a
Iason bir araya toplayıp methetti onları.
Sonra bilici Mopsos
190 peygamberlik etti
kuşlar ve kutsal nasiplerle
memnuniyetle bindirdi ahaliyi gemiye.
Alınca demiri mahmuzdan

Ant. 9 tuttu ellerinde kaptan altın bir kâse
durdu pruvada, seslendi Ouranosoğulları'nın babası
yıldırım-kargılı Zeus'a, çağırdı
195 tez-giden dalgaları ve rüzgârları, geceleri,
denizin yollarını, lütufkâr gündüzleri
ve sılaya dönüşün aziz yazgısını.
Geldi cevap bulutlar arasından gök gürültüsü
sesinin alametiyle, parıldayan şimşeklerle
göğü yırtarak.
Kahramanlar derin bir nefes aldılar itimat ederek
200 tanrının işaretlerine. Bilici davet etti

- Ep. 9 küreklere asılmaya, ilan ederek
 ümitlerinin memnuniyet verici olduğunu.
 Hızlı ellerinde kürekler çekiliyordu
 yılmak bilmeden.
 Notos'un esintilerini arkalarına alarak vardılar
 Akseinos'un ağzına, orada inşa ettiler
 denizin Poseidon'una bir kutsal alan.
- 205 Orada ele geçirdiler Thrakialıların kızıl sığır sürülerini
 ve yeni inşa edilmiş çukurlu bir sunağın taşlarını.
 Aceleyle yürüdüler derin tehlikenin üzerine,
 niyaz ettiler gemilerin efendisine,
- Str. 10 kurtarmak için yakalarını çarpışan kayanın
 karşı koyulmaz hareketinden, onlardan ikisi sağ kaldı
 daha hızlı geçtiler yüksek sesle gümbürdeyen
 210 rüzgârın saflarından bile;
 oysa yarı-tanrıların seferi getirdi
 onların sonlarını. Sonra da geldiler Phasis'e,
 tutuştular dövüşe orada kara-yüzlü Kolkhislilerle
 Aietas da oradayken.
 Ancak keskin temrenlerin tanrıçası
 bağladı boyunçeviren kuşunu
 215 dört-ispitli kaçınılmaz tekerleğe
- Ant. 10 böylelikle getirdi insanlara ilk olarak Kyprogeneia
 Olympos'tan divane (eden) kuşu, öğretti Aisonoğlu'na
 mahir olmayı niyazda, efsunda,
 böylelikle alıp götürdü Medeia'nın ebeveynine
 hürmetini, bu yüzden Hellas hasretiyle
 kamçıladi Peitho onu, attı ateşe zihnini.
 220 Hemen gösteriverdi ona babasının imtihanlarını
 kazanmanın yollarını, kattı zeytinyağını
 (pan)zehirlere, verdi mesh etmeleri için kendilerini
 korkunç ıstıraplara deva olsun diye. Anlaştılar karşılıklı
 tatlı izdivaçla kavuşmak için birbirlerine.

- Ep. 10 Ancak Aietas durunca elmas gibi sabanının ve
 öküzlerinin ortasında,
 225 soluyunca onlar alevli ateşi sarı çenelerinden,
 tunç toynaklarıyla eşleyince toprağı
 koştı boyunduruğa onları tek tek.
 Dosdoğru bir iz bıraktı arkasında
 sürerken onları, yardı tınlı toprağın sırtını
 bir kulaç derinliğinde. Sonra şöyle dedi: “Haydi kralınız
 her kimse geminizi yöneten, tamamlasın bu işi,
 230 ben de izin vereyim
 alıp götürmene ölümsüz döşeğı,
- Str. 11 altın saçakları pırıl pırıl postu.”
 Böyle konuşunca o, lason çıkardı
 safran sarısı maşlahını, bağladı güvenini tanrıya,
 aldı işi eline. Ateş dahi ürkütemedi
 yabancı kadının her şeye deva yönlendirmeleri sayesinde.
 Yakaladığı gibi sabanı, bağladı öküzlerin boyunlarını
 235 karşı konulmaz bir boyundurukla, nodullayarak
 amansız üvendireyle güçlü-kaburgalı gövdesini,
 başardı yiğit tayin edilen ölçüde vazifesini.
 Feryat etti Aietas dile gelmeyen acısını
 şaşakaldı gördüğü güç karşısında.
- Ant. 11 Ancak onun yoldaşları uzattılar aziz ellerini
 240 kudretli yiğidin üzerine, taçlandırıdılar onu
 defne yapraklı çelenklerle, hoş karşıladılar
 yumuşacık sözlerle. Derhal söyledi ona
 Aelios’un şaşılası oğlu parıltılı postu
 nerede asılı tuttuğunu Phriksos’un hançerinin;
 ummadı ama onun bu mihnetin de
 üstesinden gelebileceğini.
 Zira sık bir çalılıktaydı ve zapt edilmişti
 bir yılanın kudurmuş çenesinde,
 245 ki aşardı eni boyu demirin vuruşlarıyla
 şekillenmiş elli kürekli bir gemiyi.

- Ep. 11 Çok uzakta kaldı bana bu anayolda menzil, zaman
sıkıştırıyor ve biliyorum ben
kestirmeyi; zaten çoklarına
rehberlik ederim şiirsel maharette.
Hüneriyle katletti alaca-sırtlı buz-mavisi-gözlü yılanı,
250 ey Arkesilas, kendisinin yardımıyla kaçırdı Medeia'yı,
Pelias'ın katilini;⁹
sonra geldiler Okeanos deryasının açıklarına,
Kızıldeniz'e,
ve yiğitleri-katleden Lamnoslu kadınların kavmine;
orada koydular ortaya ellerinin kollarının gücünü
bir libas ödülü için müsabakalarda,
- Str. 12 ve yattılar kadınlarla. Yabancı arazilerde
255 teslim aldı mukadder günler ve geceler
refahın size ait ışıltısının tohumlarını;
zira Euphamos'un soyu
dikildi orada ve devam etti daima
ondan sonra. Kavuştuktan sonra
Lakedaimonlu yiğitlerin
ikametgâhına, o zaman yerleştiler bir adaya
eskiden derlerdi ona
Kallista; oradan da Latooglu bahşetti size
Libya'nın ovasını
260 yüceltmek üzere tanrılar sayesindeki onurunuzu
ve yönetesiniz diye
altın-tahtlı Kyrana'nın tanrısal kentini,
- Ant. 12 keşfedesin diye düzgün-öğüdün dirayetini.
Şimdi tanı Oidipous'un hikmetini: Şayet
biri keskin-ağızlı bir baltayla
keserse koca bir meşe ağacının dallarını,
berbat ederse onun şaşılması endamını,

9 Chaeris'in ve Wackernagel'in düzeltmelerini dikkate alarak ifadeyi (PELIAOPHONON) bitişik bir biçimde "Pelias-Katili" (Peliaophonon) yerine, "Pelias'ın katili" (Peliao phonon) olarak karşılamayı tercih ettik. Medeia Pelias'ın kızlarını onu gençleştirmek amaçlı kaynatmaları doğrultusunda kandırmış ve olumüne sebep olmuştu.

265 meyvesiz-kalmış da olsa verir oyunu kendinden yana,
 en nihayeti gitse bile kış ateşine
 yahut sebatla dikilse krala ait
 düzgün sütunlarla,
 icra etse biçare vazifesini yabancı duvarlar arasında
 boş kalır kendi yeri.

Ep. 12 Ancak sen tam zamanında yetişen hekimsin,
 onurlandırır Paian senin ışığını.
 271 Uzatmalı birisi uz elini
 sarıp sarmalamak üzere ıstıraplı yarayı.
 Zira kolaydır bir kenti sarsmak takatsizler için bile,
 oysa tekrar yerine koymaya ceht etmek
 zordur elbet, apansız bir tanrı
 olmadıkça dümenci önderlere.
 275 Dokundu çıktı ortaya senin için bu şeylerin nimetleri.
 Göze al adamayı bütün ciddi çabalarını
 Kyrana'nın mutluluğu uğruna.

Str. 13 Homeros'un sözlerinde, al şunu yüreğine,
 ver kulağını ona: Derdi ya o soylu bir haberci
 getirir muazzam onuru her işte diye;
 Mousa bile yücelir doğru bir
 mesajla. Kyrana ve Battos'un
 280 en fazla kutlanan sarayı takdir etti
 Damophilos'un adil yüreğini. Zira bu yiğit,
 oğlan çocukları arasında bir delikanlı,
 oysa öğüdünde yaklaşır
 yüz yıllık bir yaşama,
 arındırır kötü dilden ısıldayan sesini,
 ve öğrenmiştir mağrur kişiyi menfur saymayı,

Ant. 13 çekişmez soylu kişilerle,
 286 ne de erteler hiçbir ereğini. Nitekim doğru
 zamanın kısadır ölçüsü insanın nazarında.

İyice bilir bunu; hazır bulunur o refakatçi olarak,
 kul olarak değil. Derler ki en acıklısı budur
 iyi olanı bilip zorla uzak tutulmak ondan.
 Evet, o¹⁰ da Atlas gibi şimdi bile
 290 güreşe tutuşur gökle
 baba toprağının ve mülkünün uzağında;
 zira salıvermişti Titan'ları ölümsüz Zeus. Zamanla
 dinince rüzgârlar, değişir

Ep. 13 yelkenler. Oysa kimileyin dua eder lanetli illetin
 sonuna kadar tükenmesi için,
 görecektir zaten evini katılarak
 Apollon'un pınarının¹¹ yanındaki içki meclisine,
 295 ram olur sıklıkla gençlik sevinçlerine, sulh olsun diye
 alır eline bezemeli *phorminks*'i
 mahir vatandaşları arasında,
 ne bir musibet getirir kimsenin başına, kendisi de
 bir zarar görmez hemşehrilerinden;
 Sonra sana deyiverir, ey Arkesilas,
 bulduğunu hangi pınarını *ambrosiavari* sözlerin
 şu sıralar konuk olduğu Thebai'da.

10 Damophilos.

11 Bu pınar Kyrana'dadır (krş. Herod. 6.158 ve Call. Hymn. 2 88)

PYTHIA ZAFER ŞARKISI V
İKİ TEKERLEKLİ AT ARABASI MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ
KYRANALI ARKESILAS İÇİN (MÖ 462)

- Str. 1 Yaygındır gücü servetin,
her ne zaman kavuşsa ona fani bir adam
yazgının vergisi olarak
saf bir meziyetle karışmış halde
getirir peşinden pek çok dostu da.
- 5 Ey tanrının ihsan ettiği Arkesilas,
sen ki daha ilk adımlarından itibaren şanlı ömrünün
araştırıp durdun onu
izzetle birlikte,
altın-arabalı Kastor'un sayesinde
- 10 ki o kışlayan yağmurdan sonra
döker kutlu ocağının üzerine sükûnu.
- Ant. 1 Mahirler daha soyluca taşır
tanrı-vergisi kudretlerini bile.
sarıp sarmalar seni muazzam bir refah
ilerlerken adil yollarda;
- 15 birincisi, kralısın sen
koca koca kentlerin,
doğuştan gelen kıvancındır bu,
en muhterem onur payındır hem de
anlayışınla birbirine karışınca;
- 20 Şimdi de kutlusun zaten, çünkü kazandın son günlerde
Pythia bayramında zaferi atlarınla
ahzettin yiğitlerin bu zafer alayını,
- Ep. 1 Apollon'un neşesini. Ancak unutmayasın
şarkılarla kutlanırken Kyrana'da
Aphrodita'nın tatlı bahçesinin çevresinde,

- 25 yerleştirmeyi tanrıyı yücelere her şeyin müsebbibi olarak
ve sevmeyi Karrhotos'u bütün dostlarından fazla;
o ki getirmedi beraberinde aklievvel
Epimatheus'un kızı Prophasis'i
gelirken hakla-yöneten Battosoğulları'nın evine;
30 Bunun yerine, ağırlandıktan sonra
Kastalia sularınca,
koydu saçlarının çevresine en iyi arabanın atiyesini,

- Str. 2 dizginleri hasar görmemişti
tez-ayakların on iki turluk yarışının tapınağında.
Zira zedeledi hiçbir teçhizatını, orada vakfetti
35 zanaatkârların bezemeli el işlerini,
onlarla geçmişti zaten Krisa tepesini
tanrının derin koyağına doğru;
böylece, sedir ağacından mihrap
40 tuttu onu heykelin yanında
onu da yekpare ahşaptan oyduymuştu
yay-taşıyan Giritliler Parnassos'taki mabette.

- Ant. 2 Bu nedenle münasiptir birinin ağırlaması
zihni istekli velinimetini.
45 Ey Aleksibiosoglu, güzelim-saçlı Kharis'ler parıldatır seni,
kutlusun sen,
muazzam bir mihnetten sonra da olsa
kavuşarak en güzel sözlerin
hatırasına; zira düşen kırk arabacının
50 hepsi arasında, sahip çıktın arabana
korkusuz bir yürekle,
şimdi de geldin Libya ovasına
parlak müsabakalardan atalarının kentine.

- Ep. 2 Ancak olamaz hiç kimse zahmetten pay almadan,
olmayacak da;
55 şimdiye dek devam eder Battos'un kadim refahı
bahşederken bir ona, bir şuna,

kentin kulesini ve yabancılar için
en çok parıldayan gözü.

Yüksek sesle kükreyen aslanlar bile
korku içinde kaçır bu yığitten,
saliverince üzerlerine denizleri-aşan söylemini;
60 ilk önder Apollon saldı
korkuyu yabancı hayvanlar arasına,
böylelikle onun kehaneti varmadı
Kyrana'nın koruyucusuna gerçekleşmeden.

Str. 3 O dağıttı kadınlara da erkeklere de
ağır illetlerin şifalarını,
65 O sağlamıştı *kithara*¹ çalmayı, bahşeder hâlâ
Mousa'ları her kime isterse,
savaşız getirir
yüreklere hak-yönetimi;
ve korur kehanet eden
koyağını; bu yüzden yerleştirdi
70 Herakles'in ve Aigimios'un kuvvetli zürriyetlerini
Lakedaimon'da, Argos'ta
ve de kutsal Pylos'ta. Bana kalan ilan etmek
Sparta'dan gelen latif şanı,

Ant. 3 orada doğmuştur benim atalarım
75 Aigeusoğulları Thera'ya gelerek,
öyle tanrılar olmadan değil,
zaten rehber olmuştur bir *Moir*a onlara.
Oradan da kabul ettik
çok-kurbanlı bir ziyafeti,
senin sofranda ey Apollon Karneios,

1 Kökeni bugünkü İsrail topraklarındaki Megıddo'da MÖ 3100'lerdeki ilk ortaya çıkışına kadar takip edilebilen *lyra*, Minos ve Miken sanatında belirgin şekilde resmedilmiştir. İlk atalarından olan bu müzik aletlerinden hareketle geliştirilen *kithara*'lar ahşaptan bir ses kutusu ve eklenen yeni tellerle (MÖ 7. yüzyıldan itibaren yedi telli) Yunan şairinin temel müzik aleti olarak yerini almıştır (West, 1992, 48 vd). Ancak Hagel (2010, 77 vd) ulaştığı son bulgularla *lyra* ile *kithara*'nın butünüyle birbirinden farklı müzik aletleri olarak değerlendirilecek kadar birbirinden uzaklaşmış oldukları da görülmektedir.

- 80 ihtiram ettik
soyluca inşa edilmiş bir kent olan Kyrana'ya;
hâlâ ellerinde tutar orayı tunç-silahlı yabancılar
Troialı Antanoroğulları; zira gelmişlerdi Helena'yla
görünce vatanlarından duman tüttüğünü
- Ep. 3 Ares'te.² Bu at-süren kavim sadıkane
86 karşılandı kurbanlarla
ve selamlandı hediye-getiren yiğitlerce,
onlar ki tez giden gemilerde geldiler Aristoteles'le
yarıp tuzlu denizi derin bir yolla.
Daha büyük tapınaklar kurdu tanrılar için,
90 fanilere-yardım-eden Apollon'un tören alayına
yaptırdı iyice düzeltilmiş, hizalı
atların nallarıyla takırdayan
asfalt bir yol, orada vardı ölüm istirahatgâhına
çarşı meydanının sonunda.
- Str. 4 Kutluydu insanlar arasında otururken,
95 sonrasında ise halkın ihtiram ettiği bir kahraman.
Onun dışında, diğer kutsal krallar meskenlerinin önünde
alıp nasiplerini Hades'ten;
belki de duyarlar yeraltındaki zihinleriyle
zafer alayının üzerine dökülen
100 yumuşacık jaleyle birlikte düşen
muazzam başarıları,
onların refahı ve ortak izzeti hakkıyla
Arkesilas içindir. Münasiptir ona kutlamak
altın-sazlı Phoibos'u delikanlıların şarkısında,
- Ant. 4 şimdi aldı Python'dan
106 lütufkâr güzelim bir zafer şarkısı
kûlfetinin telafisi olarak. Anlayışlılar över onu zaten,
söyleyeceğim ben de:
Yaşının ötesinde

2 Yani Savaş'ta.

bir akı ve de söylemi
büyüttü kendinde; gözü peklikte uzun-kanatlı
bir kartal gibidir kuşlar arasında,
gücü boy ölçüşür kale duvarıyla,
Mousa'lar arasında süzülür yükseklerde
aziz annesinden beri,
ispat etmiştir rüşünü mahir bir sürücü olarak;

cüret eder her yakın fırsatta iyi işler için.
Şimdi de bir tanrı memnuniyetle
koydu gücünü ortaya tamamına erdirmek için,
gelecekte ise, kutlu Kronosoğulları
ona da bahşedecek iyi işler ve öğütler
sahibi olmayı, hiçbir meyve-kıran
ani kış rüzgârı altüst edemez yaşamını.
Zeus'un yüce akı yön verir
sevdiği yiğitlerin kaderine.
Niyaz ederim şimdi Battos'un soyu için
Olympia'da başka bir onur payı daha.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VI
İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AKRAGASLI KSENOKRATES İÇİN (MÖ 490)

- Str. 1 Dinleyin! Zira sürüyoruz tarlalarını bir kez daha
gözleri fıldır fıldır Aphrodita'nın
ve *Kharis*'lerin, yaklaşıyoruz ihtiramla
gümbürdeyen yerin mabetvari göbeğine,¹
5 ki orada, müreffeh Emmenosogulları,
nehirin boylarındaki Akragas ve Ksenokrates için
hazırdır Pythia muzafferine ait neşidelerin hazine binası
kurulmuştur Apollon'un
altını-bol vadisinde;
- Str. 2 vuramaz onu ne yabancı diyarlardan gelen kış yağmuru,
11 gümbürdeyen bulutların
acımasız ordusu, ne de her taşı denizin
dibine sürükleyen selle beraber
yel. Saf bir ışıkla parıldayan cephesi,
15 ilan edecek ölümlülerin diliyle
senin araba yarışı zaferinin şanını,
kazanıldı Krisa'nın koyaklarında
hem vârisidir senin baban ve aşiretin, ey Thrasyboulos.
- Str. 3 Sağ elinde tutarsın onu,
20 savunursun buyruğu,
anlatırlar Philyra'nın oğlunun dağda verdiği
öğütleri anasından babasından uzaktaki
kudreti-yüce Peleusoğlu'na: Özellikle Kronosoglu'na
şimşegin ve yıldırımın gür-sesli efendisine,
25 ihtiram et tanrılar arasında;
ve mahrum etme onurdan
ananı babanı yazılmış ömürlerini doldururken.

1 Delphoi yeryüzünün merkezi olarak kabul edilirdi.

- Str. 4 Geçmişte de, kudretli Antilokhos
 getirmişti zihnine böyle düşünceler,
 30 öldü o babası için, dimdik durdu
 karşısında Etiyopyalıların kumandanı
 Memnon'un. Paris oklayıp yaralayınca atını,
 alt oldu Nestor'un arabası ve o² da nişan alınca
 kudretli kargısıyla,
 35 Messenali ihtiyar adam
 haykırdı evladına kalbi allak bullak,
- Str. 5 yerde kalmadı gönderdiği söz,
 tanrısal yiğit durdu yerinde,
 kendi ölümüyle ödedi babasının kurtuluşunun bedelini,
 40 bu müthiş işi başardığından
 saydılar onu eski neslin gençleri
 ana babaya karşı en yüce meziyetin sahibi.
 Geçmişte kaldı bunlar,
 şimdi Thrasyboulos da
 45 yaklaştı evlada yakışır davranışın çitasına,
- Str. 6 bütün parlak başarılarda boy ölçüşerek amcasıyla.³
 Yönetir o servetini aklıyla,
 haksızlık ve küstahlık etmeden biçer semeresini gençliğin,
 ve dahi bilgeliğin Pierialıların koyaklarında;
 50 Ey Elelikhthon, sen ki düzen verirsin atların yollarına,
 o yaklaşır sana, ey Poseidon,
 seni çok hoşnut eden bir tutumla.
 Ve onun tatlı yüreği,
 birliktedir içki arkadaşlarıyla,
 geride bırakır arının gözenekli zahmetini.⁴

2 Memnon.

3 Theron.

4 Bal peteği için kullanılan metaforik bir ifade (*krş. Olym. 6.47*).

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VII
DÖRT ATLI ARABA MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ
ATİNALI MEGAKLES İÇİN (MÖ 486)

- Str. Büyük kent Atina'yla olur girizgâhların en güzeli
 zemin olur şarkıya onurlandırmak üzere
 3/4 gücü-yaygın Alkmaionoğulları'nı atlarından ötürü.
 5/6 Çünkü düşünülebilir mi hiç bu vatandan, bu aileden
 daha görünür bir şekilde
 adlandırılan Hellas'ta?
- Ant. Bütün kentler arasında Erekhtheus'un
 10 hemşehrilerinin⁵ namıdır dilden dile dolaşan. Ey Apollon,
 11/12 kim kurdu senin bakılışı muazzam meskenini Python'da.
 13/14 Teşvik etti beni beş Isthmia zaferi. mümtaz bir zafer
 15 Zeus'un Olympia Oyunları'nda,
 iki de Kirrha'da,
- Ep. Ey Megakles,
 17a sizinkilere aittir bunlar ve atalarına.
 Mesrur oldum yeni gönencinle, ancak yeise kapıldım
 soylu işlerine karşılık gelişen haset⁶ yüzünden.
 Zira tıpkı dedikleri gibi:
 20 Bâki kalır yiğidin çiçeklenen mutluluğu
 gâh bunu getirir ona, gâh şunu.

5 "Erekhtheus'un hemşehrileri" ifadesiyle Alkmaionoğulları (*Alkmaionidai*) kastedilir. Zira Erekhtheus Atinalıların ilk krallarındandır.

6 Burada Megakles'in maruz kaldığı *ostrakismos*'a gönderme yapılmaktadır.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI VII I

GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

AİGINALI ARISTOMENES İÇİN (MÖ 446)

- Str. 1 Ey müşvik Hesykhia, ey Dika'nın
kentleri muazzam kılan kızı,
tutarsın elinde öğütlerin de
savaşın da yüce anahtarlarını
5 kabul edersin Aristomenes'in Pythia zaferinin onurunu.
Zira sen bilirsin nasıl bahşedeceğini rikkatı ve de
nasıl tam zamanında hatasız bir şekilde kabul edeceğini;
- Ant. 1 ancak her ne zaman biri soksa yüreğine
amansız bir öfke,
10 azimle karşı durursun
hasmın gücüne, boğarsın
kibrini sel suyunda, Porphyryon bile bilmez gücünü
haksız yere kızdığında seni. Kazanç en sevimlisidir
gönlüyle veren birinin evinden alırsa biri.
- Ep. 1 Ancak cebir böbürlenmiş adamı bile mahveder zamanla.
16 Kaçamadı ondan yüz-başlı Kilikalı Typhos,
hatta Gigantların kralı bile;
nitekim boyun eğdi biri yıldırımla
ve diğerleri de Apollon'un oklarıyla; o ki kabul etti
hayırsever bir zihinle
Kirrha'dan Parnassos'un defne yapraklarıyla
20 ve bir Dor zafer alayıyla taçlanan Ksenarkes'in oğlunu.
- Str. 2 Adası adil-kentiyle
uzağına düşmez *Kharis*'lerin, erişmiştir
Aiakosoğulları'nın şanlı başarılarına;
dört dörtlük bir şana sahiptir
25 ta başından beri. Şarkılarla kutlanır
yetiştirdiği için kahramanlar üstün olan zafer-getiren
pek çok müsabakalarda ve çevik olan muharebede,

- Ant. 2 öne çıkar hem de kendi adamları arasında bile.
Ancak yok o kadar zamanım sunmaya
- 30 uzun hikâyenin hepsini
lire ve yumuşacık sedaya,
gelip sıkıntı vermesin bize ifrat. Ancak sana borcum var,
ey delikanlı, adım adım ilerler ayaklarımda,
izzetlerin en tazesini
haydi kanatlısın artık sanatımla.
- Ep. 2 Çünkü izlerken adımlarını dayıların güreş tutarken,
36 yüzünü kara çıkarmadın Theognetos'un Olympia'da,
ne de Kleitomakhos'un kolu bacağı
gözünü pek zaferini Isthmia'da;
zira yüceltirken Meidylosoğulları'nın aşiretini
yerine getirdin sözü
hani bir zamanlar Oikles'in oğlu
muammalı surette söylemişti
- 40 gördüğünü yedi-kapılı Thebai'da kargılarıyla
dimdik durduğunu oğullarının
- Str. 3 Epigonoı geldiğinde Argos'tan
ikinci bir seferle.
İşte şöyle diyordu onlar dövüşürken:
"Doğal olarak babaların sahici direşkenliği
45 parıldar çocuklarında. Açıkça görüyorum
Alkmaion'u kullanıyor alev alev yanan kalkanının
üzerindeki alaca yılanı Kadmos'un kapılarının önünde.
- Ant. 3 Evvelki felakette ıstırap çeken
kahraman Adrastos
- 50 şimdi alacak daha iyi bir haber
kuş kehanetinden; ancak kendi evinde
tersine dönecek bahtı. Zira Danaoların ordusundan
bir tek o
toplayacak oğlunun ölü kemiklerini, tanrıların lütfuyla
dönecek halkına sağ salım

- Ep. 3 Abas'ın ferah caddelerine." İşte bunlardı
 56 Amphiareos'un beyanatı. Ben de mesrurum
 taçlandırmaktan Alkmaion'u çelenklerle
 ve onun üzerine çiseletmekten neşideyi
 çünkü benim komşum ve mülkümün koruyucusu olarak
 karşılaştı benimle âlemin
 şarkılara konu olan merkezine giderken
 60 kehanet ederek üstlendi kendi doğuştan gelen hünerlerini.
- Str. 4 Ve sen, ey Hekatabolos, sen ki yönetirsin
 Python'un vadilerindeki
 herkese-açık şanlı tapınakları,
 oradaydı bahsettiğin muazzam
 65 neşe, evvelden de kendi evindeki bayramda
 getirmiştin ona *pentathlon*'un arzulanan ihsanını;
 ey efendi, hevesli bir zihinle ederim duamı
- Ant. 4 sen de dikersin gözlerini ahengine göre
 attığım her adıma.
 70 Dika alır yerini
 bal gibi tatlı zafer alayının yanında; niyaz ederim ben de
 ey Ksenarkes, tanrıların teveccühünü ailenin bahtı için.
 Kazanırsa bir kimse soylu başarıları
 çok zahmet çekmeden,
 nasıl da mahir görünür ahmaklar arasında,
- Ep. 4 koyar düzene hayatını doğru-öğüdün kaynaklarıyla;
 76 oysa kalmaz bunlar yiğitlerle; bir ilah ihsan eder bunları
 üste çıkarır kimi, bir diğeri düşürür onu
 [rakibinin] ellerinin altına.
 Ölçülü ol mücadelende;
 aldın zaten Megara'da onur payını
 ve de Marathon ovasında, üç zaferinle galebe çaldın
 80 ey Aristomenes, Hera'nın yerel oyunlarındaki işinde;

- Str. 5 çullandım kötü niyetli
dört rakibinin bedenlerine
dönemediler sılalarına senin
Pythia'da hükme bağlanan mutlu dönüşün gibi,
85 ne de gidebildiler annelerine tatlı bir gülüşle
canlandırıp neşeyi; sıvışırılar arka sokaklara,
melanetle sokulmuş vaziyette düşmanlarında uzağa.
- Ant. 5 Oysa alırsa payını bir kimse
yeni bir başarıdan, kanatlanır
büyük ihtişamın ümitlerinden kalkıp
90 süzülür yiğit işleriyle,
muazzam servetlere teşne.
Boy atar kısa zamanda
ölümlülerin sevinçleri; ancak öyle de düşer yere
sarsılınca hasmane bir düşünceyle.
- Ep. 5 Ah bir günlük yaratıklar! Nedir ki bir kimse,
ya nedir hiç kimse? Bir gölgenin rüyasıdır insan.¹
96 Ancak her ne zaman gelse Zeus'un vergisi nur,
yiğitlerin üzerinde durur parıltılı bir ışık ve tatlı bir ömür.
Aziz ana, Aigina, Zeus'la birlikte esirge bu kenti
özgürlük seyahatinde, saltanatlı Aikos'la
100 Peleus'la, soylu Telamon'la ve de Akhilleus'la birlikte.

1 Klasik diller alanındaki uzmanlar arasında yaygın bir tartışma yaratmış olan bu ifadelerdeki "golge" (*skia*) sozcüğünün "olu bir kimsenin golgemi görüntüsüne" işaret ettiği konusunda görüş birliği vardır. "Golge" (*skia*) sozcüğünün Homerosçu bağlamda sıklıkla karşımıza çıkan bu turden kullanımının, bu dizelerin yorumlanmasında etkili olduğu soylenebilir (krş. Lefkowitz, 1977, 216) Bu konudaki en özgün yorumlardan birinin sahibi olan Gregory Nagy'ın önerisi ise bahsedilen "golge"nin kimliğini netleştirme amacı taşımaktadır. Nagy'a göre (1990, 195-196), ölü kişinin golgesi ya da silueti harfiyen ruya görmektedir; dolayısıyla yaşayan kişi atalarının girdiği ruyaların bir gerçekleşmesidir

PYTHIA ZAFER ŞARKISI IX
HOPLITÊS KOŞUSU MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ
KYRANALI TELESIKRATES İÇİN (MÖ 474)

- Str. 1 İsterim ince-belli *Kharis*'lerin yardımıyla
haykırarak ilan etmeyi Pythia zaferini,
tunç-kalkanlı Telesikrates'i,
o mesut yiğidi, taçlandıran bir şarkıyla
araba-süren Kyrana'yı;
- 5 Uzun-saçlı Latoğlu¹ kıstırmıştı hani onu
Palion'un rüzgârla yankılanan vadilerinde,
götürdü yabani bakireyi altından arabasıyla,
- 6a orada sahibesi yaptı onu
davarı-bol ve meyvesi gani bir diyarın,
yerleşsin diye üçüncü kıtanın²
çiçeklenen sevimli köklerine.
- Ant. 1 Gümüş-ayaklı Aphrodita
10 karşıladı Daloslu konuk-dostunu,
uzatarak narin elini tanrı-vergisi arabasına;
müşfikçe hürmet etti onların tatlı zifafına,
müşterek izdivaç bağıyla birleşti tanrıyla
gücü-yaygın Hypseus'un kızı;
o zamanda kralıydı mağrur Lapithlerin,
- 14a bir kahramandı, Okeanos'un ikinci göbekten sülbü,³
15 bir zamanlar Pindos'un meşhur koyaklarında
bir Naïas, Gaia'nın kızı Kreoisa doğurmuştu
onu, Peneios'un yatağında mesrur olduktan sonra,

1 Apollon.

2 Afrika, Pindaros'un çağında bilinen üç kıtadan biriydi.

3 Soy hattı Okeanos-Peneios (Thessalia'da ana nehir)-Hypseus olarak devam ediyordu.

- Ep. 1 o kaldırmıştı güzelim kollarında
 bebek Kyrana'yı; hoşlanmazdı o
 dokuma tezgâhında bir ileri bir geri gitmeyi,
 ne de zevk alırdı ev işi yapan arkadaşlarıyla
 ziyafet vermeyi,
- 20 oysa tunç kargılarla
 ve kılıçlarla savaşır ve öldürürdü
 yaban hayvanlarını, nasıl da emniyette tutardı
 babasının sığırlarını, azıcık zaman ayırırdı
 tatlı yatak arkadaşı uykuya,
 çökerdi gözkapakları üzerine
- 25 ancak şafağa doğru.
- Str. 2 Uzaktan-Oklayan Sadağı-Geniş Apollon
 bir keresinde rastlamıştı ona
 kudretli aslanla dövüşürken tek başına.
 Derhal seslendi Kheiron'a sarayından ve şunu dedi:
- 30 "Ey Philyraoğlu, çık kutsal mağarandan da
 dön şaşkına bu kadının kocaman yüreği
 ve gücü karşısında
 nasıl bir mücadeleye girişmiş korkusuz bir başla,
- 31a öyle bir genç kız ki üstündür yüreği mihnetten
 ve zihni sarsılmaz korku fırtınasının yıkımıyla,
 hangi insan doğurdu onu acaba?
 Hangi kütükten kesildi de
- Ant. 2 yaşayabildi kasvetli dağların koyaklarında,
 35 sınıadı sınırsız cesaretini?
 Caiz midir koysam namlı elimi onun üzerine
 ve biçsem aşk yatağındaki bal-tadında çimlerini?"
 Esinli Kentauros, tebessüm etti narin kaşlarıyla,
 hemen akabinde cevap verdi
 öğüdüyle: "Gizlidir mahir Peitho'nun
- 39a kutsal sevişmeyi açan anahtarları,
 40 ey Phoibos, tanrılar da insanlar gibi
 hicap eder ilk gecenin hazzını
 gün ışığında yaşamaya.

- Ep. 2 Senin için bile, caiz değildir yanlış olana dokunmak,
 şehvetli itkin söyletse de sana bu sözü.
 Bu kızın soyu nereden diye mi
 soruyorsun, ey efendi? Sen ki bilirsin
 45 her muayyen sonu ve nereye varır her yol,
 kaç yaprak sürgün verir baharda,
 enginde ve nehirlerde kaç tane kum tanesi
 dövülür dalgalarla ve sürüklenir yelle,
 ne olacak, nereden
 oluşacak, iyice temaşa edersin.
 50 Ancak madem bilge biriyle karşılaşmam lazım,
- Str. 3 o halde konuşacağım: Sen bu koyağa onun
 kocası olmak için geldin, niyetin götürmek onu
 deryaları geçip
 Zeus'un güzelim bahçelerine;
 orada yapacaksın onu bir kentin hâkimesi,
 topladıktan sonra
 55 ovanın çevresindeki ada halkını⁴ bir tepeye.
 Ancak şimdi, Libya, geniş-çayırıların sahibesi
 memnuniyetle ağırlayacak senin gelinini
 56a altın saraylarında ve orada bahşedecek ona
 memleketin bir payını yasal mülkü sayılacak derhal
 ne mahrum olacak her çeşit meyveli ağaçlardan,
 ne de bihaber yaban hayvanlarından.
- Ant. 3 Bir çocuk doğuracak orada, şanlı Hermas
 60 alacak onu anasından götürecekt
 geniş-tahtlı *Hora*'lara ve *Gaia*'ya.
 Hayranlıkla izleyecekler bebeği otururken kucaklarında,
 nektar ve *ambrosia* damlatacaklar
 dudaklarına, ölümsüz kılacaklar böylece onu,
 bir Zeus yahut kutsal bir Apollon,
 sevdiği dostlarına bir sevinç

4 Battos'un Thera'dan Kyra'ya'yı kolonileştirmek için önderlik ettiği insanlar (*krş.* Pyth. 4.6-8)

64a sürülerin hazır nazır çobanı olacak,
 65 kimisi Agreus ve Nomios diyecek ona,
 diğerleri Aristaios.”
 İşte böyle konuştu ve teşvik etti onu
 tamamına erdirmeye evliliğin şenliğini.

Ep. 3 Süratle yerine gelir işler, üstüne bir de
 tanrı acele ederse
 kestirme olur yollar. O ne gündü
 erene kadar sonuna. Seviştiler
 Libya'nın altını-bol odasında, hani oradan
 70 yönetirdi ödüllü müsabakalarıyla namlı
 güzelim kentini.
 Şimdi de kutsal Python'da Karneidas'ın oğlu
 pay aldı onun güzel-çiçekli bahından;
 zaferleriyle şanlı kıldı Kyra'ya'yı,
 ki o kıvançla karşılayacak onu
 güzel kadınların vatanında,
 75 getirirken Delphoi'dan özlemle beklenen şanı.

Str. 4 büyük meziyetler her zaman hak eder bol rivayeti,
 hoş gelir kulağına mahir adamın, kısa bir öyküyü
 uzun uzadıya çeşitlendirmek; nitekim hepsinin zirvesidir
 doğru zamanda söyleneni. Yedi-kapılı Thebai da
 80 farkına vardı bir keresinde Iolaos'un onu hor görmediğini;
 kesince başını Eurystheus'un
 kılıcının sırtıyla, gömdüler Iolaos'u yerin altına
 81a babası arabacı Amphitryon'un bedeninin yanına,
 onun babasının babası, yatardı orada
 Spartoi'un bir konuk-dostu olarak
 onlar ki otururlardı
 beyaz atlara binen Kadmosluların sokaklarında.

- Ant. 4 hem onla⁵ hem Zeus'la yatmıştı Alkmena
 85 bir batında doğurdu
 savaşa muzaffer ve kudretli ikiz oğullarını,⁶
 Ancak dilsiz birinin dudaklarında bulunmaz
 Herakles'in adı
 ve aklından çıkabilir onu ve Iphikles'i besleyen
 Dirka'nın suları;
 Yerine gelsin diye niyazım söyleyeceğim şarkısını,
 tadını çıkararak
 89a asaletli bir zaferin. Terk etmesin beni
 90 berrak-sesli *Kharis*'lerin halis ışığı; zira Aigina'da
 ve de Nisos'un⁷ tepesinde üçüncü kez beyan ediyorum
 izzetlendirdiğini bu kenti,
 Ep. 4 sığınarak suskun biçarelikten senin işine.⁸
 Öyleyse, dostane olsun, hasmane olsun
 hemşehriler arasında
 kimse saklamasın kamu yararı için mihnet çeken,
 ihlal etmesin öğüdünü İhtiyar-ı Derya'nın,⁹
 95 o ki düşmanını bile öv derdi
 bütün yüreğinle ve hakkaniyetle,
 şayet soylu işler icra ederse.
 Seni sıklıkla Pallas'ın mevsimsel oyunlarında
 muzaffer olarak
 gören kadınların her biri
 iç geçirir sessizce, ey Telesikrates,
 100 can atar onların kocası yahut oğlu olası diye,

5 Amphitryon.

6 Herakles ve Iphikles.

7 Megara'nın efsanevi kralı.

8 Şayet Hermann'ın düzeltmesi (εὐκλειῆαι) yerine, elyazmasında yer alan şekli (εὐκλειῆαι) kabul edilirse çeviri şöyle olabilirdi: "zira Aigina'da/ve de Nisos'un tepesinde üçüncü kez beyan ediyorum/izzetlendirdiğimi bu kenti/sığınarak suskun biçarelikten senin işine.

9 İhtiyar-ı Derya (*halioio gerōn*) Nereus için kullanılan bir epittir. Buradaki ifade hikmete ve iyi öğüde vurgu yapan bir deyimdir.

- Str. 5 hem Olympia Oyunları'nda hem de bağı-derin
Gaia'nın müsabakalarında ve dahi bütün yerel
oyunlarda. Bunun için dindirirken ben
şarkılara olan teşneliğimi, biri¹⁰
bir borç yükledi üzerime,
105 diriltmek üzere atalarının kadim şanını,
hani bir keresinde gelmişlerdi Libyalı kadınlar için
Irasa kentine, talipleri olarak
106a Antaios'un güzel-bukleli şanlı kızının;
Çok sayıda soylu akrabası istemişti
onu ve de pek çok yabancı.
Öylesine harikuladeydi ki zira endamı
- Ant. 5 nasıl da hevesliydiler altınla-taçlanmış Heba'nın¹¹
110 çiçeği burnunda meyvesini koparmaya.
Ancak babası büyütüyordu fidanını kızı için
daha şanlı bir düğünün, iştmişti Danaos'un
kırk sekiz¹² ere varmamış kızı için
öğlene kadar Argos'ta nasıl düzenlediğini
son sürat bir düğün; böylece dikildi
bütün kalabalığın karşısında
114a oyun dizisinin sonunda,
115 buyurdu bir koşu müsabakalarıyla belirleneceğini
kahramanlardan hangisinin
gelinin nişanlısı olacağına.
- Ep. 5 Libyalı da bunu teklif etti
damadı olacak yiğidi seçmek için
kızına; süsleyip yerleştirdi onu bitiş çizgisine
büyük ödül olarak,
ilan etti onların ortasında her kim atılır da

10 Telesikrates.

11 Gençlik'in kişileştirmesi.

12 Danaos'un elli kızının ikisi, Hypermestra ve Amydone, zaten evlenmişti (krş. Ps.-Apollod. Bibl. 2.1.5).

- 120 ilk dokunursa onun libasına alıp götüreceğini onu.
Orada Aleksidamos, öne geçti hızlı koşuda,
tutuştı el ele aziz bakireyle
götürdü onu süvari Nomadların kalabalıkları arasına.
Pek çok yapraklar ve çelenkler
yağdırdılar başına, tıpkı öncesinde kazandığı gibi
125 zaferlerin nice kanatlarını.

PYTHIA ZAFER ŞARKISI X
DELİKANLILAR ARASINDA *DIAULOS*
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
THESSALIALI HIPPOKLEAS İÇİN (MÖ 498)

- Str. 1 Müreffettir Lakedaimon,
mesuttur Thessalia. Her ikisi de torunlarıdır
aynı babanın, muharebenin en iyisi
Herakles'in idaresi altında.
Neden böyle zamansız övüyorum acaba?
Oysa Pytho çağırıyor beni,
Pelinnaion da öyle,
5 ve dahi Aleuas'ın çocukları, onlar ki heveslidir
Hippokleas'a getirmeye
yiğitlerin şanlı seslerini bir zafer alayıyla.
- Ant. 1 Zira o bilir tadını müsabakaların,
öyle ki Parnassos Geçidi ilan eder onu civardakilere
diaulos koşusunun en muazzam delikanlısı olarak.
10 Apollon, başlangıcı da sonu da
tatlı tatlı büyütür insanlar için
yeter ki bir ilah harekete geçirsin;
O başardı zaten bunu da senin planlarına göre,
fıtratıyla adım adım izledi babasının ayak izlerini,
- Ep. 1 iki kez oldu Olympia muzafferi
Ares'in savaşın yükünü kaldıran silahları içinde,
15 Kirrha falezlerinin yamaçlarındaki derin otlaklarda
kıldı Phrikias'ı¹ ayağıyla-muzaffer.
Talih gelsin peşlerinden gelecek
günlerde de çiçeklendirsın onların soylu servetini;

1 Hippokleas'ın babasının adı ya da kimilerinin düşündüğü gibi Delphoi'da at yarışında muzaffer gelen atın adı.

- Str. 2 alsınlar hiç de az olmayan paylarını
 20 Hellas'ta şenliklerin vergisinden, asla karşılaşmasın
 tanrıların kıskanç talih dönüşleriyle.
 Acı duymasın yüreğinde
 tanrı. Zira bu adam mutlu ve methe layıktır
 bilge kişilerin gözünde,
 o ki galebe çalar ellerinin yahut ayaklarının meziyetiyle,
 kazanır ödüllerin en muazzamını
 gözü pekliği ve gücüyle,
- Ant. 2 henüz sağlığında görür genç oğlunun
 26 hakkıyla kazandığını Pythia'nın çelengini.
 Belki erişemez tunçtan göğe,
 ama ne haşmet varsa biz ölümlülerin elde ettiği,
 varır sonuna kadar yolculuğunun;
 ne gemilerle ne de yayan bulunabilir
 30 Hyperborealıların toplandığı yere giden harikulade yol.
- Ep. 2 Bir keresinde önder Perseus katıldı ziyafete
 girerek onların meskenlerine,
 buldu onları tanrıya kurban ederken eşeklerden
 şanlı bir *hekatomb*;² şenliklerinde
 35 senalarında özellikle de Apollon
 sevinir, güldürür onu görüldüğünde
 hayvanların kalkık kibri.³
- Str. 3 Yabancıdır değildir *Mousa*
 onların usullerinin; zira her yerdedir bakirelerin raksları
 coşturur lirlerin yüksek sesleri, *aulos*'ların çılgınları;
 40 Altından defneyle taçlandırırlar saçlarını
 ve kutlarlar neşe içinde.
 Ne bir illet ne de melun yaşlılık bulaşır
 bu kutsal soya, tersine mihnetsiz, muharebesiz

2 Antikçağ'da yüz hayvandan oluşan toplu kurban etme adeti.

3 "Hayvanların kalkık kibri" olarak çevirdiğimiz *hybrin orthian knōdalōn* ifadesinin tam olarak neyi ifade ettiği tartışmalıdır. Kimi *scholiast*'lar bu ifadeyi eşeklerin çifteleri olarak anlarken, kimileri kastedilenin eşeklerin yüksek sesli anırmaları, modern araştırmacıların büyük bölümü de sertleşmiş erkeklik organı olduğunu düşünür.

- Ant. 3 otururlar orada, kaçarak
katı-hükümlü Nemesis'ten. Solur yiğitliği yüreğinde,
45 Danaa'nın oğlu gelmişti hani bir keresinde
—rehberiydi onun Athana—
bu mesut yiğitlerin kalabalığına; öldürmüştü o
kafasında türlü türlü yılanlardan
bukleleriyle Gorgo'yu, gelmişti o adalılara⁴
getirerek taştan ölümü. Oysa benim nazarımda
hiç de şaşılası değil,
- Ep. 3 şayet getirirse başa tanrılar bunu,
50 gelmez bana inanılmaz.
Tut küreği sıkı sıkı, hızla at demirini pruvadan
denizin dibine kadar, korusun bizi
domuz kamburu kayalıklardan
çünkü en seçkin neşideler
uçar bir konudan diğerine bal arısı gibi.
- Str. 4 Ümit ederim Ephyralılar⁵
56 dökünce benim tatlı sesimi Peneios'a
yapabilirim şarkılarımla Hippokleas'ı
çelenkleriyle daha da muhteşem
hem akranları hem de büyükleri arasında
ve de ere varmamış genç kızların ilgi odağı.
60 Aslında başka tutkular çeler farklı zihinleri,
- Ant. 4 ancak mücadele eden her bir adamın
gelebilir ayağının dibine tam da zihninde arzuladıkları
ancak yoktur hiçbir alamet hangi yılın getireceğine dair.
Ben güvenirim Thoraks'ın huzur veren
konukseverliğine, himmet gösterdi bana lütufla

4 Danaa'nın bir tutsak olarak tutulduğu Seriphos'un sakinleri (krş. Pind. Pyth. 12.11-15).

5 Kastedilen, eski adı Ephyra olan (skholiast), Pellinaion yakınlarındaki Krannon kentinin sakinleridir.

65 koştı dört-atlı arabasını Pierialıların,
neşeyle kol kola giderek dostlar gibi.

Ep. 4 Sınarsa biri, parıldar ya altın mihenk taşının üzerinde
doğru bir zihin de öyle.
Övelim onun soylu kardeşlerini⁶ de,
70 onlar yüceltti ve büyüttü Thessalialıların
idaresini; öyle ki geçer babadan oğula
kalır kentlerinin dümeni iyi adamların elinde.

6 Eurypylos ve Thrasydaios (krş. Herod. 9.58).

PYTHIA ZAFER ŞARKISI XI
DELİKANLILAR ARASINDAKİ *STADION*
KOŞUSU MÜSABAKASININ MUZAFFERİ THEBAILI
THRASYDAIOS İÇİN (MÖ 474 YA DA 454)¹

- Str. 1 Kadmos'un kızları, Olympos tanrılarının komşusu Semela
ve de denize ait Nereuskızları'yla bir meskeni paylaşan
Leukothea Ino
git Herakles'in sülbü-meşhur anasıyla
var Melia'nın² huzuruna, altın uçayakların
5 tapınağındaki hazineye, o ki onurlandırıldı Loksiasca³
- Ant. 1 adlandırıldı Ismenion diye,
bilicilerin hakiki makamı olarak.
Ey Harmonia'nın çocukları,
O şimdi ve burada getirir bir araya
yerli kadın kahramanları
çağırır toplamak üzere ahaliyi
böylelikle kutlayabilirsin kutsal Themis'i, Python'u
10 yeryüzünün göbeğini, gecenin kör karanlığında,
- Ep. 1 yedi-kapılı Thebai'nın onuruna
Kirrha'daki müsabakada;
orada hatırlattı zira babalarının ocağını Thrasydaios
üçüncü çelengi attığında
15 Pyladas'ın bolluk içindeki arazilerinde
kazanıp zaferi Lakonialı Orestas'ın⁴ konuk-dostu olarak.

¹ *Skholia*'da her iki tarih de önerilmektedir.

² Melia Apollon'dan olma Teneros ve Ismenos'un annesidir (krş. Paus. 9.10).

³ Loksias, peygamberane görünüşü içindeki Apollon'un ibadete ilişkin adıdır.

⁴ Pindaros, tıpkı Stesikhoros gibi, Agamemnon'un sarayını Lakonia'daki Amyklai'a konumlandırır (krş. Paus. 3.19.6). Homeros sarayın yeri konusunda Mykenai'a işaret ederken, Aiskhylos Argos der.

- Str. 2 Babası⁵ boğazlandığında kurtardı onu
 sūtanası Arsinoa
 Klytimestra'nın kudretli ellerinden
 ve uzaklaştırdı onun acı veren kahpeliğinden;
 gönderdiği zaman Agamemnon'un canını
 20 beyaz benekli tunçla
 Priamos'un Dardanoslu kızı Kassandra'yla birlikte
 Akheron'un gölgeli boylarına
- Ant. 2 o acımasız hatun. Iphigeneia mıydı o vatanından
 uzakta Euripos'ta kurban edilen, bu muydu kışkırtan
 ağır-elli gazabını kabartan?
 Yoksa başka bir yatakta gece vakti
 25 yan yana sevişmeler mi düşürdü onu yanlışa?
 En menfur günahtır⁶ bu
 yeni gelinler için, mümkün mü saklaması
- Ep. 2 onca elin dilindeyken,
 hemşehriler bile dedikoducuyken.
 Zaten ne kadar büyükse refah
 o kadar çok haset getirir beraberinde;
 30 ancak nefesini mutevazı alanın kükremesi göze görünmez.
 Atreus'un kahraman oğlu öldü kendi kendine,
 namlı Amyklai'a döndüğü zaman,
- Str. 3 helak etti kâhine kızı,⁷ soydu Helena aşkına
 ateşe verilen
 Troialıların debdebeli evlerini.
 Böylece gidebildi genç delikanlı
 35 yaşlı konuk-dostu Parnassos'un
 eteklerinde yaşayan Strophios'a,⁸

5 Agamemnon.

6 Zina.

7 Kassandra.

8 Pylades'in babası, Phokis'in kralı.

en nihayeti Ares'in yardımıyla
öldürdü anasını ve serdi yere Aigisthos'u kanlar içinde.

- Ant. 3 Ey dostlarım, karıştırdım galiba
yolun hangi kavşakta çatallaştığını;
ne zaman doğru yolda gidiyordum acaba?
yoksa bir yel mi savurdu beni
40 tıpkı denizdeki ufak tefek bir tekne gibi?
Mousa, senin işin bu, verdin madem sesini
kiraya gümüş için, sağla buradan ya da şuradan gitmesini,
- Ep. 3 ya babası Pythonikos'a
ya da şimdi Thrasydaios'a
45 onların şenlikleri ve de şanlarının alevlenmesi için.
Sadece çok zaman önce muzaffer savaş arabalarıyla,
Olympia'daki dilden dile gezen müsabakalarda
kazandılar tez giden parıltıyı atlarıyla değil,
- Str. 4 aynı zamanda Pytho'da da çıplak girdikleri
stadion koşusunda
50 mahcup ettiler Hellas ahalisini
hızlarıyla. İsterim tanrılardan güzel şeyler,
artık benim yaşımda ne mümkünse.
Çünkü bulurum kentin birinde orta karar bir mevki
daha saadetli bir refah içinde
ve kınarım tiranların nasibini;
- Ant. 4 bense meylederim herkesin nezdindeki meziyetlere; zaten
savuşturulur hasedinden kuduranlar.
55 Ancak bir adam elde etti mi müthiş doruğu,
oturur orada sükûn içinde ve kaçınır uğursuz kibirden,
böylesi ilerlerken kara ölümün en uç kıyılarına,
daha soylu olanı bırakmasıdır tatlılar tatlısı sülbüne,
mülklerin en sağlamı olan, iyi bir adın keremini,

Ep. 4 o kerem yaydı namını etrafa
60 Iphikles'in oğlu neşidelere mazhar
 Iolaos'u ve kudretli Kastor'u
 ve seni ey tanrıların oğlu, efendi Polydeukes,
 sen ki oturursun bir gün Therapna'daki meskeninde,
 ertesi günse Olympos'ta.

PYTHIA ZAHER ŞARKISI XII
 AULOS ÇALMA MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 AKRAGASLI MIDAS İÇİN (MÖ 490)

- Str. 1 Yalvarıyorum sana, ey ihtişamı-seven,
 fanilerin kentlerinin en güzeli¹
 Phersephona'nın meskeni, sen ki oturursun
 Akragas'ın kıyılarındaki
 koyunların otladığı iyi inşa edilmiş tepelerde, ey Kraliçe,
 ölümsüzlerin lütfuyla ve yiğitlerin iyi niyetiyle
 5 kabul et iyi-namlı Midas'ın sunduğu Python'dan
 gelen zafer çelengini
 al huzuruna bu yiğidi, o ki zafer kazandı Hellas için,
 Pallas Athana'nın bir zamanlar keşfedip
 Gorgoların meşum ağdını dokuduğu hünery
- Str. 2 işitmişti zaten bakirelerin başlarındaki yılanlardan
 10 mihnetle acının akıp durduğunu
 zafer çılgılığı attığında² Perseus, Gorgo kız kardeşlerin
 üçüncüsünde, getirdiğinde eceli
 deniz kıyısındaki Seriphos'a ve halkına
 karanlığa mahkûm etti Phorkos'un dehşetengiz soyunu,
 verdi Polydektes'e ölümcül bir düşün hediyesi, annesinin
 15 bitimsiz köleliği ve zoraki zıfayı için,
 vurduktan sonra güzel-yanaklı Medousa'nın başını
- Str. 3 Danaa'nın oğlu: Söylenirdi onun
 kendi kendine akan altından
 geldiği. İşte o³ kurtarınca sevgili yiğidi bu mihnetlerden
 bakire besteledi her-tondan bir *aulos* ezgisi

1 Kastedilen, içinden akan nehre de adını veren *nymphe*'yle aynı adla anılan Akragas kentidir.

2 Bu kısımda Boeckh'in yaptığı düzeltme (*anyssen*) dikkate alınsaydı, "zafer çılgılığı attığında" ifadesi "katlettiğinde" olarak çevrilebilirdi.

3 Pallas Athana.

20 böylece taklit edilebildi sazlarla
 Euryala'nın pisboğaz çenesinden çıkan
 kulakları sağır edici figanı
 tanrıça icat etti bunu: Ölümlüler için icat etti
 adını da koydu çok kafalı nağme diye
 dil rubadır halkı bir araya toplayan müsabakalar için

Str. 4 sıklıkla geçer rakik pirincin ve de
 26 *Kharis*'lerin oturduğu dans mekânı kentte⁴ büyüyen
 kamışların içinden,
 Kaphisis'in tapınağında, dansçıların sadık tanıkları.
 Varsa şayet insanlar arasında bir saadet, ifşa olunamaz
 zahmetsiz. Bir tanrı tamamına erdirir onu
 30 ya bugün –kaçılmaz yazgılı olunandan– ya da gelir
 Khronos, uğratar sükûtu hayale,
 bütün beklentilere karşın birini verirken, esirger diğerini.

4 Orkhomenos (krş. Pind. *Olym.* 14.1-4).

NEMEA ZAFER ŞARKILARI

NEMEA ZAFER ŞARKISI I

DÖRT ATLI ARABA MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AITNALI KHROMIOS İÇİN (MÖ 476'DAN SONRA)

- Str. 1 Alpheos'un mukaddes dinlenme yeri,
Syrakosai'nın namlı sülbü Ortygia,
Artemis'in yatağı
ve Dalos'un kız kardeşi, senden çıkar
5 tatlı-sözlü neşide, fışkırır
övmek üzere fırtına-ayaklı
atlarını Zeus Aitnaios'un inayetiyle;
Khromios'un arabası ve Nemea sevk edin beni
muzaffer işler için
bir zafer şarkısı koşayım diye arabama.
- Ant. 1 Atılır tanrıların başlangıçlarının temeli
bu yiğidin tanrı-vergisi meziyetleriyle birlikte;
10 ancak başarı tam da
mutlak şanın zirvesidir ve *Mousa*
sever hatırlamayı büyük müsabakaları.
Öyleyse şimdi ek bakalım debdebeyi
bu adaya, orada bahşetti Olympos'un efendisi
Zeus Phersephona'ya, verdi bereketli Sicilya'yı
yükseleceği sözünü
başını sallayarak saçının bukleleriyle
- Ep 1 memleketlerin en mümbiti olarak
azametli ve mamur kentleriyle birlikte
16 Kronosoğlu lütfetti ona'
tunç-silahlı savaşın meftunu
süvari bir halk, tam da bundan dolayı sıklıkla
taçlandırıldılar Olympia'nın altından

1 Burada kastedilen, Phersephona ya da bizzat Sicilya'dır.

zeytin yapraklarıyla.² Şimdi koyuluyorum işe
pek çok konuyla, hiçbir yanlış söz yollamadan o yana.

- Str. 2 Vardım avlu kapılarına
20 konuksever bir yığidin, söyledim şarkısını soylu işlerinin,
orada donatıldı benim için
münasip bir ziyafet, acemisi değildir bu ev sıklıkla
kent dışından gelen misafirlerin, onun nasibidir
soylu adamları müfterilerin karşısına dikmek
tıpkı nasıl durursa su dumanın karşısında.
25 Her adamın mahareti başka başka,
ancak dosdoğru yollarda yürünmeli,
cehd etmeli doğuştan gelen için.
- Ant. 2 Zira kudret işlerle ortaya koyar yaptıklarını,
ruh ise neler olacağını doğuştan gelen yetisiyle
önceden görenlerin öğütleriyle.
Ancak Hagesidamos'un oğlu, sen hem
30 onu hem bunu kullanırsın mizacın sayesinde.
Sevmem saklamayı büyük bir serveti
bir sarayda,
oyşa başarıyımla sahip olduklarımı kullanarak
ve iyi bir nam salarım. Herkesin başında
- Ep. 2 çok mihnet çeken yiğitlerin ümitleri. Bense,
hevesle sarılırım Herakles'e,
muazzam meziyetlerin zirvelerinde,
uyandırmışken kadim bir öyküyü,
35 nasıl da birden çıkageldi anasının rahminden
muazzam gün ışığına Zeus'un oğlu,
son bulurken doğum sancıları
ikiz kardeşiyle³ birlikte.

2 Her ne kadar Khromios'un Olympia'da elde edilmiş hiçbir zaferi yoksa da Sicilyalılar orada kazandıkları başarılarla ya da Gelon'un ve Hieron'un elde ettikleri zaferlere atıf yapılıyor olabilir.

3 Burada kastedilen, Amphytryon'un ölümlü oğlu ve Herakles'in ana bir baba ayrı kardeşi olan Iphikles'tir.

- Str. 3 Kaçmadı altın-tahtlı Hera'nın bu gözünden
safran rengi kundağına sarındığında;
öyle ki tanrıların kraliçesi
40 yüreği öfke dolu yolladı derhal yılanları.
Açılınca kapılar
sızdılar havadar iç-odanın diplerine kadar,
can atıyorlardı çocuklara
dolamaya çevik çenelerini, ancak oğlan
kaldırdı kafasını, hazırlandı ilk dövüşüne
- Ant. 3 yakaladı ikisini birden boyunlarından
45 karşı konulmaz iki eliyle, sıkarken
yılanların boğazlarını, zaman kesti nefeslerini
ayırdı canlarını bedenlerinden canavarların.
Dayanılmaz korku
sarstı Alkmena'nın yatağında o sırada
nedimelik eden kadınları;
50 O ise bu halde bile, atladı divanından yalınayak
atıldı ileri püskürtmek için
yılanların şiddetli saldırısını.
- Ep. 3 Hızla geldi Kadmoszadelerin önderleri
bronz silahlarla kuşanıp hep birlikte,
o sırada Amphytryon da geldi
kınından çıkmış kılıcını elinde sağa sola sallayarak,
şiddetli bir acıyla kavruluyordu.
Çünkü kendi derdini yüklenir herkes aynı şekilde,
çünkü kalp hemen sağaltır
başkasının evine düşen ateşten gelen elemi.
- Str. 4 Öylece durdu kaldı acıyla sevincin karıştığı
56 bir şaşkınlık içinde. Çünkü görmüştü
oğlunun müstesna direngenliğini ve gücünü;
zira ölümsüzler çevirmişti tersine
habercilerin ilettiği sözü.

60 Çağırttı o da komşusunu,
 Yüce Zeus'un seçkin peygamberini,
 dosdoğru-konuşan bilici Teiresias'ı; o da
 beyan etti ona ve bütün ahaliye nasıl
 bir yazgıyla karşılaşacağını çocuğun:

Ant. 4 Onun elinde can verecek
 ne kadar dev canavar varsa memlekette
 ve ne kadar azılı deniz canavarı varsa;
 ve dedi ki pek çok yiğide karşı
 65 sapkın yollarda yürüyen bir adamın⁴
 başına en meşum akıbeti getirecek bu oğlan.
 Ayrıca dedi ki tanrılar
 Phlegra ovasında Gigantlarla muharebeye
 tutuştuklarında, onun oklarının yaylım ateşi altında
 bulanacak pırıl pırıl saçları toprağa;

Ep. 4 ancak o her zaman bitimsizcesine
 barış içinde olacak ve de alacak payını
 70 sükûndan müreffeh evinde
 muazzam mihnetinin müstesna bir mükâfatı olarak,
 aldıktan sonra sonra Heba'yı gelin olarak kendine,
 kutlayacak düğününü
 Kronosoğlu Zeus'la birlikte
 övecek onun⁵ kutsal yasasını.

4 *Skholion* burada belirli bir kişiye gönderme yapıldığını, muhtemelen bu kişinin Busiris ve Antaios olduğunu belirtir (*krş.* Pind. *Isth.* 4.52-54).

5 Zeus'un.

NEMEA ZAHER ŞARKISI II
PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AKHARNAILI TIMODEMOS İÇİN

- Str. 1 Tıpkı Homerosoğulları'ndaki gibi, hani sözlerini birbirine
teyelleşen şarkıcılar çoğunlukla başlar ya
Zeus'a bir peşrevle, bu yiğit de aldı
zaferin pey akçesini
Zeus Nemaïos'un çok-neşidelenen
5 tapınağındaki kutsal müsabakalarda.
- Str. 2 Şayet yaşam dosdoğru yönlendirirse onu,
büyük Atina'nın süsü olarak ona vergili,
atalarının çığırında,
biçer defaaten Timonoos'u oğlu
Isthmia bayramının en güzel ödülleri
ve dahi muzaffer olur
10 Pythia Oyunları'nda; bu tam da benzer
- Str. 3 Oarion'un Peleïades dağlarının
ötesine geçmemesine.
Halbuki Salamis daima çıkarabilir
bir savaşçı. Troia'da Hektor
Aias'tan işitmiştir; oysa sen Timodemos
15 yüceltirsın *pankration*'un direngen yiğitliğini.
- Str. 4 Akharnai eskiden beri namlıdır
gözü pekliliyle; Timodemosoğulları ise
önplana çıkar müsabakalarda, ilan edilir en önde.
Yücelerden-yöneten Parnassos'un yamaçlarındaki
oyunlardan alıp getirdi dört zafer,
20 orada Korinthos'un yiğitlerinin nezdinde

- Str. 5 soylu Pelops'un koyaklarında
 kavuştular sekiz zafere birden,
 yedisine de Nemea'da Zeus'un müsabakasında,
 kendi evlerindeyse sayıya gelmez, kutlayın,
 ey vatandaşlar, Timodemos'u
 onun şanlı sılaya-dönüşüyle birlikte,
25 başlayın haydi şarkıya ezgisi bal gibi bir sesle.

NEMEA ZAFER ŞARKISI III
PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AIGINALI ARISTOKLEIDAS İÇİN (MÖ 475?)

- Str. 1 Ey sahibe Mousa, anamız, yalvarırım sana,
gel Nemea'nın kutsal ayında
konuğu-bol Dor adası Aigina'ya; çünkü Asopos'un
sularının boylarına bekler
bal-sesli zafer alaylarının mimarları,
5 senin sesini arzulayan gençler.
Teşnedir farklı işler farklı ödüllere,
oysa müsabakalardaki zafer sever en çok şarkıyı,
taçlanmış meziyetin en uygun refakatçisini.
- Ant. 1 Gönder maharetimden çıkan bir dolu şarkıyı,
10 ancak başla bol-bulutlu semanın yöneticisi, kızına,
münasip bir neşideyle, paylaşacağım onların seslerini
ve liri. Olacak sevinçli bir mihnet
izzetlendirmek üzere memleketi, oturur orada
kadim Myrmidonlar, onların şöhreti-eski çarşı meydanını
15 lekelemedi Aristokleidas yüz karasıyla,
senin nizamında, zayıflatarak *pankration*'un
- Ep. 1 kudretli seyahatini; zira yorucu vuruşları
getirdi ona Nemea'nın derin-ovasında
sağaltıcı bir deva gibi olan güzelim zaferi.
Şayet güzelliğiyle ve
yakışığından aşağıda kalmayan işleriyle,
20 kalkışıysa Aristophanes'in oğlu
yiğitliğin en yüce işlerine, yoktur artık
kolayca ulaşamaz denizde,
Herakles'in sütunlarından ötesi

- Str. 2 bu kahraman-tanrı inşa etmişti onu
seferinin şanlı şahidi olarak;
boyun eğdirmişti engindeki
canavarımsı hayvanlara, bizzat keşfetti sığ suların
25 akıntılarını,¹ orada vardı sonuna
geri gönderdi onu sılasına
ve bilinir kıldı diyarı. Ey yüreğim, hangi yabancı diyara
çevireceksin gemimin burnunu şimdi?
Söylüyorum sana getirmeni Mousa'yı
Aiakos ve zürriyeti için.
adaletin en seçkini takip eder şu şiarı: "Meth et soyluyu!"
- Ant. 2 Ancak yabancı şeyleri özlemek
daha iyisini getirmez yigide,
31 ne ararsan kendi evinde ara!
Çünkü aldın payını münasip ziynetten,
tatlı bir şarkı dillendirmek üzere. Kadim başarılarıyla
mesrur olmuştu efendi Peleus
kestiğinde emsalsiz kargıyı,²
zapt etti laolkos'u tek başına ordusuz,
35 yakaladı deniz-*nympha*'sı Thetis'i
canhıraş bir mücadeleyle. Ve Iolaos'un yoldaşı
kudretli Telamon da yakıp yıktı Laomedon'u,
- Ep. 2 bir keresinde katıldı ona tunç-temrenli
yiğit Amazonları kovalarken,
asla dumura uğratamadı zihnini
yiğitleri dize getiren korku,
40 şanı doğuştan gelen adamın muazzamdır ağırlığı.
Oysa sadece öğretilmiş olan adam nasıl da karanlıkta,
solur bir o yana bir bu yana, atamaz
tereddütsüz bir adım, atılır sayısız başarıya
amaçsız bir zihinle.

1 Muhtemelen Herakles'in sütunlarının (Atlas Dağı ve Cebelitarık Kayası) bilinen dünyanın sınırlarını belirlediği Cebelitarık Boğazı'nın akıntıları

2 Peleus'un dişbudak kargısı Palion dağından kesilmişti (krş. Hom. Il. 16.143-144). Peleus'un sergüzeşti için bkz. Pind. Nem. 4.54-65.

Str. 3 Sarışın Akhilleus, kalırken Philyra'nın evinde,³
 oyun oynayan bir çocuk olarak bile büyük işler yapardı;
 45 savururdu sağa sola elindeki kısa-namlulu kargısını,
 rüzgâr gibi hızlı
 dövüşürdü vahşi aslanlarla ölümüne, katlederdi
 azgın domuzları; getirirdi Kronosoğlu Kentauros'a
 getirirdi canı burnunda bedenleri,
 oradaydı altı yaşından itibaren
 sonrasındaki bütün zamanlar
 50 Artemis ve gözü pek Athana şaşkına dönmüştü

Ant. 3 görünce köpeksiz, aldatıcı ağlar olmadan
 öldürdüğünü geyiği;
 zira üstün gelmişti ayaklarıyla. Bu sözüm
 söylenmiştir zaten eskilerce. Derin-düşünceli Kheiron
 büyüttü Iason'u kayalık meskeninde
 ve akabinde Asklapios
 55 öğretti ona devaların mutedil-elli nizamını.
 Bunun üstüne de evlendirdi onu Nereus'un
 bağı pırl pırl kızıyla,⁴ yetiştirdi onun nadide sülbünü
 büyüttü onda her şeye münasip bir yürek.

Böylece gönderince denizden gelen rüzgârın esintisini
 60 Troia'nın eteklerine, dayandı çarpışan-mızraklı naralarına
 Lykialıların ve Phyrigialıların
 ve dahi Dardanosların, karşılaşınca ellerinde kargı-taşıyan
 Ethiopialılarla, takmıştı kafasına
 kumandanları Helenos'un kuzeni Memnon'u
 tekrar evine döndürmemeyi.

Str. 4 Burada sabitlenir Aiakosoğulları'nın
 uzaktan parıldayan ışığı,

3 Herakles ve Iolaos'la birlikte Troia'daki ilk ganimet.

4 Kheiron Thetis'le Peleus'un nikâhını kıymış, akabinde de çocukları Akhilleus'u yetiştirmişti (krş. Pind. *Isth.* 8.41-42).

- 65 ey Zeus, senindir kan,⁵ senindir müsabaka,
 haykırır neşide
 gençlerin sesleriyle kutlayarak diyarın sevincini.
 Nasıl da uyar avazları muzaffer Aristokleidas'a,
 o ilişkilendirir bu adayı şanlı methiyeyle
 ve Pythia'nın Thearion'unu⁶
- 70 parıltılı arzularla. Ancak sınanınca apaçık ortaya çıkar
 sonucu, nasıl önplana çıkar bir kimse
- Ant. 4 genç çocuklar arasında bir çocuk, yiğitler arasında bir yiğit,
 üçüncüsü de
 yaşlılar arasında bir yaşlı olarak,
 zira herkes alır payını bunlardan
 ölümlülerin cumhurunda; bu nedenle de getirir bize
 fani yaşamımız
- 75 dört meziyet ve düşündürür bize elde neyin kaldığını.
 Hiçbiri eksik değil bunların sende;
 selam olsun sana, ey dost.
 Gönderiyorum ben şimdi sana balla karışık
 ak sütü, hani taçlanır karıştırınca köpükle,
 geç de olsa, eşlik eder şarkının içeceği
- Ep. 4 *aulos*'ların Aiol nefeslerine.
 Hızlıdır kartal kanatlılar arasında,
 81 o ki ta uzaktan gözler, kapar aniden
 kana bulanmış avını pençeleriyle,
 oysa gaklayan küçük kargalar kalırlar alçaklarda.
 Öyle ki güzel-tahlı Kleo'nun
 isteğiyle ve ödül-kazandıran azmin sayesinde
 Nemea'dan, Epidauros'tan ve Megara'dan parıldar
 ışık senin üzerinde.

5 Aiakos Zeus'un Aigina'dan doğma oğludur (krş. Pind. *Nem.* 8.6-8).

6 Kutsal Temsilciler (*Theoroi*) çeşitli kentlerden Delphoi'a gönderilmişti. Görünen o ki Pindaros Aristokleidas'ın zaferinden dolayı temsilcilerin onun Pythia'da da muzaffer olacağına ilişkin umutlandıklarına dikkati çekmek istemektedir

NEMEA ZAFER ŞARKISI IV'
DELİKANLILAR ARASINDAKİ GÜREŞ
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI TIMOSARKHOS İÇİN (MÖ 473?)

- Str. 1 En iyi hekimidir şenlik, kararlaştırılmış
mihnetlerin; hem onları bilge *Mousa*'ların kızları,
şarkılar da dindirir dokunuşlarıyla.
Sıcak su bile gevşetemez kolu bacağı
- 5 *phorminks*'in eşlik ettiği övgü kadar.
Zira sözler daha uzun süre yaşar işlerden,
hangi sözcükleri çıkarırsa dil, *Kharis*'lerin lütfuyla,
zihninin ta derinliklerinden.
- Str. 2 Koysam meydana böyle sözler Kronosoğlu Zeus için
10 Nemea için ve de Timasarkhos'un güreşi için
neşidemin girizgâhı olarak;
hoş karşılanır Aiakosoğulları'nın
güzel-hisarlı meskeninde,
adaletin ışığının bütün yabancıları
koruduğu yerde. Isınıyorsa hâlâ baban Timokritos
ateşli güneş altında, sıklıkla çalarak liriyle
- 15 çeşit çeşit ezgileri,
kutlar muzaffer oğlunu
- Str. 3 getirdiği için Kleonai Oyunları'ndan¹ çembersi çelengi,
ve dahi pırıltılı
adı-güzel Atina'dan, zira yedi-kapılı Thebai'da
- 20 Amphitryon'un şaşaalı kabrinin yanında
Kadmoszadeler memnuniyetle
taçlandırmışlardı onu çiçeklerle,
Aigina namına, gelip dostlarına dost olarak,
bakarken misafirperver kente,
Herakles'in saadet dolu avlusuna.

1 Nemea Oyunları'na yakındaki bir kent olan Kleonai'nin ahalisi nezaret ederdi.

- Str. 4 onunla tahrip etmişti kudretli Telamon Troia'yı
 26 ve Meropsları ve dahi
 devasa korkunç savaşçı, Alkyoneus'u,
 fırlatarak kayayı yere sermeden önce
 bir düzine dört atlı arabayı
 üzerlerindeki binici kahramanlarla,
 30 ikisini birden. Koyar ortaya muharebede acemiliğini
 şu sözü anlayamayan:
 Elbet sıkıntısını da çeker işi icra eden.
- Str. 5 Alıkoyar beni uzun hikâyelerden şarkının yasaları
 ve telaşlı saatler;
 35 ah ne çare, cezbelendim yüreğimde
 bir *inyks*'a² değinmek üzere
 yeni-ay bayramına. Ancak tutsa da seni
 deryanın derindeki tuzu
 ortada, sakın onun kallesliğinden; bizse belireceğiz
 girerken müsabakalara ışık içinde,
 düşmanlarımızdan kat kat üstün;
 oysa diğer adam bakacak kem gözle
 40 kurarken karanlıkta boş düşünceler
- Str. 6 düşecek öylece yere. Öyleyse bana her ne meziyet
 bahşederse efendi Potmos,
 iyi bilirim zamanın erdireceğini onu muayyen sonuna.
 Dokuyup bitir, ey tatlı *phorminks*,
 45 Lydia makamıyla, Oinona'nın³
 ve Kıbrıs'ın sevdiği şarkıyı, orada evinden uzakta
 yönetirdi Telamonoğlu Teukros; ancak
 Aias başındaydı vatani Salamis'te;

2 Boyunçeviren kuşu, bir tekerleğe bağlanıp çevirilerek tanrıları ikna etmek üzere büyüsel efsun olarak kullanılan bir kuştur. Bu kuştan ve onun davranışlarından hareketle icra edilen büyü uygulamalarına ilişkin ayrıca bkz. Gören, 2013b, 155-170.

3 Aigina'nın eski adı.

- Str. 7 Akhilleus ise Eukseinos'taki parıltılı adada.⁴
 50 Thetis de yönetir
 Phthia'yı; Neoptolemos uzaklara-uzanan kıtayı
 ki orada meyleder aşağılara doğru uzanan burunlar
 başlar Dodona'dan ta Ionia Denizi'ne kadar.⁵
 Ancak Palion'un eteklerinde, çevirdi savaşçı elini
 55 laolkos'tan yana, teslim etti onu
 derdest edip Haimonlara,
- Str. 8 karşılaştıktan sonra Akastos'un karısı Hippolyta'nın
 kancık hileleriyle.
 Daidalos'un hançeriyle, dikti ölüm fidanını
 60 Pelias'ın oğlu⁶ pusu kurup
 ancak meydan vermedi buna Kheiron
 yerine getirdi Zeus'un mukadder kıldığı nasibi.
 Savuşturduktan sonra her şeye gücü yeten ateşi,
 yürekli aslanların keskin pençelerini
 ve kurtardıktan sonra yakasını korkunç dişlerinden
- Str. 9 evlendi tahtı-yüce Nereuskızlarının biriyle.
 66 Bakakaldı müthiş bir çember içindeki meclise
 oturuyordu orada göğün ve denizin kralları
 hediyelediler ona soyunun kudretini.
 Bulunur ötesine geçilmez Gadeira'nın⁷ batısında,
 geri döner
 70 tekrar geminin yelkenleri Europa anakarasına,
 zira mümkün değil benim için içlerine kadar ilerlemesi
 Aiakos'un torunlarının öyküsünün.

4 Akhilleus'un hayaletinin ıkamet ettiği inanan Karadeniz'deki Leuka Adası.

5 Epeiros'ta (krş. Pind. *Nem.* 7.37-38).

6 Akastos, bkz. Yer ve Kişi Adları Sözlüğü, Peleus maddesi.

7 Cádiz (Fenikece: *Gadir*; Latince: *Gades*; Arapça: *Kadis*). Şimdiki İspanya'nın güneybatısında yer alan ve Pindaros'un çağında dünyanın sonu kabul edilen Herakles sütunlarının bulunduğu mevkide yer alan kent.

- Str. 10 Geldim Theandrosoğulları için, hazır ve nazırım
onların kola bacağı güç veren
müسابakalarının tellalı olmaya
- 75 Olympia'da, Isthmia'da ve de Nemea'da,
sınayınca kendilerini, dönmediler oradan evlerine
çelenklerin şanlı meyvesi olmadan, orada işitiyoruz zaten
ey Timasarkhos, kuludur senin ailen
zafer şarkılarının. Ancak buyurursan bana
- 80 dayın Kallikles için dikmemi
- Str. 11 Paros mermerinden ak pak bir anıt
bilirsin ya somlaşınca altın
ifşa eder bütün parlaklığını, soylu işlerin neşidesi de
denk kılar adamın bahtını krallara;
- 85 o halde Akheron'un boylarında oturan o adam,⁸
keşfetsin şarkı söyleyen dilimin sesini, zira orada
derinlerden-gümbürdeyen Orsotriaina'nın
oyunlarında çiçeklendi Korinthos'un maydanozuyla.
- Str. 12 İhtiyar deden Euphanes bir keresinde istekle söylemişti
90 onun şarkısını, ey evlat.
Her kişi mensuptur kendi nesline ve her adam
umar dillendirmeyi kendi yaşadıklarını.
Ancak Melesias'i⁹ övenler,
söyler nasıl tuş ettiğini dövüşte,
dokur gibi sözlerini;
yenilmez bir güreşçi olduğunu konuşmada,
- 95 soylulara halim düşüncelerle,
oysa sırasını bekleyen hoyrat rakibine¹⁰ meşumca.

8 Kallikles.

9 Güreşçi delikanlıların Atinalı çalıştırıcısı (krş. Pind. Olym. 8.54-66).

10 Burada "sırasını bekleyen rakip" olarak karşıladığımız *ephedros* sözcüğü, müsabakanın galibiyle güreş tutacak olan kişiyi kasteder

NEMEA ZAFER ŞARKISI V
SAKALI BİTMEMİŞLER ARASINDAKİ
PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AIGINALI PYTHEAS İÇİN

- Str. 1 Yontucu değilim ki ben, şekil vereyim
kaideleri üzerinde sabit duran heykellere.
Bilakis, yüklerim tatlı şarkıyı
kâh şilebe kâh çatanaya,
Aigina'dan başlayıp ilerlerim her yere, ilan ederim
Lampon'un gücü yaygın oğlu Pytheas'ı
- 5 Nemea Oyunları'nda kazandığı çelengi,
Görünmedi henüz narin ruhsarında yaz sonunda
serpilen üzüm çiçeğinin anası
- Ant. 1 izzetlendirdi Aiakosoğulları'nı, Kronos ve Zeus'tan
olma altından Nereuskızları'ndan doğma
kahraman cengâverleri, ve de anakentini,
bir kent ki mümbittir konuk-dostlarına;
Bir keresinde Endais'in şanlı oğulları' ve kudretli Phokos,
- 10 o ki tanrıça Psamatheia doğurmuştu onu enginin kıyısında,
dururken Hellanios Baba'nın² sunağının yanında
kaldırarak göğe ellerini dua ettiler burası olsun diye
- Ep. 1 cesur ve gemileri-namlı yiğitlerin diyarı.
Hicap duyarım büyük sözler söylemekten,
hakkaniyete aykırı olmaya cüret edenlere dair,
- 15 nasıl da terk ettiklerini namlı adayı,
hangi yazgının getirdiğini
gözü pek yiğitleri Oinona'ya.³
Duracağım burada. Çünkü her zaman yarar getirmez

1 Burada kastedilen, Kheiron'un kız kardeşi Endais'in oğulları olan Peleus ve Telemon'dur.

2 *Hellanios pater* (Hellas'ın babası) Zeus'a atfedilen bir epitetir.

3 Aigina'nın eski adı.

kesin hakikatin yüzünü göstermesi;
sükût etmek çoğun en bilgecesidir
kulak veren adam için.

- Str. 2 Ancak karar kılındıysa refahı, güçlü elleri ya da
 demirle-kuşanmış savaşı övmek için, buradan uzağa
20 kazsın birisi atlayacağım hendeği,
 çünkü telaşlanır durur hafif dizlerim
 ve kartallar verir baskını enginin de ötesine.
 Mousa'ların en güzel korosu memnuniyetle söyler
 şarkısını Palion Dağı'ndaki yiğitlerin, tam ortalarında
 Apollon çalar yedi-dilli *phorminks*'ini
 altından mızrabıyla vura vura,
- Ant. 2 götürür ezgileri makamdan makama. Zeus'a
 bir peşrevden sonra, başlar Mousa'lar
 kutsal Thetis'in neşidesini söylemeye
26 ve Peleus'unkini, dillendirirler
 latif Kretheuskızı Hippolyta'nın
 nasıl hileyle tuzağa düşürmek istediğini onu,
 nasıl ikna ettiğini kocasını, Magnesialıların nazırını,
 çetrefil planlarının yordakçısı olmaya:
 Uydurdu düzmece yalandan bir öykü,
30 sanki tevessül etmiş gibi Peleus
 onun gerdek gecesine Akastos'un zifaf
- Ep. 2 odasında; oysa tersiydi olan, tekrar tekrar
 bütün yüreğiyle
 yalvarmıştı, bin türlü dil dökmüştü ona,
 ancak bu pervasız sözler kabarttı öfkesini,
 reddetti derhal gelini
 korktu zira misafirperverliğin tanrısı
 Zeus babadan. Bulutları-canlandıran göklerin kralı
 Zeus fark etti hemen
35 ve verdi ona sözünü
 denizin altın-örakeli Nereuskızları'ndan birini
 zevcesi yapacağını onun,

- Str. 3 kayınbiraderini ikna ettikten sonra, Poseidon, o ki gelirdi
sık sık Aigai'dan Dor diyarı Isthmos'a,
orada karşılardı şen bir kalabalık tanrıyı
kamışların tiz sesleriyle
ve kollarının bacaklarının gözü pek gücüyle yarışlırdı.
- 40 Potmos verir hükmünü bütün bu işlerin
mirası için. Sen ki, ey Euthymenes, iki kez
kavuştun Nika'nın sana açtığı kollarına
çıkardın keyfini çeşit çeşit neşidelerin.
- Ant. 3 Gerçekten de şimdi dahi, ey Pytheas, senin izini sürerek,
izzetlendiriyor onun⁴ akrabası olan kavmi dayın
Nemea dimdik ayaktaadır onun için
Apollon bile sever yerel aylarını;⁵
- 45 galebe çaldı emsallerine hem evinde
hem de Nisos'un güzel-vadili tepesinde.⁶ Mesrur olurum
bütün kentin cehd etmesine soylu ödülleri için.
Bil ki, mihnetinle tadını çıkardığın bu tatlı ödül
iyi talihi sayesinde Menandros'un.
- Ep. 3 Atletlerin mimarı Atina'da çıksa gerek.⁷
- 50 Ancak Themistios'sa⁸ mevzubahis, gel de
söyle şarkısını, soğuk durma öyle artık, ver
sesini, kaldır yelkenleri
ta direğin en ucuna kadar,
duyur haydi hem yumruk dövüşçüsü hem de *pankrationcu*
olarak nasıl kazandığını çifte meziyeti,
getir Aiakos'un hayatına
çiçeklerin yeşillikle kaplı çelenklerini
sarışın *Kharis*'lerle birlikte.

4 Peleus; Euthymenes aynı zamanda Nemea zaferini de kazanmıştı

5 Aigina aylarından biri olan Delphinios, Apollon'a hasredilmişti. Burada Apollon onuruna düzenlenen oyunların adı Delphinia'ydı.

6 Megara'da.

7 Pindaros *Ath-lētai* ile *Ath-anai* arasındaki sessel benzerliği kullanarak bir kelime oyunu yapıyor.

8 Pytheas'ın anne tarafından dedesi (schol.).

NEMEA ZAFER ŞARKISI VI

DELİKANLILAR ARASINDAKİ GÜREŞ

MÜSABAKASININ MUZAFFERİ

AİGINALI ALKIMIDAS İÇİN

- Str. 1 Yegâne soyu var yiğitlerin, tanrılarınkı yegâne;¹
 halbuki her ikimizde
 alırsız soluğumuzu biricik anadan; ayırır onları
 nasipleri olan büsbütün farklı güçler, bir hiçtir birincisi,
 ancak ikincisi için daima bâki kalır
 tunçtan göğün meskeni. Bundandır
 ölümsüzlere benzeyişimiz
- 5 kimileyin dimağın muazzamlığıyla, kimileyin doğamızla,
 bilmesek de günler
 ve geceler boyu
- 6b ne yazacak diye ecel yahut
 hangi bitiş çizgisine doğru koşacağımızı.
- Ant. 1 Veriyor şimdi işaretini Alkimidas görünsün diye
 vârisi olduğu mümbit araziler gibi doğası, münavebeyle
- 10 gâh bağışlar yiğitlere
 ovalardan yıllık rızklarını,
 gâh dinlenir güç toplar. İşte geldi
 Nemea'nın sevimli oyunlarından
 bu delikanlı müsabık, o ki düşmüştür peşine
 Zeus'tan gelen nasibinin,
- 13b şimdi de ifşa etti işte
 güreşten eli boş dönmeyen bir avcı olduğunu,

1 Sıklıkla yanlış anlaşıldığı üzere, burada insanların ve tanrıların soylarının özdeşliği kastedilmez. Biz Bundy'yi (1986^e, 37, n. 7) takip ederek *hen .. hen* ifadesinin *heteron .. heteron* ifadesinin bir eşdeğeri olduğunu ve yegâneliğe yapılan vurgunun insan soyu ile tanrı soyu arasındaki ayrımı belirtmek üzere kullanıldığını düşünüyoruz. Nitekim hemen ikinci dizede kullanılan *hekrimena* (ayırır) fiili *prooimion*'un (*epinikion*'un peşrevi) bu ayrım üzerinde temellendiğini açığa vurmaktadır. Krş. Pind. fr. 105.6

- Ep. 1 ayaklarını koyarak kendi dedesi
 16 Praksidamas'ın ayak izlerine.²
 Zira oydu zafer çelenklerini ilk getiren
 Olympia muzaffer olarak Alpheos'tan Aiakosoğulları'na
 ve Isthmos'ta beş kez taçlandırılarak
 20 ve dahi Nemea'da üç kez, son verdi unutulmuşluğuna
 Sokleidas'ın, Hagesimakhos'un oğullarının
 en muazzamının
- Str. 2 onun için çıkageldi ödül-getiren mihnetin tadını bilerek
 meziyetin doruklarına erişen üç kişi.³ Tanrının takdiriyle
 25 başka hiçbir aileye ifşa edilmedi
 yumruk dövüşü sanatı daha fazla çelenkle
 Hellas'ın göbeğinde. Umarım
 bu büyük sözle çıkıyordur okum
 yayımdan vurarak hedefi tam isabetten.
 Gel, ey *Mousa*, sevk et bu eve
 28b şanlı rüzgârları,
 çünkü göçerse buradan bir adam
- Ant. 2 geride kalır onun iyi işlerini koruyan şarkıcılar ve sözler,
 31 Bassosoğulları da mahrum kalmaz bundan;
 kadim-şanıyla bu soy
 taşır gemi-dolusu
 zafer şarkısını, Peirialıların çiftçileri⁴ de
 temin edebilir pek çok neşide gurur duyulan
 işler için. Çünkü aslında bir keresinde Pytho'da
 35 Kallias, aynı kandan bir akrabası, da
 35b sıırımlarla bağladı ellerini⁵ ve galip geldi
 altın-örékeli Lato'nun zürriyetini⁶

2 Burada Schroeder'in okuması (ὁμαίμιος) esas alınsaydı, bu dize Praksidamas'ın aynı soydan gelen ayak izleri" olarak çevrilebilirdi.

3 Bu üç kişi muhtemelen onun üç oğluydu: Praksidamas, muhtemelen Kallias ve 34-44'te adı geçen Kreontidas.

4 Yani "şairler."

5 Boks müsabakalarının ilk örneğini oluşturan bu dövüşler esnasında dövüşçüler parmak eklemlerini korumak amacıyla ellerine sicimler (*himantes*) sararlardı. Ayrıca bkz. Giriş. 12.

6 Apollon ve Artemis.

- Ep. 2 hoşnut ederek ve dahi Kastalia'nın yanında
ışıl ışıl ışıldar Mousa'ların haykırışıyla;
yorulmak bilmez enginin köprüsü⁷
40 onurlandırır Kreontidas'ı Poseidon'un
kutsal alanındaki insanların çevresinde
iki yılda bir yapılan boğa kurbanında
aslanın otu⁸ bir keresinde taçlandırdı onu
kazandığı zaman zaferi Phleious'un
gölgeli yamaçlarının eteklerinde.
- Str. 3 Geniş yollar her yönden açıktır söz ustalarına⁹
46 şanlı adayı bezemek üzere; zira Aiakosoğulları
sağladılar onlara göze çarpan bir nasip
ifşa ederek büyük meziyetlerini,
onların adları yeryüzünün ve denizin üzerinden
uçar gider uzaklara; ulaşır hatta Ethiopialılara
50 Memnon geri dönemediği zaman.¹⁰ Ağır bir çekişme
sardı onları,
50b inince Akhilleus
arabasından yere,
- Ant. 3 öldürünce pırıldayan Aos'un oğlunu gazaplı
kargısının namlusuyla. Eski şairler keşfetmiştir
böyle işlerde şarkının anayolunu; bense
takip ediyorum meşgul olup bu işle;
55 ancak söylenir gemilerin yolunun dalgalarla
daima kıvrıldığı hep de korku saldı
yüreğe. Oysa ben sırtlanırım çifte yükü
gönüllü olarak,

7 Korinthos, Isthmos.

8 Burada Nemea Oyunları'ndaki muzaffer atletlere verilen çelenklerde kullanılan maydanozdur.

9 Burada geçen "söz ustaları" (*logioi*) Pindaros'ta "şarkıcılar" ya da "şairler"le bağlantılı biçimde kullanılır (krş. Pind. *Pyth.* 1.92-94; *Nem.* 6.28-30). Nagy'ın (1990, 222-223) da işaret ettiği gibi, bu bağlantı "söz ustaları"nın ve "şarkıcılar"ın kamusal bir sunum (*apodeiksis*) yapımlarıyla ilişkilidir..

10 Memnon, Akhilleus tarafından öldürülmüştür (krş. Pind. *Nem.* 3.61-63; *Isth.* 5.40-41, 8.54).

57b varırım bir haberci gibi
haykırarak bunun yirmi beşinci

Ep 3 zaferi olduğunu kutsal denilen müsabakaların
60 sen, ey Alkimidas, sağladın bunu
şanlı soyuna, Kronosoğlu'nun kutsal alanında
sen, ey evladım ve bir de Polytimidas
rastgele bir kura yüzünden
iki kez mahrum kalsanız da Olympia'nın çiçeğinden.
Denizde bir yunus gibi hızlı
65 yoksa Melesias'ın¹¹ mı desem
bu ellerin ve gücün sürücüsüne.

11 Sürücünün çalıştırıcısı.

NEMEA ZAFER ŞARKISI VII
DELİKANLILAR ARASINDAKİ *PENTATHLON*
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI SOGENES İÇİN

- Str. 1 Ey derin düşünen Eleithyia, *Moirai*’ların yanında oturan,
 kudreti-yüce Hera’nın çocukları doğurtan kızı,
 işt beni, sensiz ne gün ışığının farkına varabilirdik,
 ne koyu karanlığın ne de senin kız kardeşin
 eli, ayağı pırıl pırıl Heba’dan alabilirdik payımızı.
- 5 Soluk almıyoruz hepimiz aynı son için;
 birini bu, birini şu mecbur eder
 yazgının vurduğu boyunduruğa.
 Ancak senin sayende, yeğinliğiyle seçkinleşti
 Thearion’un oğlu Sogenes, pentatletler arasında
 kutlanarak iyi-namıyla.
- Ant. 1 Oturur Aiakosoğulları’nın¹ şarkı-seven bir kentinde
 10 onlar özellikle sevgiyle anar yarışmalara aşına bir yüreği.
 Üstesinden gelince bir sergüzeştin,
 bırakır akıntılarına *Mousai*’ların
 düşüncesi bal gibi tatlı bir konu;²
 zira büyük yığıtlıklar bile
 kalır koyu karanlıkta neşidelerden yoksun olunca;
 Sadece bir ayna biliyoruz soylu işler için, tek bir usul,
 parlak-yaşmaklı *Mnamosyna*’nın (Hafıza) sayesinde
 15 namlı şarkıların sözlerinde bulunur
 mihnetlerin mükâfatı.
- Ep. 1 Mahir adamlar bilir üçüncü günde³ yelin
 çıkacağını, asla zarar görmezler kazanç yüzünden;
 zengin olsun, yoksul olsun hep beraber giderler

1 Aiginalıların.

2 Yani, şarkıda hoşnutluk veren bir motif.

3 Mahir/bilge adamlar en nihayetinde ölümlerle son bulan belirsiz geleceği (yani, üçüncü günde çıkacak yeli bile) bilirler ve bu kazançlarını akıllarından çıkarmazlar (krş. Pind. *Olym.* 2.56; *Nem.* 1.31-33; *Isth.* 1.67-68)

- 20 ölümün işaretine.⁴ Umarım ki ben
 ısıraplarından daha büyük olmuştur
 Odysseus'un övgülü öyküsü
 tatlı-dilli Homeros sayesinde,
- Str. 2 aldatmacaları ve yükseklerde süzülen ustalığıyla
 dayar sırtını kutsala; onun mahareti
 aldatır ayartıcı öykülerle. Kördür
 kalpleri adamların büyük çoğunluğunun.
- 25 Görebilmiş olsalardı hakikati, zorlu Aias
 silahlara öfkelenip saplamazdı yalın kılıcı
 düşüne; Akhilleus'tan gayrısında, muharebede
 en iyisiydi o, Zephyros'un salıverdiği
 şaşmaz rüzgârın eşliğinde Ilos'un kentine gidip
 geri getirdi karısını
- Ant. 2 sarı saçlı Menelaos'a. Ancak ortaktır herkes için
 31 Hades'in dalgaları, düşer ya beklenmedik olana
 ya da umduğuna. Onlara aittir onur,
 zira tanrı yüceltir onların görkemli hikâyelerini
 öldükten sonra.
 Yardım edip sana, geldim bağı-Geniş diyarın
 yüce merkezine. Pytho'nun kutsal yerinde
 35 yatar Neoptolemos, harap ettikten sonra
 Danaosoğulları'nın
 mihnetini çektiği Priamos'un kentini; açılınca denize
 varamadı Skyros'a,⁵ dolaştılar orada burada
 ulaştılar Ephyra'ya.⁶
- Ep. 2 Saltanat sürdü Molossia'da⁷ kısa
 bir süre; ancak daima taşıdı zürriyeti

4 Buradaki işaretlerle kabir kastedilmektedir. Ancak 19 ve 20. dizeler Wieseler'in okumasına (πέρας ἄμα) dayanarak: "beraber seyahat eder ölümün sınırlarına" olarak çevrilebilir.

5 Kendisinin yetiştigi ada.

6 Thesprotia'nın başkenti, Epeiros bölgesi.

7 Epeiros bölgesi.

- 40 bu onur payını. Ziyarete gittiğinde tanrıya,⁸
Troia'dan gelen ganimetin en iyi parçalarını getirip;
kurban etiyle ilgili bir kavgaya tutuştuğundan
karşısına çıkan adamın biri vurdu onu hançeriyle.

- Str. 3 Ağırına gitti mihmandar Delphoilerlerin.
Ancak o nasibe borcunu ödedi
gerisingeri; çok eski kutsal bir yerin içinde
45 olsa gerek saltanatlı Aiakos'un torunlarından biri,
tanrının sağlam duvarlı evinin yanında yaşamak için,
ki orada onurlandırır
kahramanların tören alayının hakkaniyetli gözetmeni,
pek çok kurbanlarla birlikte
güzel-adlı hakkaniyete kâfi gelir bir çift söz;
hiçbir yalancı şahidin etkisi olmaz onun başarılarına.
50 Ey Aigina, topladım cesaretimi senin zürriyetini
ve Zeus'un parlak yiğitliklerini

- Ant. 3 dillendirmek için senin evinden [gelen] sözcüklerin
krallara has yolunda; Zira sükûn tatlıdır
her işte; gına getirir bal bile,
hatta Aphrodita'nın/aşk'ın hoşla giden çiçekleri bile.
Doğal olarak yaşam farklıdır hepimiz için
55 biri bundan, diğeri şundan alır payını;
imkânsızdır birinin
başarılı olması iyi talihin hepsini kazanmada; yok
dillendireceğim biri ki *Moirai* sürdürsün
hep onun kemalini.
bahşetti Thearion⁹ sana
refahı tam zamanında,
soylu işlerinden ötürü cüretkâr olsan da,
Ep. 3 zarar vermedi bu senin ferasetine.

8 Apollon.

9 Thearion, muzaffer pentatloncu Sogenes'in babasıydı.

- 61 Misafirim ben; ırak dururum meşum suçlamadan,
dostum olan adamı överim suyun akışı gibi
hakiki bir şan taşıyarak ona;
münasip bir ödündür bu soylular için.

- Str. 4 Yakındaysa Ionia Denizi'nin ötesinde
65 oturan Akha bir yiğit¹⁰
kınamaz beni, hem de güvenirim misafirperverliğe
ve hemşehrilerim
arasında bakarım parlak gözlerle, aşmadan haddimi,
zora koşan her şeyi çekerim ayağımın altından;
müşfikçe yaklaşsın
kalan zaman. Açıkça söyler beni bilen biri,
şayet dile getirmeye kalkışırsam nahoş, eğri büğrü sözceler.
70 Euksenosoğulları'ndan gelen Sogenes, ant olsun ki
geçmeyeceğim varış çizgisini
ve göndereceğim yoluna tunç yanaklı bir cirit gibi

- Ant. 4 hızlı dilimi, ki odur kurtaracak senin güçlü boynunu
güreşten, ter bile dökmeden,
vücudun daha varmadan
cayır cayır yanan güneşin altına.
Meşakkat varsa, ardından ondan büyük sevinç gelir.
75 Bağışla beni; çok fazla coşup haykırsam bile,
hazır değilim muzaffer olana ödemeye
peşinen görkemini.
kolaydır tacı örmek, vur bakalım [teline]. *Mousa* sen
altınla fildişini kakarsın birbirine ve onunla birlikte
gidip getirirsin enginin köpükleri altından
zambak gibi çiçeğini mercanının.

- Ep. 4 Zeus'u aklına getirip Nemea için
81 tıngırdat çok-söylenen neşidelerin musikisini
usulca. Yaraşır tanrıların kralına

10 Neoptolemos'un Molossia'daki torunlarından biri.

kutsal yerinde dillendirilmek yumuşacık
 bir sesle; çünkü söylenir
 annesinin ondan aldığı tohumlarla
 Aiakos'un babası olduğu,

Str. 5 güzel-adlı kentimin hâkimi olduğu,
 86 söylenir Herakles'in de senin insaniyetli misafirin
 ve yarı-kardeşin olduğu. Derim ki şayet adamın biri
 zevk alırsa bir adamdan, komşunun biri
 komşusunu severse canu gönülden, her şeye değen bir
 sevinç kaynağıdır bu; hele bir de tanrı arka çıktı mı buna,
 90 senin sayende dize gelir Gigantlar, isterse Sogenes
 sevindirir babasının duyarlı yüreğini
 güle oynaya yerleşir atalarının iyi inşa edilmiş
 huşu uyandıran sokaklarına;

Ant. 5 çünkü tıpkı dört-atlı arabanın boyunduruğu gibi
 onun evi senin tapınakların arasındadır;
 gider her iki yöne de. Ey kutlu kişi,
 95 yaraşır sana Hera'nın kocasını yenmek,
 bir de parlak-gözlü kızını; sen bahşedersin sık sık
 yiğitliği ölümlülere geçit vermez çaresizliğe karşı.
 Eşleştirirsin sen kendi gençliğiyle şanlı ihtiyarlığını
 sebatkâr ve sağlam bir yaşamda ve dokursun
 100 hepsini mutlu bir sona kadar, çocuklarının
 çocukları daima taşır

Ep. 5 bu onur payını şimdi ve sonrasında bunun da evlasını.
 Benim kalbim asla söylemeyecek
 Neoptolemos'un [sabanın arkasından] sürükleneceğini
 yola gelmez sözlerle; ancak faydasızdır
 aynı yeri üç dört kez
 105 sürmek, tıpkı çocuklara boşuna laf anlatmak gibi
 "Zeus'undur Korinthos."

NEMEA ZAFER ŞARKISI VIII
DIAULOS MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI DEİNİS İÇİN (MÖ 459?)

- Str. 1 Ey sahibe Hora, habercisi olduğu Aphrodita'nın
 semavi sevgi göstergeleri,
 karar verirler gözlerine
 delikanlıların, ere varmamış kızların,
 kimini tutarsınız elinizde rikkatle,
 başkasını ise başka şekilde.
 Arzu edilir şeydir fırsat geldiğinde
 her bir işinde sağa sola savrulmamak
 5 ve usta olabilmek daha soylu aşklarda.
- Ant. 1 Hani aşklar ki, Kyprios'un armağanlarının çobanları
 göz kulak olurdu ya Zeus'la Aigina'nın yatağına,
 işte öyle. Bir oğul¹ peyda oldu bundan,
 Oinona'nın² kralı
 en seçkin elleriyle ve öğütleriyle. Pek çokları
 sık sık dua ederdi görmek için onu,
 bir dediğini iki etmezdi çevresinde oturan
 kahramanların en mümtazları,
 10 gönülleriyle isterlerdi onun buyruklarına tabi olmayı.
- Ep. 1 kayalık Atina'da sıraya dizene hem ordusunu
 hem de Sparta'daki Pelopsoğulları'nı.
 Bir ricacı olarak kapaniyorum
 Aiakos'un kutsal dizlerine ve sevgili kenti
 ve hemşehrileri uğruna getiriyorum
 15 inleyen nağmelerle bezeli bir Lydia kurdelesini,
 Deinis'in ve babası Megas'ın,
 çifte *stadia* müsabakaları için bir Nemaïos ziyetini
 Çünkü, tanrıyla filizlendi mi refah
 bitimsiz olur insanlar için;

1 Aiakos.

2 Aigina'nın eski adı.

- Str. 2 tıpkı Kinyras'ın yükünü tuttuğu gibi
 deryaya gark olmuş Kıbrıs'ın servetiyle.
 Ancak ben dururum tez ayaklarımın üzerinde,
 alırım nefesimi laf söylemeden önce.
- 20 Çok şeyler söylenmiştir pek çok şekilde,
 keşfetmek için yenilerini
 vurmali mihenk taşına,
 sinama da büsbütün risktir;
 çeşni olur sözcükler haset adamlara,
 haset takar kancayı daima soylulara,
 oysa hiç çekişmez müptezellerle.
- Ant. 2 Silip süpürür haset Telamon'un oğlunu,
 kendi kılıcının üstüne yuvarlayarak.
 Dilsiz ama yüreği cesur bir adamın
 kuşatır çevresini nisyan
- 25 ölümcül çekişme içinde; muazzam bir hediye
 sunulur kaypak yalana.
 Çünkü gizli oylamayla
 kulak verdiler Odysseus'a Danaolar, Aias
 güreşe tutuşmuşken ölümlü,
 soyulmuştu altın silahları.
- Ep. 2 Eşit değildir hakikaten düşmanlarının sıcak bedenlerinde
 onları püskürtürken açtıkları yaralar
- 30 ölümlülerin imdadına yetişen kargının altında,
 hem Akhilleus'a karşı savaşırken
 yeni öldürülmüş olanlar hem de onun diğer işlerinde,
 bütünüyle helak edici günlerdeki.
- Evet, çok eskiden de vardı
 meşum hilaf, pohpohlayıcı öykülerin yoldaşları,
 düzenbazlar, muzır kepazeler,
 onlar ki zulmederler pırıldayana,
 oysa çıkarırlar göklere
 sönük olanın derme çatma şerefini.

- Str. 3 Olmasın benim böyle mizacım,
 ey Zeus baba, tersine yürüyeyim
 36 yaşamın yalın yollarında,
 öldüğümde de çocuklarıma bırakmayayım
 böyle kötü-namlı bir şan. Kimi dua eder
 altın için, kimi toprak için
 hiç durmaksızın, bense hemşehrilerimi memnun etmek için
 ederim duamı, toprak uzuvlarımı örtünceye kadar
 överim övülecek olanı, mücrimlere ise
 ilmek ilmek dokurum tekdiri.
- 40 Büyür meziyet, taptaze şebnemlerle,
 serpilir bir ağaç gibi,
 yükselir mahir ve de adil
 adamların arasında ta nemli
 göğe kadar. Her türden ihtiyacı vardır
 dost yiğitlerin, mihnet çekilen zamanda
 doruğa çıkar, neşe de çabalar
 gözleriyle görmeye neyin
 güvenilir olduğunu. Ey Megas geriye çeviremem
- Ep. 3 yaşamını, mümkün değil;
 boş ümitlerin nafile maksadı olur bu.
- 46 Ancak vatanın ve Khariosoğulları için dikebilirim
 Mousa'lara ait yüksek sesli bir taş
 bu iyi-adlı bir çift ayak namına
 iki kez birden. Şenim ben senin işine
 buldum ya münasip bir methiye, efsunlu şarkılar
 50 büyük mihnetlerin bile dindirir acısını;
 evet, zafer kutlayan neşide
 eskiden beri vardı zaten, hatta nifak bile yokken
 Adrastos'la Kadmoszadeler arasında.

NEMEA ZAFER ŞARKISI IX
<İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AITNALI KHROMIOS İÇİN>

- Str. 1 Sürdürelim zafer alayını, ey *Mousa*'lar, Sikyon'daki
 Apollon Tapınağı'ndan
 ta yeni-kurulmuş Aitna'ya kadar,
 hani orada yenik düşmüştü ya
 konuklarına ardına kadar açık kapılar,
 müreffeh Khromios'un
 evine değin. O halde gelin de tatlı bir türkü yakın.
 Çünkü binerken muzaffer atlarının koşulduğu arabasına,
 açtı örtüsünü bir şarkının,
 anası ve ikiz çocukları için,¹
- 5 zira onlardır birlikte kollayan
 Python'un sarı yamaçlarını.
- Str. 2 İnsanların bir sözü vardır hani:
 Saklanmaz soylu başarılar
 sükûtle yerle yeksan; tersine tanrısal sözlerle
 söylenen bir şarkıdır münasibi.
 Öyle ki biz de uyandıracamız şimdi
 yüksek-sesli *phorminks*'i ve de *aulos*'u
 at müsabakalarının şahına ki Adrastos tesis etmişti
 Phoibos için Asopos deresi boylarında;
 anımsayarak onu şimdi
- 10 göklere çıkarmalıyım ben şanlı itibarıyla o kahramanı,
- Str. 3 o ki hükmederken bir zamanlar, yüceltti kentini
 yeni bayramlarla ve kudretli yiğitlerin
 pırıl pırıl araba müsabakalarıyla.

1 Burada kastedilen, Lato ile ikiz çocukları Apollon ve Artemis'tir.

- Kaçtı baba ocağından ve Argos'tan
 öğüdü-yürekli Amphiareos'tan
 ve dehşetli iç savaştan;
 artık hüküm sürmedi Talaos'un² oğulları,
 teslim oldular ayaklanmaya.
 15 Oysa daha güçlü bir yiğit son verdi evvelki davaya.³

- Str. 4 Verdikten sonra erkeği dize getiren
 Eriphyla'yı karı olarak,
 Oiklesoğlu'na verilmiş güvenilir bir yemin gibi,
 oldular en muazzamları sarışın Danaoların,
 ve sonra yiğitlerin ordusuyla yürüdüler
 yedi-kapılı Thebai'a: Öyle bir sefer ki
 hiçbir kuştan gelmiyordu çıkar yol; ve Kronosoğlu
 savurdu şimşeğini, mani oldu umursamazca
 20 evden uzaklaşmalarına, vazgeçirdi sefere çıkmaktan.

- Str. 5 İşte böyle hevesliydim tunç silahlı süvarilerinin
 koşum takımlarıyla alelacele
 felaketlerine doğru ilerlemeye, Ismenos'un
 falezlerinde yeşerttiler tatlı sılaya-dönüşün özlemini,
 kendi bedenleriyle semirttiler
 beyaz-çiçekler açan dumanı
 yedi cenaze ateşi şenlendi yiğitlerin körpecik
 kollarında bacaklarında; ancak Amphiareos için
 yardı Zeus bağı-derin yeri
 25 her şeye gücü yeten şimşeğiyle,
 sakladı onu atlarıyla beraber,

2 Talaos, Adrastos'un babasıydı.

3 Adrastos, Amphiareos'a kız kardeşi Eriphyla'yı eş olarak vererek anlaşmazlığı sonlandırmıştı. Ancak kımileri burada kastedilenin Amphiareos olduğunu, bu kısmın çevirisinin, "Oysa daha güçlü bir adam son verdi daha önce adil olana", şeklinde olması gerektiğini iddia eder. *Skholia* her iki yorumu da kabul etmektedir.

- Str 6 Periklymenos kargısıyla sırtından vurulup da
 cengâver yüreğinde utanç duymadan önce,
 çünkü tanrısal korku
 yüzünden, tanrıların oğulları bile sıvıştı.
 Mümkünse, Kronosoğlu,
 ertelemek isterim olabildiğince öteye
 Fenikeli orduların⁴
 mızrakları altındaki azametli hayat memat imtihanını
 ve yalvarırım sana bağışla Aitna'nın evlatlarına
 30 uzun zamana yayılan ahenkli bir yazgıyı,
- Str 7 Zeus babaya ise, getirsin diye halkı bir araya kamusal
 kutlamalarda. Orada at-severdir yiğitler ve ruhları
 kat kat üstündür servetlerden. İnlanılacak şey
 değil sözlerim ancak ihtiram geri getirir
 çıkar hırsı yüzünden gizlice çalınan şanı.
 Taşıdıysan şayet Khromios'un kalkanını
 piyadeler, süvariler ve bahriyeliler arasında,
 35 takdir edersin, amansız savaş narasının tehdidi altında,
- Str. 8 savaşta o tanrıçanın onun cengâver yüreğini nasıl
 cesaretlendirdiğini geri püskürtmek için
 Enyalios'un tahrifatını.
 Pek az kimse yön verebilir
 elleriyle gönlüne aynı anda
 ağının dibindeki katliam bulutlarını döndürmek üzere
 düşmanların siperlerine. Hani derler ya
 Hektor'un şanı çiçeklenmiştir diye Skamandros suları
 40 yakınlarında, bir o kadar da
 Heleros'un kıyısı çevresindeki sarp kayalıklarda,

4 Pindaros burada "Fenikeli ordulara ait" (*Phoinikostolos*) ifadesini sözcüğün erguvan rengiyle bağlantısına anıştırma yapmak için kullanmış olabilir. Aslında kastedilen, erguvan renginden hareketle mızrakların "kan kırmızıya boyanmış olduğu" dur.

- Str. 9 insanların Areia Geçidi dediği yerde, görünüyordu
 bir ihtişam Hagesidamos'un oğlunun daha ilk gençliğinde;
 diğer günler söylerim öbür işlerini
 çokları tozla kaplı çorak arazilerde,
 kimi ise komşusu olan enginde.
 Gençlikle ve hakkaniyetle meydana gelen mihnet sayesinde,
 mutedilce erer tamamına ömür ta yaşlılığa kadar.
- 45 Bilsin ki aldı payını ilahların bahşettiği muazzam refahtan.
- Str. 10 Zira pek çok mal mülk arasında bir kimse kazanırsa
 izzetli şerefi, hiçbir ölümlü basamaz artık
 daha yüksek bir zirveye ayaklarını.
 Sükûn sever
 içki meclisini, zafer de serpilir
 yeni açan çiçek gibi rakik bir şarkıyla;
 daha gür çıkar insanın sesi şarap çanağının yanında
- 50 Şimdi karıştırırsın biri, zafer alayının tatlı müjdecisini
- Str. 11 ve dağıtsın şarabın zorlu çocuğunu kâselerde,
 ki onun atları kazandı Khromios için
 gönderdi ona kutsal Sikyon'dan
 Latoğlu'nun⁵ layıkıyla dokunmuş
 çelenklerini. Ey Zeus baba,
 niyaz ederim sana *Kharis*'lerin yardımıyla
 methedeyim bu meziyeti,
 aşsın çocuklarını sözlerim zaferini onurlandırırken,
- 55 atayım ciridimi *Mousa*'nın hedefinin en yakınına.

5 Burada kastedilen, Sikyon'daki oyunların hamisi olan Apollon'dur.

NEMEA ZAFER ŞARKISI X GÜREŞ MÜSABAKASININ MUZAFFERİ ARGOSLU THEIAOS İÇİN

- Str. 1 Bir hamt ilahisi söyleyin *Kharis*'ler Argos'a
Danaos'un ve parıltılı tahtlarındaki elli kızının kentine,¹
Hera'nın tanrıçaya yaraşır evine.²
Pırıl pırıldır o sayısız meziyetleriyle
başardığı yiğitçe işlerle.
Külliyatlıdır Perseus'un ve Gorgo Medousa'nın hikâyesi,³
5 çok kentler kurulmuştur Aigyptos'ta
Epaphos'un⁴ çabalarıyla,
sapmadı yolundan Hypermestra, tutarken
başına buyruk⁵ kılıcını kınında.
- Ant. 1 Nitekim evvel zamanda ölümsüz kılmıştı
Diomedes'i Glaukopsis sarışın tanrıça
ve Thebai'da Zeus'un yıldırımının düştüğü toprak
yutuvermişti Oikles'in
bilici oğlunu, savaşın fırtına-bulutu.⁶
10 Eskiden beri en iyisidir zaten
güzel-saçlı kadınlarla dolu kentlerin.
Apaçık kılar bu sözü
Zeus'un gelişi Alkmena'ya ve Danaa'ya;
ve o ahenkli kıldı zihinle dosdoğru adaletin meyvesini
Adrastos'un babasında ve Lynkeus'ta;

1 Danaos ve elli kızı Mısırlı kuzenlerinden kaçarak Argos tarafından kabul edilmiştir.

2 Argos'un Hera'nın gözündeki ayrıcalıklı konumu için bkz. Hom. *Il.* 4.52.

3 Perseus'un serguzeşti için bkz. Pind. *Pyth.* 10.46-48 ve *Pyth.* 12.6-17. Medousa'nın başının muhtemelen Argos'un çarşı meydanı yakınlarındaki bir höyüğün altına gömülmüştür (Paus. 2.21.6).

4 Zeus ile Argoslu Io'nun oğlu (krş. Aesch. *Prom.* 846-852).

5 Burada "başına buyruk" olarak karşıladığımız *psaphos en koleōi* ifadesi, harfi harfine çevrildiğinde "oyu kalbinin zarında" anlamındadır. Bu Pindaros'a özgü metaforik ifade, "kalbin zarı"nı (*pericardium*) kılıcın kınına benzeterek, kılıcın kınında çıkmasının bütününü kişinin samimi hislerinden kaynaklanacağını vurguluyor gibi görünmektedir.

6 Thebai'a hucum eden Argosluların kumandanlarından biri olan Amphiareos, Thebai yakınlarında toprak tarafından yutulmuştu (krş. *Nem.* 9.24-27).

- Ep. 1 ve besledi Amphytryon'un mızrağını. O da kavuştu
 fevkalade bir refaha,
 giriverdi o tanrının soyuna, tunç silahlarını kuşanıp
 15 helak etti Teleboai'ı; onun kisvesine bürünerek
 girdi ölümsüzlerin kralının avlusuna,
 taşıyarak Herakles'in korkusuz tohumlarını,
 ki onun da zevcesi Heba,
 en güzeli tanrıçaların, Olympos'ta yürürdü annesinin,
 tamamına-erdiren⁷ Hera'nın yanı sıra.
- Str. 2 Benim ağzım kifayetsiz kalır tüm bunları
 sayıp dökmeye, oysa sahiptir Argos'un kutsal tapınağı
 20 soyluların nasibine; üstelik, ağır gelir karşılaşmak
 insanların tamahıyla.
 O halde, haydi uyandır güzel-telli liri
 ve al güreşen düşünceyi, zira tunç için yapılan oyun⁸
 çağırır halkı boğa-kurbanı arz etmeye Hera'ya
 ve hüküm vermeye müsabakalarda;
 orada Oulias'ın oğlu Theaios iki kez
 yendi yüreklilikle doğan mihnetlerin nisyanını.
- Ant. 2 Bir keresinde galebe çaldı Hellen'lerin cumhuruna
 Python'da, geldi bahtıyla
 26 ve aldı çelengini Isthmia'da ve Nemea'da,
 sürülecek bir arazi verdi Mousa'lara,
 üç kez elde etti [çelenkleri] enginin kıyısındaki kapılarda;⁹
 ve üç kez de Adrastos'un idaresindeki kutsal zeminde.
 Zeus baba, onun ağzı sükût eder,
 zihni hakikaten arzularken, her işin sonu
 30 sana bağlı zaten; öyle ki o da niyaz eder lütfunu,
 ekleyerek yiğitliği mihnetsiz yüreğine.

7 Buradaki epitet olarak kullanılan *teleia* (tamamlayan) sıfatı Hera'nın evliliğin, yani çiftlerin evlilik bağıyla bir araya gelmesinin koruyucusu olmasına vurgu yapmaktadır. "Tamamına erdirmek" deyişini hem sıfattaki tamamlanma, nihai amacına ulaşma fikrine hem de evlilik bağlamına uydugundan tercih ettik.

8 Argos Hereia'nın (ya da Hekatombaia) ödülü tunç bir kalkandı (schol.).

9 Isthmos.

- Ep. 2 Malumudur tanrının ne şarkı söylediğim ve de her kim
mücadele verirse en seçkin müsabakaların dorukları için;
tutar Pisa elinde
Herakles'in en yücelerdeki hükmünü.
Öyleyse, bir girizgâh gibi
Atinalıların ayinlerinde iki kez kutladı
35 tatlı sesler onu, ateşle kavrulmuş toprak bile verir
zeytin ağacının meyvesini Hera'nın gözü pek halkına
duvarlarının her yanı boyalı kentin küplerinde.
- Str. 3 Ey Theaios, eşlik eder sıklıkla
güzelim müsabakaların onuru annenin
iyi-bilinen soyuna *Kharis*'lerin
ve Tyndareosoğulları sayesinde
layığım herhalde akrabası olmaya
40 Thrasyklos'un ve Antias'ın, saklamamaya gözümün ferini
Argos'ta, zira kaç zaferle çiçeklendi
Proitos'un at-yetiştiren kenti
Korinthos'un koyaklarında,
dört sefer Kleonai yiğitlerinin nezdinde,
- Ant. 3 Sikyon'dan da döndüler
gümüşle kaplı şarap kadehleriyle,
Pellana'dan ise kuşanarak sırtlarını
yumuşacık yapısıyla.
45 Ancak imkânsızdır belirlemesi sayıya gelmez
tunç ödülleri –çok zaman ister onları sayması–,
Kleitor'un, Tegea'nın ve Akhaların
azametli kentlerinin
ve dahi eteklerinde
Zeus'un koşu pistinin olduğu Lykaion'un¹⁰
yiğitler kazanır orada ellerinin ayaklarının gücüyle.

¹⁰ Kleitor'daki oyunlar Phersephona ve Damater, Tegea'dakiler ise Athana Aleia onuruna yapıldı (Paus. 8.21.2 ve 8.47.3). Akhaia kentleri *Il.* 2.573-575'te sayılmaktadır ancak Pellana dışındakilerin oyunları bilinmemektedir. Arkadia'daki Lykaion Dağı'nda düzenlenen oyunlar Zeus Lykaios onuruna düzenlenirdi (*krş.* Pind. *Olym.* 9.95).

- Ep. 3 Mademki gelmişti Kastor ve karındaşı Polydeukes
 50 Pamphaes'in evinde ağırlanmak üzere, şaşılası şey değil
 doğuştan iyi atletler olmaları; zira
 ferah-memleket Sparta'nın oyunlarının hamileri,
 Hermas ve Herakles'le birlikte, yönetirler
 oyunların çiçeklenen nasibini,
 ve üzerlerine titrerler adil yiğitlerin. Elbet
 sadık olur tanrılarının soyu.
- Str. 4 Değişirler münavebeyle
 bir gün geçirirlerse sevgili babaları
 56 Zeus'un yanında, ertesinde derinliklerde
 Therapna'nın yeraltı odalarında,
 her biri ifa eder aynı yazgıyı
 Polydeukes yeğ tutmuştu zira ömrü
 bütünüyle tanrı gibi olmaya, oturmaya göklerde
 can verince savaşta Kastor.
 60 Çünkü Idas, gazaplıydı sığırlar yüzünden
 yaralamıştı onu tunç kargısının temreniyle.
- Ant. 4 Taygetos'tan gözlerken, Lynkeus görmüştü onları¹¹
 otururken bir meşe ağacının kovuğunda
 zaten oydu bütün yeryüzünde yaşayanların
 en keskin gözlüsü.
 Vardılar onlar¹² menzile tez ayaklarıyla
 ve çabucak planladılar muazzam işi,
 65 ancak bu Aphareusoğulları korkunç ıstıraplar çekti
 Zeus'un elinden; zira derhal atıldı
 Leda'nın oğlu¹³ peşlerine düşmeye,
 karşı dururken ona babalarının mezarının yanı başında.

11 Eski yorumcular ağaç gövdesindeki kovuğa her iki kardeşin birden mi yoksa sadece Kastor'un mu saklandığı konusunda bölünmüşlerdir. Boeckh'in düzeltmesi (*emendatio*) Kypria'daki (*fr* 11 Allen) rivayeti takip etmektedir

12 Aphareusoğulları (*Apharetidai*), yani Idas ve Lynkeus (burada bahsedilen Lynkeus 12 dizedeki Argos Lynkeus'ten farklıdır)

13 Polydeukes

- Ep. 4 Oradan kaptılar Hades'in anıtı kabrin parlatılmış taşını,
attılar Polydeukes'in döşüne ancak ne ezebildiler onu,
ne püskürtebildiler gerisingeri.
Saldırdı onlara hızlı kargısıyla
70 daldırdı tunç temrenini Lynkeus'un kaburgalarına.
Zeus da savurdu Idas'ın üzerine
ateş-getiren tüten yıldırımını
yandılar ikisi birden öylece kimsesiz. Zordur insanlar için
güçlüyle çatışmaya girişmek.
- Str. 5 Tyndareosoğlu döndü çabucak
tekrardan kudretli kardeşine
ve buldu onu daha ölmemişken ancak
güçbela alıyordu nefesini.
75 Sıcaktı sicim gibi akan gözünün yaşı
figan edip ağlıyordu: "Ey Baba, Kronosoğlu, daha hangi
acı saliverilecek? Buyur da öleyim
onunla beraber, ey efendim.
Onuru da gider yiğidin dostu gidince,
zira çok az fani sadıktır mihnette
- Ant. 5 bölüşürken ıstırabı." İşte böyle dedi.
Zeus da geldi karşısına
80 ve beyan etti şu sözü: "Oğlumsun sen benim;
oysa bu yiğit sen düştükten sonra düştü ana rahmine,
ananın kocası olan kahraman girdi yanına
ve akıttı ölümlü tohumunu. Yine de ben bahşedeceğim
ne istiyorsan: Şayet istersen ölümden kaçmak
ve menfur yaşlılıktan
gelip oturmak Olympos'ta
Athana'yla ve kara-kargılı Ares'le birlikte,

- Ep. 5 bu senin nasibindir zaten;
 yahut tercih edersen karındaşın için
86 çarpışmak, meyledersen paylaşmaya her şeyi eşitçe,
 o zaman alırsın soluklarının yarısını yerde,
 yarısını gökte altın meskenlerde.”
 Bunları dillendirince, ikinci kez düşünmedi o,¹⁴
90 Açtı gözlerini, koyuverirken sesini
 tunç-kuşaklı Kastor.

14 Polydeukes.

- Ant. 2 Oysa çok daha mütereddittir ebeveynlerinin beklentileri,
sınamak için
Python ve Olympia'daki müsabakalarda çocuklarının gücünü.
Ancak bence, and olsun ki gitseydi Kastalia'ya,
25 yahut yamacı güzel-ağaçlı Kronos Tepesi'ne,
karşısında güreşen rakiplerinden
çok daha güzel dönerdi sılasına,
- Ep. 2 Herakles'in tanrısal buyruğuyla kurulan
dört yılda bir yapılan bayramda
katılıp zafer alayına kondurarak saçlarına erguvani
çelenkleri. Ama ölümlüler arasında, boş-kafalı kibir
30 uzaklaştırır kişiyi iyilerden; korkak yürekse
geri çeker kişiyi kendi gücünü küçümseterek,
köstekler zaten elde etmesi gereken başarısını.
- Str. 3 Kolaydır tanımak Spartalı Peisandros'un kadim
nesebini—gelmişti o buraya²
Orestas'la birlikte Amyklai'dan
35 sürdü tunç-silahlı bir orduyu buralara—
anne tarafı da gelmişti Ismenos'un sularından
karışarak Melanippos'a. Evvel zamanın meziyetleri
- Ant. 3 çıkarırlar ortaya güçlerini birbirini izleyen soylarla;
ne kara topraklar verir kesintisiz semere,
40 ne ağaçlar razı olur geçip giden bütün yıllar boyunca
taşımayı mis-kokulu çiçeklerin eşit servetini
halbuki çeşitlenir onlar.
Böyle yazar yazgı ölümlü milletin
- Ep. 3 yazısını. Zeus'tan insanlara gelmez apaçık
işaretler, ancak bineriz muhteris işlerin gemisine,
45 çekeriz hasretini pek çok başarıların,
esir edilir bedenlerimiz

mahcubiyet bilmeyen ümitlere,
oysa çok uzaktadır öngörünün suları.
Yakalamalı çıkar arzusunun ölçüsünü,
zira daha da keskindir erişilmez arzuların cinneti.

ISTHMIA ZAFER ŞARKILARI

ISTHMIA ZAFER ŞARKISI I
 <İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI
 MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 THEBAILI HERODOTOS İÇİN>

- Str. 1 Validem, altın kalkanlı Theba,
 ben seni işimden gücümden çok daha
 öne koydum. Ayıplamasın beni kayalık Dalos,
 adamışım ben kendimi ona.
- 5 Nedir daha azizi sevilen ebeveynlerden iyi adamlar için?
 Yol ver, ey Apollon'un adası,
 zira tanrıların keremi sayesinde
 her iki şiirin sonunu da bağlayacağım birbirine,
- Ant. 1 raks ederek kutlayıp saçları kesilmemiş Phoibos'u,
 dalgaların-çevrelediği Keos'ta deryanın yiğitleriyle birlikte
 ve dahi denizin-bağrındaki Isthmos'un yarlarında,
 10 zira o' bahşetti altı çelenk
 müsabakalarından Kadmos'un ahalisine,
 vatanları için parlak-zaferli şerefi. Orada
 doğurmuştu Alkmena korkusuz oğlunu,
- Ep. 1 Geryonas'ın azgın köpekleri onun önünde
 korkudan sinmeden önce.
 Ancak ben, tasarlarken Herodotos'a
 dört-atlı arabasının atiyesini,
 bizzat kendisi idare etti onun dizginlerini başkası değil,
 15 ben de isterim katılmak ona
 Kastor'un ya da lolaos'un bir neşidesiyle.
 Çünkü en kudretli sürücülerdir kahramanlar arasında
 bir Lakedaimon'da doğmuştur, diğeri Thebai'da

- Str. 2 Müsabakalarda katıldılar pek çok mücadeleye,
süslediler evlerini üç-ayaklarla
20 kazanlarla, altın kâselerle,
çıkartırken tadını zafer getiren çelenklerin.
Meziyetleri apaçık parıldadı
yalınayak *stadion* ve çınlayan-kalkanlı
hoplitês koşularında;
- Ant. 2 nasıl da parlıyordu ciritleri elleriyle fırlattıklarında
25 ve taşan diskleri savurduklarında;
yoktu çünkü *pentathlon*, her müsabakanın
ayrı ayrıydı sonucu.
Sıklıkla taçlandırıdılar saçlarını sımsıkı çelenklerle
göründüler Dirka sularının boylarında ve
Eurotas'ın yakınlarında,
- Ep. 2 biri, Spartoi soyuyla aynı evden olan Iphikles'in oğlu,
31 diğeri, Akhaların arasında Therapna'nın yüksek
meskeninde oturan Tyndareosoğlu'ydu.
Elvada size. Ancak ben sıraya dizerim Poseidon'u,
kutsal Isthmos'u, Onkhestos'un sahillerini şarkımda,
onurlandırırken bu yiğidi, dillendireceğim
babası Asopodoros'un parıltılı bahtını
- Str. 3 ve onun Erkhomenos'taki ata toprağını,
36 kabul etti onu sınırsız denizden
deniz kazasında bunalmış haldeyken
dondurucu bahtsızlık içinde;
şimdi de bir kez daha ailesinin Potmos'u
40 bindirdi onu eski güzel günlere; mihnet çeken
beraberinde öngörü kazanır zihnine.
- Ant. 3 Bir kimse meylederse meziyete bütün istidadıyla,
hem külfete katlanır üstüne bir de mihnet çekerse,
bulmalı ona gurur verici bir övgü sözü,
olmadan beraberinde hiçbir haset

45 düşünce; zira hafif bir hediyedir bilge adama
her türden zahmetine karşılık iyi bir sözle
yüceltmek kamusal güzelliği.

Ep. 3 İnsanlara tatlı gelir farklı işlere farklı ücret verilmesi,
çoban da olsa, rençber de, kuşbaz da
yahut denizin beslediği biri;
her biri didinir durur karnını doyurmaya.

50 Kazandın muazzam bir şeref
müsabakalarda yahut çarpışarak savaşta,
sitayişle bahsedilerek aldın en yüce menfaati,
vatandaşların ve
konuk-dostların dillerinden dökülen en seçkin söylemi.

Str. 4 Şimdi münasiptir bize kutlamak
Kronos'un yeri sarsan oğlunu,
komşumuzun hayırseverliğine karşılık vermek,
at yarışlarının ve arabaların hamisini,
55 ve ey Amphytryon adlarıyla anarım
senin oğullarını, Minyas'ın koyaklarını,
Damater'in Eleusis'teki şanlı tapınağını
ve Euböia'yı dönemeçli yarışlarda.

Ant. 4 Ey Protesilas, dahil ederim senin
Phylaka'daki Akha yiğitlerine ait tapınağını.
60 Ancak yetmez benim kısa neşidem
sayıp dökmeye Herodotos'a ve atlarına
müsabakaların tanrısı Hermas'ın bağışladığı zaferleri.
Sıklıkla daha büyük sevinç getirir
sükût içinde ihmal edilenler.

Yükselsin şimdi hoş nağmeli Pierialıların
65 parıltılı kanatları üzerinde, Python'dan
ve Olympia Oyunları'ndan,
Alpheos'un göze çarpan çelenkleriyle

getirir ellerinde onuru yedi-kapılı Thebai'a
Ama biri tutarsa servetini iç odasında gizlide,
saldırırsa gülerek diğerlerine, akıl edemez
ruhunu namsız teslim edeceğini Hades'e.

ISTHMIA ZAFER ŞARKISI II

<İKİ TEKERLEKLİ SAVAŞ ARABASI MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AKRAGASLI KSENOKRATES İÇİN>

- Str. 1 Ey Tharasyboulos, kadim yiğitler,
binerlerdi altın kurdeleli
Mousa'ların arabasına,
eşlik ederdi şanlı *phorminks* onlara,
kolayca vurulur onların
delikanlılara has tatlı-sesli neşideleri,
şayet yakışıklıysa biri ve sahipse güzelim tahtı üzerindeki
5 Aphrodita'nın yaz sonu yadigârına.
- Ant. 1 Çünkü o zamanlar kazanç heveslisi değildi henüz Mousa,
ne de razıydı kiralanmaya,
tatlı mı tatlı yumuşacık-sesli şarkılar
bal-hançereli Terpsikhora'nın elinden
satılmazdı yüzleri gümüşe bulanıp dışarıya.
Şimdi teklif ediyor bize Argoslu darbimeselini
10 gelir zira hakikatin yanı başına:
- Ep. 1 "Para, para yapar yiğidi"
diyen adam kaybedince varlığını, kalmadı geride dostları.
Ancak yeter sana hikmet. Meçhul değildir
şimdi şarkısını söylediğim
Isthmia'daki dört atlı araba zaferi,
Poseidon bahşetti Ksenokrates'e
15 ve gönderdi Dor maydanozundan çelengini
taçlandırırsın diye saçlarını,
- Str. 2 methederek güzel-arabalı yiğidi,
Akragas ahalisinin ışığını.
Gücü-yaygın Apollon Krisa'da
gördü onu ve orada da verdi haşmeti ona,

- ve dahi parlak Atina'da mücehhez oldu
 Erekhtheusoğulları'nın
 20 şanlı lütfuyla, yoktu suçlanacak tarafı
 atlarını-süren yiğidin arabayı-koruyan ellerinin.
- Ant. 2 Tam zamanında saldı
 bütün dizginleri Nikomakhos;
 o ki tasdiklendi mevsimlerin tellallarınca,
 Kronosoğlu Zeus'un mütareke-getiren
 Alisilerce, hiç kuşkusuz gösterdiler misafirperver işlerini;
 25 ağırladılar onu tatlı tatlı söyleyen sesiyle,
 gark olunca altından Nika'nın kucağına
- Ep. 2 kendi diyarlarında,
 derler ya Zeus Olympios'un
 tapınağı diye; orada kavuştular ölümsüz onura
 Ainesidamos'un oğulları.
 30 Zira bihaber değildir sizin eviniz
 ne sevilen zafer alaylarından, ey Thrasyboulos,
 ne de bal gibi tatlı tatlı öven şarkılardan.
- Str. 3 Çünkü tepe yok,
 ne de dikleşir yol,
 getirirse bir kimse şanlı yiğitlerin evine
 Helikonluların itibarlarını.
 35 Atayım diskimi uzağa, fırlatayım ciridimi
 olabildiğince öteye ki
 tatlı mizacıyla geçsin Ksenokrates herkesi.
 O ki muhterem sayılırdı hemşehrileri arasında,
- Ant. 3 seyislik talim etti
 tanınırdı usulü bütün *Hellen*'ler arasında.
 Sıcak karşılanırdı bütün tanrıların bayramlarında,
 hiçbir esinti yelken sardırmadı ona

- 40 onun misafirperver sofrasında;
ancak yazın geçer karşıya Phasis'e kadar,
kış vakti yelken açar Neilos kıyısına doğru.

Ep. 3 Öyleyse şimdi, madem kıskanç
ümitler dolaşır durur ölümlülerin zihinlerinde,
sessiz kalmasın oğul babasının meziyetine,
45 susmasın bu neşideler de; ben
atıl dursunlar¹ diye biçim vermedim
onlara, bildir bu sözleri ey Nikasippos
gelirsen benim saygıdeğer ev sahibime.

1 Bir heykel gibi (krş. *Nem.* 5.1-2).

ISTHMLA ZAFER ŞARKISI III
 <DÖRT ATLI ARABA MÜSABAKASININ
 MUZAFFERİ
 THEBAILI MELİSSOS İÇİN> (MÖ 474/3?)

Muvaffaksa bir kimse

şanlı müsabakalarla yahut

kudretli servetiyle, bir de sakınırsa

rahatsız edici ifrattan zihnini,

elbette hak eder hemşehrilerinin övgüsüne kavuşmayı.

Ey Zeus, büyük meziyetler gelir ölümlülere

5 senden; daha uzun süre yaşar ihtiram edenin

refahı, ancak yine de serpilemez her zaman

sapkın zihinlerle ülfet edenler.

Şanlı işlerin mükâfatı olarak,

kaside yazılmalı soylu bir yigide,

geçerken zafer alayı kucaklanmalı latif şarkıların lütfuyla.

İşte, Melissos'un bahtı iki müsabakada birden

10 çevirdi kalbini tatlı bir şenliğe

Isthmos'un koyaklarında

kazandı çelenkleri, bağırı-geniş aslanın

derin vadisinde ilan etti Theba

galebe çaldığını atlı araba yarışında. Hiç lekelemedi

atalardan miras doğuştan gelen meziyetini.

15 Mutlaka bilirsin Kleonymos'un

kadim arabalarla kazandığı şanını

ve ana tarafından akrabaları Labdakosoğulları

17b onlar ki bir servet harcamışlardı

dört atlı araba yarışının mihnetlerine.

ömrün günleri akıp gider, savrulur bir o yana bir bu yana,

18b tanrının çocukları kalır sağ salım.

ISTHMIA ZAFER ŞARKISI IV'
<PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
THEBAILI MELISSOS İÇİN> (MÖ 473/4?)

- Str. 1 Tanrılar sayesinde verildi bana
her yöne sayısız yol,
ey Melissos, ifşa ettin Isthmia'da pek çok kaynağı,
düşmek için peşine meziyetlerinizin neşidesinin;
onda daima çiçeklenir Kleonymosoğulları
- 5 tanrının sayesinde, yürürler fani yaşamın
sonuna doğru. Başka zamanlarda başka rüzgârlar,
hücum eder bütün insanlara ve sürükler başka yana.
- Ant. 1 Ta başından beri, söylenirdi
Thebai'da onurlandırıldıkları,
misafirperverdirler çevrelerinde oturanlara ve aridirler
yüksek perdeden kibirden. Yaşarken yahut öldükten
- 10 sonra yiğitlerin kazandığı sınırsız şanın şahadeti
salınır bütün insanların üzerinde, nail olurlar
hepsine bütünüyle. Yiğitçe işleriyle erişirler
evlerinden ta en uzak noktalara,
Herakles'in sütunlarına kadar,
- Ep. 1 kimse heves etmesin zaten meziyetin daha ötesine.
At yetiştirirlerdi onlar,
15 hoşnut ederlerdi tunçtan Ares'i.
Oysa sadece bir günde
soyup soğana çevirdi savaşın çetin tipisi
- 17b dört yiğidin kutlu ocağını.
Şimdiyse, değişen ayların kış karanlığında
- 18b çiçeklendi yer ilahların iradesiyle,

- Str. 2 kızıl güllerle. Yeri sallayan
 oturur Onkhestos'ta¹
 20 ve Korinthos duvarlarından önce denizdeki köprüde
 bahşederek o şaşılasi neşideyi soylarına
 kalkar yatağından şanlı işlerinin
 kadim namı; çünkü dalmıştı
 uykuya; ancak şimdi uyanıktır
 parlar cildi şaşılasi surette
 Aosphoros gibidir bütün diğer yıldızlar arasında;
- Ant. 2 o nam ki ilan etti araba yarışı zaferini
 Atina'nın yüksek düzlüklerinde
 26 ve dahi Sikyon'da Adrastos'un oyunlarında,
 verdi şarkının yapraklarından
 o zamanlar yaşayan şarkıcılardan.
 Geri çekmediler kavisli arabalarını
 genel bayramlardan, tersine bütün *Hellen*'lerle
 rekabet ederek, sevinç duydular
 atlara harcamaktan servetlerini,
 30 oysa hiçbir teşebbüste bulunmayanlar
 aittirler bilinmez sessizliğe.
- Ep. 2 Ancak talih görünmezdir insanlar mücadele ederken,
 onlar ulaşmadan önce nihai doruğa;
 o verir kimini bazılarına kimini başkalarına;
 galebe çalar düşük nitelikli adamın hünéri
 35 ve alt eder üstün kişiyi; elbette bilirsin
 35b Aias'ın kana bulanmış kudretini, deşildi geceleyin
 kendi kılıcının üzerine düşerek, suçlu çıkardı
 36b Troia'ya giden *Hellen*'lerin bütün çocuklarını.

1 Poseidon'un Onkhestos'taki tapınağı kastediliyor, ayrıca bkz. Pind. *Isth.* 1.33.

- Str. 3 Fakat Homeros şüphesiz onurlandırdı
onu insanlar arasında, dosdoğru anlattı o
onun bütün meziyetini ve dillendirdi değneğine² göre,
tanrısal sözleri zevk alsın diye gelecek nesiller.
- 40 Zira bu söz ilerler ölümsüz bir sesle,
şayet söylerse biri bunu iyi bir şekilde,
geçer her türden meyveli yeryüzünün
ve denizin üzerinden
soylu işlerin bir daha söndürülemeyecek şuaşı.
- Ant. 3 Erer miyiz acaba *Mousa*’ların teveccühüne
tutuşturmak üzere neşidelerin meşalesini
ve dahi *Telesiadas*’ın sülbü *Melissos* için
- 45 *pankration*’un kıymetli bir çelengini, çünkü benzer
yüreği kükreyen vahşi aslanın cesaretine
mücadelenin mihnetinde, ancak marifette tilkidir,
kuşatır arkasını mani olmak için kartalın baskınına;
öyle ya her şeyi yapmalıdır biri
azaltmak için hasmının gücünü.
- Ep. 3 Zira o pay almadı *Oarion*’un doğasından,
50 bakılışı çok dikkat çekmese de,
girer sıraya ağır basan gücüyle birlikte.
Çok zaman önce bir kimse gelmişti
Kadmos’un *Thebai*’ından *Antaios*’un evine,
tahıl-getiren *Libya*’daki evine,
- 53b boyu posu çelimsiz, ancak ruhu amansız biri
engellemek üzere onun yabancıların kafataslarından
- 54b *Poseidon*’un tapınağının çatısını örmesini,
- Str. 4 *Alkmena*’nın oğlu, o ki gitti *Olympos*’a
keşfettikten sonra bütün diyarları
56 ve kurşuni deryanın sarp kayalıklı çukurunu,
sakinleştirdikten sonra deniz yolunu gemiciler için.

2 “Değnek” (*rhabdos*) epik şiirler terennüm eden *rhapsoidos*’ların alametifarikasıydı
(krş. Pind. *Nem.* 2.1-3).

Şimdiyse oturur Aigiokhos'un yanı başında,
 tutar elinde güzelim refahı, onurlandırılmıştır
 ölümsüzlerin bir dostu olarak, karısı etmiştir Hebâyı
 60 efendisidir altın bir evin, damadıdır Hera'nın.

- Ant. 4 Alektrai kapılarının üzerinde
 bir bayram hazırlar onun onuruna hemşehriler
 ve yeni inşa edilmiş sunakların çemberini, çoğaltırlar
 yakılan kurbanları ölmüş sekiz tunç-silahlı yiğit için,
 Kreonkızı Megara'nın doğurduğu evlatları için;
 65 onlar için ateş yükselir gurubun şuasından,
 aydınlatır bütün gece boyunca
 kışkırtır göğü hoş rayihalı dumanla.
- Ep. 4 İkinci günde gelir çatar kudretin mücadelesi
 yıllık oyunların sonuncusu.
 Orada başı beyaz mersin yapraklarıyla süslü bir adam³
 70 çıkarır gün ışığına çifte zaferi,
 bir üçüncüsünü de öncelikle delikanlılar arasında
 71b kulak vererek dümencinin ve öğüdü-bol yekeyi tutanın⁴
 nasihatine. Şimdi ben de şarkısını söylemeliyim
 Orseas'ın zafer alayında,
 72b sanki dökermişim gibi her ikisinin üzerine sevinçli lütfu.

³ Iolaia'da muzafferler mersinle taçlandırılırdı.

⁴ Bu metaforik ifadeler, Melissos'un güreş çalıştırıcılığı yapan Orseas'ı kastetmektedir.

ISTHMA ZAFER ŞARKISI V <PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ AIGINALI PHYLAKIDAS İÇİN>

- Str. 1 Aelios'un anası adı-bol Theia
 senin için en muazzamı sayar altını
 insanlar diğer bütün şeyler içinde;
 öyleyse gemiler de yarışırsa
 5 denizde ve koşulursa arabaya atlar
 senin onurun için, ey tanrıça, harikalar
 olagelir hızla dönen mücadelenin içinde;
- Ant. 1 atletlerin müsabakasında kazanır kişi
 özlediği şanı, sarar sımsıkı saçlarını çelenkler
 elleriyle ya da ayaklarının çabukluğuyla
 10 kazandığı zaferin ardından.
 Ancak belirlenir yiğitlerin cesareti tanrılar tarafından.
 Yalnızca iki şey vardır çiçek açan refahın içindeki
 en seçkin, en tatlı hayatı besleyip büyüten,
- Ep. 1 bahtı açıksa birinin, iştirse soylu namını.
 Çabalama artık Zeus olmaya, her şeyin var orada,
 15 çıkarsa nasibine bu güzel şeylerden.
 Ölümlülere yaraşır ölümlü şeyler.
 Fakat, ey Phylakidas, çiçeklenen çifte meziyet
 hem senin hem de Pytheas için geçti kayda
 Isthmos'ta ve Nemea'da *pankration* dalında,
 20 ama kalbim Aiakosoğulları olmadan
 varamaz zevkine neşidelerin
 geliyorum *Kharis*'lerle Lampon'un oğullarına,¹

1 Phylakidas ve Pytheas.

- Str. 2 bu iyi-düzenlenmiş kente.² Bir kimse çevirirse
istikametini tanrı-vergisi işlerin pak yoluna,
haset karıştırma mihnetlerin münasip karşılığı olan
25 şarkına. Zira kahramanlar arasında
soylu savaşçılar da
nam kazanır; kutlanır *phorminks*'lerle
bütün tonlardan ahenkli *aulos* sesleri arasında
- Ant. 2 hesaba gelmez zaman boyunca, şükrolsun Zeus'a ki
ihtiram edilen [kahramanlar] sağlar temayı mahir şaire
30 Aitolialıların ısıltılı kurbanlarında
kudretli Oineusoğulları³ alır onur payını
Thebai'da iken at-süren Ialaos;⁴
Argos'tayken Perseus, cengâver Kastor ve Polydeukes ise
Eurotas suları boylarında.
- Ep. 2 Ancak Oinona'dadır⁵ onların gani gönüllü mizaçları
35 Aiakos'un ve çocuklarının, onlar ki iki kez
tahrip ettiler Troialıların kentini, ilkinde
Herakles'in izinden giderken,
sonrasında ise Atreusoğulları'yla birlikte. Sür beni şimdi
ovadan yukarı, söyle, kim öldürdü Kyknos'u, Hektor'u
40 ve Etiyopyalıların korkusuz kumandanı
tunç-silahlı Memnon'u? Sonra kim yaraladı
soylu Telephos'u Kaikos'un yarlarında kargıyla?
- Str. 3 Aigina'yı, o göz alıcı adayı
vatanı olarak ilan eden ağız, bir kule inşa etti
45 çıkarmak için yüce meziyetleri eskisinin üzerine.
Benim belgin dilimin
çok okları vardır onları methetmek üzere;
şimdi de Aias'ın kenti Salamis'te
kanıtlandı denizcilerinin korunduğu

2 Aigina.

3 Meleagros ve Tydeus.

4 Iphikles'in oğlu ve Herakles'in yeğeni.

5 Aigina'nın eski adı.

- Ant. 3 Ares'in cephesinde, Zeus'un helak eden yağmurunda,
 50 cinayet dolu taneler gibi döküldüğünde
 sayısız yığının üzerine.
 Öyleyse sen de iyice ıslat övüncünü sükûnet içinde,
 Zeus dağıtır hem iyiyi hem kötüyü,
 efendisidir her şeyin Zeus. Fakat böyle onurlar
 hoş karşılar enfes balıyla kaplanmış
 neşe dolu zaferi şarkısını da. Ceht etsin bir kimse de
- Ep. 3 yarışsın müsabakalarda öğrenip Kleonikos'un
 56 soyundan; kör karanlıkta değildir onun adamlarının
 büyük zahmeti; ne de onca masraf
 kırar ümitlerinin şevklerini.
 Överim ben eli kolu dize getiren Pytheas'ı da,
 60 o ki doğrultur Phylakidas'ın vuruşlarını,
 hem marifetli elleriyle hem de hamle yapan zihniyle.
 Al bakalım bir çelenk, getir iyi-yünden bir kurdele
 ve gönder kanatlı yeni neşideyi.

ISTHMLA ZAFER ŞARKISI VI
 <DELİKANLILAR ARASINDA *PANKRATION*
 MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 AİGINALI PHYLAKIDAS İÇİN>
 (MÖ 484 YA DA 480?)

- Str. 1 Madem serpildi yiğitlerin içki meclisi
 karıştıralım o halde
 Mousa’ların şarkılarının ikinci kâsesini de
 Lampon’un iyi atlet olan oğlu uğruna;
 Nemea’da ilk defa, ey Zeus,
 senin sayende aldılar çelenklerin en mümtazını,
 5 şimdi de tekrardan, *Isthmos*’un sahibinin
 ve elli *Nereuskızı*’nın onuruna, muzaffer oldu
 oğulların en genci *Phylakidas*. Hazırlasak mı acaba
 üçüncü bir sunu kurtarıcı (Zeus) *Olympios* için
 dökülsün *Aigina*’nın üzerine
 bal-sesli şarkıların suları.
- Ant. 1 Çünkü sevinirse bir kimse masraf etmeden ve
 11 payını almadan mihnetten,
 başarır meziyetin tanrı vergisi işlerini,
 üstelik talih dike fidanını zevk veren şöhretin
 zaten refahın zirvelerine atmıştır demirini
 tanrının onurlandırdığı biri olarak.
 Niyaz eder *Kleonikos*’un oğlu¹
 15 karşılaşmak üzere *Hades*’in armağanıyla
 ve ağırlamak için kır saçları; bense anarım adıyla
 tahtı-yüksekte *Klotho*’yu
 ve kız kardeşleri *Moirai*’ları²
 izini sürmek için dostum olan yiğitten gelen
 namlı buyrukların.

1 Lampon.

2 *Atropos* ve *Lakheisis*.

- Ep. 1 Sizin için, ey Aiakosoğulları, altın arabanızla birlikte,
 20 derim ki bu apaçık tanrısal fermanıdır bana,
 övgü yağdırmak sana, adaya ayak basar basmaz.
 İyi işlerin sayıya gelmez yolları
 ikiye bölünür bitimsizce yüz ayak genişliğinde
 senin soylu işlerin için,
 Hyperborea boyunca Neilos'un membainin ötesine kadar;³
 yoktur hiçbir barbar kent
 ne de yabancı dilli kent
 25 duymamış olsun tanrıların mutlu damadı
 kahraman Peleus'un namını,
- Str. 2 ne de Telamonoğlu Aias'inkini
 ve dahi babasınınkini; o ki Alkmena'nın oğluyla
 müttefik olmaya hevesliydi tunç-seven savaşta
 Tirynslü⁴ adamlarıyla gitti Troia'ya gemilerle,
 kahramanların çabasıyla,
 30 Laomedon'un hatası⁵ yüzünden.
 O aldı Pergamos'u, katletti Meropsları⁶
 o yiğitle⁷ birlikte ve dağ gibi sığırtmacı
 Alkyoneus'u bulunca Phlegra'da
 çekmediler ellerini geri
 derin-sesli kırışinden.
- Ant. 2 Herakles'ti o. Ancak gelince çağırmaya Aiakosoğlu'nu
 36 sefere <...> yakaladı onları ziyafet sofrasında.
 Mızrağı-kuvvetli Amphitryonoğlu
 aslan postu içinde dururken ayakta

3 Nil'in membai güneyde gidilebilecek en uç noktaya, Hyperborea ise kuzey rüzgârlarının ötesi olarak en uç kuzey noktasına işaret etmektedir. Benzer bir çift kutupluluk için bkz. Pind. *Isth* 2 41-42.

4 Herakles pek çok ışıını Tiryns Eurystheus için icra etmiştir

5 Herakles Poseidon tarafından bir deniz canavarına kurban edilmek üzereyken Laomedon'un kızı Hesione'yi kurtardığında, Laomedon ona ödül olarak vaat ettiği atları vermedi

6 Kos'un sakinleri (*krş.* Hom. *Il.* 14.255).

7 Aşağıda Aiakosoğlu olarak da anılan kahraman, yani Telamon.

teklif etti ona emsalsiz Telamon
 bir nektar sunusu başlatmasını ve uzattı
 40 altınla ürperen davetkâr-ı şarap bir kâsesi.⁸
 O da kaldırdı yenilmez ellerini göğ
 şunları söyledi yüksek sesle:
 “Şimdiye kadar, ey Zeus baba,
 istekli bir yürekle dinlediysen benim niyazımı

Ep. 2 şimdi de şu anki tanrısal dualarımla
 45 yakarıyorum sana bağışla bu adama
 Eriboia’dan cesur bir oğul,
 olsun bana yazgılı bir konuk-dost;
 dirençli bir bedeni olsun
 beni şimdi sarıp sarmalayan
 hayvan postu içindeki gibi,
 hani bütün işlerimden önce öldürmüştüm onu Nemea’da
 ve bir de olsun buna uyacak bir yüreği.” Bunları
 söyledikten sonra, tanrı gönderdi
 50 kuşların kralı devasa kartalı;
 tatlı keremin heyecanı doldu içine,
 Str. 3 bir bilici gibi konuşup şöyle dedi:
 “Arzuladığın oğlu alacaksın, ey Telamon,
 koy adını onun görünen kuşun adından hareketle:
 Gücü-yaygın Aias,⁹

8 Söz konusu dizedeki hemen hemen çevrilmesi imkânsız dize Pindaros’un imgeleminin akıl almaz zenginliğini belgeler. Sözcüğü sözcüğüne bir çeviriyle “şarabı ağır-layan” ya da “şarabı davet eden” (*oinodokon*) kâsenin ürperişi başvurulmuş metaforun can alıcı ögesidir. İfadede (*phialan khrysôi peprikyian*) geçen *phrissein* fiili harfiyen “ürpermek” ya da “tuyları diken diken olmak” anlamındadır. Carne-Ross’un (1985, 24) yerinde bir şekilde belirttiği üzere, altın kâsenin şarap içine dökülürkenki hali onun parıldayışından ya da bölgesel ışığı (mum ya da kandil) yansıtarak yaydığı ışıklardan çok daha fazlasıdır. Antikçağ’dan beri süregelen Pindaros yorumculuğu ve çevirmenliği geleneği bu denli derin metaforik anlatımı bütün kuvvetiyle aktarmaya yetmemektedir

9 Burada Telamon’un gelecekte doğacak oğlu Aias’ın adı ile “kartal” anlamındaki *ai-etos* sözcüğü arasında bir bağlantı kurulmaktadır. Aias’ın adını kartaldan aldığıının aktarılması, “baba adının merkeziliği”nin oldukça belirgin bir örneğidir. Çünkü

Enyalios'un mihnetlerinde ahaliye dehşet salan biri."

55 Bunları söyledikten sonra oturdu hemen.

Ancak çok uzun sürer onların meziyetlerini sayıp dökmek, çünkü, ey *Mousa*, ben *Phylakidas*'ın, *Pytheas*'ın ve dahi *Euthymenes*'in zafer alaylarına nezaret etmek için geldim buraya. Argosluların tarzında çok kısa sözlerle söyleyeceğim:

Ant. 3 Kazandılar üç *pankration* zaferi

61 biri *Isthmos*'tan, diğerleri güzel yapraklı *Nemea*'dan bu üç pırılıtlı delikanlı ve amcaları. Nasıl bir payını çıkardılar gün ışığına neşidelerin!

Tazelendirdiler *Psalykhos* oğullarını

Kharis'lerin güzelim jalesiyle,

65 göklere çıkardılar *Themistios*'un evini, oturdular tanrıların sevdiği kentte. *Lampon* "ilgilenirdi kendi işleriyle" itibar ederek

Hesiodos'un sözüne,¹⁰

oğullarına da tembih ederdi bunu,

Ep. 3 getirerek kentine kamusal bir süs

70 ve sevilir konuk-dostlara hüsnü muamelesiyle ölçüyü izler hüküm verirken,

ölçülüdür onun arkasında dururken de

konuşmaz onun dili başka gönlü başka, şimdi

söylersin bu adamın atletler arasında

bütün diğer taşlar arasındaki

tuncu dize getiren bir *Naksos* mihenken taşı¹¹ olduğunu.

bir kimseye adıyla özellikle de baba/ata adıyla seslenmek (krş. Hom. *Il.* 10.67-69) aynı zamanda onun toplumsal konumunu tanımak ve saygı göstermek anlamına gelir Zeus Herakles'in dualarına karşılık *Aias*'ın soykütüğüne dair "hakikat"i (*alêtheia*) doğrudan açıklamak yerine "hükümdarlık alameti" kartalın adını kullanıp bir örtmeceyle cevap verir. Böylelikle *Aias*'ın adı, hakiki babasına ve tanrısal soykütüğüne dair hakikati "konuşur" hale gelir (Gören, 2013a, 110 vd, 341).

¹⁰ Hes. *Op.* 412: "Talim işi yoluna koyar" (*meletê de toi ergon ophellêi*).

¹¹ *Naksos* mihenken taşlarının mükemmel kalitesi için bkz. Plin. *NH* 36 54, 164 ve 37.109.

Sunayım da içsinler Dirka'nın kutsal sularından,
o sular ki altın-urbalı Mnamosyna'nın
75 ince-belli kızları yükseltir onları
Kadmos'un iyi-duvarlı kapıları boyunca.

ISTHMIA ZAFER ŞARKISI VII
 <PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
 THEBAILI STREPSIADAS İÇİN> (MÖ 454?)

- Str. 1 Ey kutlu Theba, yörende
 evvelki hangi görkemin, şenlendirir
 yüreğini özellikle? Dökümlü-saçlı Dionysos'u
 zangırdayan-tunçlu Damater'in yoldaşı olarak
 5 göklere çıkardığın zamanki mi? Yoksa,
 altın kar gibi yağdığında
 gece yarısında, tanrıların en seçkinini
 karşıladığında mıydı,
- Ant. 1 kapı eşiğinde ayakta bekleyen Amphytrion
 Herakles'e yaşam veren tohumlara gebe
 karısının peşinde giderken?
 Yahut Teiresias derinlikli öğütlerini verdiğinde mi?
 Yoksa atın ehli Iolaos,
 10 ya da yılmaz-kargılı savaşçı Spartoi yüzünden mi?
 Yoksa Adrastos'un
 sayısız yoldaşlarından yoksun
 muazzam savaş naralarından
- Ep. 1 at diyarı Argos'a geri gönderdiğinde mi?
 Ve yahut da kurduğunda mıydı
 sapasağlam Dor kolonisini
 Lakedaimonluların hemen dibinde ve senin zürriyetin,
 Aigeusoğulları,
 15 Pythia kehanetlerine göre aldıklarında mı Amyklai'ı?
 Ancak eski lütuf uyur,
 unutkandır faniler

- Str. 2 çıkmadıkça seçkinliği doruklara şiirsel maharetin
vurmadıkça boyunduruğu şanlı mısraların akışına;
20 Öyleyse kutla tatlı-şarkılı neşidelerle
Strepsiadas'ı da. Zira çekip getirdi zaferi
Isthmos'un *pankration*'undan, korku salar gücü kuvveti,
yakışıklıdır bakılışı, meziyeti de
aşağı kalmaz endamından.
- Ant. 2 Parlar pırıl pırıl menekşe-saçlı Mousa'lar sayesinde,
vermiştir çiçeklenmiş çelenginin bir payını
aynı-adlı dayısına,
25 o ki tunç-kalkanlı Ares'in elinden geldi eceli;
ama onur mükâfatlandırır iyi yiğitleri.
Çünkü apaçık bilsin ki, bu savaş bulutları içinde,
her kim savuşturursa
sevgili vatanını savunmak üzere
bu kanlı dolu fırtınasını
- Ep. 2 geri döndürerek karşı ordunun taarruzunu,
işte o serpiltir hemşehrilerinin soyunun muazzam şanını,
30 yaşarken de, öldükten sonra da.
Ve sen, ey Diodotos'un oğlu, imrenirsin
cengâver Meleagros'a, imrenirsin Hektor'a
ve de Amphiareos'a
verirsin soluğunda çiçeklenmiş gençliğini
- Str. 3 cephenin ön saflarındaki kalabalığın arasında, oradadır
36 en soylular savaşın mücadelesi içinde ümidin doruklarında.
Dile gelmez onların çektiği ıstırap, ancak şimdi
Gaiaokhos bahşetti bana güzelim bir hava
fırtınanın akabinde. Sarıp çelengi saçlarımın arasına
söylemeliyim şarkımı; girmesin araya
ölümsüzlerin kıskançlığı.

- Ant. 3 Günbegün takip edeceğim,
 41 yaklaşacağın sükûn içinde yaşlılığıma
 ve süreceğim nasibim olan
 ömrü. Herkes tadacak ölümü elbet,
 ancak birbirine benzemez bahtlar; bir kimse
 dikerse gözünü uzaklara, ömrü yetmez
 erişmek için tanrıların
 tunç-zeminli meskenine; nasıl da attı üzerinden
- Ep. 3 sahibini Pagasos, girmek isteyince Bellerophontas
 46 semavi ikametgâha ve Zeus'un
 maiyetine. Hak edilenin ötesindeki tatlılığı bekler
 böyle en acı sonlar.
 O halde bir de Pytho'daki müsabakalarda bahşet bize,
 50 çiçeğe boğulmuş bir çelenk
 çiçeklenmiş altın saçlarıyla ey Loksias.

ISTHMLIA ZAFER ŞARKISI VIII
<PANKRATION MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI KLEANDROS İÇİN> (MÖ 478?)

- Str. 1 Ey gençler, gidin biriniz, akranınız Kleandros uğruna
 mihnetlerinin şanlı bir mükâfatı olarak,
 varın babası Telesarkhos'un parıtlı kapılarına
 kaldırın ayağa zafer alayını,
 bir ödülü olarak Isthmia zaferinin,
 kazandı ya Nemea'da
- 5 galebe çaldı müsabakalarda;
 Ben de yaparım bunu, matemli
- 5a olsam da yüreğimde, rica edildi benden altın *Mousa*'yı
 çağırmam. Şimdi sağalarak büyük acılardan,
- 6a düşmeyelim çelenk yoksunluğuna,
 ne de dert edesin
- ıstıraplarını. Bırakalım artık bir kenara
 baş edilmez belaları, mihnetin ardından da
 mal edelim kamuya tatlı bir şarkı, başka bir yöne
- 10 döndürülene kadar bir tanrı tarafından,
 Tantalos'un kafamızın üstündeki kayası,
- Str. 2 Hellas'ın en çekilmez mihneti.
 Fakat benim için vadesi gelen korku
 son verdi kesif endişeme; daha iyidir daima
 ayağının dibindeyken
 bakmak her bir şeye; düzenbaz ömür
 asılı durur yiğitlerin başının üstünde,
- 15 yuvarlanır durur hayatın patikalarında;
 şıfası vardır bunun
 faniler için yeter ki özgürlük olsun.
- 15a El üstünde tutması gerekir bir yiğidin soylu ümitleri.
 Yedi-kapılı Thebai'da büyümüş birinin

- 16a sunması gerekir *Kharis*'lerin
 en seçkin takdimesini *Aigina*'ya,
 zira bu ikizler geldiler dünyaya
 babalarının, yani *Asoposkızları*'nın
 en genç evlatları olarak,
 hoşnut ettiler kral *Zeus*'u
 o ki kuruverdi
- 20 *Dirka*'nın güzelim sularının boylarına
 yerleşsin diye araba-seven kentin önderi olarak;
- Str. 3 ancak getirdi seni *Oinopia* Adası'na
 girdi koynuna, orada peydahlandı
 tanrısal *Aiakos*, en sevileniydi faniler arasında
 derinden-gümbürdeyen babası için; o ki
 halletti ilahlar arasındaki ihtilafı.
 Onun tanrıya-benzer oğulları
 25 ve onların cenk-sever oğulları¹
 yiğitlikte yoktu üstlerine
- 25a adanmışlardı kendilerini inleyen tunçtan kalabalıklara,
 anlayışlı ve basiretliydi yüreklerinde.
- 26a Anılmışlardı kutluların toplantılarında,
Zeus kavgaya tutuştuğunda *Poseidon*'la
Thetis'le evlenmek üzere,
 her ikisi de istiyordu onu kendisinin güzelim karısı olarak,
 aşk ele geçirmişti onları.
- 30 Ancak tanrıların ölümsüz zihinleri
 erdiremedi tamamına onların izdivacını,
- Str. 4 işitince tanrısal buyruğu.
 Zira hikmetli *Thetis* onların ortasında söyledi
 deniz tanrıçasının yazgılı olduğunu
 babasından daha kudretli
 bir oğul doğurmaya, o çocuk ki başka bir silah
 kullanacak ustalıkla yıldırımından da,

¹ *Aiakos*'un oğulları *Peleus* ve *Telemon*, torunları ise *Akhilleus* ve *Aias*'tı.

- 35 karşı konulmaz üç-dişli mızraktan da
daha güçlü, şayet birleşirse Zeus'la
35a ya da onun kardeşleriyle: "Durdurun bunu haydi,
nasibi bir ölümlünün döşegi olsun,
36a görsün oğlunu savaşta ölerken,
bir oğul ki Ares'e benzer elleri,
tezdır ayakları şimşek gibi.
Bence, bahşedilsin bu evlilik tanrının nasip ettiği
bir atıye olarak Aiakosoğlu Peleus'a,
40 söylenir en mütedeyyin kişi olduğu
laolkos Ovası'nın yetiştirdiği;
- Str. 5 ulaşsın derhal haberi
Kheiron'un çürüme bilmez mağarasına;
veremesin Nereus'un kızı bir kez daha
ellerimize çekişmenin yapraklarını;
ancak dolunaylı akşamlarda
45 gevşetsin bekaretinin latif dizginlerini
kahramana tabi olarak." Böyle dedi tanrıça
45a Kronosoğulları'na hitap ederek;
onlar da başlarıyla onayladılar
ölümsüz kaşlarıyla; zeval bulmadı
46a sözlerinin meyvesi. Çünkü beyan ettiler efendinin² de
katıldığını diğerlerine Thetis'in düğününü onurlandırmakta
ve mahir şairlerin ağızları ifşa etti
bihaber oldukları Akhilleus'un gençlik meziyetlerini,
o ki boyamıştı kana Mysia'nın
50 asma-kaplı ovasını, saçmıştı etrafa
Telephos'un kan damlalarını,
- Str. 6 attı köprüsünü Atreusoğulları'nın
sılaya dönüşünün, salıverdi Helena'yı,
kargısıyla biçip kas kirişlerini Troia'nın, bir keresinde
mani olmaya çalıştılar

- yiğitleri-katleden muharebenin
 ovada sıralan işine, kudretli ve gözü pek
 55 Memnon, Hektor ve diğer
 muazzam yiğitler; gösterdi onlara Akhilleus
 55a Aiakosoğulları'nın muhafızı,
 Phersephona'nın evinin yolunu,
 çıkardı gün ışığına Aigina'yı kendi kökünü.
 56a Öldüğünde bile terk etmedi onu şarkılar,
 tersine dimdik ayakta'dı Helikonlu bakireler
 cenaze ateşinin ve kabrinin başında
 döktüler sunu olarak çok-sesli ağıtlarını,
 hakikaten, ölümsüzlere bile doğru görünür
 60 ölecek olsa dahi vermek tanrısai neşideleri
 soylu bir yiğide.
- Str. 7 Şimdi de taşıyor rivayetini,
 hızla geçip gidiyor *Mousa*'ların arabası
 kutlamak üzere yumruk dövüşçüsü Nikokles'in anısını.
 İzzetlendirin şimdi onu,
 o ki Isthmos Vadisi'nde kazandı Dor maydanozunu;
 zira yendi kendi zamanında
 65 çevresinde oturan yiğitleri,
 geri püskürterek karşı konulmaz elleriyle.
 65a Kara çıkarmaz yüzünü amcasının güzide
 sülbü,³ haydi dokusun akranlarından biri
 66a Kleandros için narin mersin dallarından
 bir çelenk, zira baş üstünde tutmuşlardı
 Alkathoos'un⁴ oyunları ve Epidauros'taki
 delikanlı müsabakaları bahtıyla daha önceden;
 iyi bir adam övebilir onu,
 70 zira o tıkmaz gençliğini bir deliğe⁵
 soylu işlerden bihaber.

3 Kleandros.

4 Pelops'un oğlu Alkathoos'un onuruna Megara'da oyunlar düzenlenirdi. Mersin dalından yapılma bir çelenk bu oyunların, bir de Epidauros'taki Asklepieia Oyunları'nın muzaffer atletlere sunduğu ödülü.

5 Elyazmasında yer alan *kheiai* yerine Theiler ve Slater'in *kolpoi* ya da Young'ın *kolpou* okuması kabul edildiğinde, bu sözcük "delik" yerine "cep" ile karşılanabilir.

ISTHMIA ZAFER ŞARKISI IX MEÇHUL BİR AİGINALI MUZAFFER İÇİN

- Meşhurdur Aiakos'un öyküsü, meşhurdur
gemileriyle-namlı Aigina: Tanrıların yazdığı
yazgıyla Hyllos'un ve Aigimios'un
Dor ordusu geldi ve
kurdu orayı. Yaşarlar kurallara tabi,
5 ne tanrısal yasayı çiğnerler
ne de konukların hakkını; meziyetleriyle
yunuslardır onlar enginde, hizmetkârlarıdır
müسابakaların ve oyunların, ve de Mousa'ların.

PINDAROS'UN *EPINIKION*'LARI İÇİN AÇIMLAYICI ÇALIŞMALARDAN SEÇMELER¹

Zafer Şarkısı	Açımlayıcı Çalışmalar
Olympia 1	Gerber, 1970; Köhnken, 1974, 199-206; Lefkowitz, 1976; Degani-Burzacchini, 1977; Cairns, 1977, 129-132; Gantz, 1978a, 24-39; Gerber, 1982; Kirkwood, 1982; Sicking, 1983, 60-70; Rubin, 1984, 377-397; Hamilton, 1985; Nagy, 1986, 71-88; Griffith, 1986, 5-13; Verdenius, 1988; Griffith, 1989, 171-173; Fisker, 1990; Krummen, 1990 = Krummen, 2014; Dickey-Hamilton, 1991; Instone, 1996; Steiner, 2002, 297-314; Athanassaki, 2004, 317-341.
Olympia 2	Nisetich, 1988, 1-19; Dickey-Hamilton, 1991; Kirkwood, 1982; Leeuwen, 1964; Willcock, 1995; Micheelsen, 2010, 19-38.
Olympia 3	Köhnken, 1983, 49-83; Robbins, 1984, 219-228; Hamilton, 1985; Verdenius, 1987; Krummen, 1990 = Krummen, 2014; Dickey-Hamilton, 1991; Berge, 2007, 29-41; Pavlou, 2010a, 313-326.
Olympia 4	Gerber, 1987; Mader, 1990.
Olympia 5	Hamilton, 1972, 324-329; Mader, 1990.
Olympia 6	Stern, 1970, 332-340; Nash, 1975, 110-116; Carne-Ross, 1976, 5-44; Ruck, 1976, 235-252; Kirkwood, 1982; Dickey-Hamilton, 1991; Too, 1991, 257-264; Garner, 1992, 45-67; Salvador, 1997, 37-59; Foster, 2013, 283-321; Adorjáni, 2014.
Olympia 7	Young, 1968; Pouilloux, 1970, 206-214; Braswell, 1977, 233-242; Bresson, 1979; Rubin, 1980, 248-252; Kirkwood, 1982; Brown, 1984, 37-50; Verdenius, 1987; McDiarmid, 1987, 368-377; Dickey-Hamilton, 1991; Willcock, 1995; Retter, 2002; Cairns, 2005, 63-91.
Olympia 8	Athanassaki, 2010, 257-293.

1 Burada 1966'dan sonraki çalışmalar yayımlanma tarihi esas alınarak listelenmiştir. 1513-1966 yılları arasındaki çalışmalar için bkz. Gerber, 1969.

- Olympia 9 Molyneux, 1972, 301-327; Miller, 1993, 109-147; Gerber, 2002; Pavlou, 2008, 533-567.
- Olympia 10 Nansen, 1975, 219-240; Kromer, 1976, 420-436; Verdenius, 1988; Burgess, 1990, 273-281; Eckermann, 2008, 37-48.
- Olympia 11 Kirkwood, 1982; Hamilton, 1985; Bundy, 1986re; Dickey-Hamilton, 1991; Willcock, 1995; Race, 2004, 69-96.
- Olympia 12 Gerber, 1970; Nisetich, 1977, 235-264; Kirkwood, 1982; Hamilton, 1985; Verdenius, 1987; Dickey-Hamilton, 1991; Silk, 2007, 177-197.
- Olympia 13 Hubbard, 1986a, 27-48.
- Olympia 14 Miller, 1977, 225-234, Kirkwood, 1982; Dönt, 1983, 126-135; Hamilton, 1985; Verdenius, 1987; Dickey-Hamilton, 1991; Smith, 1999, 257-262; Athanassaki, 2003, 3-15.
- Pythia 1 Young, 1968; Ellsworth, 1973, 293-296; Gantz, 1974, 143-151; Skulsky, 1975, 8-31; Lefkowitz, 1976; Kirkwood, 1982; Hamilton, 1985; Kollmann, 1989; Dickey-Hamilton, 1991, Pfeijffer, 2005, 13-42; Athanassaki, 2009, 241-273.
- Pythia 2 Thummer, 1972, 293-307; Lefkowitz, 1976; Gantz, 1978b, 14-26; Woodbury, 1978, 285-299; Crotty, 1980, 1-14; Carey, 1981; Kirkwood, 1982; Bell, 1984, 1-31; Most, 1985; Grimm, 1986, 551-560; Hubbard, 1986b, 53-72; Hubbard, 1990, 73-83; Dickey-Hamilton, 1991; Catenacci, 1991, 85-95; Currie, 2005, 258-295; Brown, 2006, 36-46.
- Pythia 3 Duchemin, 1967; Young, 1968; Lefkowitz, 1976; Hamilton, 1985; Pelliccia, 1987, 39-63; Dickey-Hamilton, 1991; Sider, 1991, 110-111; Currie, 2005, 344-405; Tsitsibakou-Vasalos, 2010, 30-75.
- Pythia 4 Duchemin, 1967; Robbins, 1975, 205-213; Darcus, 1977, 93-101; Giannini, 1976, 77-81; Giannini, 1979, 35-63; Vetta, 1979, 87-90; Giannini, 1980, 133-144; Kirkwood, 1982; Braswell, 1988; Longley-Cook, 1989; Faraone, 1993, 1-19; Johnston, 1995, 177-206; O'Higgins, 1997, 103-126; Felson, 1999, 1-31; Nicholson, 2000, 191-202; Manuello, 2011, 74-152; Gören, 2013b, 155-170.

- Pythia 5 Duchemin, 1967; Longley-Cook, 1989; Krummen, 1990 = Krummen, 2014; Currie, 2005, 226-257.
- Pythia 6 Schein, 1987, 235-247; Shapiro, 1988, 1-5; Kurke, 1990, 85-107; Dickey-Hamilton, 1991; Eckermann, 2011, 1-8.
- Pythia 7 Athanassaki, 2011, 235-268.
- Pythia 8 Lefkowitz, 1975, 173-185; Segal, 1976, 71-76; Kirkwood, 1982; Miller, 1989, 461-484; Dickey-Hamilton, 1991; Pfeijffer, 1999; Nagy, 2000, 97-118; Martin, 2004, 343-363.
- Pythia 9 Woodbury, 1972, 561-573; Robbins, 1978, 91-104; Duchemin, 1967; Carey, 1981; Woodbury, 1982, 245-258; Dickey-Hamilton, 1991; Jacob, 1994, 425-431; Instone, 1996; Felson, 2004, 385-389; Grethlein, 2011, 383-409.
- Pythia 10 Kirkwood, 1982; Alden, 1982, 129-134; Hamilton, 1985; Dickey – Hamilton, 1991; Miller, 1991, 161-172; Berge, 2007, 29-41.
- Pythia 11 Egan, 1983, 189-200; Instone, 1986, 86-94; Dickey-Hamilton, 1991; Clay, 1992, 519-525; Finglass, 2007.
- Pythia 12 Köhnken, 1976, 257-265; Hamilton, 1985; Dickey – Hamilton, 1991; Gentili-Luisi, 1995, 7-33; Segal, 1995, 7-17; Riaño Rutilanchas, 2001, 63-91.
- Nemea 1 Rosenmeyer, 1969, 233-246; Privitera, 1972, 28-51; Rose, 1974, 145-175; Segal, 1974b, 29-39; Carey, 1981; Kirkwood, 1982; Waring, 1982, 270-277; Petrucione, 1986, 34-45; Gini, 1989, 23-25; Braswell, 1992; Jones, 2000; Tatsi, 2008, 120-129.
- Nemea 2 Hamilton, 1985; Dickey-Hamilton, 1991; Instone, 1996; Jones, 2000.
- Nemea 3 Hubbard, 1987, 1-9; Instone, 1996; Pfeijffer, 1999; Anzai, 1999, 19-42; Jones, 2000; Eckermann, 2014, 289-292.
- Nemea 4 Willcock, 1983, 1-10; Miller, 1983, 202-220; Machemer, 1993, 113-141; Willcock, 1995; Kyriakou, 1996, 17-35; Carnes, 1996, 15-55; Jones, 2000; Nicholson, 2001, 31-59; Henry, 2005.
- Nemea 5 Segal, 1974a, 397-411; Carnes, 1996, 15-55; Pfeijffer, 1999; Jones, 2000; Pavlou, 2010b, 1-17.

- Nemea 6 Jones, 1992; Gerber, 1999; Fenno, 2003, 338-346; Henry, 2005.
- Nemea 7 Segal, 1967; Carey, 1981; Kirkwood, 1982; Rusten, 1983, 289-297; Most, 1985; Hubbard, 1986b, 53-72; Dickey-Hamilton, 1991; Janko, 1991, 301-302; Jones, 2000.
- Nemea 8 Miller, 1982, 111-120; Dickey-Hamilton, 1991; Jones, 2000; Henry, 2005.
- Nemea 9 Gini, 1989, 23-25; Hubbard, 1992, 77-111; Braswell, 1998; Jones, 2000; Copani, 2005, 651-676.
- Nemea 10 Jones, 2000, Henry, 2005; Wesselmann, 2008, 305-312.
- Nemea 11 Lefkowitz, 1979; Verdenius, 1988; Jones, 2000; Henry, 2005; Fearn, 2009, 23-38; Gören, 2014, 95-112.
- Isthmia 1 Thummer, 1969; Kirkwood, 1982; Bundy, 1986re; Kurke, 1988, 97-113; Instone, 1996.
- Isthmia 2 Woodbury, 1968, 527-542; Thummer, 1969; Verdenius, 1988; Cairns, 2011, 21-36.
- Isthmia 3 Thummer, 1969; Willcock, 1995.
- Isthmia 4 Thummer, 1969; Krummen, 1990 = Krummen, 2014; Willcock, 1995; Boeke, 2004, 43-55.
- Isthmia 5 Thummer, 1969; Willcock, 1978, 37-45.
- Isthmia 6 Thummer, 1969; Kirkwood, 1982; Indergaard, 2011, 294-322.
- Isthmia 7 Thummer, 1969; Young, 1971; Willcock, 1995; Currie, 2005, 205-225; Agócs, 2009, 33-92.
- Isthmia 8 Thummer, 1969; Young, 1973, 319-326; Köhnken, 1975, 25-36; Carey, 1981; Papillon, 1989, 1-9; Day, 1991, 47-61.

PINDAROS'UN ÖVDÜĞÜ ZAFERLER VE MUZAFFERLER

Zafer Tarihi	Zafer Şarkısı	Muzafferin Kenti	Muzafferin Adı	Müsabaka Dalı
MÖ 444?	Nemea 10	Argos	Theaios	Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 446	Pythia 8	Aigina	Arístomenes	Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 446?	Nemea 11	Tenedos	Anstogoras	<i>Prytanis</i> Olarak Göreve Başlama
MÖ 452	Olympia 4	Kamarina	Psaumis	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 454?	Isthmia 7	Thebai	Strepsiadas	<i>Pankration</i>
MÖ 458?	Isthmia 1	Thebai	Herodotos	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 459?	Nemea 8	Aigina	Deinias	Orta Mesafe Koşusu (<i>Diaulos</i>)
MÖ 460	Olympia 8	Aigina	Alkimedon	Delikanlılarda Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 460/456/448?	Olympia 5	Kamarina	Psaumis	Katır Arabası (<i>Apenē</i>)
MÖ 462	Pythia 4	Kyrene	Arkesilas	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 462	Pythia 5	Kyrena	Arkesilas	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 464	Olympia 13	Korinthos	Ksenophon	Kısa Mesafe Koşusu ve Beşli Müsabaka (<i>Stadion</i> ve <i>Pentathlon</i>)
MÖ 464	Olympia 7	Rhodos	Diagoras	Yumruk Dövüşü (<i>Pykteusis</i>)
MÖ 465?	Nemea 6	Aigina	Alkimidas	Delikanlılarda Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 466	Olympia 12	Himera	Ergoteles	Uzun Mesafe Koşusu (<i>Dolikhodromos</i>)
MÖ 466/468	Olympia 9	Opous	Epharmostos	Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 467	Nemea 7	Aigina	Sogenes	Delikanlılarda <i>Pentathlon</i>
MÖ 470	Pythia 1	Aitna	Hieron	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 470?	Isthmia 2	Akragas	Ksenokrates	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 470/468?	Pythia 2	Syrakosai	Hieron	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 472/468	Olympia 6	Syrakosai	Hagesias	Katır Arabası (<i>Apene</i>)
MÖ 473?	Nemea 4	Aigina	Tımasarkhos	Delikanlılarda Güreş (<i>Pale</i>)
MÖ 474	Pythia 9	Kyrena	Telesikrates	Tam Teçhizatlı Piyade Koşusu (<i>Hoplitodromos</i>)
MÖ 474?	Nemea 9	Aitna	Khromios	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 474?	Pythia 3	Syrakosai	Hieron	Tek At (<i>Kelēs</i>)

MÖ 474/454	Pythia 11	Thebai	Thrasydaos	Delikanlılarda Kısa Mesafe Koşusu (<i>Stadion</i>)
MÖ 474/473?	Isthmia 4	Thebai	Melissos	<i>Pankration</i>
MÖ 474/473?	Isthmia 3	Thebai	Melissos	<i>Hippi</i>
MÖ 475?	Nemea 3	Aigina	Aristokleidas	<i>Pankration</i>
MÖ 476	Olympia 2	Akragas	Theron	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 476	Olympia 3	Akragas	Theron	İki Tekerlekli Savaş Arabası (<i>Harma</i>)
MÖ 476	Olympia 1	Syrakosai	Hieron	Tek At (<i>Keles</i>)
MÖ 476	Olympia 10	Lokroi Epizephyrioi	Hagesidamos	Delikanlılarda Yumruk Dövüşü (<i>Pykteusis</i>)
MÖ 476	Olympia 11	Lokroi Epizephyrioi	Hagesidamos	Delikanlılarda Yumruk Dövüşü (<i>Pykteusis</i>)
MÖ 476?	Nemea 1	Aitna	Khromios	Dört Atlı Araba (<i>Hippi</i>)
MÖ 478?	Isthmia 5	Aigina	Phylakidas	<i>Pankration</i>
MÖ 478?	Isthmia 8	Aigina	Kleandros	<i>Pankration</i>
MÖ 483?	Nemea 5	Aigina	Pytheas	Sakalı Bitmemişlerde <i>Pankration</i>
MÖ 484/480?	Isthmia 6	Aigina	Phylakidas	Delikanlılarda <i>Pankration</i>
MÖ 485?	Nemea 2	Akharnai	Timodemos	<i>Pankration</i>
MÖ 486	Pythia 7	Atina	Megakles	Dört Atlı Araba (<i>Tethrippon</i>)
MÖ 488?	Olympia 14	Orkhomenos	Asopikhos	Kısa Mesafe Koşusu (<i>Stadion</i>)
MÖ 490	Pythia 6	Akragas	Ksenokrates	<i>Harma</i>
MÖ 490	Pythia 12	Akragas	Midas	<i>Aulos Çalma (Aulete)</i>
MÖ 498	Pythia 10	Thessalia	Hippokleas	Delikanlılarda Orta Mesafe Koşusu (<i>Diaulos</i>)
Bilinmiyor	Isthmia 9	Bilinmiyor	Bilinmiyor	Bilinmiyor

YER VE KİŞİ ADLARI SÖZLÜĞÜ

Abas: Argos Kralı, bilici Melampos ile Proitos'un kızlarından biri olan Iphianassa'nın (ya da Iphianeira'nın) oğlu, Adrastos'un annesi Lysimakha tarafından dedesidir (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.13; Paus. 1.43.5; Pind. *Dith.* 1.7-9); *Pyth.* 8.55.

Admatos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Admetos") Pheres'in oğlu, Thessalia'daki Pherai'nın kralı, Iason ve Melampos'un kuzenidir. Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı" gibi eski dünyanın en önemli maceralarından birinde rolü olmuş, Iason'un önderliğindeki Altın Post'u arama seferberliğinde Argonautlar (Argo gemicileri) arasında yer almıştır. Apollon'un Admatos'a çoban olarak hizmet ettiği ve bütün sığırlarının ikiz doğurmasına sebep olduğu söylenir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.4, Hyg. *Fab.* 50, ayrıca bkz: Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.15); *Pyth.* 4.126.

Adrastos: Argos ve Sikyon Kralı, meşhur "Thebai'a Karşı Yediler" seferinin önderi, Talaios ile Lysimakha'nın oğludur; kardeşi Pronaks'ın kızı Amphithea ile evlenmiştir. Adrastos bilici Amphiareus'la arasındaki bir düşmanlık yüzünden Argos'tan sürgün edilmiş, Sikyon'a sığınmıştır ve orada dedesi Polybos'tan Sikyon tahtını mirasla devralmıştır. Ancak sonrasında Amphiareus'la barışmış ve eski bir düşmanlığın öcünü alırcasına daha sonra entrikasıyla Amphiareus'un ölümüne neden olacak olan kız kardeşi Eriphyla'yı kendisine eş olarak vermiştir (krş. Hom. *Il.* 2.572, 14.119-125, 23.344-347; Herod. 5.67; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.6.1-3.7.3; Paus. 2.6.6, 8.25.8); *Olym.* 6.13; *Pyth.* 8.51; *Nem.* 8.51, 9.9, 10.12, 28; *Isth.* 4.26, 7.10; ayrıca bkz. Amphiareus ve Eriphyla.

Adrastosogulları (Adrastidai): Adrastos'un soyundan gelenler için kullanılan bir örtmecidir: *Olym.* 2.45

Aelios: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Helios") Titan Hyperion ile Theia'nın oğlu, Selena (Ay) ve Aeos'un (Şafak) kardeşi olarak Güneş'in kişileştirilmiş tanrısıdır. Aelios, güneş tanrısının Aioli lehçesinde sesletilen adıdır. Homeros'ta muhtemelen güneşin gökyüzündeki hâkim konumuna istinaden "her şeyi gören, her şeyi işiten" (*pant' ephorâis kai pant' epakoueis*) diye nitelenir. Pindaros'un dizelerinde Rhodos Adası'na adını veren *nympha* olan Rhode'yle evliliği önplana çıkarılmaktadır (krş. Hom. *Il.* 3.277, 19.259, *Od.* 8.270-271, 12.127-141, 260-419; Hom. *Hymn. Dem.* 22-27, 62-89; Hes. *Theog.* 371-374, 956-962; AR *Argon.* 4.964-969); *Olym.* 7.14, 58; *Pyth.* 4.241; *Isth.* 5.1.

Agamemnon: Atreus'un oğlu, Menelaos'un kardeşi, Klytaimestra'nın kocası, Troia Seferi'nde Akhalara önderlik eden Mykenai ya da Argos Kralı'dır. Kardeşi Menelaos'la birlikte Atreusogulları (*Atreidai*) olarak anılırlar. Atreus'un ölümünden sonra iki oğlu Thyestes tarafından Mykenai'dan sürgün edilmiş, Sparta Kralı Tyndareos'un desteğiyle baba miraslarına geri donebilmişlerdir. Tyndareos'un ilk kızı Helena'yla Menelaos, ikinci kızı Klytaimestra'yla ise Agamemnon evlenmiştir. Agamemnon kızı Iphigeneia'yı kurban etmeye yeltenmesi yüzünden (bkz. Iphigeneia) karısı Klytaimestra'nın nefretini kazanmış, bu nefret Klytaimestra'nın sevgilisi Aigisthos'la işbirliği yaparak onu öldürmesine kadar varmıştır. Pindaros'un dizelerinde, Troia dönüşünde karısı Klytaimestra ve onun sevgilisi Aigisthos tarafından kendisi onuruna verilen şenlikte nasıl öldürüldüğü dillendirilir (krş. Paus. 2.18.2, 2.22.2-3); *Pyth.* 11.20; ayrıca bkz. Aigisthos.

Aglaiia: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Aglaië") Zeus ile Okeanos'un kızı olan Eurynoma'nın (ya da başka bir aktarıma göre Hera'nın) kızlarından ve Apollon'un maiyetinde yer alan *Kharis*'lerden biridir. Hesiodos'a göre Haphaistos'un karısıdır. Adı "İhtişam" ya da "Görkem" anlamındadır: *Olym.* 13.14; ayrıca bkz. *Kharis*

Aglautriaina: bkz. Poseidon.

Agreus: Apollon ile Kyrana'nın oğlu olan Aristaios'un diğer adı ve Apollon-Aristaios'un "Avcı" anlamındaki epitetidir: *Pyth.* 9.65; ayrıca bkz. Aristaios.

Aiakos: Zeus ile bir nehir tanrısı olan Asopos'un kızı Aigina'nın oğlu, Peleus, Telamon ve Phokos'un babası, Akhilleus'un ve Aias'ın dedesi, Aigina'nın ilk kralıdır. Oinona Adası'nda doğmuş ancak doğumdan sonra adanın adı bir *nympha* olan annesinin adıyla (Aigina) yeniden adlandırılmıştır. Aikos adada yalnız başına büyür, ancak yetişkinlik çağına geldiğinde Zeus adadaki karıncaları (*myrmēkes*) insana dönüştürerek kalabalık bir halk oluşmasını sağlar. Aiakos daha sonra torunu Akhilleus'la birlikte Ege'nin öteki yakasında savaşacak olan bu yeni halka Myrmidonlar adını verir. Aiginalıların onun onuruna *Aiakeion* olarak adlandırılan beyaz mermerden bir tapınak yaptığı söylenir (Paus. 2.29.6). Platon onu Minos, Rhadamanthys, Triptolemos'la birlikte Hades'teki adil yargıçlar arasında sayar (Plat. *Apol.* 41a; ayrıca krş. Hes. *Theog.* 1003-1005; Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 205, 212a M-W; Ar. *Ran.* 464-478; Plat. *Gorg.* 524a; Paus. 1.39.6; Ov. *Met.* 7.469-660): *Olym.* 8.30, 8.50; *Pyth.* 8.99; *Nem.* 3.28, 4.71, 5.53, 7.84, 8.13; *Isth.* 5.35, 8.22, 9.1.

Aiakosoğlu (Aiakidas): Aiakos'un oğullarının doğrudan adlarını söylemek yerine kullanılan bir örtmecedir: *Pyth.* 3.87; *Isth.* 8.39 (Peleus); *Isth.* 6.35 (Telamon).

Aiakosogulları (Aiakidai): (a) Aiakos'un soyundan gelen Akhilleus, Neoptolemos gibi kahramanlar için kullanılan bir örtmecedir: *Nem.* 7.45 (Neoptolemos); *Isth.* 8.55 (Akhilleus); (b) Pindaros'ta mecazı anlamda Aiginalıları kastetmek için kullanılan bir örtmecedir: *Olym.* 13.109; *Pyth.* 8.23; *Nem.* 3.64, 4.11, 5.8, 6.17, 6.46, 7.10; *Isth.* 5.20, 6.19; ayrıca bkz. Myrmidonlar.

Aias: (a) Homeros'ta devasa kalkarıyla nam yapmış Salamışlı kahraman, Telamon'un oğlu, Akhilleus'un amcasının oğludur. Adaşı olan Oileus'un Aias'la karıştırılması için sıklıkla "Büyük Aias" olarak anılır. Helena'nın çok sayıdaki taliplerden biri olan Aias düğün hediyesi olarak büyük bir koyun ve sığır sürüsü vaat et-

miştir. Sonrasında Helena'nın peşinden Troia'ya düzenlenen seferde 12 gemiyle Agamemnon ve Menelaos'un birliklerine katılmıştır. Hektor'la bire bir dövüşmüş onu öldürmeye ramak kalmışken bunu başaramamış, sonunda berabere biten bu mücadelede birbirlerine hediye vererek ayrılmışlardır. Pindaros, Aias'ın daha sonra kendi kılıcının üzerine düşerek hazin bir şekilde intihar etmesinin şiirsel "hakikat"e uymadığını düşünür (Hom. *Il.* 2.557-558, 7.181-305, 9.622-642, 12.1-16.123, 23.700-849; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.8, *Epit.* 5.4-7): *Nem.* 2.14, 4.48, 7.26; *Isth.* 4.35, 5.48, 6.26, 6.53; (b) Argonautlardan biri olan Lokrisli Iles'un (ya da Oileus) oğlu ve Lokris Kralı'dır. Telamon'un oğlu Aias'la karıştırılması için "Küçük Aias" olarak da anılır. Bu Aias da Telamnoğlu gibi Helena'nın taliplerinden biri olmuş, 40 gemiden oluşan büyük bir birlikle Agamemnon ve Menelaos'un peşinden Troia seferine katılmıştır (Hom. *Il.* 2.527-535). Birliği ağır silahlar yerine ok ve sapan kullanan hafif ve manevra kabiliyeti yüksek bir birlikti (Hom. *Il.* 13.712-718). İriliğiyle nam salmış bir kahraman olan adaşının aksine, ufak tefek, ancak kıvrak bedenli, Yunanlar arasındaki en iyi mızrak kullanan ve kaçan düşmanı takip etmede usta bir savaşçı olarak tarif edilir (Hom. *Il.* 2.529-530, 14.520-522): *Olym.* 9.112.

Aietas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Aietes") Güneş tanrısı Aelios ve Okeanos kızları'ndan (*Okeanidai*) Perse'in (ya da Perseis'in) oğlu, Pasiphae ve Kirke'nin kardeşi, Mede(i)'nin babası, barbar Kolkhis'in zalim ve acımasız kralıdır. Kendisine altın postlu koçla birlikte sığınan Phrixos'u hoş karşılamış ve kızı Khalkiopa'yı kendisiyle evlendirmiştir. Koçu şükran borcunun bir göstergesi olarak, Zeus'a kurban etmiş, postunu da Ares'in korusuna asıp başına muhafız olarak uyumayan bir ejder yerleştirmiştir. Iason postu almak üzere Aietas'ın yanına geldiğinde, kral ona görünüşte başarılması imkânsız bir işin üstesinden gelmesini önkoşul olarak ileri sürer. Ancak Aietas'ın kızı Mede(i)'nin buyruğuyla sağladığı yardım sayesinde Iason bu işi başarır ve postu alır (krş. Hom. *Od.* 10.135-139; Hes. *Theog.* 956-962; Herod. 1.2; AR *Argon.* 2.1140-4.240; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.1, 1.9.23-4, 1.9.28): *Pyth.* 4.10, 160, 213, 224, 238; ayrıca bkz. Phrixos ve Iason

Aigai: Euboi'a'da bir kasaba (krş. Hom. *Il.* 13.21) ve Akhaia bölgesinde bir kent (krş. Hom. *Il.* 8.203; Herod. 1.145; Paus. 7.25.12), her ikisi de Poseidon için kutsal sayılır: *Nem.* 5.37.

Aigeusogulları (Aigeidai): Soylarını ataları kabul ettikleri Aigeus'un üzerinden (Herod. 4.149.1) Oidipous'un oğlu Polyneikes'e dayandıran (Herod. 4.147.1-2) Sparta kökenli Thebaili bir aşirettir: *Pyth.* 5.75; *Isth.* 7.15.

Aigimios: Doros'un oğlu, Dymas ve Pamphylos'un babası, Dor soyunun kurucularından biri, bir sınır kavgası yüzünden Koronos'un önderliğinde Lapithlerle savaşmış ve Herakles'in yardımıyla savaştan galip çıkmıştır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.7.7, 2.8.3; D S. 4.37): *Pyth.* 1.64, 5.72; *Isth.* 9.2

Aigina: (a) Saronik Körfezi'nde Atina'dan 17 mil uzaklıkta yer alan bir ada: *Olym.* 7.86, 8.20, 9.90; *Nem.* 3.3, 5.3, 7.50; *Isth.* 5.43, 6.8, 8.56, 9.1; (b): Nehir tanrısı Asopos'un kızı olan *nympha*, Zeus onu kaçırıp Oinona Adası'nda Aiakos'a hamile bırakmıştır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6). Pindaros'a göre, Aigina Aktor'la evlenerek

Menoitios'un annesi olmuştur: *Olym.* 9.70; *Pyth.* 8.98; *Nem.* 4.22, 5.41, 8.6; *Isth.* 8.16; ayrıca bkz. Aiakos.

Aigiokhos: bkz. Zeus.

Aigisthos: Mykenai Kralı Agamemnon'un karısı Klytimestra'yla sevgili olup birlikte komplo kurarak kralı öldüren kişidir. Babasının intikamını için Agamemnon'un oğlu Orestas tarafından öldürülmüştür (krş. *Hom. Od.* 1.29-43, 3.248-312, 4.512-513); *Pyth.* 11.37.

Aigyptos: Mısır Kralı Belos ile Nil'in (Neilos) kızlarından Akhiroa'nın oğlu olan kurucu kahramanla aynı adı taşıyan, kabaca günümüzdeki Mısır topraklarına denk gelen ülkedir: *Nem.* 10.5; bkz. Danaos.

Aineas: *Olym.* 6 icra edilirken koronun liderliğini yapan koro lideri ya da başmuganidir: *Olym.* 6.88.

Ainesidamos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Ainesi-demos") Emmenosogulları (*Emmenidai*) aşiretine mensup, iki tekerlekli savaş arabası müsabakasında muzaffer olan Akragaslı Theron'un ve Ksenokrates'in babasıdır: *Olym.* 2.46, 3.9, *Isth.* 2.28.

Aiolos: Hellen ile *nympha* Orseis'in oğlu, Doros ve Ksythos'un kardeşi, Aioliyalıların atasıdır. Geleneksel olarak Hellen'nin Yunan topraklarını üçe böler ve Aiolos'un payına Thessalia düşer. Enareta'yla evlenmiştir. Diğer altı oğlunun yanı sıra (Kretheus, Athamas, Salmoneus, Deion, Magnes, Perieres) ilk adı Ephyra olan kentin kurucusu ve daha sonraki adıyla Korinthos Kralı olan Sisyphos'un babasıdır (krş. *Ps.-Hes. Gyn. Kat.* 9 M-W; *Ps.-Apollod. Bibl.* 1.7.3; *Paus.* 10.8.4); *Pyth.* 4.108.

Aiolosoglu (Aiolidas): Aiolos'un soyundan gelenler, Bellerophon ve Iason gibi kahramanlar için kullanılan bir örtmecidir: *Olym.* 13.67 (Bellerophon); *Pyth.* 4.72 (Iason).

Aipytos: Elatos'un oğlu, Arkas'ın torunu, Arkadia bölgesindeki Phaisana'nın kralıdır. Apollon dan Iamos'a hamile olan Euadna'nın koruyuculuğunu üstlenmiş, daha sonra unlu bir bilici olan Iamos'un sağ salım doğmasına yardımcı olmuştur. Kyllana Dağı yakınlarında avlanırken bir yılanın sokması sonucu olmuş ve ölüren düştüğü yere gömülmüştür (*Hom. Il.* 2.603-614; *Paus.* 8.4.4, 8.4.7, 8.16.3); *Olym.* 6.36.

Aison: Kretheus ile Tyro'nun en büyük oğlu (*Hom. Od.* 11.258-259), babası öldüğünde Iolkos tahtını devralmış ancak taht kardeşi Pelias tarafından gasp edilmiştir. Aison kardeşi Pelias'tan korktuğundan, oğlu Iason'un ölü doğduğunu söyleyip bebeği hikmetli Kentauros Kheiron'a yetiştirilmek üzere gönderir. Iason büyüdükünde Pelias'tan tahtı geri almak üzere harekete geçer ve Pelias'ın ileri sürdüğü koşul olarak Altın Post'un gidip getirmek üzere Argonautlarla birlikte sefere çıkar (*Ps.-Apollod. Bibl.* 1.9.11, 1.9.16); *Pyth.* 4.118.

Aisonoglu (Aisonidas): Aison'un oğlu, yani Iason için kullanılan bir örtmecidir: *Pyth.* 4.217

Aitna: (a) Volkanik hareketliliğinden dolayı altında dev Typhos'un yattığına inanılan Sicilya'daki en yüksek dağdır (krş. *Aesch. Prom.* 365; *Verg. Aen.* 3.578; *Ov. Met.* 5.346); *Olym.* 4.6, 13.11; *Pyth.* 1.20, 27; (b) Önceki adı Katana olup Hieron

tarafından yeniden bu adla kurulan kenttir (krş. D.S. 11.76): *Pyth.* 1.60, 3.69, *Nem.* 9.2, 30.

Aitolia: Kıta Yunanistan'ının orta kısmında bir bölgedir; zaman içinde farklı sınırları olmuştur. Ancak Strabon zamanında batıda Akheloos Nehri'yle ayrılan Akarnania kuzeyde Athamanes, Dolopes ve Dryopes kavimlerinin yaşadığı dağlık bir bölgeyle, kuzeydoğuda Doris ve Malisle, güneydoğuda Lokris'le güneyde ise Korinthos Körfezi'yle sınırlıdır (krş. Str. 10.2): *Olym.* 3.12; *Isth.* 5.30.

Akastos: Pelias'ın oğlu ve Hippolyta'nın kocası, Iason'la birlikte Argonautlar Seferi'ne katılmış, Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"nda da yer almıştır. Büyücü Medea Pelias'ın ölümüne sebep olduktan sonra Iolkos'un kralı olmuştur. Peleus tarafından öldürülmüştür (krş. Eur. *Alces.* 732-733, *Troia.* 1126-1128; AR *Argon.* 1.321-323; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.27, 3.13.2-3): *Nem.* 4.57, 5.30.

Akha (Akhaioi): Özellikle Homeros bağlamında (çoğ. *Akhaioi*) önplana çıkan Thessalia güneydoğusunda ve Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeyindeki Alis ve Sikyon arasında Akhilleus'un anavatanı olan Phthia'yı da içine alan bölgede yerleşen Kıta Yunanistanı kavmidir: *Nem.* 7.64, 10.47; *Isth.* 1.31, 58.

Akharnai: Attika'nın kuzeybatısında yerleşmiş bir topluluk olan, yörenin en büyük *dēmos*'udur (soy bazlı vatandaşlar topluluğu). Pindaros'ta cesaretleriyle nam yapmış bir topluluk olarak anılır: *Nem.* 2.16.

Akheron: Ölüler diyarına gönderme yapmak üzere dile getirilen, yeraltı dünyasında akan, ölülerin sandalcı Kharon'un yardımıyla geçmek zorunda oldukları nehir-dır. Homeros'ta Pyriphlegethon ve Kokytos nehirleriyle birlikte anılır (krş. Hom. *Od.* 10.513; Verg. *Aen.* 6.295 vd): *Pyth.* 11.21; *Nem.* 4.85.

Akhilleus/Akhileus: Thessalia'daki Phthia'nın kralı Peleus ile deniz tanrıçası Thetis'in oğulları olan yarı-tanrısal kahramandır. Baba tarafından doğrudan Zeus soyundan gelir, annesi Thetis ise zaten tanrıçadır. Annesi Thetis Akhilleus'u babasından aldığı ölümlülükten arındırmak isteyerek, geceleri ateşte yakıyor, gunduzleri de vücudunu *ambrosia*'yla ovuyordu. Bir gün Peleus Thetis'in çocuğu ateşte yakarken görüp öfkeyle duruma müdahale etti. Bunun üzerine Thetis Peleus'u ve bebeği terk ederek Nereuskızları'nın (*Nēreides*) yanına, denize döndü. Peleus da yalnızca dudakları ve sağ ayağının aşık kemiği yanan Akhilleus'u Kentauros Kheiron ve karısı Khariklo tarafından yetiştirilmek üzere Palion Dağı'na göndermiştir. Kheiron da yaşarken çok hızlı koşan bir dev olan Damysos'un mezarından kemiklerini çıkararak yeniden Akhilleus'a aşık kemiği yaptı. Özellikle "ayağı tez Akhilleus" (*podarkes Akhilleus*) olarak hitap edilen kahramanın bu meziyeti bu öyküye dayandırılarak açıklanıyordu. Bir diğer öyküye göre ise Akhilleus annesi Thetis tarafından olumsuzlaştırılmak için yeraltındaki Styks Nehri'ne sokuluyordu. Bu nehrin sularının kişiyi yara almaz kılma özelliği vardı. Ancak Thetis bu işlemi yaparken Akhilleus topuğundan tuttuğundan topuğu yaralanmazlık özelliği kazanamadı. Homeros'ta Agamemnon'a yönelik öfkesiyle *Ilias*'ın en önemli kahramanı olarak belirir. Akhilleus Troia da Myrmidonlar adını verdiği bir topluluğun oluşturduğu birliğiyle savaşmıştır. (krş. Soph. *Phil.* 334-335; Eur. *Hec.* 387-388; Ps.-Apollod. *Epit.* 5.3.16-17, 5.3.20-26, 5.3.29-33, 5.4.1, 5.4.6-5.5.7; Paus. 3.19.11-13, 3.24.10-11; Verg. *Aen.* 6.56-58; Ov. *Met.* 12.598-

628; Stat. *Achill.* passim): *Olym.* 2.79, 9.71, 10.19; *Pyth.* 8.100; *Nem.* 3.43, 4.49, 6.50, 7.27, 8.30; *Isth.* 8.48, 55; ayrıca bkz. Atakos ve Myrmidonlar

Akho: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Ekho") Bulundukları bölgenin dağlık (*oros*) olmasından hareketle *Oreades* olarak adlandırılan ve daha çok Kithairon Dağı'nın çevresinde yaşadıklarına inanılan *nympha*'lar grubuna mensup, sesinin güzelliğiyle nam salmış *nympha*'dır (krş. Long. *Daph. Chl.* 3.23; Nonn. *Dion.* 2.117-119; *Ov. Met.* 3.356-510). *Olym.* 14.21.

Akragas: (a) Gunumuzde İtalya'daki Agrigento, antik *Magna Graecia*'da Sicilya'nın güney kıyısında yer alan bir kenttir. Adını Zeus ile Okeanos kızları'ndan (*Okeanidai*) Astropa'nın oğlu olan aynı adlı kahramandan alır: *Olym.* 2.6, 91, 3.2; *Pyth.* 6.6; (b) Akragas kenti içinden akan bir nehirdir: *Pyth.* 12.3.

Akron: Olympia Oyunları'ndaki katır arabası (*apene*) müsabakasında muzaffer olan Kamarinalı Psauimis'in babasıdır: *Olym.* 5.8

Akseinos (sc. pontos): Karadeniz için kullanılan "Mısafir-Sevmez" anlamındaki epitetir: *Pyth.* 4.203; krş. Eukseinos.

Aktor: Menoitos'un babası, Akhilleus'un can yoldaşı Patroklos'un dedesidir: *Olym.* 9.69; ayrıca bkz. Aigina.

Alatas: Sisypheosğulları'nı (*Sisypheidai*) mağlup ederek Korinthos Kralı olan Dor kökenli biridir: *Olym.* 13.14

Alatheia: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Aletheia") Pindaros'ta Zeus'un kızı olarak sunulan "Hakikat"ın kişileştirilmiş tanrıçasıdır (krş. *Pind. fr.* 205): *Olym.* 10.4.

Aleksibiosoglu (Aleksibiadas): Aleksibias'ın oğlu, yani araba sürücüsü Karrhotos'ın baba bazlı epitetidir: *Pyth.* 5.45; ayrıca bkz. Karrhotos.

Aleksidamos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Aleksidemos") Pythia Oyunları'ndaki *hoplitodromos* (tam teçhizatlı piyade koşusu) müsabakasında muzaffer olan Kyranalı atlet Telesikrates'in atalarından biridir: *Pyth.* 9.121.

Alektrai (sc. pylai): (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle Elektrai) Plataia ya doğru bakan Thebai'nin Elektra kapısıdır. Plataia'dan Thebai'ye gelenler kente girmek için bu kapıyı kullanırdı (krş. Paus. 9.8.6): *Isth.* 4.61.

Aleuas: Herakles'in torunu, Thessalos'un oğlu olan mitsel Thessalia Kralı ve bilici, aynı zamanda Larissalı soylu Aleuasogulları (*Aleuadai*) aşiretinin atasıdır (krş. Herod. 7.6, 7.172): *Pyth.* 10.5, ayrıca bkz. Epialtas

Alis: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Elis") Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeybatısında Olympia bölgesinde yer alan, verimli bir ovası bulunan ve at yetiştiriciliğiyle nam salmış kenttir (krş. Paus. 6.23.1-6.26.3): *Olym.* 1.78, 9.7, 10.33; *Isth.* 2.24.

Alkaiosoglu (Alkaidas): Alkaios'un oğlu, yani Amphitryon'un baba bazlı epitetidir: *Olym.* 6.68.

Alkathous: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alkathous") Pelops'un oğludur. Megara Kralı Megareus'un oğlu olan Euippos diğer pek çok

kişi gibi Kithairon aslanı tarafından öldürüldüğünde, Megareus aslanı öldüren kişiye kızı Euaikhma'yı karı olarak vereceğini ve tahtın vârisi yapacağını vaat eder. Alkathoos aslanı öldürür (diğer bir mitsel aktarıma göre aslanı Herakles öldürür: Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.9-10) ve Megara'nın gelecekteki kralı olmaya hak kazanır. Alkathoos bu başarısı vesilesiyle Megara'da Apollon ve Artemis onuruna bir tapınak yaptırır. Megara'da onun onuruna oyunlar düzenlenirdi (krş Paus. 1.41.3-1.43.5): *Isth.* 8.67.

Alkimedon: Blepsiasoğulları'nın (*Blepsiadai*) soyundan gelen Aiginalı Iphion'un oğlu, Olympia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki gureş müsabakasında muzaffer olmuştur: *Olym.* 8.17, 65

Alkimidas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alkimi-des") Bassosoğulları'na (*Bassidai*) mensup olan Aiginalı Theon'un oğlu, Nemea Oyunları'nda delikanlılar arasındaki gureş müsabakasında muzaffer olmuştur *Nem.* 6.8, 60

Alkmaion/Alkman: Amphiareus'un oğlu, Epigonoı içinde yer alan savaşçılardan biridir. Thebai'a yönelik seferden zaferle dönüp babasının intikamını annesi Eriphyla'yı öldürerek almıştır. Bazı mitsel aktarımlara göre babasının intikamını alırken Alkmaion'a kardeşi Amphilokhos da yardım etmiştir. Ancak sonuç Alkmaion için hüsran olmuştur. Tıpkı Orestas annesi Klytamestrayı öldürdüğünde onun peşine düştükleri gibi, Eriphyla'nın ölümünden sonra da Erinyesler Alkmaion'un peşine düşmüşler ve çıldırtmasına neden olmuşlardır (krş Thuc. 2.102.5-6; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.6; Ov. *Met.* 9.407-411): *Pyth.* 8.46, 57; bkz. Eriphyla.

Alkmaionoğulları (*Alkmaionidai*)/Alkmanoğulları (*Alkmanidai*): Peisistratosoğulları (*Peisistartidai*) ile birlikte en önemli Atinalı aşiretlerden biridir: *Pyth.* 7.2.

Alkmene: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle Alkmene) Mykenai Kralı Elektryon'un kızı, Amphitryon'un karısı, Zeus'tan Herakles'in ve Amphitryon'dan da Iphikles'in annesi olmuştur. Zeus'un Alkmene'yı baştan çıkarma hikâyesi onun bütün aşk maceraları içinde en ünlülerinden biridir. Çok güzel bir kız olan Alkmene Amphitryon'la evlendirilir ancak o sekiz kardeşini öldüren Taphoslulardan (*Taphioi*) ocunu almadan zıfaf odasına girmek istemez. Bunun üzerine Amphitryon büyük bir şevkle Taphoslulara karşı sefere çıkar ve kısa sürede zaferle ve ganimetlerle evinin yoluna koyulur. Bunu fırsat bilen Zeus Amphitryon kılığında Alkmene'ya görünerek Taphoslulardan ocunu aldığı müjdesini verir ve buna çok sevinen Alkmene kılık değiştirmiş Zeus'u yatağına kabul eder. Zeus güneş tanrısı Aelios'u ikna ederek, güneşin üç gün doğmamasını sağlar ve üç gün üç gece Alkmene'yla birlikte olur. Amphitryon'a gerçeği Teiresias söyleyecektir (krş. Hom. *Il.* 14.323-324, *Od.* 11.266-268; Hes. *Sc.* 1-56; Eur. *Herac.* 646-1052; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.5-8, 2.8.1; Paus. 5.18.3, 9.16.7): *Olym.* 7.27; *Pyth.* 4.172, 9.85; *Nem.* 1.49, 10.11; *Isth.* 1.12, 4.55, 6.30.

Alkyoneos: Herakles ile Telamon tarafından öldürülen dev bir çoban olarak bilinir. Gigantlardan biri olan Alkyoneos'un kendi doğum yeri olan Thrakia'daki Phlagrai'da (sonrasında Pallena) kaldığı surece ölümsüz olduğu söylenir. Tanrılarla Gigantların savaşında yer alan tek ölümlü olarak Herakles Alkyoneos'u

bir okla vurur ancak dev çoban yıkıldığında kendi anavatanına düşünce tekrar canlanmaya başlar. Athana'nın tavsiyesiyle Herakles devin bedenini Pallena'nın sınırlarının dışına çekince Alkyoneos ölür. Alkyoneos'un güneş tanrısı Aelios sığırlarını çaldığı söylenir. Alkyoneos'la mücadelesinde Herakles'e Telamon da yardım eder (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.6.1): *Nem.* 4.27; *Isth.* 6.33.

Alpheos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alpheios") Yunanistan'ın en uzun ırmaklarından biri olan Alpheos Peloponnesos Yarımadası'nda Arkadia bölgesinde bir pınar olarak çıkar ve Erymanthos ve Ladon nehirleri gibi pek çok kolun da beslemesiyle Alis bölgesini katederek Ion Denizi'ne dökülür. Olympia tapınağının civarında akan bir nehirdir. Olympia Oyunları için simgesel bir niteliği olduğundan Pindaros'un dizelerinde sıklıkla yer alır. Ancak Alpheos aynı zamanda Okeanos'un ve Tethys'un oğlu olan bir nehir tanrısıdır (Hes. *Theog.* 338). Alpheos ihtiraslı bir avcı olarak nymphæ Arethoisa'ya âşık olur. Alpheos tarafından kovalanan Arethoisa Syrakosai yakınlarındaki Ortygia Adası'na kadar kaçır ve orada bir akarsuya dönüşür. Alpheos'la Arethoisa arasında denizin altından bağlantı olduğuna inanılır (Paus. 5.7.2; 5.14.5; 6.22.5; Schol. ad Pind. *Olym.* 5.10; Schol. ad Pind. *Nem.* 1.3; Ov. *Met.* 5.572 vd): *Olym.* 1.20, 92, 2.13, 3.22, 5.18, 6.34, 58, 7.15, 8.9, 9.18, 10.48, 13.35; *Nem.* 1.1, 6.18; *Isth.* 1.66.

Altis: Olympia'da Zeus'un kutsal korusunun bulunduğu, yakınındaki Kronos Tepesi'yle sınırlanan düzgün olmayan bir dikdörtgen biçimindeki bölgedir. Pausanias Pindaros'un bu yeri andığını belirterek Altis adının o bölgede Zeus'a adanmış kutsal "koru"dan (*alsos*) kaynaklandığını belirtir (Paus. 5.10.1, 6.19.1): *Olym.* 10.45.

Amazonlar (Amazones): Bellerophon ile Telamon'un birlikte onlara karşı savaştıkları Pontos'un kadın savaşçı soyudur. Adları yoksunluk bildiren *a-* olumsuzluk önekiyle oluşturulmuştur (*a+mazos/mastos*, yani memersiz). Bu ad onların onların sadece kız çocuklarını yetiştirmesi ve çocukların memelerinin birini (genellikle sağ memeyi kesip sol memeyle çocuklarını emzirirler) savaşırken engellemesin diye kesmesi âdetinden kaynaklanıyor olabilir (krş. Hom. *Il.* 3.184-189, 6.186; Herod. 4.110-117; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.3.2, 2.5.9, *Epit.* 5.1.16-17; D.S. 2.45-46, 3.53-55, 4.28, 17.77; Paus. 1.2.1, 1.15.2, 1.17.2, 1.25.2, 1.41.7, 4.31.8, 5.11.7, 7.2.7-8; Verg. *Aen.* 11.648-663): *Olym.* 8.47, 13.87; *Nem.* 3.38.

Amenas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Amenes") Aitna ya da eski adıyla Katana'yı kateden Amenanos olarak da adlandırılan (günümüzde Giudicello) bir nehirdir (krş. Ov. *Met.* 15.279): *Pyth.* 1.67.

Ammon: bkz. Zeus.

Amphiareos: "Thebai'a Karşı Yediler"den biri olan, Homeros'tan (Hom. *Od.* 15.244-247) itibaren bilinen bir bilici (*mantis*), Oikles'in oğlu ve Argos Kralı'dır. Daha sonra entrikasıyla ölümüne neden olan kurnaz Eriphyla'yla evlenmiştir. Pindaros'ta Eriphyla'nın ünlü bilici üzerindeki muazzam etkisini ifade etmek üzere, kadın için "erkeği dize getiren" (*androdamas*) epiteti kullanılır: *Olym.* 6.13; *Pyth.* 8.56; *Nem.* 9.13, 24; *Isth.* 7.33; ayrıca bkz. Eriphyla.

Amphitrita: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Amphitrite") Nereus ile Doris'in kızı, Nereuskızları'ndan (*Nereides*) biri, Poseidon'un karısı olarak dalgaların altında yer alan pırıltili altın sarayında yaşar ve Pindaros'un dizelerinde olduğu gibi altından eşyalarla ilişkilendirilir (Paus. 1.17.3, 2.1.7-8) Poseidon'a Triton'u ve daha sonra güneş tanrısı Aelios'la evlenecek olan Rhode'yi doğurmuştur. Tıpkı Poseidon gibi denizin dalgaları ve rüzgârlar üzerinde etkin bir gücü vardır (Hes. *Theog.* 243, 252-254, 930-933; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.7, 1.4.5); *Olym.* 6.105.

Amphitryon: Perseus'un torunu, Alkaios'un ve Astydameia'nın oğlu. Öncesinde Argosluyken sonra Thebailı olmuştur. Karısı Alkmena'nın doğurduğu ikiz çocuklardan sadece Iphikles'in öz babası; gerçekte Zeus'un oğlu olan Herakles'in ise sadece itibari babasıdır: *Pyth.* 9.81; *Nem.* 1.52, 4.20, 10.13, *Isth.* 1.55, 7.6; ayrıca bkz. Alkmena.

Amphitryonoğlu (*Amphitryoniadas*): Herakles'in itibari babasının Amphitryon olduğunu vurgulayan epitetidir: *Olym.* 3.14; *Isth.* 6.38.

Amyklai: Sparta yakınlarında Eurotas Nehri'nin doğu kıyılarında konumlanan eski bir Lakonia kasabasıdır. Lakedaimon ile Sparta'nın birlikteliğinden doğan ve "sümbül" çiçeğine adını veren Hyakinthos'un babası Amyklas'tan adını almıştır. Amyklai Tyndareusogulları (*Tyndaridai*) olarak bilinen Kastor'un ve Polydeukes'in ikamet ettiği yer olarak bilinir. Thebailı Aigeusogulları'nın (*Aigeidai*) yardımıyla Heraklesogulları (*Herakleidai*) tarafından ele geçirilmiştir (krş. Paus. 3.1.3; Stat. *Theb.* 7.413): *Pyth.* 1.65, 11.32; *Nem.* 11.34; *Isth.* 7.14; ayrıca bkz. Lakedaimon.

Amythan: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Amythaon") Iolkos Kralı Kretheus ile Tyro'un oğlu, Iason'un babası olan Aison'un kardeşidir. Kardeşi Pheres'in kızı Idomena'yla evlenmiş, karı koca Thessalia'dan Messenia'daki Pylos'a göç etmişlerdir. Bu birliktelikten daha sonra ünlü bir bilici olan Melampos ve Bias doğmuştur. Amythan ve çocukları tahtı gasp eden Pelias'in karşısında Iason'a destek olmuşlardır (krş. Paus. 5.8.2): *Pyth.* 9.126; ayrıca bkz. Aison.

Amytoroguları (*Amyntoridai*): Amyntor'un soyundan gelenler, yani Akhaialılar tarafından Rhodos'un kolonileştirilmesine önderlik etmiş olan Tlapolemos'un torunlarıdır: *Olym.* 7.23.

Angelia: Hesiodos'ta gokuşağının kişileştirilmiş hali olan İris'in bir epiteti gibi işlev gören bu sözcük (Hes. *Theog.* 780-781), Pindaros'un "tanrıların habercisi" Hermes'in kızı olarak tanıttığı "Havadis" ya da "Müjdeli Haber" in kişileştirmesi olarak beliren tanrıçadır: *Olym.* 8.52.

Antaios: (a) Poseidon ile Gaia'nın oğlu ve Libya Kralı'dır. Tinge adlı karısından Barke ve Alkeis adlı iki kızın babası olmuştur. Libya'daki hükümdarlığı sırasında herkesi kendisiyle güreşmeye zorlayan ve pek çoklarını öldüren Antaios Herakles'le de karşılaşmıştır. Herakles Antaios'un gücünü annesi olan yerden aldığı sırrını çözüp, onun ayaklarını yerden kesince mücadele rakibinin ölümüyle sonuçlanmıştır (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.5.11; Ov. *Ib.* 393-395, *Met.* 9.183-184): *Pyth.* 9.106; *Isth.* 4.52.

Antanoroğulları (*Antanoridai*): (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Antenoroğulları") Antanor'un soyundan gelenler için kullanılan bir epitetir: *Pyth* 5 83.

Antias: Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Argoslu güreşçi Theiaos'la anne tarafından akraba olan muzaffer atlettir: *Nem.* 10.40.

Antilokhos: Nestor'un en büyük oğlu, Pylos Kralı'dır. Babası ve kardeşi Thrasymedes'le birlikte savaşmak üzere Troia'ya gitmiştir. Akhilleus'a Patroklos'un ölüm haberini getiren ve kahramanla birlikte ağlayan kişi Antilokhos'tur. Mitsel aktarımın bir kolu olarak Pindaros'ta Antilokhos'u, Memnon'un saldırısı karşısında babasının hayatını kurtarmak üzere bedenini siper eden bir kahraman olarak sunulur (krş. *Hom. Il.* 5 565-589, 13.545-565, 15 568-591, 16.317-329, 17.377-383, 673-701, 18.1-34, 23.287-613, 740-797, *Od.* 3.111-112, 24.72-84; *Paus.* 3 19.13): *Pyth* 6.28.

Aos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eos"): Titan Hype-
rion ile Theia'nın kızı, "Şafak"ın kişileştirmesi olarak değerlendirilebilecek tanrıçadır. Kuzeni Astraios'la evlenmiştir. Bu evlilikten en göze çarpanları arasında sabah ve akşam yıldızlarının, yani Phosphoros (bkz. Aosphoros) ve Hesperos'un sayılabileceği bütün yıldızlar ve rüzgârlar, yani Boreas, Euros, Notos ve Zephyros doğmuştur. Aos'un Zeus'tan ölümsüzlük bahşetmesini dileycek kadar çok aşık olduğu Tithonos'tan Memnon'u ve Emathion'u doğurmuştur (krş. *Hom. Od.* 5.121-124, 15.249-251, 23.241-246; *Hes. Theog.* 371-382; *Ps.-Apollod. Bibl.* 1.2.2-4, 1.4.4-5, 1.9.4, 3.12.4-5): *Olym* 2 83; *Nem.* 6.52.

Aosphoros: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eosphoros") Sabah Yıldızı yani Venus gezegenine işaret etmek için kullanılan "Şafak-Getiren" anlamındaki epitetir. Bu epitetin eşdeğeri olarak "Phosphoros" da kullanılır. Sabah Yıldızı diğer yıldızlar gibi Aos ile Titan Astraios'un oğludur (krş. *Hom. Il.* 23.226-227; *Hes. Theog.* 381): *Isth.* 4.24

Aphareusoğulları (*Apharetidai*): Messenia'daki Arene kentinin kurucusu (krş. *Paus.* 4.2.4, 4.3.7) sayılan Aphareus'un oğulları olan Idas ve Lynkeus için kullanılan baba bazlı epitetir: *Nem.* 10.65.

Aphrodita: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Aphrodite")
(a) 12 Olympos tanrısından biri olarak güzelliği cinsel cazibeyi bahşeden niteliğiyle aşkın tanrıçasıdır. Homeros'ta Zeus ile Dione'nın kızıyken, Hesiodos'ta Ouranos ile Gaia'nın oğlu olan Kronos babasının er bezlerini kestiğinden fıskıran tohumların denizde oluşturduğu "kopuk"ten (*aphros*) doğduğu söylenir. Aphrodita aslında sakat demirci tanrı Haphaistos'la evlenmiştir. Ancak ondan çocuk doğurmamış ve kocasına sadık bir eş olmamıştır. Savaş tanrısı Ares'le olan düzenli ilişkisini Pindaros Ares için *posis* (koca) sozcugunu kullanarak resmi bir karı koca ilişkisi olarak sunar (krş. *Hom. Il.* 2.819-821, 3.373-447, 5.311-430, 14.187-224, 21.416-433, 22.468-472, 23.184-187, *Od.* 4.259-264, 20.67-78; *Hes. Theog.* 188-206, 975, 986-991): *Olym.* 7 14; *Pyth.* 2.17, 4.88, 5 24, 6.1, 9.9; *Nem.* 8 1; *Isth.* 2.4; — Kyprios: Tanrıçanın kökeninin Kıbrıs Adası'na dayandığını vurgular tarzda "Kıbrıslı" anlamındaki epitetidir: *Olym.* 1.75; *Nem.* 8.7; — Kyprogenes/Kyprogeneia: Tanrıçanın doğumunun Kıbrıs Adası'nda gerçekleştiğini vurgular tarzda "Kıbrıs-Doğumlu" anlamındaki epitetidir: *Olym.* 10.105; *Pyth.* 4.216; (b) genel olarak "aşk" anlamında: *Nem.* 7 53

Apollon: Zeus ile Lato'nun oğlu, Artemis'in ikiz kardeşi, 12 Olympos tanrısından biridir. Sayısız epitetinden kaynaklanan özellikleri arasında bellibaşlı alanlar olarak sağlıkla (*Paian*), okçulukla (*Hekatabolos*), kehanetle (*Loksias*) ve tanrısal ışıqla (*Phoibos*) ilişkilendirilir: *Olym.* 3.16, 41, 6.35, 14.11; *Pyth.* 1.1, 2.16, 3.11, 40, 4.5, 66, 87, 176, 294, 5.23, 60, 79, 90, 6.9, 7.10, 8.18, 9.28, 10.10, 35; *Nem.* 5.24, 44, 9.1, *Isth.* 1.6, 2.18; — *Hekatabolos:* (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hekatebolos") Apollon'un "uzaktan-oklayan" anlamına gelen epiteti: *Olym.* 9.5; — *Karneios:* Apollon'un Peloponnesos'ta ve Kyrana'daki epiteti, bu adla Dorların, özellikle de Spartalıların düzenlediği Oyunlar (Herod. 7.206, Thuc. 5.75) bulunmaktaydı, bu festivalin düzenlendiği ayın adı da *Karneios*'tu: *Pyth.* 5.80; — *Loksias:* Apollon'un epitetlerinden biri, bu epitetin Apollon'un kehanetinin çiftanlamlılığına (*loksos*: aykırı, güneşin tutulmasıyla ilgili) vurgu yaptığı düşünülür: *Pyth.* 3.28, 11.5; *Isth.* 7.49; — *Paian:* Apollon'un "sağaltıcı" anlamındaki epiteti: *Pyth.* 4.270; — *Phoibos:* Apollon'un "parlak" anlamındaki epiteti: *Olym.* 6.49, 9.33; *Pyth.* 1.39, 3.14, 4.54, 5.104, 9.40; *Nem.* 9.9; *Isth.* 1.7.

Area: bkz. Areia.

Areia: Sicilya'nın güneydoğusunda yer alan Heloros yakınlarında bir bolgedir: *Nem.* 9.41; ayrıca bkz. Heloros.

Ares: 12 Olympos tanrısından biri, Yunan savaş tanrısı, Roma'daki eşdeğeri olan Mars'la karşılaştırıldığında Yunan toplumunda kendisine görece daha az tapınılmıştır. Pindaros'ta Ares adı sıklıkla sadece "savaş" (krş. Pind. *Olym.* 9.76, 10.15, 13.23; *Pyth.* 1.10, 5.85, 10.14, 11.36; *Isth.* 4.15, 5.48, 7.25) anlamında kullanılır: *Pyth.* 2.2; *Nem.* 10.84; *Isth.* 8.37; — *Enyalios:* Ares'in savaş alanındaki etkinliğine vurgu yapan "Cengâver" ya da "Savaşkan" anlamındaki epitetidir: *Olym.* 13.106; *Nem.* 9.37; *Isth.* 6.54.

Arethoisa: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Arethousa") Syrakosai'daki Ortygia'da çıkıp akan ve Olympia'daki Alpheos'la bağlantısı olduğuna inanılan bir pınar ve aynı adlı *nympha*'dır: *Pyth.* 3.69; *Nem.* 1.1; ayrıca bkz. Alpheos.

Argo: Iason'un ve beraberindeki gemicilerin (Argonautlar) Altın Post'u geri getirmek üzere sefere çıktıkları geminin adıdır: *Olym.* 13.54; *Pyth.* 4.25, 185

Argos: Kıta Yunanistanı'ndaki Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeydoğusunda yer alan, ödülü tunç bir kalkan olan Heraia ve Hekatombaia Oyunları'nın düzenlendiği kenttir (Schol. ad Pind. *Nem.* 10.35, 39): *Olym.* 7.19, 83, 9.68, 13.107; *Pyth.* 4.49, 5.70, 8.41, 9.112; *Nem.* 9.14, 10.2, 19, 40; *Isth.* 2.9, 5.33, 6.58, 7.11.

Aristagoras: Tenedos'ta *prytanis* (*prytaneia*, yani bir tur danışma meclisi üyesi) olarak tayin edildiğinden *Nem.* 11'in övgüsünün yoneldiği kişidir: *Nem.* 11.3, 19.

Aristaios: Apollon ile Kyrana'nın oğlu, kırsal yaşam ve tarım tanrısıdır. Apollon Palion Dağı'nda Kyrana'yı bir aslanla güreşirken görüp âşık olur. Onu Libya'ya kaçırır ve onu adını alan kentin kraliçesi yapar. Bu süreçte oğulları olan *Agreus* (Avcı) ve *Nomios* (Sığırtmacı) adlarıyla da çağırılan Aristaios doğar. Aristaios Dryadlardan (*Dryades*: ağaç/orman perileri) bir olan Orpheus'un karısı Eurydika'ya âşık olur. Eurydika ondan kaçarken bir yılan sokması sonucunda ölür. Dryadlar da Aristaios'un bütün arılarını öldürerek Eurydika'nın ocunu alırlar. Aristaios Kadmos'un kızı

olan Autonoa'yla evlenmiş ve bu evlilikle mahir bir avcı olan Aktaion'un babası olmuştur. Aktaion Artemis'in teşvikiyle kendi av köpekleri tarafından parçalanarak can vermiştir. Bunun üzerine Aristaos acı içinde Kıta Yunanistan'ını terk etmiştir. Onun Sardinia'ya ve Sicilya'ya giderek tarım sanatını öğrettiği söylenir. Ölümünden sonra bir tanrı olarak kendisine tapınılmıştır. Aristaos esasen "En-İyi" anlamında bir epitet olarak Apollon'un kült unvanlarından biri olarak da kullanılır (krş. Hes. *Theog.* 977; AR *Argon.* 2.500-527; D.S. 4.81.2; Paus. 8.2.4, 10.17.3-4, 10.30.5; Verg. *Georg.* 4.315-558); *Pyth.* 9.65; ayrıca bkz. Agreus ve Nomios

Aristokleidas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Aristokleides") Nemealı Aristophanes'in oğlu, Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan atlettir: *Nem.* 3.15, 67.

Aristomenes: Aiginalı Ksenarkes'in oğlu, MÖ 446'da Pythia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olmuştur: *Pyth.* 8.5, 80

Aristophanes: Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet Aristokleidas'ın babasıdır: *Nem.* 3.20.

Aristoteles: Kyrana'nın kurucusu, Battos adıyla da bilinir: *Pyth.* 5.87; ayrıca bkz. Battos.

Arkadia: Peloponnesos Yarımadası'nın merkezinde, doğuya kıyısı olan idari bir bölgedir. Özellikle kuzey kesimi dağlık olmasına rağmen, Orkhomenos, Mantinea ve Tegea ovalarının bulunduğu kısmı tarımsal açıdan sağladığı verimle zengin bir nüfusa sahip olmuştur. Alpheos, Stymphalos ve Styks nehirleri Arkadia'dan geçer (krş. Paus. 8.1.1-6); *Olym.* 3.27, 6.34, 80, 100, 7.83, 9.68, 13.107; *Pyth.* 3.26.

Arkesilas: (a) IV. Battos'un oğlu olan IV. Arkesilas, Kyrana Kralı, MÖ 462'de Pythia Oyunları'ndaki dört atlı araba yarışında muzaffer olmuştur: *Pyth.* 4.2, 65, 250, 298, 5.5, 103; (b) Tenedoslu Aristagoras'ın babasıdır: *Nem.* 11.11.

Arkhestratos: MÖ 476'da Olympia Oyunları'ndaki yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan Lokroi Epizephyrioilü atlet Hagesidamos'un babasıdır: *Olym.* 10.2, 99, 11.11

Arkhilokhos: *Iambos* (bir kısa bir uzun) vezninde (ayrıca elegeiak ve trokhaik dizeleri de vardır) bestelediği hiciv dolu dizeleriyle tanınan Paroslu lirik şairdir: *Olym.* 9.1; *Pyth.* 2.55.

Arsinoa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Arsinoe") Agamemnon ile Klytaimestra'nın oğlu olan Orestas'ın dadısıdır: *Pyth.* 11.17.

Artemis: Lato ile Zeus'un kızı, Apollon'un ikiz kız kardeşi olan genellikle avla ilişkilendirilen ve bakireliğiyle nam salmış tanrıça, kendisine özellikle Dalos'ta ve Ortygia'da tapınılmıştır: *Pyth.* 2.7, 3.10, 4.90; *Nem.* 1.3, 50; — **Orthōsia:** Tanrıça Artemis'in Sparta'daki kültüsel unvanıdır: *Olym.* 3.30.

Asia: Antikçağ'da "Küçük Asya" olarak adlandırılan genel çizgileriyle Anadolu'yu kapsayan bölgedir: *Olym.* 7.18.

Asklapios: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Asklepios"): Apollon ve Koronis'in oğludur. Ölümlü doğduğu halde Herakles gibi ölümünden sonra tanrılaştırılmıştır. Tıbbın tanrısı olarak bilinir. Mitsel aktarım bir kolu-na göre, Apollon Koronis'i hamile bırakır; ancak Koronis tanrı yerine sevgilisi

Elatos'un oğlu Iskhys'ü tercih eder. Koronis'le Iskhys'ün aşkını gören bir karda Koronis'in sadakatsizliğini Apollon'a bildirir. Apollon kız kardeşi Artemis'i Koronis'i öldürmek üzere gönderir; ancak cenaze ateşinin içinden bebek Asklapios'u kurtarır. Tıpkı Iason ve Akhilleus gibi Asklapios da Palion Dağı'na Kentauros Kheiron tarafından yetiştirilmeye gönderilir. Orada geliştirdiği sağaltıcı yetenekleriyle nam salar (krş. Hom. *Il.* 2.729-733, 4.218-219, 11.518; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.3-4; D.S. 4.71, 5.74.6; Str. 9.5.17; Paus. 2.26.3-10, 2.27.1-2, 4.3.2, 4.31.12, 8.25.11); *Pyth.* 3.6; *Nem.* 3.54

Asopikhos: Orkhomenoslu Kleodamas'ın oğlu, Olympia Oyunları'ndaki *stadion* koşusu müsabakasında muzaffer olmuştur: *Olym.* 14.17.

Asopodoros: Isthmia Oyunları'ndaki iki tekerlekli savaş arabası müsabakasında muzaffer olan Thebaili Herodotos'un babasıdır: *Isth.* 1.34.

Asopos: Okeanos ile Tethys'ün oğlu olan nehir tanrısıdır. Ancak Asopos'un ebeveyni olarak Poseidon ile Pero ve Zeus ile Eurynoma gibi seçenekler de önerilmiştir. Ladon Nehri'nin kızı ve bir *nympha* olan Metopa'yla evlenmiş, bu evlilikten Ismeneos ve Pelagon adlarında iki oğlun, pek çoğu tanrıların âşık olduğu ve aralarında Koryka, Salamis, Theba, Sinopa ve en unlusü Aigina'nın da bulunduğu 20 kızın babası olmuştur. Tanrının adıyla anılan iki nehirden biri (Pindaros'un bahsettiği) Sikyon kentinin içinden akarak Korinthos Korfezi'ne dökülür; diğeri ise Boiotia'yı katederek Ege Denizi'ne dökülür (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6, 3.12.20; D.S. 4.72.1-5; Paus. 1.35.2, 2.5.1-3, 2.12.4, 2.15.1, 2.15.3, 5.22.6, 9.1.1-2, 9.4.4, 9.20.1, 9.26.6) *Nem.* 3.4, 9.9.

Asoposkızları (Asopides): Asopos'un hemen hepsi birer akarsu olan kızlarıdır: *Isth.* 8.17.

Atabyrion: Zirvesinde Zeus'a adanmış bir tapınak bulunan, Rhodos'taki en yüksek dağdır. Zeus Atabyrios'a adanmış olan bu tapınağı Giritli Althaimenes'in yaptırdığı söylenir (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.2.1): *Olym.* 7.84.

Athana/Athanaia: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Athe-ne" ya da "Athena") Adını da taşıyan Atina kentinin koruyucu tanrıçası, Zeus ile Metis'in kızı olduğuna inanılır; daha sonra Roma'da Minerva'yla özdeşleştirilmiştir. Mitsel aktarıma göre Zeus'un yuttuğu Metis'in karnındaki Athana, Haphaistos'un Zeus'un kafasını bir baltayla yarması sonucu tam teçhizatlı bir asker kılığında babasının kafasından doğmuştur: *Olym.* 7.36, 13.82; *Pyth.* 10.45, 12.8; *Nem.* 3.50, 10.84; — **Glaukopis:** Tanrıçanın "Buz-Grisi-Gözlü" anlamındaki gözlerinin parıltılı ve etkileyici ifadesi vurgulayan epitetidir: *Olym.* 7.51; *Nem.* 10.7; — **Hippia:** Tanrıçanın atlar üzerindeki hâkimiyetini vurgulayan "Atların [tanrıçası]" anlamındaki kültüsel unvanlarından biridir: *Olym.* 13.82; — **Pallas:** Genellikle "(silah sallayan) genç (kız)" karşılığı önerilen *pallas* sözcüğüyle açıklanan, tanrıça Athana'nın sıklıkla ayinlerde kullanılan unvanıdır: *Olym.* 2.26, 5.10, 13.66; *Pyth.* 9.98, 12.7

Atina (Athanai): Attika bölgesinin en önemli kentidir. Pindaros'un "büyük kent" nitelemesi Atina'nın Attika bölgesinin sınırlarını aşan Pan-Hellenik ününü vurgulamaktadır: *Olym.* 7.82, 13.38; *Pyth.* 1.76, 7.1; *Nem.* 2.8, 4.19, 5.49, 8.11, 10.34; *Isth.* 2.20, 4.25.

Atrekeia: Doğruluk ya da Dürüstlük (kişileştirme): *Olym.* 10.13.

Atreus: Pelops ile Hippodameia'nın çocuklarının en ünlüsü, Thyestes'in kardeşidir. Atreus Girit Kralı Katreos'un kızı Aeropayla evlenmiş ve sıklıkla Atreusogulları (*Atreidai*) olarak adlandırılan Agamemnon ile Menelaos'un babası olmuştur (krş. Aesch. Ag. 1191-1193, 1219-1222, 1583-1611; Eur. Ores. 812-818, 995-1012; Ps.-Apollod. Epit. 5.2.10-15; Paus. 2.16.6, 2.18.1); *Olym.* 13.58.

Atreusoglu (Atreidas): Atreus'un oğluna/oğullarına gönderme yapmak üzere kullanılan bir örtmecedir: *Pyth.* 11.31 (Agamemnon); *Olym.* 9.70; *Isth.* 5.38 (Agamemnon ve Menelaos).

Augeas: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Augeias") Peloponnesos Yarımadası'ndaki Alis'te yaşayan Epeioi kavminin kralı, ünlü Augeas Ahırları'nın sahibidir. Genellikle güneş tanrısı Aelios'un, bazen de Poseidon ya da Phorbas'ın oğlu olduğu söylenir. Herakles'in beşinci zorlu işi olarak Eurystheus ondan Augeus'un ahırlarında yaşayan çok sayıda sığırın gübreyi kirlettiği alanı bir günde temizlemesini ister. Herakles Augeas'la bir pazarlık yapar ve bu işi başarır, sürünün onda birini ödül olarak talep eder. Sonuçta ahırların duvarlarına delikler açıp Alphe(ı)os ve Pene(ı)os nehirlerinin yönünü değiştirerek bütün gübreyi temizlemeyi başarır. Ancak Augeas anlaşıkları ödülü vermeye razı olmaz. Yıllar sonra bir orduyla Alis üzerine yuruyen Herakles Molionlar olarak bilinen Eurytos ve Kteatos'la işbirliği yapan Augeas'ı müttefikleriyle birlikte öldürmüştür (krş. Hom. *Il.* 2.628-629, 11.698-702; AR Argon. 1.172-175; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.5.5, 2.7.2, D.S. 4.13.3, 4.33.1-4; Paus. 5.1.9-5.3.3, 5.4.2); *Olym.* 10.28.

Bassosogulları (Bassidai): Aigina'da bir aşirettir: *Nem.* 6.31.

Battos: Asıl adının Aristoteles olduğu Battos adının ise kekemeligi yüzünden ona takılmış bir lakap olduğu söylenir. Argonautlardan biri olan Euphamos'un soyundan gelen Polymnastos'un oğludur. Apollon'un talimatıyla Kyrana'yı kurmuş, Pausanias'ın aktardığı kadarıyla Kyrana'yı kurduktan sonra kekemelikten kurtulmuştur (Paus. 3.14.3, 10.15.6-7); *Pyth.* 4.6, 280, 5.55, 5.124.

Battosogulları (Battidai): Battos'un soyundan gelen Kyrana'nın yöneticileri için kullanılan bir örtmecedir: *Pyth.* 5.28.

Bellerophontas: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Bellerophon") Bellerophon adıyla da bilinir. Korinthos'ta kraliyet soyundan gelen biri olarak aslen Poseidon ile Eurymede'nin oğlu (Pind. *Olym.* 13.69; krş. Hyg *Fab.* 157) olmasına rağmen, Sisypheos'un torunu, Glaukos'un oğlu (Pind. *Olym.* 13.67) olarak biliniyordu, adını da Korintoslular Belleros'u öldürmesinden dolayı almıştı (krş. Tzet. *ad Lycoph.* 17). Pegasos'la göklere ulaşmaya çalışırken hayatını kaybetmiştir (krş. Hom. *Il.* 6.154-202; Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 43a M-W; Paus. 2.31.9, 3.18.1); *Olym.* 13.84; *Isth.* 7.46.

Blepsiasogulları (Blepsidai): Soylarını doğrudan Zeus'a bağlayan (krş. *Zeni genethlioi*: Pind. *Olym.* 8.16), Olympia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Alkimedon'un da mensubu olduğu bir aşirettir: *Olym.* 8.75.

Boibias: Thessalia'da Onkhestos, Amyros ve daha pek çok küçük çay tarafından beslenen bir gol ve aynı zamanda gölün koruyucusu olan aynı adlı *nympha*'dır (krş. Hom. *Il.* 2.712; Herod. 7.129); *Pyth.* 3.34

Boiotia: Korinthos Körfezi'nin kuzeydoğusunda Attika ile Megaris arasında güneyde yer alan, kuzeyinde Lokris ve Phokis'le, kuzeybatıda Euboa Denizi yle kuşatılmış, bünyesinde Pindaros'un anavatanı Thebai'nin da bulunduğu bölgedir: *Olym* 6.90, 7.85.

Boreas: Titan Astraio ile şafak tanrıçası Aos'un oğlu olan ve "Kuzey Rüzgarı"nın kişileştirmesi olan tanrıdır. Anavatanı Thrakia'dan kuzey Yunanistan'a kadar uzanır. Soğuk ve dondurucu kimliğiyle daha yumuşak bir doğası olan Zephyros'tan farklıdır. Pindaros'un dizelerinde dondurucu soğğun kaynağı olması ve oğullarının Argonautlara gemilerinin ilerlemesinde verdiği destekle anılır (krş. Hes. *Theog* 869-871, *Op.* 504-535, Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.15.1): *Olym.* 3.31; *Pyth.* 4.182.

Daidalos: Minos zamanında yaşadığına inanılan efsanevi bir usta, mimar, heykeltıraş, mekanik araçlar mucidi olarak tam bir evrensel sanatçı portresi çizer. Platon'un (*Men.* 97d; *Euthyph.* 11a) bahsettiği kendiliğinden hareket ettirgene inanılan heykeller bile ona atfedilmiştir: *Nem.* 4.59

Dalos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Delos") Lato'nun Artemis'i ve Apollon'u doğurduğu başlangıçtaki adı Asteria ya da Ortygia olan yüzen adadır: *Olym.* 6.59; *Pyth.* 1.39, 9.10; *Nem.* 1.4; *Isth.* 1.4; ayrıca bkz. Lato

Damagetos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Demagetos") MÖ 464'te Olympia Oyunları'nda yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan Rhodoslu dövüşçü Diagoras'ın babasıdır: *Olym.* 7.1.

Damaio: bkz. Poseidon.

Damater: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın sesletimiyle "Demeter") Kronos ile Rhea'nın ikinci çocukları ve 12 Olympos tanrısından biri olan tanrıçadır. Phersephona'nın annesi, yeryüzünün anatanrıçası olarak tahıl tarlalarının koruyucusu, genel olarak tarımın koruyucusu, Eleusis gizem tapılarının da tanrıçasıdır. Gizem dinlerindeki etkinliği kapsamında Dionysos sıklıkla onun yoldaşı olarak belirir. Kızı Phersephona da onun yanında sık görünen figürlerdendir (krş. Hom. *Il.* 5.499-502, *Od.* 5.125-128; Hes. *Theog.* 453-506, 912-914, 969-974; Eur. *Hel.* 1301-1368; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.5-1.2.1, 1.5.1-3, 2.1.3, 2.5.12, 3.6.8, 3.12.1, 3.14.7): *Olym.* 6.95; *Isth.* 1.57, 7.4; ayrıca bkz. Phersephona.

Damophilos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın sesletimiyle "Demophilos") Sür-günde yaşayan bir Kyrana vatandaşıdır: *Pyth.* 4.281

Danaa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın sesletimiyle "Danae") Proitos'un kardeşi olan Argos Kralı Akrisios'un kızı, Perseus'un annesi. Akrisios Danaa'nın doğuracağı çocuğun kendisini öldüreceği doğrultusunda bir kehanetle uyarılır. Bunun üzerine babası Danaa'yı tunçtan yapılmış bir yeraltı odasına hapseder. Zeus altından bir yağmur damlası kılığına girerek odaya sızar ve Danaa'yı Perseus'a hamile bırakır. Akrisios bebeğin Zeus'tan olduğuna inanmak istemez ve anne ile bebeği Perseus'u ahşap bir sandığa kapatıp denize atar. Zeus tarafından korunan sandık Seriphos Adası yakınlarında yerel kral Polydektes'in kardeşi olan Diktys'un balık ağlarına takılır. Perseus büyüyünceye kadar orada kalırlar (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.1-5; Verg. *Aen.* 7.371-372, 7.408-413): *Pyth.* 10.45, 12.17; *Nem.* 10.11; ayrıca bkz. Perseus.

Danaolar (Danaoi): (a) Troia'yı kuşatan Akhalar için kullanılan diğer bir addır. Bu adın bir ilk ata olarak Danaos'a dayandığı söylenebilir: *Olym.* 9.72, 13.60; *Pyth.* 1.54, 3.103; *Nem.* 7.36, 8.26; (b) Akhalar, yani Lakonia ve Argolis'in erken dönemdeki sakinleridir: *Pyth.* 4.48, 8.52; *Nem.* 9.17

Danaos: Mısır Kralı Belos ile Ankhinoa'nın oğlu ve Aigyptos'un kardeşidir. Aigyptos elli oğlun, Danaos ise elli kızın babası olurlar. Belos Aigyptos'a Arabistan, Danaos'a ise Libya'nın krallığını bahşeder. Ancak Danaos Aigyptos'un Mısır'ı fethetmesinden sonra kendisini tehdit altında hisseder ve Argos'a kaçarak orada bir krallık kurar. Pindaros Danaos'un elli kızına talip olan Aigyptos'un elli oğlu için düzenlenen müsabakalardan söz eder (krş. Aesch. *Prom.* 855-869; Herod. 2.182; Eur. *Ores.* 871-873; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.4-2 2.1; Str. 1.2.15, 8 6 8-9); *Pyth.* 9.112; *Nem.* 10.1.

Dardanos: Zeus ile titanlardan Atlas'ın kızı Elektra'nın oğlu, kokensel Troia Kralı ve Troia krallar soyunun atasıdır. Skamandros'la Ida Dağı'nın *nympha'sı* Idaia'nın oğlu olan Teukros tarafından ağırlandığı ve onun kızı Bateia'yla evlendiği, doğum yeri de olan Samothrake'den Troia'ya gelmiştir. Dardania adlı bir kent kurmuş, Teukros'un ölümünden sonra orada yaşayan ahalinin de adı onun adından hareketle Dardanoslar (*Dardanoi*) olarak değiştirilmiştir (krş. Hom. *Il.* 20.215-230, 20.304-305; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.1-2); *Olym.* 13.56; *Pyth.* 11.20

Dardanoslar (Dardanoi): Adlarını ataları Dardanos'tan alan Troia'nın eski ahalisidir: *Nem.* 3.61; ayrıca bkz. Dardanos.

Deinis: Khariasoğulları (*Khariadai*) aşiretinden Aiginalı Megas'ın oğlu, Nemea Oyunları'ndaki *stadion* koşusu müsabakasında muzaffer olan atlettir: *Nem.* 8.16.

Deinomenes: (a) Hieron, Gelon, Polyzelos, Thrasyboulos'un babasıdır: *Pyth.* 1.79, 2.18; (b) Hieron'un oğlu, Aitna'nın yöneticisidir: *Pyth.* 1.58, 2.18.

Delphoi: (a) Apollon'un kehanet merkeziyle nam salmış Delphoi kentidir: *Olym.* 13.43, *Pyth.* 4.60, 9.75; (b) Delphoi vatandaşlarıdır: *Nem.* 7.43.

Deukalion: Titan Promatheus'un oğlu, Zeus'un tufanla insanları yok etme niyeti karşısında Epimatheus ile Pandora'nın kızları olan karısı Pyrrha ile birlikte bir tekne yaparlar. Tekne tufanda oradan oraya sürüklenip yağmurlar dindiğinde en sonunda Parnassos Dağı'nın zirvesine oturur. Zeus'un haberci tanrı Hermas'la yolladığı talimat doğrultusunda, taş toplarlar ve omuzlarının üzerinden atarlar Deukalion'un attığı taşlar erkek bireylere, Pyrrha'nın attığı taşlar ise kadın bireylere dönüşür. Ovidius'a göre, bu talimatı Themis vermiştir. Sonrasında dünya getirdikleri Hellen adındaki çocuğun Yunanların atası olduğuna inanılır (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.2; Paus. 1.18.7; Ov. *Met.* 1.125-415): *Olym.* 9.43.

Diagoras: Eratosoğulları (*Eratidai*) aşiretinden Rhodoslu Damagetos'un oğludur. MÖ 464 Olympia Oyunları'ndaki yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olmuştur: *Olym.* 7.13, 80.

Dika: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Dike") Hakkaniyet (kişileştirme), Pindaros'ta Themis'in kızı ve Hesykhia'nın annesi olarak anılır: *Olym.* 7.17, 13.7; *Pyth.* 8.1, 71.

Diodotos: Bir Isthmia muzafferi olan Thebailı Strepsiadas'ın amcası olan Strepsiadas'ın babasıdır: *Isth.* 7.31

Diomedes: Tydeus ile Argos Kralı Adrastos'un kızı olan Deiphyla'nın oğludur. Babası "Thebai'a Karşı Yediler" seferine katılmış ve savaşırken ölmüştür. Diomedes Epigonoï'un gerçekleştirdiği başarılı Thebai hücumunda onların yanında yer almıştır. Adrastos'un kızı ya da torunu olan Aigialeia'yla evlenmiştir. Diomedes Helena'nın taliplerinden biriydi; sonrasında Helena'nın peşinde Troia'ya düzenlenen sefere sekiz gemiyle destek vermiştir. Diomedes'in savaştağı gözü pekliği Athana'dan da takdir görmüştür. Diomedes "Tahta At"ın içindeki savaşçıların arasında da yer almıştır (krş. Hom. *Il.* 2.559-568, 4.365-421, 5.2-8, 5.87-94, 5.135-143, 6.119-236, 8.78-171, 10.219-579, 11.368-400, 14.109-134, 23.262-513, 23.798-825, *Od.* 3.141-182): *Nem.* 10.7.

Dionysos: Zeus ile Semela'nın oğlu, 12 Olympos tanrısından biri, *dithyrambos*'lar terennüm edilerek onurlandırılan şarap tanrısı, gizem dinlerinin esime içeren ritüelleri bağlamında Damater'in yoldaşı olarak anılır: *Olym.* 13.18; *Isth.* 7.5; ayrıca bkz. Damater.

Dirka: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın sesletimiyle "Dirke") Boiotia'da Pindaros'un da anavatanı olan Thebai yakınlarında bir pınar ve bu pınara adını vermiş olan bir Naiad *nympha*'dır: *Olym.* 10.85; *Pyth.* 9.88; *Isth.* 1.29, 6.74, 8.20.

Dithyrambos: Şarap tanrısı Dionysos'un onuruna terennüm edilen dansın da eşlik ettiğı ilahidir: *Olym.* 13.19.

Dodona: Kuzeydoğu Yunanistan'daki Epeiros bölgesinde, Zeus'a adanmış bir kehanet merkeziyle ünlü kenttir: *Nem.* 4.53.

Doryklos: Olympia Oyunları'nda düzenlenen ilk yumruk dövüşü müsabakasının muzafferı olan Tirynslü atlettir: *Olym.* 10.67.

Eilatosoglu (Eilatidas): Elatos'un oğlu, yani lamos'un koruyucusu Aipytos için kullanılan bir örtmecedir: *Olym.* 6.33; *Pyth.* 3.31 (ayrıca bkz. Aipytos).

Eirena: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Eirene") Pindaros'ta tıpkı Hesiodos gibi Themis'in kızlarından biri olarak tanıtılan ve "Barış"ın kişileştirmiş hali olan tanrıçadır (krş. Hes. *Theog.* 902; Plut. *Cim.* 13): *Olym.* 13.7.

Ekhemos: Tagealı, Olympia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan ilk atlettir: *Olym.* 10.66.

Ekhion: Hermas ile Menetas'in kızı olan Antianeira'nın oğlu ve Eurytos'un (ya da Eurytion'un) ikiz kardeşidir. Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"nda yer almış ve hedefi ıskalamasına rağmen domuzla ilk mızrağı o atmıştır; ayrıca Alopa'dan gelerek Iason'un önderliğindeki Argonautlara da katılmıştır. Ekhion av esnasında domuzla ilk mızrağı fırlatan ancak hedefi ıskalayan kişidir (krş. AR *Argon.* 1.57-58; Ov. *Met.* 8.311, 8.345-346): *Pyth.* 4.179.

Eleithyia: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eileithyia") Homeros'ta kimi zaman tek başına, kimi zaman da çoğul olarak birden fazla sayıda anılır. Hesiodos'ta Zeus ile Hera'nın kızı, Ares ile Heba'nın kız kardeşi olarak sunulan ve özellikle çocuk doğumundan sorumlu olan tanrıçadır. Lato Apollon'u ve Artemis'i Dalos Adası'nda doğururken orada bulunduğu söylenir. Diğer bağlamlarda olduğu gibi, Pindaros'un dizelerinde de *Moirai*'larla birlikte ortaya çıkar (krş. Hom. *Il.* 11.269-272, 16.187-188, 19.95-133, *Od.* 19.188; Hom.

Hymn *Apoll* 97-119, Hes *Theog* 921-923; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.3.1; Paus. 1.18.5, 2.22.6, 3.14.6, 3.17.1, 6.20.2-6, 7.23.5-6, 8.21.3, 9.27.2; Ov. *Met.* 9.280-323); *Olym.* 6.42; *Pyth.* 3.9; *Nem.* 7.1.

Elelikhthon: bkz. Poseidon.

Eleusis: Gizem dinleri açısından önemli olan tanrıça Damater'in onuruna oyunların düzenlendiği Batı Attika'da yer alan bir kasabadır: *Olym.* 9.9; 13.110; *Isth.* 1.57

Emmenosoğulları (Emmenidai): Soylarını Kadmos üzerinden Polyneikes'e dayandıran, Akragas kentinin kurucusu olan aristokratik aşiretlerden biridir: *Olym.* 3.38; *Pyth.* 6.5

Ennosidas: bkz. Poseidon

Enyalios: bkz. Ares

Epaphos: Zeus ile Io'nun oğlu, Io ineğe dönüşmüş vaziyette öfkeli ve kıskanç Hera'nın gönderdiği at sineği tarafından sokulduktan sonra, Mısır'a varıncaya kadar yer-yüzünde dolaşır. Mısır'a ulaştığında tekrar insan biçimini alıp bebeğini doğurur ve adını Zeus'un "dokunuş"undan (*epaphe*) hareketle Epaphos olarak koyar. Mısır Kralı Telegonos'la evlenen annesi Io sayesinde, Mısır tahtının vârisi olur ve nehir tanrısı Nil'in (Neilos) kızı Memphis'le evlenir. Epaphos annesinin ona inek biçimindeyken gebe kalması nedeniyle daha sonra Mısır'da boğa betimli tanrı Apis'le, annesi Io ise Isis'le özdeşleştirilmiştir (krş. Aesch. *Supp.* 40-48, 312-315, *Prom.* 846-854; Herod. 2.153, 3.27-28; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.3-4); *Pyth.* 4.14; *Nem.* 10.5.

Epeioi: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeyinde yer alan Alis'in eski sakinleridir (krş. Str. 8.3.8): *Olym.* 9.58, 10.35.

Epharmostos: MÖ 468'de Olympia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olmuş Opouslu atlettir: *Olym.* 9.4, 87.

Ephyra: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Ephyre") Yunanistan'ın kuzeydoğusunda, Epeiros bölgesindeki Molossia'nın başkentidir: *Nem.* 7.37.

Ephyralılar (Ephyraioi): Ephyra'nın, muhtemelen sonrasında Thessalia'daki Krannon'un ahalisidir: *Pyth.* 10.55.

Epialtas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Epialtes" ya da "Ephialtes") Iphimedeia ile Poseidon'un çocukları olan, ıtıbarı babaları Aloios yuzunden Aloiosoğulları (*Aloiadai*) adı verilen dev kardeşlerden biri (diğeri Otos). Bu iki kardeşin Oarion'dan sonra en ırı ve en yakışıklı olumlulere oldukları söylenir. Dokuz yaşındayken 16 metre boyundaydılar Naksos'ta Artemis'in bir hilesiyle kazayla birbirlerini öldürmüşlerdir. Artemis kendini bir geyiğe dönüştürerek aralarında koşmuş ve mızraklarının birbirlerini vurmasını sağlamıştır (krş. Hom. *Od.* 11.305-320; Ps. Apollod. *Bibl.* 1.7.4); *Pyth.* 4.89

Epidauros: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeydoğusunda Argolis bölgesinde, Askla-pios kültüyle onplana çıkan kenttir: *Nem.* 3.84, 5.52; *Isth.* 8.68

Epigonoı: "Thebai'a Karşı Yediler" in yedi torunu, Thebai'a karşı dedelerinin yaptığı ilk seferinden on yıl sonra Thebai'a ikinci bir sefer düzenlenmişlerdir: *Pyth.* 8.42, ayrıca bkz. Eriphyla.

Epimatheus: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Epimetheus") Promatheus'un kardeşi, adının anlamından (ongorusüzlük) hareketle bir tür kişileştirme olarak da değerlendirilebilir: *Pyth.* 5 27

Eratosoğulları (Eratidai): *Olym.* 7'nin *laudandus*'u olan Diagoras'ın mensubu olduğu, Rhodos'ta ataları Argoslu Eratos (Paus. 2.36.5) üzerinden Tlaptolemos'un soyundan geldiklerini iddia eden bir aşirettir: *Olym.* 7 93.

Erekhtheus: Yedinci efsanevi Atina Kralı'dır. Tanrıça Athana tarafından yetiştirilen Erekhtheus Praksitheia ile evlenerek aralarında Kekrops'un da bulunduğu pek çok oğlun babası oldu. MÖ 5 yüzyılda inşa edilen Atina *akropolis*'indeki Erekhtheum adlı tapınak onun onuruna yapılmıştı. Pausanias Erekhtheum'un içini ayrıntılarıyla anlatır (krş. Hom. *Il.* 2.546-551, *Od.* 778-81; Eur. *Ion* 275-282; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.3, 1.9.4, 3.14 8, 3 15 1, 3 15 4-5; Paus. 1.5.3, 1.26.5-1.27.4, 1.38.3, 2.25.6): *Pyth.* 7 10

Erekhtheusoğulları (Erekhtheidai): Erekhtheus'un çocukları, yani Atinalılar için kullanılan bir örtmecedir: *Isth.* 2 19

Ergoteles: Himeralı Philanor'un oğludur; ancak aslında Girit'in yerlilerindendir. Siyasi hızipleşme yüzünden Himer'a'ya göç etmeye zorlanmıştır. Olympia Oyunları'ndaki *dolikhodromos* (uzun mesafe koşusu) müsabakasında muzaffer olmuştur: *Olym.* 12.18.

Eriboia: Peleus'un oğlu Telamon'un karısı, Pelops ile Hippodameia'nın oğlu ve Alis'teki Pisa'nın kralı olan Alkatoos'un üç kızından biri, Telamon'la evliliğinden Aias'ı dünyaya getirmiştir. Periboi'a adıyla da bilinir: *Isth.* 6.45; ayrıca bkz. Telamon ve Teukros.

Erinyes: Ouranos'un kesik er bezlerinden yere düşen kan damlalarından doğan "Gazap" ya da "İntikam" tanrıçalarına verilen ad, kanatlı ve saçlarının arasında yılanlar bulunan tanrısal güçler olarak tasvir edilen Erinyeslerin öncelikli görevleri işlenen suçun intikamını almaktır (krş. Hes. *Theog.* 182-187; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1 1.4) *Olym.* 2.42.

Eriphyla: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eriphyle") Argos Kralı Talaos'un kızı ve Adrastös'un kız kardeşi, Talaos'un oğulları onu daha sonra olumüne neden olacağı Amphiareus'a eş olarak vermişlerdir. Eriphyla Polyneikes'ten onun büyükannesi olan Harmonia'nın (Kadmos'un karısı) gerdanlığını rüşvet olarak alıp kocası Amphiareos'u savaşta öleceğini bile bile "Thebai'a Karşı Yediler" seferine çıkmaya ikna eder (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.6.2) Aynı hainliği, on yıl sonra bu sefer Polyneikes'in Thersandros'tan Harmonia'nın kıyafetini rüşvet alarak Epigonoı'un Thebai'a karşı ikinci bir sefere çıkmaları için de yapar. Ancak bu ikinci seferde Alkmaion başarılı bir sonuç alıp seferden donunce anesini öldürerek babasının intikamını alır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3 7.2-7): *Nem.* 9.16

Eritimos: Terpsias'ın oğlu ya da torunu, Ptoidoros'un yeğeni, MÖ 464'te Olympia Oyunları'nda *stadion* koşusu ve *pentathlon* müsabakalarında muzaffer gelen Korinthoslu atlet Ksenophon'un kuzenidir: *Olym.* 13.12.

Erkhomenos: Sakinleri Minyai olarak adlandırılan Boiotia bölgesinde, Kharis'lere yönelik ibadetin yoğun olduğu bir kenttir. Orkhomenos olarak da bilinir: *Olym.* 14.4; *Isth.* 1.35.

Erytos: Hermas ile Antianeira oğlu, Ekhion'un kardeşi, Argonautlardan biridir: *Pyth.* 4.179; ayrıca bkz. Ekhion.

Etiyopyalılar (Aithiopes): Sözcük anlamı "Yuzu-Yanık" olan bu ad, Pindaros'un yaşadığı çağda *Aithiopia* olarak bilinen Nil (Neilos) Nehri'nin yukarısında ve Sahra Çölü'nün güneyindeki bölgede (krş. Herod. 3.114) yaşayan derisi koyu renkli insan topluluklarına gönderme yapar: *Olym.* 2.83; *Pyth.* 6.31; *Nem.* 3.62; *Isth.* 5.40.

Euadna: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Euadne") Poseidon ile Pitana'nın kızı, Apollon'da olma ünlü bilici Iamos'un annesidir: *Olym.* 6.30, 49; ayrıca bkz. Aipyos

Euboia: Girit'ten sonra Kıta Yunanistanı çevresindeki en büyük ikinci ada, Eupiros Kanalı'yla (bkz. Eupiros) ayrıldığı Boiotia bölgesine komşudur; çeşitli atletik oyunların düzenlendiği bir bölge olarak ön plana çıkar: *Olym.* 13.112; *Isth.* 1.57.

Eukseinos: Karadeniz'i kastetmek için kullanılan "Misafirperver" anlamındaki epitetir: *Nem.* 4.49; ayrıca krş. Akseinos

Euksenosogulları (Euksenidai): Thearion'un ve Sogenes'in mensubu olduğu Aiginalı aşirettir: *Nem.* 7.70.

Eunomia: Evrensel düzenin kurucusu olarak Themis'in kızlarından biri şeklinde doğan "Uyum"un ya da "Hakla-Yönetim"in kişileştirmesi olan tanrıcadır: *Olym.* 9.16, 13.6.

Euphamos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Euphemos") Poseidon ile Europa'nın oğlu, Argonautlardan biri, Kaphisos Nehri'nin kıyılarında doğmuştur. Kyrana'nın kurucusu olan Battosogulları'nın (*Battidai*) atasıdır (Herod. 4.150). Pindaros'un *Pyth.* 4'da anlattığı üzere kutsal toprağı denize atarak Thera Adası'nın doğumuna neden olan da odur: *Pyth.* 4.22, 44, 175, 256.

Euphanes: Nemea Oyunları'nda güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Tımasarkhos'un dayısıdır: *Nem.* 4.89.

Euphrosyna: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Euphrosyne") Zeus ile Okeanos'un kızı olan Eurynoma'nın (ya da başka bir aktarıma göre Hera'nın) kızlarından, Apollon'un maiyetinde yer alan *Kharis*'lerden biri, adı "Neşe" ya da "Cümbüş" anlamındadır: *Olym.* 14.14; ayrıca bkz. *Kharis*.

Euripos: Euboia Adası'yla Kıta Yunanistanı (Boiotia bölgesi) arasındaki boğazdır: *Pyth.* 11.22.

Europa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Europe") (a) Tityos'un kızı, Poseidon'dan olma Euphamos'un annesidir: *Pyth.* 4.46; (b) Genel olarak Avrupa kıtasına işaret etmek üzere kullanılır: *Nem.* 4.70.

Eurotas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eurotes") Sparta'da bir nehirdir: *Olym.* 6. 28; *Isth.* 1.29, 5.33.

Euryala: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Euryale") Gorgo kız kardeşlerden biridir: *Pyth.* 12.20; ayrıca bkz. Medoisa.

Eurypylos: Kyrana Kralı, Poseidon ile Pleiad Kelaino'nun oğlu, Lykaon'un kardeşidir. Libya doğumludur (AR 4.1561): *Pyth.* 4.33

Eurystheus: Sthenelos ile Nikippe'nin oğlu, kahraman Perseus'un torunu, Tiryns Kralı, kendisi ile Herakles arasında oluşturulan rekabet sayesinde, Herakles on iki ünlü işını gerçekleştirmiştir: *Olym.* 3.28; *Pyth.* 9.80.

Eurytos: Poseidon'un ya da Aktor'un oğlu, Augeas'ın yeğeni, ikiz kardeşi Kteatos'la birlikte Molionlar (*Moliones*) ya da Molionoğulları (*Molionidai*) olarak anılırlar. Kleonai'da Herakles tarafından ikisi birden öldürülmüştür: *Olym.* 10.28.

Euthymenes: Muhtemelen Pytheas ve Phylakidas'ın dayısıdır: *Nem.* 5.41; *Isth.* 6.58.

Eutriaina: bkz. Poseidon.

Gadeira: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Gedeira") Bugün İspanya'da yer alan Cádiz kenti. Herakles sütunlarının bulunduğu yerde konumlanmıştır; o çağda bilinen dünyanın batıdaki son noktasında olmasıyla simgesel bir anlam taşımaktadır: *Nem.* 4.69.

Gaiaokhos: bkz. Poseidon.

Ganymedes: Troia Kralı Dardanos'un soyundan gelen Tros ile Kallirhoa'nın oğlu, güzelliğinden ötürü Zeus'un kartalı ya da Zeus'un kendisi tarafından kendisine sakilik yapması için Olympos'a kaçırılmıştır: *Olym.* 1.44, 10.105.

Geryonas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Geryones") Herakles tarafından sığırları çalınan bir devdir (Gigantlardan biri): *Isth.* 1.13.

Gigantlar (Gigantes): *Devler*, Hesiodos'a göre (*Theog.* 183 vd), Gaia'nın kocası Ouranos Kronos tarafından hadım edildiğinde, Ouranos'un kesik er bezlerinden yere damlayan kandan gebe kalan Gaia'dan (Toprak) doğmuşlardır: *Pyth.* 8.17; *Nem.* 1.67, 7.90.

Girit: Yunanistan'ın yüz ölçümü en büyük ve nüfusu en fazla olan adasıdır. Pindaros'ta Giritlilerin yay kullanmaktaki ustalığı vurgulanmaktadır. Nitekim Homeros'ta Meriones olarak bilinen Girit kökenliler yay, ok ve sadak temininde önemli rol oynamış, okçuluktaki ustalıklarını göstermişlerdir (krş. Hom. *Il.* 10.260, 13.650): *Pyth.* 5.41

Glaukos: Bellerophon'un (Pindaros'ta Bellerophontas olarak geçer) torunu (büyük dedesi Sisyphos'u oğlu Glaukos'tan farklı) ve Lykia Kralı'dır. Troia'da savaşmış ve Telamon'un oğlu Aias tarafından öldürülmüştür (krş. Hom. *Il.* 6.154-155; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.3, 2.3.1; Paus. 6.20.19): *Olym.* 13.61.

Gorgo/Gorgon: (a) (tekil) Phorkos'un kızı Medousa'yı kastetmemek için (bkz. Medoisa): *Olym.* 13.63; *Pyth.* 10.46; *Nem.* 10.4; (b) (çoğ.) Medousa ve iki kız kardeşini (Euryala ve Stheno) kast ederek: *Pyth.* 12.7.

Hades: (a) Ölümün ve ölümler diyarının tanrısı, Damater'in kızı Phersephona'nın kocasıdır: *Olym.* 8.72, 9.33, 10.92, *Pyth.* 3.11; *Nem.* 10.67; *Isth.* 1.68, 6.15; (b) genel olarak ölümler diyarı olarak betimlenen yeraltı dünyasına gönderme yapmak için kullanılan bir örtmecedir: *Pyth.* 4.44, 6.98.

Hagesias: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hegesias") Syrakosai ve Stymphalos'taki yerleşimleriyle İamosoğulları'ndan (*Iamidai*) Sostratos'un oğlu, MÖ 468'de Olympia muzaffer olmuştur: *Olym.* 6.12, 77, 98.

Hagesidamos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hegesidemos") (a) Lokroi Epizephyrioi'lu Arkhestratos'un oğlu, MO 476'da Olympia Oyunları'ndaki yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olmuştur: *Olym.* 10.18, 92, 11.12; (b) Nemea Oyunları'ndaki dört atlı araba müsabakasının muzaffer olan Aitnalı Khromios'un babası: *Nem.* 1.29, 9.42.

Hagesimakhos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hegesimakhos") Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı Alkimidas'ın atası, büyük olasılıkla dedesinin dedesidir: *Nem.* 6.22.

Haimonlar (Haimones): Thessalia'da yaşayan bir kavimdir. Thebai'nin yerel halkları arasında sayılırlar: *Nem.* 4.56.

Haliothios: Olympia Oyunları'nda düzenlenen ilk dört atlı araba müsabakasında muzaffer olan Mantineialı Samos'un babasıdır: *Olym.* 10.70.

Haphaistos: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Hephaistos") (a) Ateş tanrısı, Pindaros'ta Athana'nın Zeus'un kafasından doğumu esnasında baltasını kullanması bağlamında anılır: *Olym.* 7.35 (b) genel olarak, ateş anlamında kullanılan bir örtmecidir: *Pyth.* 1.25, 3.40.

Harmonia: "Ahenk"i'nin kişileştirilmiş hali olarak belirir; Ares ile Aprodita'nın kızı, Kadmos'un karısıdır: *Pyth.* 3.91, 11.7.

Heba: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hebe") Zeus ile Hera'nın kızı, Ares ile Eleithyia'nın kız kardeşi, adından anlaşılacağı üzere "Gençlik"i'nin kişileştirilmesidir. Homeros'ta annesi Hera'ya ve kardeşi Ares'i hizmet ederken betimlenir. Herakles'in tanrılaştırılıp Hera'yla barıştırılması sırasında Olympslular onu Heba ile evlendirmişlerdir (krş. *Hom. Il.* 4.2-3, 5.722-732, 5.905, *Od.* 11.601-604; *Hes. Theog.* 921-923, 950-955; *Ps.-Apollod. Bibl.* 1.3.1, 2.7.7): *Olym.* 6.58; *Pyth.* 9.109; *Nem.* 1.71, 7.4, 10.18; *Isth.* 4.59.

Hekatabolos: bkz. Apollon

Hektor: Troia Kralı Priamos ile Hekabe'nin en büyük oğlu, Andromakha'nın kocası, Astyanaks'ın babasıdır. Agamemnon'a öfkesinden ötürü savaş meydanına çıkmayan Akhilleus, Hektor tarafından can dostu Patroklos öldürülünce tekrar savaşa dönmüş ve Hektor'la olan birebir mücadelesinde Hektor hayatını kaybeden taraf olmuştur: *Olym.* 2.81; *Nem.* 2.14, 9.39; *Isth.* 5.39, 8.55; ayrıca bkz. Akhilleus.

Helena: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Helene") Tyndareus'un kızı, Menelaos'un karısıdır. Paris'le Troia'ya giderek Yunan mitinin en büyük savaşlarından birinin başlamasına neden olmuştur: *Olym.* 3.1, 13.59; *Pyth.* 5.83, 11.33; *Isth.* 8.51.

Helenos: Priamos ile Hekabe'nin oğlu ve Cassandra'nın ikiz kardeşi, tıpkı Cassandra gibi bilicilik yeteneğine sahiptir: *Nem.* 3.63.

Helikon: Kopais Gölü'yle Korinthos Körfezi arasında konumlanan, Kıta Yunanistan'ındaki Korinthos Körfezi'nin kuzey kıyılarına 10 km uzaklıkta yer alan, Par-nassos dağ dizisinin bir devamı olarak değerlendirilebilecek ve Antikçağ'da Musa'ların sakini oldukları yer olduğuna inanılan kutsal bir dağdır. Dağın verimli ve çok sayıda ağaç ve çalı türüne ev sahipliği yaptığı, bu bitki örtüsünün bazı yılan zehirleri için panzehir üretilmekte kullanıldığı söylenir (krş. *Hes. Theog.* 1; *Soph. OT* 1008; *Paus.* 9.28): *Isth.* 2.34, 8.57.

Hellanos: bkz Zeus.

Hellas: (a) Kimi zaman sadece Kıta Yunanistanı, kimi zaman da Hellenlerin yayıldığı bütün Pan-Hellenik coğrafya için kullanılır: *Olym.* 3.113, *Pyth.* 2.60, 4.218, 10.19, 11.50; *Nem.* 6.26; (b) Pan-Hellenik coğrafyaya yayılmış Hellenleri kasteden bir düzdeğişmedir: *Pyth.* 1.75, 7.8, 12.6; *Isth.* 8.11

Hellen: (Pindaros'ta geçen Dor lehçesindeki alışılmadık sesletimiyle "Hellan") Genel olarak "Yunan" anlamına gelen ve Pan-Hellenik coğrafyada yayılan ve -farklı lehçeler dolaşımında olmasına rağmen- hepsi Yunanca konuşan bütün kent devletlerindeki vatandaşlar topluluğunu kapsayan ifadedir: *Olym.* 1.116, 6.71; *Pyth.* 1.49; *Nem.* 5.10; *Isth.* 4.36.

Hellotia: Korinthos'ta Athana Hellotis (ya da Hellotia) onuruna düzenlenen oyunlardır. Bu adın Marathon yakınlarında bulunan oldukça verimli bir "çamur"dan (*helos*) türediği söylenir: *Olym.* 13.40.

Heloros: Sicilya'nın güneydoğusunda Syrakosai'nın 40 km güneyinde Syrakosai ile Pakhynos arasında yer alan bir kent ve aynı adlı nehirdir. Günümüzde adı Abisso ya da nehrin yukarı kısmında antik adının bozulmuş bir versiyonu gibi duyulan Tellaro adlarıyla bilinir. Heloros'un kıyısında MÖ 492'de Gela tıranı Hippokrates Syrakosai'nın ordusunu bozguna uğratmış ancak zaferiyle hedefine ulaşamayarak Syrakosai'ye geçirememiştir. Hippokrates'in saflarında iki tekerlekli araba müsabakası muzafferı Khromios'un da savaştığı anlaşıyor (krş. Herod. 7.154; Verg. *Aen.* 3.698); *Nem.* 9.40.

Hera: Olymposlu tanrıçaların en büyüğü, Kronos ile Rhea'nın kızı, Zeus'un kız kardeşi ve karısı, diğer niteliklerinin yanı sıra evliliğin koruyucusu olarak önplana çıkar: (a) Ailevi ilişkileri bağlamında: *Nem.* 7.95 (Zeus'un karısı), *Nem.* 11.2 (Hestia'nın kız kardeşi); *Nem.* 7.2 (Eleithyia'nın annesi); *Isth.* 4.60 (Herakles'in kayınvalidesi); (b) Koruyucu ve kult tanrısı olarak: *Olym.* 6.88; *Pyth.* 8.79; *Nem.* 10.2, 23, 36; (c) epitetleri: *Nem.* 1.38 (altın-tahtlı/*khrysotrochos*), *Nem.* 7.2 (kudreti-yüce/*megalostenēs*); *Nem.* 10.18 (tamamına-erdiren/*teleia*), (d) çeşitli durumlarda: *Pyth.* 2.27 (Iksion tarafından tacize uğrayışı); *Pyth.* 4.184 (Argonautlara yardım edişi); *Nem.* 1.38 (Herakles'ten nefret edişi)

Herakles/Heraklees: Zeus ile Alkmene'nin oğlu, daha sonra Hera tarafından kızı Heba ile evlendirilerek ölümsüzlük bahşedilen Yunan dünyasının en ünlü kahramanıdır. Ona dair öyküler özellikle gerçekleştirdiği 12 iş sayesinde oldukça kapsamlı bir mit kulliyatını kapsar: (a) kimliğine ve kişisel ilişkilerine dair: *Nem.* 10.7 (Zeus'un oğlu), *Nem.* 3.22 (kahraman-tanrı); *Pyth.* 11.3; *Isth.* 7.7 (Alkmene'nin oğlu); *Olym.* 6.68 (Alkaios'un torunu); *Nem.* 10.18 (Heba'yla Olympos'ta evlenme); (b) bir ailenin kahramanı olarak: *Olym.* 7.22 (oğlu Tlapolemos üzerinden Eratosogulları'nın [*Eratidai*] atası); *Pyth.* 5.71, 10.3 (Heraklesogulları'nın [*Herakleidai*] atası), (c) koruyucu ve kurucu olarak: *Olym.* 2.3, 3.11, 6.68; *Nem.* 10.33, 11.27 (Olympia Oyunları'nın kurucusu); *Nem.* 4.24 (Thebai'nin koruyucusu); *Olym.* 10.31; *Isth.* 6.28 (Tiryns'le bağlantılı olarak); (d) maceraları ve ünü hakkında: *Olym.* 9.30 (Poseidon, Apollon ve Hades'le savaşıması), *Olym.* 10.27 vd (Kteatos ile Eurytos'u öldürmesi); *Olym.* 10.30 (Molionları öldürmesi ve Augeas'ın kentini tahrip etmesi); *Olym.* 10.16 (Kyknos tarafından mağlup edilmesi); *Nem.*

1.33 vd (Hera'nın onu öldürmeye teşebbüs etmesi); *Isth.* 5.37, 6.35; *Nem.* 7.86 (Aiakosoğulları'nın [*Aiakidai*] yoldaşı ve dostu olarak); *Olym.* 3.28 (Eurystheus'un ricası üzerine Geryneus ve Diomedes ile savaşıması); *Olym.* 3.44; *Nem.* 3.21; *Isth.* 4.12 (Batı ya seyahati); *Pyth.* 9.87 (genel ünu bağlamında); *Isth.* 4.12 (Gedeira'daki sütunlara ilişkin).

Heraklesoğulları (*Herakleidai*): Herakles'in soyunda gelenler için kullanılan bir epitettir: *Pyth.* 1.63.

Hermas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hermes") Zeus ile Maia'nın (bkz. Pleiades/Peleiades) oğlu, tanrıların habercisi, hırsızların ve tüccarların koruyucusu, atletik oyunların genel koruyucusu, Hades'te ölü ruhların rehberidir: *Olym.* 6.79, 8.81; *Pyth.* 2.10, 4.178, 9.59; *Nem.* 10.53; *Isth.* 1.60.

Herodotos: Thebailı Asopodoros'un oğlu, Isthmia Oyunları'ndaki iki tekerlekli savaş arabası müsabakasında muzaffer olmuştur: *Isth.* 1.14, 61.

Hesiodos: Boiotia'daki Askra'da doğan, *Erga kai Hemera* ve *Theogonia* başlıklı didaktik nitelikli eserleriyle Homeros'la birlikte en önemli *epos* şairi olarak bilinen şair, Pindaros'un şiirsel yaklaşımları üzerinde yoğun bir etkisi olduğu düşünülmektedir: *Isth.* 6.67.

Hestia: Kronos ile Rhea'nın ilk kızları ve Zeus ile Hera'nın kız kardeşleri olan adının anlamıyla koştur şekilde devlet ya da aile "ocak"ının kişileştirilmiş tanrıçasıdır: *Nem.* 11.1.

Hesychia: Sükün, Barış, Huzur (kişileştirme), dostça niyetlerin tanrıçası, Dika'nın (Hakkaniyet) kızıdır: *Olym.* 4.16; *Pyth.* 8.1.

Hieron: Diomedes'in oğlu, Syrakosai Kralı, Aitna'nın kurucusu, Güney İtalya'da, hiçbir küçümseyici göndermesi olmaksızın *tyrannos* (tiran) unvanını kullanan ilk yöneticilerdendir: *Olym.* 1.11, 107; *Pyth.* 1.32, 56, 62, 2.5, 3.80.

Himera: Himeras Nehri'nin boylarında, Sicilya'nın kuzey kıyılarında konumlanan bir kenttir. Thukydides Sicilya'nın bu kıyısındaki tek Yunan kent-devleti olduğunu söyler (Thuc. 6.62, 7.58). MÖ 480'de Syrakosailı Gelon'un birlikleri gelinceye kadar direnen Theron'un güçleri Kartaca ordusu karşısında parlak bir zafer kazanmıştır. Bu zafere Sicilyalı Yunanlar tarafından, Salamis Zaferi'nin önemiyle karşılaştırılacak ölçüde değer atfedilmiştir (krş. Herod. 7.166-167; D.S. 11.20-23, 11.48): *Olym.* 12.2

Himera: Pindaros'un MÖ 480'de Sicilyalıların Kartacalılar karşındaki zaferine sahne olmuş bölgede akan bir nehir olduğunu ifade ettiği, kuzey Himera'da konumlanan ve kente de adını veren nehirdir (Plin. *NH* 3.8): *Pyth.* 1.79.

Hipparis: Sicilya'daki Kamarina kentini geçerek denize dökülen bir nehirdir: *Olym.* 5.12.

Hippia: bkz. Athana

Hippodameia: Pisalı Oinomaos'un kızı, Pelops'un karısıdır: *Olym.* 1.70, 9.10; ayrıca bkz. Pelops.

Hippokleas: MÖ 498'de Pythia Oyunları'ndaki *diaulos* koşusu müsabakasında muzaffer olan Pelinnaionlu atlettir: *Pyth.* 10.5, 57.

Hippolyta: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hippolyte") Kretheus'un kızı, Akastos'un karısıdır: *Nem.* 4.57, 5.26; ayrıca bkz. Peleus.

Homeros: Yunan epik şiirinin başlıca iki önemli yapıtı olan *Ilias* ile *Odysseia*'nın mal edildiği efsanevi şairidir. Şiirsel söylemin doğruluğuna dair Pindaros'un eleştirileri oklarının hedefi olmuştur: *Pyth.* 4.277; *Nem.* 7.21; *Isth.* 4.37.

Homerosoğulları (Homeridai): Homerosçu gezgin şairlerin (*rhapsodoi*) oluşturduğu birliktir: *Nem.* 2.1.

Hora: (a) (tek.) Gençliğin mevsimi: *Nem.* 8.1; (b) (çoğ.) Mevsimler, Zeus ile Themis'in kızlarıdır: *Olym.* 4.1, 13.17; *Pyth.* 9.60.

Hybris: Kibir (kişileştirme): *Olym.* 13.10.

Hyllos: Herakles ile Deianeira'nın en büyük oğullarıdır. Aigimios'un iki oğlu, Pamphylos ile Dymas'a birlikte ikinci Dor istilasına önderlik etmiştir. Dorların üç boyu bu kahramanların adlarını almıştır (krş. Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 25.17-19 M-W): *Pyth.* 1.62; *Isth.* 9.2.

Hyperborea/Hyperborea: Kuzey Rüzgarı'nın (*Boreas*) ötesinde, Antikçağ'da insanlar için erişilmez nokta kabul edilen efsanevi diyar, Pindaros'ta belirli bir fiziksel konuma gönderme yapılmaz. Bu diyarla ilgili mitler sıklıkla Apollon'la ilişkilendirilir. Herakles daha sonra Olympia Oyunları'nda ödül olarak verilecek zeytin dalının ilk filizini Hyperborea'da Apollon'dan almıştır (krş. Bacchyl. 3.23-62; Herod. 4.13, 4.32-36; D.S. 2.47; Paus. 1.4.4, 1.18.5, 1.31.2, 5.7.7-10, 10.5.7-9): *Olym.* 3.16; *Pyth.* 10.30; *Isth.* 6.23.

Hypereia: Thessalia'daki Pherai yakınlarında bir pınardır (krş. Hom. *Il.* 2.734; Str. 9.5.18): *Pyth.* 4.125.

Hyperion oğlu (Hyperionidas): Hyperion'un oğlu, yani Aelios için kullanılan bir örtmececi: *Olym.* 7.39.

Hypermestra: Danaos'un elli kızından biri, diğer kardeşleri gibi kuzenlerinden biri olan Lynkeus'la evlenmiştir: *Nem.* 10.6.

Hypseus: Lapithlerin kralı, Kyrana'nın babasıdır: *Pyth.* 9.13.

Hypsipyleia: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hypsipyle") Dionysos'un oğlu olan Lamnoslu Thoas'ın kızıdır. Lamnoslu kadınlar Aphrodita'yı onurlandırmayı ihmal ederler. Bu nedenle tanrıça onlara iğrenç bir koku musallat eder. Bunun üzerine Lamnoslu erkekler Trakia'dan kadınlar getirip sadece onlarla cinsel ilişki kurmaya başlarlar. Lamnoslu kadınlar da bütün erkekleri ve kumalarını öldürürler. Sadece Kral Thoas Hypsipyleia tarafından gizlice saklanır. Argonautlar adaya geldiklerinde iğrenç kokuları yok olan Lamnoslu kadınlarla ilişkiye girerken, Iason Hypsipyleia'yı seçer. Pindaros'ta Hypsipyleia'ya Lamnos'ta Argonautların düzenlediği bir müsabaka bağlamında değinilir (krş. Hom. *Il.* 7.467-475, 14.230, 21.40-41, 23.740-749; Bacchyl. 9.10-18; Herod. 6.138; AR *Argon.* 1.609-909; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.14, 1.9.17, 3.6.4, *Epit.* 5.1.9; Ov. *Heroid.* 6; Stat. *Theb.* 5.486-753): *Olym.* 4.23.

Ialysos: Rhodos'taki aynı adlı kente adını veren kahraman, güneş tanrısı Aelios'un torunudur: *Olym.* 7.74.

Iamos: Apollon ile Euadna'nın oğlu, nam salmış bir bilici ve Iamosoğulları (*Iamidai*) olarak bilinen, kâhinlik hizmeti veren bir ailenin atasıdır: *Olym.* 6.23.

Iamosoğulları (*Iamidai*): Olympia'daki Zeus sunağında kâhinlik hizmeti veren, soylarının ise Iamos'a dayandığını iddia eden bir aşirettir: *Olym.* 6.43.

Iaolkos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Iolkos") Iason'un babası Aison'un hukum sürdüğü, daha sonra Pelias tarafından gasp edilen tahtın bulunduğu, Pagasetik Körfezi'ne kıyısı olan, Thessalia'da, Magnesia bölgesinde yer alan bir kenttir. Homeros'ta "ıyı-inşa-edilmiş" (*euktimene*: Hom. *Il.* 2.712) ve "arazisi-geniş" (*eurykhoros*: Hom. *Od.* 11 256) gibi epitetlerle anılan Iaolkos'un Kretheus tarafından kurulduğu ve Orkhomenos'tan gelen Myniai kavmi tarafından kolonileştirildiği söylenir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.11; Str. 9.2.40): *Pyth.* 4.77, 188; *Nem.* 3.34, 4.54; *Isth.* 8.40; ayrıca bkz. Iason

Iapetos: Bir titan olan Iapetos, Ouranos ile Gaia'nın oğullarından biridir Okeanos kızları'ndan (*Okeanidai*) Klymena'nın ya da Asia'nın doğurduğu çocukları Atlas, Promatheus, Epimatheus ve Menoitios'tur: *Olym.* 9.55.

Iason: Aiolos oğulları'ndan (*Aiolidai*) Iolkoslu Aison'un oğlu, Argo gemisinin kaptanı ve Argonautların önderi, bir Kentauros olan Kheiron tarafından yetiştirilmiştir. Kheiron'ın merkezi olan Palion Dağı'ndan ayrıldıktan sonra Iason, dedesi Kretheus'tan kalan Iolkos tahtını gasp eden Pelias'tan (babasının baba bir anne ayrı kardeşi) tahtı geri almak üzere harekete geçer. Tahtı geri almak için Pelias'ın şart koştuğu zorlu görevi üstlenerek Altın Postu Kholkis'ten geri getirmek üzere efsanevi mürettebatı Argonautlarla birlikte Argo gemisiyle oldukça maceralı bir sefere çıkar (krş. Hes. *Theog.* 992-1002; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.2, 1.9.16-28, 3.13.7): *Pyth.* 4.12, 119, 128, 136, 169, 232; *Nem.* 3.54; ayrıca bkz. Aison.

Ida: Girit, Troia ya da Olympia yakınlarındaki kutsal bir mağaradır (krş. 36 dn. 4): *Nem.* 10.60, 71.

Idas: Messene Kralı Aphareus'un oğlu (bazı kaynaklara göre Poseidon'un oğlu) ve Lynkeus'un kardeşi, Idas'ın doymak bilmez bir iştahı vardı ve kendi döneminin en güçlü yiğitlerinden biriydi. Kardeşi Lynkeus ise cisimlerin ardını görebilme yeteneğine sahipti. Kardeşi Lynkeus'la birlikte hem Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"na katılırlar hem de Altın Post'un peşinde Argonautlardan biri olarak denize açılırlar. Idas'la evlenen Evenos'un kızı Marpessa, Zeus tarafından Apollon'la Idas arasında bir seçim yapması istenildiğinde, kocasını tercih ederek Apollon'u reddeder. Idas ve Lynkeus Tyndareos oğulları'yla (*Tyndaridai*) savaşırlar ölürler, Marpessa ise acısından canına kıyar (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.3; Paus. 3.13.1, 4.2.7, 4.3.1, 5.18.2): *Nem.* 10.60, 71

Iksion: Lapithlerin üzerinde hüküm süren Thessaliyalı bir kral, Hera'ya sarkıntılık etmeye yeltendiğinde Zeus'un (ya da Hera'nın kendisinin) yarattığı tanrıçaya benzer bir bulutu Hera zannederek onunla birleşip Kentauros'ların ya da onların atası olan Kentauros'un doğmasına neden olmuştur. Bu cüreti yüzünden Zeus tarafından bir tekerleğe bağlı olarak sonsuza dek dönme cezasına çarptırılmıştır (krş. Hom. *Il.* 14.317-318; Aesch. *Eum.* 717-718; Soph. *Phil.* 676-680; AR 3.61-63): *Pyth.* 2.21.

Ilas: MÖ 476'da Olympia Oyunları'nda yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan Lokroi Epizephyrio'lu dövüşçü Hagesidamos'un çalıştırıcısıdır: *Olym.* 10.18.

- Ileusoglu (Iliadas):** Bir Argonaut olan Ileus'un (başka bir söylenişle Oileus) oğlu, Lokrisli Aias için kullanılan bir örtmecedir: *Olym.* 9.112; bkz. Aias.
- Illos:** Troia'nın kral Priamos'un dedesi olan Ilos'tan türeyen diğer adıdır. *Ilion* olarak da bilinir: *Olym.* 8.32; ayrıca bkz. Troia
- Ilos:** Priamos'un dedesi ve Ilion kentinin adını veren ilk atadır: *Nem.* 7.30; ayrıca bkz. Troia.
- Ino:** Kadmos'un kızı, Athamas'ın karısı, Melikertes ile Learkhos'un annesidir: *Olym.* 2.30, *Pyth.* 11.2; — Leukothea: Daha sonra deniz tanrıçası haline gelen Ino'nun "Beyaz-Tanrıça" anlamındaki epitetidir: *Pyth.* 11.2.
- Iolaos:** Iphikles'in oğlu, Herakles'in yeğeni ve işlerini başarmada yoldaşdır: *Olym.* 9.98; *Pyth.* 9.79, 11.60; *Nem.* 3.37; *Isth.* 1.16, 5.32, 7.9.
- Ionla:** Adriyatik Denizi'nin güneyinde Kıta Yunanistanı'nın batısında yer alan denizdir: *Pyth.* 3.68; *Nem.* 4.54, 7.65.
- Iphigeneia:** Büyük olasılıkla Homeros'ta (*Il.* 9.145) Iphianassa, *Kadınlar Kataloğu*'nda Iphimede (Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 23 M-W) adıyla bilinenle aynı kişi. Agamemnon ile Klytaimestra'nın en büyük kızı, mitsel aktarımın bir koluna babası tarafından Artemis için kurban edilmek üzereyken tanrıça tarafından Tauris'e nakledilerek hayatı kurtarılır: *Pyth.* 11.22.
- Iphikles/Iphiklees:** Alkmena ile Amphitryon'un oğlu, Iolaos'un babası Herakles'in kardeşi (Zeus'un oğlu olduğu düşünülen Herakles'in tersine Amphitryon'un öz oğlu olduğu söylenir). Alkathoos'un kızı olan Automedousa'yla evlenmiş ve bu evlilikten, büyüdüğüde amcası Herakles'e 12 zorlu işinin pek çoğunda yoldaşlık edecek olan Iolaos'un babası olmuştur. Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"nda da yer almıştır (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.8, 2.4.11-12, 2.7.3; Paus. 8.14.9-10): *Pyth.* 8.88; *Isth.* 1.30.
- Iphiklesoglu (Iphikleidas):** Iphikles'in oğlu, yani Herakles'e yoldaşlık eden Iolaos için kullanılan bir örtmecedir: *Pyth.* 11.59.
- Iphimedeia:** Aloiosogulları (*Aloioidai*) olarak tanınan oysa gerçek babaları Poseidon olan ikiz dev kardeşler Otos'un ve Epialtes'in annesidir: *Pyth.* 4.89.
- Iphion:** Olympia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Alkimedon'un babasıdır: *Olym.* 8.81.
- Irassa:** Libya'da Tritonis Gölü kıyısındaki kent, Herakles ile Irassa Kralı Antaios arasındaki kapışmanın gerçekleştiği yerdir: *Pyth.* 9.106.
- Iskhys:** Arkadialı Elatos'un oğlu, Phlegyas'ın kızı Koronis'in sevgilisidir. Apollon tarafından öldürülmüştür: *Pyth.* 3.31; ayrıca bkz. Asklapios.
- Ismenion:** Ismenos Nehri'nin yakınlarında bulunan Apollon'a ait tapınak ve kehanet merkezidir: *Pyth.* 11.6; ayrıca bkz. Ismenos.
- Ismenos:** Okeanos'un oğlu, Melia'nın kardeşi, Thebai kentinin içinden geçen nehir- dir. Nehrin doğduğu aynı adlı dağın Apollon için kutsal olduğu söylenir (krş. Paus. 9.10.2): *Nem.* 9.22, 11.36
- Isthmia:** (a) Korinthos'taki Isthmos'un doğusunda yer alan ve Isthmia Oyunları'nın düzenlendiği yerdir: *Olym.* 9.84, 13.4; *Isth.* 2.13, 8.4, 63; (b) Isthmia Oyunları'na gönderme yapmak üzere kullanılan kişileştirme: *Olym.* 13.32; *Nem.* 2.9; *Isth.* 4.2

Isthmos: Korinthos kenti yakınlarında Peloponnesos Yarımadası'nı Kıta Yunanistanı'nın geri kalanına bağlayan bir köprü olan dar bölge, nitekim bu bölgenin oldukça dar olduğuna işaret eder tarzda *isthmos* sözcüğü "boyun" anlamındadır. Isthmos'ta Poseidon onuruna oyunlar düzenlenmiştir: *Olym.* 2.50, 7.81, 8.48, 12.18, 13.98; *Pyth.* 7.13, 8.37; *Nem.* 4.75, 5.37, 6.19, 10.26; *Isth.* 1.9, 32, 3.11, 5.17, 6.5, 61, 7.21.

Istros: Bugünkü Almanya sınırlarındaki Kara Ormanlar'dan çıkıp Avrupa'yı katederek Karadeniz'e dökülen Tuna Nehri'dir: *Olym.* 3.14, 26, 8.47.

Kadmos: Agenor'un oğlu, Harmonia'nın kocası, Thebai'nin kurucusu, Semela, Ino, Autonoe ile Aegaeus'un babası, Akragaslı Theron'un atasıdır: *Olym.* 2.23, 78; *Pyth.* 3.88, 8.47, 9.83, 11.1; *Nem.* 1.51, 4.21, 8.51; *Isth.* 1.11, 4.53, 6.75, 4.53.

Kaikos: Eski adı Astraios olan sonra Kaikos olarak değiştirilen Mysia'da bir nehir, günümüzdeki adı Bakırçay'dır (krş. Hes. *Theog.* 343): *Isth.* 5.42.

Kalais: Boreas'ın oğlu, kardeşi Zetas'la birlikte Iason'un önderliğindeki Argonautlar Seferi'ne katılmışlardır. Pindaros'un da onayladığı gibi, Boreas'ın oğulları (*Boreadae*) olarak da bilinen bu iki kardeşin kanatlı olduğu söylenir. Argonautlar Thrakialı kral ve bilici Phineus'le karşılaştıklarında kralı yiyeceklerini çalan Harpyialardan mustarip, açlıktan ölmek üzereyken bulurlar. Argonautlar için kurulan sofraya uçarak gelip yemekleri çalmaya yeltenen kanatlı canavar Harpyiaları uçarak takip eden iki kardeş onları yoruncaya kadar kovalarlar. Sonunda Harpyiaların kardeşi olan Iris, bir daha bilici Phineus'u rahatsız etmeyeceklerini söyleyerek canavarların zulmünü sona erdirir ve iki kardeşi muzaffer bir şekilde Argonautlara geri gönderir. Bu başarılarına rağmen, Herakles kendisi yanlışlıkla Mysia'da geride kaldığında, Argonautları onu geri dönüp almamaları için ikna ettikleri gerekçesiyle onlara öfkelenmişti. Bu nedenle Pelias'ın cenaze oyunlarından dönen Kalais'i ve Zetas'ı Tenos Adası'nda öldürmüştür (krş. AR *Argon.* 1.211-223, 1.1296-1308, 2.164-434; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.21, 3.15.2-3; Ov. *Met.* 6.711-721): *Pyth.* 4.182.

Kallianaks: MÖ 464 Olympia Oyunları'ndaki yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan Rhodoslu Diagoras'ın atasıdır: *Olym.* 7.93.

Kallias: Bassos'ın oğulları (*Bassidai*) aşiretine mensup bir yumruk dövüşçüsüdür: *Nem.* 6.36.

Kallikles: Timasarkhos'un amcası, Isthmia Oyunları'nda muzaffer olmuştur: *Nem.* 4.80.

Kallimakhos: Aiginalı Alkimedon'un kendisinden daha yaşlı bir akrabasıdır: *Olym.* 8.82.

Kalliopa: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Kalliope") *Mo-*usa'lardan biri, adı "Güzel-Sesli" anlamına gelen ve Epik şiirin esin perisi olarak bilinen *Mousa*'dır: *Olym.* 10.14.

Kallista: Thera kentinin özgün adıdır: *Pyth.* 4.258.

Kamarina: Sicilya'nın güney kıyısında, Hipparis Nehri'nin ağzında yer alan kenttir. MÖ 599'da ana kent Syrakosai tarafından bir koloni olarak kurulmuştur. Ancak Syrakosai 552'de kendi kolonisi olan Kamarina'yı ortadan kaldırmış, Gelon'un

hanedanı MÖ 461'de kenti yeniden kurmuştur (Herod. 7.154-156; Thuc. 6.5; D.S. 11.76): *Olym.* 4.12, 5.4.

Kamios: Rhodos'taki aynı adlı kente adını veren kahraman, güneş tanrısı Aelios'un torunudur: *Olym.* 7.73.

Kaphisis: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Kephisis") Kaphisos Nehri'ne adını veren *nympha*'dır: *Pyth.* 12.27.

Kaphisos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Kephisos") Orkhomenos'u katederek akan nehirdir: *Olym.* 14.1; *Pyth.* 4.46.

Karneiadas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Karneiades") MÖ 474'te Pythia Oyunları'ndaki *hoplitodromos* (tam teçhizatlı piyade koşusu) müsabakasında muzaffer olan Kyranalı atlet Telesikrates'in babasıdır: *Pyth.* 9.71.

Karneios: bkz. Apollon.

Karrhotos: Aleksibios'un oğlu (Pind. *Pyth.* 5.45), akrabası olduğu Kyranalı IV. Arkesilas'ın Pythia Oyunları'nda (MÖ 462) zafer kazanan takımında arabanın sürücüsü olarak görev yapmıştır: *Pyth.* 5.26.

Kassandra: Troia Kralı Priamos ile Hekabe'nin kızı, kardeşi Helenos'la birlikte peygamberane güçlerle donatılmışlardır: *Pyth.* 11.20.

Kastalia: Delphoi'da bir pınar, Kastalia'nın Apollon'un bir pınara dönüştürdüğü bir *nympha* olduğu söylenir: *Olym.* 7.17, 9.17; *Pyth.* 1.39, 4.163, 5.31; *Nem.* 6.37, 11.24

Kastor: (a) İkiz kardeşi Polydeukes'le birlikte Leda ile Zeus'un ya da Leda'nın ölümlü kocası Tyndareos'un oğlu, Helena ile Klytimestra'nın kardeşi ya da anne bir baba ayrı kardeşidir. İkiz kardeşiyle birlikte özellikle binicilikteki maharetleri nedeniyle nam salmışlardır. Idas tarafından öldürülmüştür. Polydeukes'le birlikte *Dioskouroi* (Zeus'un oğulları) unvanıyla anılırlar, öncelikli tapınakları Therapnai kentindeydi. Hem Argonautlar Seferi'ne hem de Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"na kardeşi Polydeukes'le birlikte katılmıştır (krş. Hom. *Il.* 3.236-244, *Od.* 11.298-304; Ps.-Hesiod, *Gyn. Kat.* 24 M-W; Theoc. 22.137-213; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.6-7); (b) Muhtemelen biniciliğin koruyucusu olmasına dayandırılan belirli bir melodiye ve ritme gönderme yapmak üzere kullanılan ifadedir: *Olym.* 1.101; *Pyth.* 2.69; *Isth.* 1.16; ayrıca bkz. Polydeukes.

Kentauros: (a) Kentauros Kheiron, Zeus'un oğludur: *Pyth.* 4.103, 9.38; *Nem.* 3.48; (b) bir canavar, Iksion'un oğlu, *Kentauros* soyunun babasıdır: *Pyth.* 2.44

Keos: Kyklad Adaları arasında yer alan ve Pindaros'un başlıca rakipleri Simonides ile yeğeni Bakkhylides'in anavatanıdır: *Isth.* 1.8.

Khariasoğulları (Khariadai): Soylarını ataları Kharias'a dayandıran Aiginalı bir aşirettir: *Nem.* 8.46.

Khariklo: Kheiron'un karısıdır. Kocasının Iason, Akhilleus, Asklapios gibi öğrencileri için yetiştirici annelik yapmıştır: *Pyth.* 4.103; ayrıca bkz. Kheiron

Kharis: (a) Lütuf/İnayet/Cazibe (kişileştirme): *Olym.* 1.30, 6.76, 7.11; (b) (çoğ. *Kharites*) Hesiodos onlardan Zeus ile Euryнома'nın üç kızı şeklinde Aglaia, Euphrosyna ve Thalia'nın oluşturduğu "Lütuf" tanrıçaları olarak bahseder. Si-

rasıyla bu kızlar "İhtışam"ın ya da "Görkem"in, "Neşe"nin ya da "Cümbüş'un ve "Kutlama"nın ya da "Şenlik"in kişileştirilmiş halleri olarak özellikle Apollon'un maiyetinde dolaşırlar. Hesiodos ayrıca (*Odysseia*'da Haphaistos'un karısı olarak Aphrodita sunulmasına rağmen) Aglaia'nın Haphaistos'la evlendiğini belirtir. Kharis'ler sanatsal üretimde sıklıkla anılan ancak bireysel mitlerde yer almayan bir görüntü çizerler. Orkhomenos'ta onlara yönelik ibadetin yoğunluğu kaydedilmiştir (Hom. *Il.* 5.338, 14.263-276, 18.382-383, *Od.* 8.362-366, 18.192-194; Hes. *Theog.* 64-65, 907-911, 945-946); *Olym.* 2.50, 4.9, 9.27, 14.4, 8; *Pyth.* 2.42, 5.45, 6.2, 8.21, 9.3, 89, 12.26; *Nem.* 4.7, 5.54, 6.37, 9.54, 10.1, 38; *Isth.* 5.21, 6.63, 8.16.

Kheiron/Khiron: Kronos ile Okeanos kızları'ndan (*Okeanidai*) Phlyra'nın oğlu olan ve hikmetiyle nam salmış Kentauros, Khariklo ile evlenmiştir. Karısıyla birlikte Thessalia'da Palion Dağı'nda yaşar. Iason, Akhilleus, Asklapios gibi kahramanların ve tanrıların yetiştirilmesini üstlenmiştir: *Pyth.* 3.1, 63, 4.102, 115, 9.29; *Nem.* 3.53, 4.60; *Isth.* 8.41; ayrıca bkz. Phlyra.

Khimaira: Görünüşüyle koşutluk taşıır tarzda adının anlamı "dişi-keçi" anlamına gelen ve Bellerophon tarafından öldürülen bir canavar, genellikle iki başından biri aslan diğeri keçi, arka tarafı yılan biçimli olarak tasvir edilir (krş. Hes. *Theog.* 319-324; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.3.1-2); *Olym.* 13.90.

Khromios: Hagesidamos'un oğlu, Syrakosai ve Aitna vatandaşı, Hieron'un komutanı, Pindaros'un gunumuze ulaşmış *epinikion*'larında Nemea Oyunları'ndaki iki tekerlekli araba müsabakasında kazandığı iki zafer kutlanmaktadır. *Nem.* 17, 9.3, 34, 52.

Khronos: Zaman (kişileştirme). *Khronos*, Pindaros'ta küçük harfle "zaman" anlamında mı, yoksa bir kişileştirme olarak mı kullanıldığı sıklıkla kafa karıştıran bir sözcüktür. Bu maddede belirttiğimiz iki kısmın büyük harfli bir "Zaman" işaret ettiğine dair, gorce yorumcuların büyük çoğunluğu hemfikirdir: *Olym.* 2.17, 10.55.

Kilikia: Yüz-başlı canavar Typhos'un mağarasının da bulunduğu Anadolu'nun güney sahillerinde konumlanan, batısında Pamphylia, kuzeyinde Lykaonia'nın ve Kappadokia'nın yer aldığı, bunyesinde büyük bir ovanın (gunumuzde Çukurova) bulunduğu Küçük Asya'da bir bölgedir. Pindaros'ta özellikle Typhos'un vatani olarak önplana çıkarılır (krş. Str. 14.5); *Pyth.* 1.17, 8.16.

Kinyras: Aphrodita'nın Kıbrıs'taki rahibi olan Kıbrıs Kralı'dır. Özellikle zenginliğiyle anılır. Troia Seferi'ne çıktıkları sırada Agamemnon'dan ve Menelaos Kinyras'tan destek vermesini isteyerek Kıbrıs'a bir ziyaret gerçekleştirdiler ve kralı ikna etmek üzere hediyeler getirdiler. O da 50 gemi göndereceği sözünü verdi. Sözünü tutma zamanı geldiğinde sadece bir gemisini başında oğlu Mygdalion'u kumandan tayin ederek ve geri kalan 49 gemiyi de gemicileriyle birlikte çamurdan yapılmış vaziyette sundu. 49 gemi denizde eriyip yok oldu ancak Kinyras sözünü tutmuş oldu (krş. Hom. *Il.* 11.19-28; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.14.3-4, *Epit.* 5.3.9); *Pyth.* 2.16; *Nem.* 8.18.

Kirrha: Delphoi'un altında denize kıyısı olan ovada bir kasaba, Krişa'nın limanı olarak işlev görüyordu. Genel olarak atlı müsabakalar burada düzenleniyordu (krş. Paus. 10.374). Antikçağ'da dahi Krişa'yla karıştırılırdı: *Pyth.* 3.74, 7.16, 8.19, 10.15, 11.12.

- Kithairon:** Kuzeyinde Boiotia, güneyinde ise Attika bölgelerinin yer aldığı yerde yükselen, ünlü Plataia Savaşı'nın cereyan ettiği alanın yakınlarındaki dağ: *Pyth.* 1.77.
- Kıbrıs (Kypros):** Güneydoğu Akdeniz'de yer alan ada, aşk tanrıçası Aphrodite'nin doğum yeri olarak bilindiğinden sıklıkla aşka anıltırma yapmak üzere başvurulur: *Nem.* 4.46, 8.18.
- Kızıldeniz (pontos erythros):** Afrika ile Asya kıtaları arasında yer alan ve Hint Okyanusu'na açılan, daha MÖ 4. yüzyılın sonlarında bir kanalla (Suez) Akdeniz'e bağlantısı sağlanan denizdir: *Pyth.* 4.251.
- Kleandros:** Aiginalı Telesarkhos'un oğlu, Isthmia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *pankration* müsabakasında muzaffer olmuştur: *Isth.* 8.1, 66
- Kleitomakhos:** Aiginalı muzaffer güreşçi Aristomenes'in dayısıdır: *Pyth.* 8.37.
- Kleitör:** Arkadia bölgesinde yer alan, Persephona'nın onuruna oyunların düzenlendiği kenttir: *Nem.* 10.47.
- Kleo:** Tarihın koruyucusu olan *Mousa*, adı bununla koşutluk taşır tarzda "şanlı kılan" anlamına gelir: *Nem.* 3.83
- Kleodamos:** (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Kleodemos") Orkhomeoslu Asopikhos'un babası, oğlunun zaferi sırasında hayatını kaybetmiştir: *Olym.* 14.22.
- Kleonai:** Vatandaşları Nemea Oyunları'nın yöneticiliğini yapan, Korinthos'ta Nemea yakınlarındaki kenttir: *Olym.* 10.30; *Nem.* 4.17, 10.42.
- Kleonikos:** Aiginalı Phylakides ile Pytheas'ın dedesi, Lampon'un babasıdır: *Isth.* 5.55, 6.16.
- Kleonymos:** Isthmia Oyunları'ndaki dört atlı araba müsabakasında muzaffer olan Thebaili Melissos'un atasıdır: *Isth.* 3.15
- Kleonymosoğulları (Kleōnymidai):** Soylarını ataları saydıkları Kleonymos'a dayandıran Thebaili bir aşirettir: *Nem.* 4.17, 10.42.
- Klotho:** *Moirai*'lerden biri, yaşam süresini belirleyen temsili ipliği eğirerek, nasıbın belirlenmesinin üç aşamalı sürecinin birinci aşamasını oluşturan tanrısal güçtür: *Olym.* 1.26; *Isth.* 6.17; ayrıca bkz. *Moirai*.
- Klymenos:** Bir Argonaut olan Orkhomenoslu Erginos'un babasıdır: *Olym.* 4.19.
- Klytimestra/Klytaimnestra:** Agamemnon'un karısı, Troia Seferi dönüşü sevgilisi Aigisthos ile birlikte bir suikast planlayarak kocasını öldürmüştür: *Pyth.* 11.17; ayrıca bkz. Aigisthos.
- Knosos:** Tunç Çağ'ında en görkemli dönemini yaşamış olan Girit kentidir: *Olym.* 12.16.
- Koironosoglu (Koironidas):** Koironos'un oğlu, yani Polyidos için kullanılan bir ortomecedir (krş. Hom. *Il.* 13.663): *Olym.* 13.75.
- Kolkhis:** Bugünkü Türkiye'nin Doğu Karadeniz kıyılarını ve Gürcistan sahil şeridinin önemli bir kısmını kapsayan, Güney Kafkasya'da yer alan bölgedir: *Pyth.* 4.11, 4.212.

Korinthos: Attika bölgesinde yer alan Atina'nın güneyinde yer alan, Peloponnesos Yarımadası'ndaki önemli kentlerden biri, kenti civarında yer alan Isthmia'da Poseidon onuruna oyunlar düzenlenirdi: *Olym.* 8.52, 9.86, 13.14, 52; *Nem.* 2.20, 4.88, 7.105, 10.42; *Isth.* 4.20.

Koronis: Phlegyas kızı, Iskhy's'un sevgilisi, Apollon'dan olma Asklapios'un annesidir: *Pyth.* 3.25; ayrıca bkz. Asklapios ve Phlegyas.

Koros: "Aşırı Tokluk" ya da genel olarak "İfrat" (kişileştirme): *Olym.* 13.10.

Kreouisa: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Kreousa") Gaia'nın kızı, Naiaslardan biri, gelecekte Lapithlerin kralı olacak olan Peneus'tan Hypseus'u doğurmuştur: *Pyth.* 9.16.

Kreonkızı (Kreontis): Kreon'un kızı, yani Pindaros'taki bağlamında Megara için kullanılan bir örtmecedir: *Nem.* 4.64

Kretheuskızı (Kretheis): Kretheus'un kızı, yani Pindaros'taki bağlamında Hippolyta için kullanılan örtmecedir: *Nem.* 5.26.

Kretheusoglu (Kretheidas): Kretheus'un oğlu, yani Pindaros'taki bağlamında Aison için kullanılan örtmecedir: *Pyth.* 4.152.

Krisa/Krissa: Eski Yunanistan'ın en eski kentlerinden biri, Phokis bölgesinde, Parnassos Dağı'nın kollarından birinin eteklerinde yer alır. Antikçağ'da dahi komşusu Kirrha ile birbirine karıştırılmıştır: *Pyth.* 5.37, 6.18; *Isth.* 2.18.

Kroisos: Antikçağ'da servetiyle bir mutlu kişi modeli olarak anılan yarı efsanevi Lydia Kralı, kendisini yakıp kül edecek ateşten Zeus'un gönderdiği yağmurla kurtulduğu ve Apollon tarafından dindarlığından ötürü Hyperborea'ya götürüldüğü söylenir: *Pyth.* 1.94.

Kronos: Babası Ouranos'un hayalarını keserek hukumdarlığına son veren titan, Zeus, Poseidon, Hades, Hestia, Demeter ile Hera'nın babasıdır: *Olym.* 1.10, 2.70, 4.8, 7.67, 8.17, 10.50; *Pyth.* 2.39, 3.4, 94; *Nem.* 5.7, 11.25; *Isth.* 1.52.

Kronosoglu (Kronidas): Kronos'un oğlu: *Olym.* 8.43; *Pyth.* 4.171, 6.23; *Nem.* 1.72, 4.9; *Isth.* 2.23 (Zeus); *Pyth.* 4.115; *Nem.* 3.47 (Kheiron); (çoğ.) *Olym.* 9.56; *Pyth.* 2.25, 5.118 (Zeus ve kardeşleri); *Isth.* 8.45 (Zeus ve Poseidon).

Kronosoglu (Kronios): (a) Kronos'un oğlu, Zeus'un epitetlerinden biri: bkz. Zeus; (b) Olympia'daki Kronos Tepesi'ne gönderme yapar tarzda "Kronos'a ait" ya da "Kronos'un": *Olym.* 5.17, 9.3; doğrudan tepenin yerine geçen bir ad olarak: *Olym.* 1.111, 6.64; *Nem.* 6.61

Ksanthos: Apollon'un kehanet merkezlerinden biri olan Patara'da denize dökülen, Küçük Asya'daki bir nehirdir: *Olym.* 8.47.

Ksenarkes: MÖ 446'da Pythia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet Aristomenes'in babasıdır: *Pyth.* 8.19, 72.

Ksenios: bkz. Zeus.

Ksenokrates/Kseinokrates: Emmenosogulları'ndan (*Emmenidai*) Thrasyboulos'un babası ve Theron'un kardeşi, daha sonrasında Akragas'ın kralı olmuştur. MÖ 490'da Pythia Oyunları'ndaki iki tekerlekli araba müsabakasında zafer elde etmiştir: *Pyth.* 6.6; *Isth.* 2.14, 36.

Ksenophon: Oligaithosogulları (*Oligaithidai*) aşiretine mensup Thessalos'un oğlu, MÖ 464 yılında Olympia Oyunları'ndaki *stadion* koşusunda ve *pentathlon* müsabakalarında muzaffer olmuştur: *Olym.* 13.28.

Kteatos: Poseidon'un oğlu, Eurytos'un kardeşidir: *Olym.* 10.27

Kyknos: Ares'in oğlu, Troia'da Akhilleus tarafından öldürülmüştür: *Olym.* 2.82, 10.15; *Isth.* 5.39.

Kyllana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Kyllene") Arkadia bölgelerinde Stymphalos'un yamaçlarında yükselen bir dağdır: *Olym.* 6.77.

Kyma: MÖ 8. yüzyılda Euboialılar tarafından bir Yunan kolonisi olarak kurulduktan sonra Roma döneminde Latince *Cumae* adıyla anılan, eski *Magna Graecia*'nın Tiren Denizi'ne kıyısı olan kentlerinden biridir: *Pyth.* 1.18, 72

Kyprios: bkz. Aphrodita.

Kyprogeneia: bkz. Aphrodita.

Kyprogenes: bkz. Aphrodita.

Kyranas: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Kyrene") (a) MÖ 630'da bir Thera kolonisi olarak, Battos tarafından kurulduğuna inanılan Libya'daki (kalıntıları bugünkü Şahhat kenti içinde yer alan) kent: *Pyth.* 4.2, 62, 276, 279, 9.73; (b) Hypseus'un kızı olan *nympha*: *Pyth.* 4.261, 5.24, 62, 81, 9.4, 18

Labdakosogulları (*Labdakidai*): Labdakos'un soyundan geldiklerini iddia eden Thebailı bir aşirettir: *Isth.* 3.13.

Laios: Bir kehanet yüzünden oğlu Oidipous'u bebeklik çağında olume terk eden ancak kaderin cilvesiyle tesadufen karşılaştığı kendi oğlu tarafından öldürülen Thebai Kralı, Labdakos'un oğlu, Kadmos'un torunudur: *Olym.* 2.38.

Lakedaimon: Ata babasının (Zeus ile bir Pleiad olan Taygeta'nın oğlu) adından (annesinin adı Sparta) hareketle adlandırılan, Peloponnesos Yarımadası'ndaki en büyük kenti Sparta'nın diğer adıdır, Lakonia bölgesinde yer alır (krş. Paus. 3.1.1-3, 3.20.2, 9.35.1): *Pyth.* 4.49, 257, 5.69, 10.1; *Isth.* 1.17, 7.14; ayrıca bkz. Lakonia.

Lakereia: Thessalia'da Dotia Ovası'ndaki Boibias Gölü yakınlarında yer alan bir kasabadır: *Pyth.* 3.34.

Lakhsis: Moiralardan biri, adının anlamıyla koşut olarak (Payları-Dağıtan) nasibin pay edilmesinden sorumlu tanrısal güçtür: *Olym.* 7.64; ayrıca bkz. *Moiras*.

Lakonia: Peloponnesos Yarımadası'nın güneydoğusunda yer alan, başkenti Sparta ya da diğer adıyla Lakedaimon olan, Dor soylularının yoğun bir şekilde yaşadığı bölgedir: *Pyth.* 11.16.

Lamnos: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Lemnos") Ege Denizi'nin kuzey kesiminde yer alan, özellikle Haphaistos'a yönelik ibadetin yoğunluğuyla dikkat çeken bir adadır: *Olym.* 4.20; *Pyth.* 1.52, 4.252.

Lampon: Aiginalı Psalykhosogulları (*Psalykhiadai*) aşiretine mensup Kleonikos'un oğlu, Pytheas ile Phylakidas'ın babasıdır: *Nem.* 5.4; *Isth.* 5.21, 6.3, 6.66.

Lampromakhos: Opouslu Epharmostos'un akrabası, Isthmia Oyunları'nda muzaffer olmuştur: *Olym.* 9.84.

Laomedon: Troia Kralı, Priamos'un babası, Herakles'e vaat ettiği ödülü vermeyi reddedince, Herakles, Telamon ve Iolaos tarafından Troia harap edilmiş, kendisi de öldürülmüştür: *Nem.* 3.36; *Isth.* 6.29.

Lapithler (Lapithai): Thessalia'da Peneios Vadisi'nde, Palion Dağı yakınlarında yaşayan bir kavimdir: *Pyth.* 9.14.

Lato: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Leto") Titan Koios ile Phoiba'nın kızı, Zeus'tan olma Artemis ile Apollon'un annesi, Hera'nın gazabından kaçarak ikiz bebekleri olan tanrıçayı ve tanrıyı Delos (Dor lehçesinde *Dalos*) adıyla bilinen yüzen bir adada doğurmuştur (krş. *Hom. Il.* 5.447-448, 20.38-40, 21.497-504; *Hes. Theog.* 404-408, 918-920; *Hom. Hymn. Apoll.* 1-18, 25-126; *Ps.-Apollod. Bibl.* 1.2.2, 3.5.6; *Ov. Met.* 6.148-381): *Olym.* 3.26, 8.31, *Nem.* 6.37.

Latoğlu (Latoidas): Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Le-toidas") (a) (tek.) Lato'nun oğlu, yani Apollon'u kasteden bir örtmecidir: *Pyth.* 1.12, 3.67, 4.259, 9.5; *Nem.* 9.53; (b) (çoğ.) Lato'nun çocukları, yani Apollon'u ve Artemis'i kasteden bir örtmecidir: *Pyth.* 4.3.

Leda: Tyndareos'un karısı, Kastor, Polydeukes ve Helena'nın annesidir: *Olym.* 3.35; *Pyth.* 4.172; *Nem.* 10.66.

Lerna: Argos kentinin güneyinde, Argolis'in kıyı kesiminde yer alan bölgedir: *Olym.* 7.53.

Leukothea: bkz. Ino.

Libya: Zeus ile Io'nun oğlu Mısır Kralı Epaphos'un kızı ve aynı zamanda aynı adlı ülkedir: *Pyth.* 4.6, 42, 5.52, 9.55, 69, 105, 117; *Isth.* 4.54.

Likymnios: Elektryon ve Midea'nın oğlu, Tlapolemos tarafından katledilmiştir: *Olym.* 7.29, 10.65.

Lindos: Aelios ile *nympha* Rhode'nin torunu, Rhodos'taki aynı adlı kentin kurucu kahramanıdır: *Olym.* 7.74.

Lokroi: (a-Epizephyrioi) İtalya'da Bruttium Yarımadası'nın güneydoğu kıyısında yer alan kent. Kıta Yunanistanı'ndaki Lokris kenti (Lokroi ahalisi) tarafından kolonileştirilmiştir. İtalya'daki en ünlü Yunan kolonilerinden biridir: *Olym.* 10.13, 98, 11.15; (b-Opountioi) Orta Yunanistan'ın doğu sahilinden Termopylai Geçidi üzerinden Kephisos Nehri'nin ağzına kadar uzanan dar bölgedir: *Olym.* 9.20.

Lokros: Opous Kralı, Opous'un itibari babası ve Portogeneia'nın kocasıdır: *Olym.* 9.60.

Loksias: bkz. Apollon.

Lydia (Lydios): Lydia karakterindeki makamsal tınıları kastetmek üzere kullanılan ifadedir: *Olym.* 5.19; *Nem.* 4.45, 8.15.

Lydia: Küçük Asya'nın batısında, genel çizgileriyle Ionia bölgesinin doğusunda, bugünkü Türkiye'de İzmir'in iç kesimlerini, Uşak ve Manisa'yı kapsayan bölgedir: *Olym.* 1.24, 9.9, 14.17.

Lykaios: bkz. Zeus.

Lykia: Küçük Asya'nın güneybatı kesimindeki dağlık bölgedir: *Olym.* 13.60; *Pyth.* 1.39, 3.112; *Nem.* 3.60.

Lynkeus: Aphareus'un oğlu, Idas'ın kardeşi, Hypermnestra'nın kocası, kardeşi Idas'la birlikte hem Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"na katılmış hem de Altın Post'un peşinde Iason'la birlikte Argonautlardan biri olarak denize açılmıştır. *Nem.* 10.12, 61, 70; ayrıca bkz. Idas.

Magnesia: Thessalia bölgesinin bir birimidir. *Pyth.* 2.45, 3.45, 4.80; *Nem.* 5.27.

Mainalion: Arkadia'da Zeus için kutsal sayılan bir dağdır. *Olym.* 9.59.

Mantineia: Arkadia bölgesinde bir kenttir. *Olym.* 10.70.

Marathon: Herakles onuruna oyunlar düzenlenen Attika'da bir mevkidir. *Olym.* 9.89, 13.110; *Pyth.* 8.70.

Medea/Medeia: Kolkhis Kralı Aietes'in kızı, Iason tarafından kaçırılmıştır, özellikle Korinthos ve çevresinde ihtiram edilen bir mitolojik figürdür. *Olym.* 13.53; *Pyth.* 4.9, 4.57, 218, 4.250.

Medler (Medeioi): Günümüzde İran'ın kuzeybatısında, Türkiye'nin güneydoğusunda, Hazar Denizi'nin güneybatısında yer alan dağlık bir ülkede (başkenti Ekbatana) yerleşmiş, Perslerle akraba bir kavimdir. *Pyth.* 1.78

Medoisa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Medousa") Üç Gorgo kız kardeşten biridir. Baş zehirli yılanlarla kaplı bir canavar olarak betimlenir. *Pyth.* 12.16; *Nem.* 10.4.

Megakles/Megaklees: Alkmanogluları'na (*Alkmanidai*) mensup Atinalı Hippokrates'in oğlu, MÖ 486'da Delphoi'da dört atlı araba müsabakasında muzaffer olmuştur. *Pyth.* 7.17

Megara: (a) Thebaili Kreon'un kızı, Herakles'in karısı. *Isth.* 4.64; (b) Attika bölgesinin batısında yer alan, Alkathoos ve Apollon onuruna oyunlar düzenlenen yerleşim birimidir. *Olym.* 7.86, 13.109; *Nem.* 3.84.

Megas: Nemea Oyunları'ndaki *diaulos* koşusu müsabakasında muzaffer olan Aiginalı Deinis'in babasıdır. *Nem.* 8.16, 44.

Meidylosoğulları (Meidyldai): Ataları olduğunu iddia ettikleri Meidylos'un soyunun oluşturduğu Aiginalı bir aşirettir. *Pyth.* 8.38.

Melampus: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Melampous") Aiolos'un torunlarından, Amythaon ile Idomene'nin oğlu, Iason'un kuzeni, mitsel aktarıma göre, annesi doğduğunda onu gölgeye koymuş ancak ayakları güneşte kalmış ve adı bu nedenle Melampus (Kara-Ayaklı) olmuştur. Yunan dünyasının tanınmış bilicilerinden ve şifacılarından biridir. *Pyth.* 4.126.

Melanippos: Yediler'e karşı Thebaili savunurken Tydeus'u yaralamış olan Thebaili bir kahraman, Astakos'un oğludur. *Nem.* 11.37.

Meleagros: Kalydon Kralı Oineus ile Althaia'nın oğlu, Apollon tarafından öldürülmüştür. Özellikle "Kalydon Domuz Avı"ndaki önderliğiyle ön plana çıkmıştır. *Isth.* 7.32.

Melesias: Pindaros'un dizelerinde, delikanlılar arasındaki güreş müsabakalarında Pan-Hellenik başarı elde eden üç de Aiginalı olan Alkimedon, Timosarkhos, Alkimidas gibi güreşçilerin başarılı bir şekilde çalıştırıcılığını yaptığı ifade edilen Atinalı güreş çalıştırıcısıdır. *Olym.* 8.54; *Nem.* 4.93, 6.65.

Melia: Okeanos kızları'ndan (*Okeanidai*) biri, Apollon'dan olma Teneros ile Ismenos'un annesidir. Thebai yakınlarındaki Apollon Ismenios Tapınağı'nda bir sunağı ve kultü vardı (krş. Paus. 9.10.5): *Pyth.* 11.4.

Melissa: "Bal Arısı" anlamına gelen bu ad, genel olarak tanrılara kendini adanmış rahibelerin ancak özellikle de Damater'in gizemlerini öğrettiği yaşlı bir rahibeye gönderme yapar. Mıtsel aktarıma göre komşuları gizemlere girişi esnasında yaşadığı deneyimleri açıklasın diye onu zorladılar, o ise hiçbir şey açıklamayarak yemine uydu. Bunun üzerine diğer kadınlar onu parçalayarak katletti. Damater'de ocunu oraya bir veba göndererek aldı. Melissa'nın Damater'e sadakatinin nişanesi ise cesedinden çıkan bal arıları oldu (Serv. *ad Aen.* 1.430): *Pyth.* 4.60.

Melissos: Kleonymosoğulları (*Kleonymidai*) aşiretine mensup Thebailı Telesiadas'ın oğlu, Nemea ve Isthmia Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olmuştur: *Isth.* 3.9, 4.2, 44

Memnon: Odysseus'un (Hom. *Od.* 11.522) gördüğü en yakışıklı adam olduğu ifade ettiği Tithonos ile Aeos'un oğlu ve Ethiopialıların kralıdır. Haphaistos'un elinden çıkmış silahlarla savaşırdı. Troia'ya amcası Priamos'u desteklemek üzere büyük bir orduyla gelmiştir. Babası Nestor'a bedenini sıper ederek hayatını kaybeden Antilokhos'u öldüren Memnon'dur. Akhilleus tarafından Troia'da öldürülmüştür (krş. Hom. *Od.* 4.187-188; Hes. *Theog.* 984; Herod. 5.53-54; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.4, *Epit.* 5.5.3; D.S. 2.22; Str. 15.3.2; Paus 1.42.3, 3.3.8, 3.18.12, 5.19.1, 5.22.2, 10.31.5-7). *Pyth.* 6.32; *Nem.* 3.63, 6.50, 5.41, 8.54.

Menandros: Nemea Oyunları'nda *ageneioi* (sakalı bitmemiş delikanlılar) arasındaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Pytheas'da çalıştıran Atinalı güreş çalıştırıcısı: *Nem.* 5.48.

Menelaos/Menelas: Mykenai Kralı Atreus'un oğlu, Troia Seferi'nin başbuğu Agamemnon'un kardeşi, Hellena'nın kocasıdır. Troia Seferi'ne 60 gemiyle katkıda bulunduğu kaydedilir (Hom. *Il.* 2.581-590): *Nem.* 7.28.

Menoitios: Aktor ile Aigina'nın oğlu, Akhilleus'un can yoldaşı olan Patroklos'un babası, Argonautlardan biridir. *Ilia*s'tan öğrendiğimize göre, oğlu Patroklos çocukken bir zar oyununda öfkelenerek kazayla arkadaşı Amphidamas'ı öldürdüğü döneme kadar Lokris'teki Opous'ta yaşamıştır. Bu makus olay yüzünden Patroklos'u yeğeni Peleus'un evine Phthia'ya gönderip Akhilleus birlikte yetişmesini sağladı. Troia'ya Patroklos'la birlikte giderken Akhilleus Menoitios'a oğlunu "şanlı bir şekilde" (*periklytos*) geri getireceğinin sözünü verir (Hom. *Il.* 18.324-328), ancak neticede her ikisi de anavatanlarına sağ dönememez. Menoitios bir geleneğe göre Atakos'un, bir diğerine göre ise Akhilleus'un babası Peleus'un baba bir anne ayrı kardeşidir (krş. Hom. *Il.* 16.2-47, 23.82-90; Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 212a M-W; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.1): *Olym.* 9.70.

Merops/ (Meropes): Bir zamanlar Kos Adası'nda yaşayan eski bir kabile, Troia'dan dönerken Herakles ve Telamon tarafından öldürülmüşlerdir: *Nem.* 4.26

Messana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Messene") Peloponnesos Yarımadası'nın güneybatısında yer alan bir yerleşim birimi: *Pyth.* 4.126, 6.35.

- Metopa:** (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Metope") Ladon Nehri'nin kızı ve Stymphalos yakınlarında kendi adıyla anılan nehrin koruyucusu olan *nympha*, Asopos'tan olma Theba'nın annesidir: *Olym.* 6.84; ayrıca bkz. Asopos.
- Midias:** Pythia Oyunları'nda *aulos* çalma müsakabasinda muzaffer olan Akragaslı müzisyendir: *Pyth.* 12.5
- Midea:** (a) Elektryon'un gayrimeşru çocuğu Likymnios'un annesi olan Phrygialı cariyesidir: *Olym.* 7.29; (b) Argolis bölgesinde yer alan, Elektryon'a ait bir kenttir: *Olym.* 10.66
- Minyai:** (a) Orkhomenos çevresinde yaşayan Eski Boiotialı bir halktır: *Olym.* 14.4; (b) Argonautlar için kullanılan bir örtmecidir: *Pyth.* 4.69
- Minyas:** Orkhomenos'un efsanevi kralıdır: *Isth.* 1.56
- Minyeia:** Daha önce Thessalia'da oturduğu halde sonra Boiotia'ya göç eden ve orada kendi adını verdiği bir kent kuran Orkhomenos'un oğlu Minyas'ın soyundan gelenlerin oluşturduğu ve Minyai halkının oturduğu ülkedir (krş. Herod. 4.145-148): *Olym.* 14.19.
- Mnamosyna:** (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Mnemosyne") Hafıza (kişileştirme), Ouranos'un kızı, Zeus'un kızları olan *Mousa*'ların annesidir (krş. Hes. *Theog.* 53-62, 132-136, 915-917): *Nem.* 7.15; *Isth.* 6.75.
- Moirai:** (a) (tekil) Nasip ya da Yazgı (kişileştirme): *Olym.* 2.21, 2.35; *Pyth.* 5.76; *Nem.* 7.57; (b) Nasip Tanrıçaları (Latince *Moerae* ya da *Fata*): *Olym.* 1.26; *Isth.* 6.8 (Klotho); *Olym.* 7.64 (Lakhesis); *Olym.* 6.42; *Nem.* 7.1 (Eleithya ile birlikte); *Olym.* 10.52; *Pyth.* 4.145; *Isth.* 6.18 (Khronos'la [Zaman] birlikte).
- Molionlar (Moliones):** Herakles'in Kleonai'da öldürdüğü Poseidon'un iki oğlu, yani Eurytos ve Kteatos için kullanılan bir örtmecidir: *Olym.* 10.34; ayrıca bkz. Augeas.
- Molossia:** Miken Çağı'ndan beri antik Epeiros bölgesinde varlığını sürdüren kabile temelli kent devletidir: *Nem.* 7.38.
- Mopsos:** Thessalialı Ampyks'un oğlu olan bir bılıci, aynı zamanda Argonautlardan biridir: *Pyth.* 4.161.
- Mousa'lar:** (Pindaros'ta geçen Aiol lehçesindeki alışılmadık sesletimiyle "Moisa'lar") Hafıza'nın kişileştirilmesi olan Mnamosyna'nın Zeus'tan olma dokuz kızı (krş Hes. *Theog.* 53-55), her birinin farklı alanlara esin verme görevi üstlendiği düşünülür. Zaman içinde değişim yaşamış olsalar da Kalliope epik şiirin, Klio tarihin, Euterpe *aulos*'un eşlik ettiği lirik şiirin, Melpomene tragedyanın, Terpsikhore dansın, Erato *lyra* ya da *kythara*'nın eşlik ettiği çoğunlukla erotik nitelikli lirik şiirin, Polyhymnia tanrılar için söylenen ilahilerin ve pantomimin, Ourania astronominin, Thalia ise komedyanın ve pastoral nitelikli Bukolik şiirin esin kaynağı olarak nitelendirilmiştir; (a) yarı kişileştirilmiş şarkının esin sağlayıcıları olarak: *Olym.* 1.112, 3.4, 10.3; *Pyth.* 1.58, 4.3, 11.41; *Nem.* 3.1, 6.28, 7.77; *Isth.* 6.57, 8.6; (b) genel olarak müziğe gönderme yapmak üzere: *Olym.* 13.22; *Pyth.* 4.279, 5.65, 10.37; *Nem.* 1.12, 3.28; *Isth.* 2.6; (c) sanatları tanrıçaları ve koruyucuları olarak: *Olym.* 6.21, 91, 7.7, 9.5, 81, 11.17, 13.96; *Pyth.* 1.12, 3.90, 4.67, 5.114; *Nem.* 4.3, 5.23, 7.12, 8.47, 9.1, 55, 10.26; *Isth.* 2.2, 4.43, 6.2, 7.23, 8.61, 9.8.

Mykenai: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeydoğusunda Argolis bölgesindeki kenttir: *Pyth.* 4.49.

Myrmidonlar (Myrmidones): Aigina'nın en eski sakinleri, Aiakos'un efsanevi kavmi, Akhilleus'un babası Peleus ile birlikte Thessalia'ya göç etmişlerdir. Akhilleus'un Troia'daki birliği onlardan oluşur. Adlarını "karınca" (*myrmeks*) ve "karınca yuvası" (*myrmedôn*) anlamına gelen sözcüklerden aldıkları söylenir (krş. *Ov. Met.* 7.649-660): *Nem.* 3.13; bkz. Aiakos

Mysia: Bugünkü Marmara Denizi'nin güney kıyılarındaki bölge, doğuda Bithynia, güneydoğuda Phrygia, güneyde Lydia ve güneybatıda Aiolis bölgeleriyle sınırlanmıştır: *Isth.* 8.49.

Naias: (Pindaros'ta geçen Dor lehçesindeki alışılmadık sesletimiyle "Nais") Özellikle suyla ilişkili (çeşme, pınar, dere, çay vs.) doğal kaynakların koruyucusu olan *nympha*, Batı dillerinde sözcüğün iyelik halini (*genetivus*) oluşturan gövdesinden hareketle sıklıkla Naiad olarak bilinir: *Pyth.* 9.16

Naksos: Ege Denizi'nde Kyklad Adaları içindeki en büyük adadır: *Pyth.* 4.88, *Isth.* 6.73.

Neilos: Nil Nehri, güneyde deniz taşıtıyla ulaşılabilir en son nokta Nil'in membaıdır: *Pyth.* 4.56; *Isth.* 2.42, 6.23

Nemaios: bkz. Zeus

Nemea/Nemeia: Nemea Oyunları: *Olym.* 13.34; *Nem.* 5.5.

Nemea: Argolis bölgesinde, Zeus'un onuruna bir tapınağın bulunduğu ve onun onuruna oyunların düzenlendiği bir kenttir: *Olym.* 7.82, 8.16, 57, 9.87, 13.98; *Nem.* 1.7, 2.23, 3.2, 18, 84, 4.9, 75, 5.44, 6.12, 20, 7.80, 8.16, 10.26; *Isth.* 5.18, 6.3, 43, 61, 8.4.

Nemesis: Nasıbi-Dağıtan, Yazgı (kişileştirme): *Pyth.* 10.44

Neoptolemos: Akhilleus ile Deidameia'nın oğlu, babasının ölümünden sonra Troia'nın düşüşü sırasında "Tahta At" içindeki savaşçılardan biri olmuştur. Sonrasında Epeiros'taki Molossia'ya yerleşerek burada kral olduğu da aktarılır. Adının anlamı "Genç-Savaşçı"dır: *Nem.* 4.51, 7.35, 103.

Nereus: Kadim bir deniz tanrısı, Pontos ile Gaia'nın en büyük çocuğudur. Olympos öncesi tanrılar soyuna ait olduğundan büyük deniz tanrısı Poseidon'dan daha yaşlıdır. Akhilleus'un annesi Thetis'in, Phokos'un annesi Psamatheia'nın ve diğer Nereuskızları'nın (*Nēreides*) babasıdır: *Olym.* 2.29; *Pyth.* 3.92; *Nem.* 3.57; *Isth.* 8.42.

Nereuskızları (Nereides): Aralarında Thetis ile Psamatheia'nın da bulunduğu Nereus'un elli kızı: *Pyth.* 11.2; *Nem.* 4.65, 5.7, 36; *Isth.* 6.6.

Nestor: Neleus ile Khloris'in on iki çocuğunun en kuçuğu, Antilokhos'un babası, Herakles'in Pylos'ta gerçekleştirdiği katliamdan sağ kalan tek kişi, sonrasında Pylos'un kralı olmuştur: *Pyth.* 3.112, 6.32.

Nika: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Nike") Pindaros bağlamında özellikle atletik oyunlarda kazanılan Zafer (kişileştirme): *Nem.* 5.42; *Isth.* 2.26.

Nikasippos: Pindaros'un bir arkadaşıdır. *Isth.* 2.47.

Nikeus: Olympia Oyunları'nda düzenlenen ilk yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan atlettir. *Olym.* 10.72.

Nikokl(e)s: Isthmia Oyunları'ndaki yumruk dövüşü müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet Kleandros'un kuzenidir. *Isth.* 8.61.

Nikomakhos: Isthmia Oyunları'ndaki iki tekerlekli araba müsabakasında muzaffer olan Akragaslı Ksenokrates'in sürücüsüdür. *Isth.* 2.22.

Nisos: Megara'nın efsanevi kralıdır. *Nem.* 5.46.

Nomadlar (Nomades): Irasa kenti yakınlarında yaşayan Libyalı bir kabiledir. *Pyth.* 9.123.

Nomios: Apollon ile Kyrana'nın oğlu olan Aristaios'un diğer adı ve Apollon-Aristaios'un "Çoban" anlamındaki epitetidir. *Pyth.* 9.65; ayrıca bkz. Aristaios.

Notos: Güney rüzgârı. *Pyth.* 4.203.

Nympha'lar: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Nymphe'ler") (çoğ.) Su tanrıçaları, adlarının anlamı "Genç-Kız" ya da "Gelin"dir. *Olym.* 12.19.

Oanos: Sicilya'daki Kamarina kentinin içinden geçen bir nehirdir. *Olym.* 5.11.

Oarion: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Orion") Hyrieus'un (diğer bir aktarıma göre Poseidon ile Minos'un kızı olan Euryala'nın) oğlu, devliği kadar yakışıklılığıyla da ünlü bir avcıdır; sonrasında ölümsüzleştirilerek bir takımyıldız haline gelmiştir. *Nem.* 2.12; *Isth.* 4.49.

Odysseus/Odyseus: İthaka Kralı, Leartes'in oğlu, sadık Penelopa'nın kocası, Telemakhos'un babası, Homeros'un *Odyseia* destanının başkahramanıdır. *Nem.* 7.21, 8.26.

Oidipous: (Daha yaygın bilinen sesletimiyle "Oidipous") Thebai Kralı Laios ile Iokasta'nın oğlu, Yunan mitolojisinde bütün efsanelerin en unlusunun başkahramanıdır. Sophokles'in *Oidipous Tyrannos* tragedyasında kendisiyle ilgili kehanetten kaçarken babasını öldüren, annesiyle evlenen ve dört çocuk sahibi olan, gerçeği öğrenince de kendi gözlerini kor eden Oidipous Sphinx'in bilmecesini bilmesiyle de ünlenmiştir. *Pyth.* 4.263.

Oikles/Oiklees: Amphiareus'un babasıdır. *Pyth.* 8.39; ayrıca bkz. Amphiareus.

Oiklesoğlu (Oikleidas): Oikles'in oğlu, yani Amphiareus için kullanılan bir örtmece-dir. *Olym.* 6.13; *Nem.* 9.17, 10.9.

Oineusoğulları (Oineidai): Oineus'un oğlu yani Meleagros ve Tydeus. *Isth.* 5.31.

Oinomaos: Ares'in oğlu, Alis'teki Pisa'nın kralı, kızı Hippodameia Pelops'la evlenmiştir. *Olym.* 1.76, 88, 5.9, 10.51.

Oinona: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Oinone") Aigina'nın eski adlarından biri. *Nem.* 4.46, 5.16, 8.7; *Isth.* 5.34.

Oinopia: Aigina'nın eski adlarından biri. *Isth.* 8.21.

Oionos: Argoslu Likymnios'un oğlu, Olympia Oyunları'nda düzenlenen ilk *stadion* koşusu müsabakasında muzaffer olmuştur. *Olym.* 10.66.

Okeanos: Dünyayı saran suyun kişileştirilmiş hali, Okeanos bütün akarsuların babasıdır: *Olym.* 5.2; *Pyth.* 4.26; 251.

Oligaithosogulları (Oligaithidai): Oldukça varlıklı ve atletik alanda başarılı bir aile, MÖ 464'te Olympia Oyunları'nda *stadion* koşusunda ve *pentathlon* müsabakalarında muzaffer olan Korinthoslu Ksenophon bu aileye mensuptur: *Olym.* 13.97.

Olympia: (a) Peloponnesos Yarımadası'nda Alis bölgesinde yer alan bir tapınak, bu tapınağın yakınlarında bütün Yunanların katıldığı dört yılda bir yapılan ve Zeus'u onurlandıran oyunlar düzenlenirdi: *Olym.* 1.7, 2.48, 3.15, 5.2, 6.26, 7.10, 8.83, 9.2, 12.17, 13.25, 101; *Pyth.* 5.124, 8.36, 11.47; *Nem.* 4.75, 11.23; (b) Bir tanrısal güç olarak Olympia (kişileştirme): *Olym.* 8.1; (c) Olympia Oyunları: *Olym.* 1.94, 2.3, 3.3, 4.8, 5.21, 6.4, 7.88, 8.18, 10.1, 16, 58, 11.7, 14.19; *Nem.* 6.17; *Pyth.* 7.5, 10.13; *Nem.* 1.17, 6.63; *Isth.* 1.65; (d) Olympos tanrıları: *Pyth.* 11.1.

Olympos/Oulimpos: Kıta Yunanistanı'nda yer alan en yüksek dağ, Yunanistan'ın kuzeyinde yer alan bir dağ dizisinin doğu ucunda bulunur. Yunan dininde, yerel farklılıklar dışında bırakılırsa, başlıca 12 Yunan tanrısının bu dağın zirvesini mesken tuttuğuna inanılır: *Olym.* 1.54, 2.12, 2.25, 3.36, 13.92; *Pyth.* 4.214, 11.64; *Nem.* 1.13, 10.17, 84; *Isth.* 4.55.

Onkhestos: Boiotia'da Poseidon onuruna bir bayramın kutlandığı ve önemli bir tapınağın bulunduğu bir kasaba: *Isth.* 1.33, 4.19.

Opoeis: (Bir diğer sesletimiyle "Opous") (a) Lokroi Opountioi kentinin güneydoğusunda Oropos Körfezi'nin yakınlarındaki bir kenttir: *Olym.* 9.14; (b) Alisli Epeialıların kralı, Protogeneia'nın babası, Lokroi kentine adını veren kahraman Opous'un dedesidir: *Olym.* 9.58.

Orestas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Orestes") Mykenai kralı Agamemnon ile Klytaimestra'nın oğlu, babasını öldüren annesi ile onun sevgilisi Aigisthos'u öldürerek onlardan intikam almıştır: *Pyth.* 11.16; *Nem.* 11.34.

Orkhomenos: bkz. Erkhomenos.

Orpheus: Oiagros ile Mousa'lardan birinin, sıklıkla söylendiği üzere Kalliopa'nın oğlu, vahşi hayvanları evcilleştirecek, hatta kayaları ve ağaçları yerinden oynatabilecek kadar büyüleyici bir müzikal yeteneğe sahip olduğu düşünülen efsanevi bir şarkıcı ve Argonautlardan biri. Hakkında en çok bilinen öykü, hayatını kaybeden karısı *nympha* Eurydika'yı geri almak üzere Hades'e inmesi ve şiirsel yeteneğiyle Hades'i ve diğer canavarları buna ikna etmesidir (krş. Eur. *Alces.* 357-362): *Pyth.* 4.177.

Orseas: Bir güreş çalıştırıcısıdır: *Isth.* 4.72.

Orsotriaina: bkz. Poseidon.

Orthosia: bkz. Artemis.

Ortygia: Syrakosai'nın açıklarındaki bir ada, adının anlamı Yunanca "bildircin" anlamındaki *ortyks* sözcüğüne dayanır. Ortygia aynı zamanda Lato'nun, Artemis ile Apollon'u doğurduğu Dalos Adası'nın (Dor lehçesinde) eski adıdır: *Olym.* 6.93; *Pyth.* 2.6; *Nem.* 1.2.

Otos: İtubari babalarından (Aloios) hareketle Aloiosogulları (*Aloiodai*) olarak tanınan oysa gerçek babaları Poseidon olan ikiz dev kardeşlerden biri (diğeri Epialtas), Artemis'in kurduğu tuzak sonucu Naksos'ta yanlışlıkla birbirlerini öldürmüşlerdir: *Pyth.* 4.89; ayrıca bkz. Epialtas.

Oulias: Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Argoslu güreşçi Theiaos'un babasıdır: *Nem.* 10.24

Ouranos: İlk nesil Yunan tanrıları içinde yer alır ve Gök'ün kişileştirilmiş tanrısı olarak bilinir. Sıklıkla Yer'in kişileştirilmiş hali olan Gaia'nın kocası olarak anılır: *Olym.* 7.38.

Ouranosoglu (*Ouranidas*): Ouranos'un oğlu/oğulları için kullanılan bir örtmecedir; (a) (tek.) Sadece Kronos'a gönderme yapmak üzere: *Pyth.* 3.4; (b) (çoğ.) genel olarak tanrılar soyuna gönderme yapmak üzere: *Pyth.* 4.194.

Pagasos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pegasos") Belleophon'a hediye olarak verilen Gorgo Medousa ile Poseidon'un çocuğu olan ünlü kanatlı atın adıdır (krş. *Ps.-Apollod. Bibl.* 2.3): *Olym.* 13.64; *Isth.* 7.44

Paian: bkz. Apollon.

Palion (sc. oros): (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pelion") Thessalia'da Kentauros Kheiron'un mağarasının da bulunduğu dağdır: *Pyth.* 2.45, 3.4, 9.5; *Nem.* 4.54, 5.22.

Pallas: bkz. Athana.

Pamphaes: Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Argoslu güreşçi Theiaos'un anne tarafından atasıdır: *Nem.* 10.49.

Pamphylos: Aigimios'un oğlu, Dymas'ın kardeşi, Dor kökenli Pamphyloi aşiretinin kurucusudur: *Pyth.* 1.62.

Pan: Kırsal alanda etkili, çobanları kollayan ve sürülerin doğurganlığını sağlayan Yunan tanrısı, doğum yeri ve anavatanı Arkadia bölgesindeki Lykaion Dağı'dır. Bedeni ve kolları insana benzer, ayakları, kulakları ve boynuzları ise tekeyi andıracak şekilde betimlenir: *Pyth.* 3.78.

Pangaion (sc. oros): Thrakia'da günümüzdeki Kavala kentinin kuzeydoğusunda yer alan bir dağdır: *Pyth.* 4.180.

Paris: Troia Kralı Priamos ile Hekabe'nin oğlu, diğer adı Aleksandros olarak bilinir: *Pyth.* 6.33.

Parnassos: Korinthos Körfezi'nin kuzeyinde, Delphoi kentinin üzerinde yükselen ki-reçtaşından bir dağdır: *Olym.* 9.43, 13.106; *Pyth.* 1.39, 5.41, 8.20, 10.8; *Nem.* 2.19.

Paros: Ege Denizi'ndeki Kyklad Adaları'ndan biri, Naksos Adası'nın batısında kalır. Antikçağ'dan itibaren bünyesindeki ocaklardan çıkan beyaz ve yarı saydam mermeriyle nam salmıştır: *Nem.* 4.81.

Parrhasios: Arkadia'nın güneybatısında yer alan bir yerleşim birimidir: *Olym.* 9.95.

Patroklos: Menoitos'un oğlu, Akhilleus'un yoldaşı, Akhilleus'un silahlarını kuşanarak Hektor'la çarpışmış ve savaş alanında hayatını kaybetmiştir: *Olym.* 9.75, 10.19.

Peirana: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Peirene") Korinthos kentinin *akropolis*'inden çıkan bir pınardır: *Olym.* 13.61

Peirithoos: Zeus'un oğlu, Thessalia'daki Lapithlerin kralı, Theseus'un yoldaşı olarak Kentaurolarla birlikte savaşmıştır: *Isth.* 2.1.

Peisandros: Orestas'la birlikte önce Lesbos'u daha sonra da Tenedos'u koloni olarak kuran Spartalı biridir: *Nem.* 11.33.

Peitho: İkna (kişileştirme), Pindaros'un dizelerinde Atina merkezli Yunan siyaset düşüncesindeki yaygın kullanımından daha çok özellikle aşk bağlamında değinilir: *Pyth.* 4 219, 9.39.

Peleus: Aigina Kralı Aiakos ile Endeis'in oğlu, Telamon'un kardeşi, Thetis'in kocası, Akhilleus'un babasıdır. Kardeşi Telamon'un işlediği cinayete (diğer kardeşleri Phokos'un öldürülmesi) yataklık ettiğinden, babası Aikos tarafından Aigina'dan sürgün edilmiş ve Phthia'ya yerleşerek oranın kralı olmuştur. Kral Eurytion aracılığıyla kan suçundan (*miasma*) arındırılmış ve kızı Antigone'yle evlendirilmiştir. Iason'un Argonautlar Seferi'ne ve Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"na kayınpederi Eurytion'la birlikte katılmıştır. Ancak av sırasında domuza fırlattığı bir kargı kazayla kayınpederine denk gelince Peleus tekrar sürgüne gitmek zorunda kaldı. Bu sefer Iolkos'a sürüldü ve orada Akastos tarafından arındırıldı ve Akastos'un karısı Hippolyta ona âşık oldu. Peleus'u baştan çıkarmak istediği halde Peleus onun baskılarına karşı durup bu teklifi reddetti (krş. Pind. *Nem.* 5.26-34. Ancak Hippolyta intikamını, Peleus'un Akastos'un kızı Steropa'yla evlenmek istediği doğrultusundaki yalan bir haberi Peleus'un karısı Antigone'ye göndererek aldı. Bunun üzerine Antigone acı içinde kendini astı. Üstelik Hippolyta bununla da yetinmeyip, ona iftira atarak Akastos'a Peleus'un kendisine tecavüz etmeye kalkıştığını söyledi. Akastos şahsen kan suçundan arındırdığı konugunu kendi elleriyle öldürmek istemeyerek Peleus'u Kentauroların meskeni olan Palion Dağı civarında ava davet etti ve ona bir günde kimin daha fazla av eti getireceğine dair bir müsabakaya girmeyi teklif etti. Peleus ise avladığı hayvanların dillerini keserek torbasına doldurdu ve müsabakayı kazandığını belgeledi. Akastos, Daidalos (ya da Haphaistos) tarafından yapılan Peleus'a ait kılıcı çaldı ve o kılıcı ararken Kentauruları ona tuzak kurmak üzere ayarladı. Ancak Kheiron kılıcı Peleus'a geri döndürdü. Oradan kaçan Peleus daha sonra Iolkos'a geri dönerek Hippolyta'yı iki parçaya ayırarak ondan ocunu aldı ve Iolkos'u ele geçirdi (Hes. *fr.* 29). Sonrasında yerleştiği Phthia namılı oğlu Akhilleus'un da anavatanı oldu (krş. Hom. *Il.* 9.432-495, 11.830-832, 16.140-144, 18.82-85, 432-435, 24.486-492, *Od.* 11.494-505; Eur. *Andr.* 547-766, 1047-1283, *Tr.* 1126-1130, *IA* 1036-1079; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.9.2, 3.12.6-3.13.8, *Epit.* 5.6.13; Catull. 64; Ov. *Met.* 11.235-409): *Olym.* 2.78; *Pyth.* 3.87, 8.100; *Nem.* 3.33, 4.56, 5.26; *Isth.* 6.25, 8.88; ayrıca bkz. Telamon.

Peleusoğlu (Peleidas): Peleus'un oğlu, yani Akhilleus için kullanılan bir örtmecidir: *Pyth.* 6.23.

Pelias: Poseidon ile Tegea Kralı Aleus'un kızı Tyro'nun oğlu, Aiolos'un torunu, Akastos'un babası, Iolkos Kralı, Iason tarafından öldürülmüştür: *Pyth.* 4.71, 94, 109, 134, 156, 250; *Nem.* 4.60; bkz. Aison ve Iason.

Pelinnaion: Thessalia'da bir kenttir: *Pyth.* 10.4.

Pellana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pellane") Muzaferlerinin yünden bir pelerinle ödüllendirildiği oyunlar düzenlenen Akhaia kentidir: *Olym.* 7.86, 9.98, 13.109; *Nem.* 10.44.

Pelops: Lydia Kralı Tantalos'un oğlu, Hippodameia'nın koca, Alis'teki Pisa'nın kralıdır. Babası Tantalos, tanrıların her şeyi bilip bilmediğini sorgulamak üzere oz oğlu Pelops'un etini ziyafet sofrasında onlara sunmuştur. Tanrılardan hemen hemen hepsi durumu fark etmiş ve eti yemeyi reddetmiştir. Bir tek Damater, kızı Phersophone'yi kaybetmenin acısıyla aklını yitirmiş vaziyette olduğundan Pelops'un omzundan bir parça yemiştir. Tanrılar çocuğu diriltmiş, Damater'de ona fildişinden yeni bir omuz yapmıştır. Poseidon'un güzelliğinden dolayı ona aşık olduğu ve Olympos'a kaçırdığı, yetişkinlik çağında yeryüzüne geri dönene kadar orada yaşadığı söylenir. Pelops'un Oinomaos'un kızı Hippodameia'yla evliliği ise şöyle gerçekleşir. Oinomaos kendisini damadının öldüreceğini söyleyen kehanetten korkarak kızı Hippodameia'nın talipleri geldiğinde kendisini araba yarışında mağlup ederlerse kızıyla evlenebileceklerini, müsabakada galip gelemezlerse öldürüleceklerini ilan eder. Oinomaos her seferinde babası Ares tarafından bahşedilen atların çektiği arabasıyla talibi geçer ve hüsrana uğramış talibini kurek kemiklerinin arasından mızraklayarak öldürür. Pelops'a kadar 18 talip Hippodameia'ya kavuşma uğruna canından olur. Pelops eski aşığı Poseidon'un yardımıyla kanatlı atların çektiği altından bir araba sahibi olur ve Pindaros'a göre bu arabayla zaferi kazanır. Hippodameia'yla evlenir ve zalim babasını öldürür. Olympia'da gömülmüştür (krş. Hom. *Il.* 2.100-108; AR *Argon.* 1.752-758; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.5, 2.5.1, 3.5.9, *Epit.* 5.2.3-10, 5.5.10-11; D.S. 4.73.1-6): *Olym.* 1.24, 94, 3.23, 5.9, 9.9, 10.24; *Nem.* 2.21; ayrıca bkz. Tantalos.

Pelopsoğlu (Pelopeidas): Pelops'un soyundan gelenler için kullanılan bir örmece-dir: *Nem.* 7.12.

Peneios/Peneios: (a) Thessalia'da bir nehirdir: *Pyth.* 10.56; (b) Bir nehir tanrısı, *nympha* Kreusa'yla birleşmesinden Lapithlerin kralı olan Hypseus doğmuştur: *Pyth.* 9.16.

Pergamos: Troia'nın kalesidir: *Olym.* 8.42; *Isth.* 6.31

Periklymenos: Neleus'un oğlu, Argonautlardan biridir. Yediler'e karşı Thebai'nin savunusunda önemli bir rol almıştır: *Pyth.* 4.175; *Nem.* 9.26.

Perseus: Zeus ile Danaa'nın oğlu, Herakles'in doğrudan ataları arasında yer alan bir kahramandır. Dedesi Akrisios'tan kaçan annesi Danaa'yla birlikte sığındıkları Polydektes Danaa'ya aşık olunca, Perseus'u annesinin çevresinden uzaklaştırmak istedi. Günün birinde Kral Polydektes aralarında Perseus'un da bulunduğu konuklarına kendisine ne hediye vereceklerini sordu. Bütün konuklar kral için en uygun hediyenin ancak bir at olacağını söylerken, Perseus isterse Gorgo'nun başını bile getirebileceğini söyleyerek boburlendi. Bu vaadi hemen fırsat bilen Polydektes ona Gorgo'nun başını kesip getirmesi emretti. Ancak Gorgo gözlerine baktığı herkesi taşla çevirdiğinden bu işi başarmak oldukça zordu. Bu zorlu görevi başarmasında Perseus'a Athana ve Hermas yardım ettiler ve sonuçta Perseus Gorgo Medousa'nın başını kesip getirdi (krş. Hom. *Il.* 5.741, 14.319; Hes. *Theog.*

274-283, Sc. 216-237; Herod. 2.91, 7.61; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.1-5; Luc. *DMar.* 14; Paus. 2.16.2-3, 2.21.5-7, 3.17.3, 3.18.11, 4.35.9, 5.18.5; Ov. *Met.* 4.605-5.249; Pyth. 10.31, 12.11; *Nem.* 10.4; *Isth.* 5.33; ayrıca bkz. Danaa.

Petraios: bkz. Poseidon.

Phaisana: Alpheos Nehri civarında bir Arkadia kentidir. Pindaros lamos'un annesi olan Euadna'nın Phaisana'da yaşadığını bildirir: *Olym.* 6.34.

Phalaris: Akragas'ın tiranı, Akragaslı Theron'un atasıdır. Pindaros kurbanlarını tunc bir boğanın içinde yakarak öldüren zalimliğine vurgu yapar (krş. D.S. 9.19): *Pyth.* 1.96.

Phasis: Kolkhis'te bir nehirdir: *Pyth.* 4.211; *Isth.* 2.41.

Pherenikos: Hieron'un keles (tek at koşusu) müsabakalarında muzaffer olan yarış atıdır: *Olym.* 1.18; *Pyth.* 3.74.

Pheres: Kretheus'un oğlu, Argonautların önderi Iason'un amcasıdır: *Pyth.* 4.125.

Phersephona/Persephona: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Phersephone" ya da "Persephone") En yaygın mitsel aktarıma göre, Zeus ile Damater'in kızı, Hades'in karısı, tanrıçanın oluler dışındaki konumu amcası Hades tarafından kaçırılması öyküsüne dayanır. Hades Zeus'un yardımıyla Damater'in yokluğunu fırsat bilip çiçek toplayan Phersephona'yı kaçırmak için yeryüzüne gönderir. İkircikli davranan Zeus sonunda tanrıçanın geri verilmesini emrettiyse de, Hades'in kurduğu bir tuzakla yeryüzünde hiçbir şey yememe orucuna sadık kalamayıp tek bir nar tanesi yiyen tanrıça oluler dışından ayrılabilir de, her yıl dört ay Hades'in yanında bulunmak zorunda kalır (Hom. *Hymn. Dem.* 360 vd): *Olym.* 14.21; *Isth.* 8.55 (yeryüzü dünyasının kraliçesi olarak); *Pyth.* 12.2; *Nem.* 1.14

Philanor: Olympia Oyunları'nda MÖ 466'da *dolikhodromos* (uzun mesafe koşusu) müsabakasında muzaffer olan Himeralı atlet Ergoteles'in babasıdır: *Olym.* 12.13

Philoktetes: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Philoktetes") Thessalia'daki Meliboia'nın kralı Poias'ın oğlu, bir okçu olarak nam yapmış, Troia Seferi'nde önemli bir rol oynamıştır: *Pyth.* 1.50; ayrıca bkz. Poias.

Philyra: Okeanos ile Tethys'in kızı, kışkanç karısı Rhea'yı aldatmak üzere bir at kılıgına giren Kronos'la birlikteliğinden Kentauros Kheiron'un annesi olmuştur. Philyra'nın doğurduğu canavarımsı bebekten tiksindir ve tanrılara kendisini başka bir şeye dönüştürmesini dua eder, tanrılar da onu bir ıhlamur ağacına dönüştür. Nitekim *philyra* ıhlamur ağacı anlamına gelir. Pindaros'un da desteklediği mit versiyonuna göre, Philyra Kheiron'un yanında Palion Dağı'nda Akhilleus gibi yetiştirdiği öğrencilerle birlikte oğlunun hikmetli işlerine sevinerek mutlu bir yaşam sürmüştür (krş. AR *Argon.* 2.1231-1241; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.4): *Pyth.* 4.103, 6.22; *Nem.* 3.43.

Philyraoğlu (Phillyridas): Philyra'nın oğlu, yani Kentauros Kheiron için kullanılan bir örtmece: *Pyth.* 3.1, 9.30.

Phintis: Olympia Oyunları'ndaki katır arabası (*apene*) müsabakasında takımı muzaffer olan Hagesias'ın sürucusudur: *Olym.* 6.22.

Phlegra: Thessalia'daki Pellana'nın eski adı, tanrılar ile Gigantlar arasındaki çarpışmanın gerçekleştiği yerdir: *Nem.* 1.67; *Isth.* 6.33.

Phlegyas: Ares ile Dotis'in (ya da Khrysa'nın) oğlu, Lapithlerin Kralı, Apollon'dan Asklapios'un annesi olan Koronis'in babasıdır. Phlegyas Orkhomenos'un kralıydı ve tebası kendi adından hareketle Phlegyalar olarak adlandırılmıştı. Babasından devraldığı savaşçı ruhu onu Yunanistan'daki en iyi askerlerden bir yapmıştı. Ancak komşu toprakları fethetmeye yönelik durdurulmaz arzusu sonunda Apollon'un kutsal kenti Delphoi'a askerle yürümesine neden oldu. Bu yüzden halkı tanrı tarafından yıldırımlar ve depremlerle cezalandırıldı (krş. *Hom. Il.* 13.298-303; *Ps.-Apollod. Bibl.* 3.5.5; *Paus.* 2.26.3-4, 9.36.1-4; *Verg. Aen.* 6.618-620): *Pyth.* 3.8; ayrıca bkz. Koronis.

Phleious: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeydoğusunda Nemea yakınlarında bir kenttir. Phleious bölgesi Antikçağ'da özellikle üzüm bağlarıyla önplana çıkar (krş. *Athen.* 1 27d): *Nem.* 6.44.

Phoibos: bkz. Apollon.

Phokos: Aiakos ile Nereuskızları'ndan (*Nereides*) Psamatheia'nın oğlu, Phokis kentine adını veren kahraman, Endeis'in teşvikiyle baba bir anne ayrı kardeşleri Peleus ve Telamon tarafından öldürülmüştür: *Nem.* 5.12; ayrıca bkz. Telamon.

Phorkos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Phorkys") Pontos ile Gaia'nın oğlu, Olympos öncesi tanrılar nesline mensup olan kadim bir deniz tanrısıdır. Hesiodos'a göre Phorkos'un deniz canavarı olan kız kardeşi Keto'dan Gorgoların, Graiaların, Ekhidna'nın ve Hesperides'in elmalarını koruyan yılan Ladon'un babası olmuştur. Homeros ise onu Kyklopsların dedesi olarak tanıtır (krş. *Hom. Od.* 1.68-73, 13.96, 13.345; *Hes. Theog.* 233-239, 270-336; *AR Argon.* 4.828-829): *Pyth.* 12.13.

Phrastor: Olympia Oyunları'ndaki cirit atma müsabakalarında ilk zaferi kazanan muzaffer atlettir: *Olym.* 10.71.

Phrikias: Pythia Oyunları'nda *diaulos* koşusu müsabakasında muzaffer olan Thessalialı Hippokleas'ın babasıdır: *Pyth.* 10.16.

Phriksos: Aiolos'un torunu, Athamas ile Nephala'nın çocuklarından biri, altın postlu bir koç üzerinde uvey annesi Damodika'dan kaçmış ve Kolkhis'te Aietas'ın krallığına sığınmıştır. Ünlü Altın Post, Pelias'ın krallık için öne sürdüğü koşul yuzünden Iason ve Argonautlar tarafından alınıp geri getirilmiştir: *Pyth.* 4.160, 242; ayrıca bkz. Aietas.

Phthia: Thessalia'nın güney kesiminde yer alan, Akhilleus'un babası Peleus'un kralı olduğu ve Akhilleus'un Troia'da birlikte savaştığı Myrmidonların vatani olan bir kenttir. Homeros'ta mumbitliğine gönderme yapmak üzere "toprağı-bol" (*eribolaks*) epitetiyle anılır (krş. *Hom. Il.* 1.155, 2.683, 9.484): *Pyth.* 3.101, *Nem.* 4.51.

Phylaka: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Phylake") Troia'da öldürülen Phylaka Kralı Protesilaos'un kahraman kültürünün ve tapınağının bulunduğu Thessalia kentidir: *Isth.* 1.59.

Phylakidas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Phylakides") Isthmia Oyunları'ndaki *pankratyon* müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet, Lampon'un oğlu, Pytheas'ın küçük kardeşidir: *Isth.* 5.18, 60, 6.7, 57.

Pieria: Bugünkü Makedonya'nın güneyinde Khalkidike Yarımadası'nın batısında yer alan özellikle *Mousa*'ların ve Orpheus'un meskeni olarak anılan bölge: *Olym.* 10.96; *Pyth.* 1.14, 6.49, 10.65; *Nem.* 6.32; *Isth.* 1.65.

Pindos: Thessalia ile Epeiros bölgeleri arasındaki sınırda yükselen bir dağdır: *Pyth.* 1.66, 9.15.

Pisa: Alis bölgesinde Alpheos Nehri'nin içinde geçtiği, Olympia yakınlarındaki kenttir; (a) Olympia'yı kastederek onun yerine kullanılan durumlar: *Olym.* 1.18, 2.3, 3.9, 6.5, 8.9, 14.23; *Nem.* 10.32; (b) Pisa kentinin kendisine gönderme yapılan durumlar: *Olym.* 1.70, 4.11, 9.68, 10.43.

Pitana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pitane") Sparta'da bir kent ve bu kente adını veren *nympha*, Poseidon'dan olma Euadna'nın annesidir: *Olym.* 6.28.

Pleiades/Peleiades: Atlas ile Pleione'nin Kyllene Dağları'nda doğan kızlarına verilen addır. Boğa takımıyıldızını oluşturan yedi yıldızla özdeşleştirilmişlerdir. Sırasıyla adları şöyledir: Maia (Zeus'tan olma Herma'sın annesi), Elektra (Zeus'tan olma Dardanos ile Iasion'un anneleri), Taygeta (Zeus'tan olma Lakedaimon'un annesi), Alkyone (Poseidon'dan olma Hyrieus, Hyperenor ile Aithousa'nın anneleri), Kelaiono (Poseidon'dan olma Lykos ile Eurypylos'un anneleri), Steropa (Ares'ten olma Oinomaos'un annesi), Meropa (Sisyphos'tan olma Glaukos'un annesi). Pindaros Orion'un (bkz. Oarion) anneleri Peliona ile birlikte gezen yedi genç kıza tutularak onları kovaladığı *mythos* versiyonunu ele alır. Efsaneye göre Zeus, kovalayarak koşeye sıkıştırdığı kızları ilk önce birer güvercine daha sonra da bir takımıyıldızla dönüştürmüştür. Bir ölümlüyle (Sisyphos'la) evlenen Meropa bu nedenle takım-yıldızın en sonuk yıldızıdır ve çıplak gözle görülemez. Bu takımıyıldız ekim ve biçim zamanlarını belirlemede çiftçiler için önem arz eder (krş. Hes. *Op.* 383-387; 618-623); *Nem.* 2.11 (Peleiades).

Poias: Thessalia'daki Meliboia'nın kralı, unlu okçu Philoktetes'in babasıdır: *Pyth.* 1.53.

Polydektas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Polydektes") Perseus'un onun önerdiği evlilik için Medousa'nın başını hediye olarak sunduğu Seriphos kralı: *Pyth.* 12.14.

Polydeukes: Zeus ile Leda'nın oğlu, Kastor'un anne bir baba ayrı kardeşi. Kardeşi Kastor'la birlikte *Dioskouroi* (Zeus'un oğulları) unvanıyla anılırlar, öncelikli tapınakları Therapnai kentindeydi. Kastor binicilikte ustalığını ortaya koyarken, Polydeukes'in uzmanlığı yumruk dövüşüydü. Argonautlarla birlikte seferdeyken Amykos'la (Bithynia'da yaşadıklarına inanılan efsanevi Bebrykes kavminin acımasız kralı) girdiği yumruk dövüşü mücadelesi kralın ölümüyle sonuçlanmıştır. Kastor ile Polydeukes kardeşlere dair en unlu mit kuzenleri Idas ve Lynkeus'la (Aphareus'un oğulları) aralarındaki bir sığır ganimetini paylaşamamaktan kaynaklanan anlaşmazlığa ilişkindir ve bu anlaşmazlığın sonunda dört kuzenden üçü hayatını kaybetmiştir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.11.2); *Pyth.* 11.62; *Nem.* 10.50, 59, 68; *Isth.* 5.33.

Polymnastos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Polymnestos") Kyrana'nın kurucu olan Battos'un babasıdır: *Pyth.* 4.59.

Polyneikes: Oidipous'un oğlu, Thersandros'un babasıdır: *Olym.* 2.43.

Polytimidas: Bassosoğulları (*Bassidai*) aşiretine mensup, Nemea Oyunları'nda delikanlılar arasındaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Alkimidas'ın bir akrabasıdır: *Nem.* 6.62.

Porphyrion: Giagantların kralıdır. Kardeşi Alkyoneus'la birlikte Gigantların en güçlülere sayılırlar. Pindaros'a göre Apollon tarafından öldürülmüştür (krş. *Ps.-Apollod. Bibl.* 1.6.1): *Pyth.* 8.12.

Poseidon: Kronos ile Rhea'nın dünyanın çeşitli kısımlarındaki hâkimiyetini bölüşen uç kardeşten (diğerleri göklerin hâkimi Zeus ve yeraltı dünyasının hâkimi Hades) biri, Amphitrita'nın kocası, denizin, yer sarsıntılarının ve atların tanrısı, Isthmia Oyunları'nın koruyucusudur: *Olym.* 1.75, 5.21, 6.29, 58, 8.31, 13.5, 40, 9.81, 10.2; *Pyth.* 4.45, 138, 204, 6.51; *Nem.* 5.37, 6.41; *Isth.* 1.32, 2.14, 4.15, 8.27; — Aglaotriaina: Tanrının alamet-i farıkası olan uç dişli mızrağının parlaklığını vurgular tarzda "Parlak-Üç-Dişli-Mızraklı" anlamındaki epiteti: *Olym.* 13.69; — Damaios: Tanrının atlar üzerindeki hâkimiyetini vurgular tarzda "At-Yetiştiricisi" anlamındaki, özellikle Korinthos'ta kullanılan epiteti: *Olym.* 13.69; — Eleikhthon: Poseidon'un "Yeri-Sarsan" anlamındaki epiteti: *Pyth.* 6.50; — Ennosidas: Poseidon'un "Yeri-Sarsan" anlamındaki epiteti: *Pyth.* 4.33, 173; — Eutriaina: Poseidon'un "Güzel-Yabalı" anlamındaki epiteti: *Olym.* 1.73; — Gaiaokhos: Tanrının yer sarsıntıları üzerindeki hâkimiyetini vurgular tarzda "Yeri-Tutan" ya da "Yeri-Zapt Eden" anlamındaki epiteti; — Orsotriaina/Orsitriaina: Poseidon'un alamet-i farıkası olan üç dişli mızrağı hatırlatır tarzda "Üç-Dişli-Mızrağı-Savuran" anlamındaki epiteti: *Olym.* 8.48; *Nem.* 4.86.

Potmos: Talih (iyi ya da kötü), Yazgı, Ecel (kişileştirme): *Nem.* 4.42, 5.40; *Isth.* 1.39.

Praksidamas: Bassosoğulları (*Bassidai*) aşiretine mensup Aiginalı Alkimidas'ın dedesi, Aiginalılar arasında Olympia Oyunları'nda muzaffer olan ilk kişidir: *Nem.* 6.15.

Priamos: Troia Kralı, Laomedon'un oğlu, Hekabe'nin kocası, Hektor ve Aleksandros (diğer adıyla Paris), Polydoros, Kassadra, Kreusa elli oğlu ve çok sayıda kızının en unlüleridir. Akhilleus'un oğlu olan Neoptolemos tarafından öldürülmüştür: *Pyth.* 1.54, 11.19; *Nem.* 7.35.

Proitos: Argos Kralı, Abas'ın oğlu, Akrisios'un ıkız kardeşidir. Bu iki kardeş annele-
rin karnında dahi kavga etmişler, buyurlerken şiddetli bir rekabet içine girmiş-
lerdir. Akrisios babalarının olumundan sonra, Proitos'u sürgün ederek Argos
tahtını ele geçirir. Proitos da Lykia Kralı Iobates'e sığınır ve kızı Stheneboea'yla
(Homeros'ta Anteia) evlenir. Iobates Proitos'a Argos'a yürümesi için askeri güç
sağlamasına rağmen, iki kardeş Argolis'i ikiye bölme kararı alarak uzlaşırlar.
Akrisios Argos'u, Proitos ise Tryns'u yönetmeye başlar. Geç dönem aktarımları
Proitos'un Akrisios'u Argos'tan sürdüğünü ancak en sonunda Akrisios'un torunu
olan Perseus tarafından öldürüldüğünü kaydeder (krş. *Bacchyl.* 11.40-112; *Ps.-*
Apollod. Bibl. 2.2.1-2.3.1; *Paus.* 2.7.8, 2.16.2, 2.25.7-8, 5.5.10, 8.18.7-8; *Ov. Met.*
5.236-241): *Nem.* 10.41.

Propheis: Titan Promatheus'un kardeşi olan Epimatheus'un oğlu kızı olarak tanı-
lan "Mazeret" ya da "Bahane"nin kişileştirilmiş tanrıçasıdır: *Pyth.* 5.28.

Protesilas: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Protesila-us") İphiklos'un oğlu, Podarkes'in kardeşi, Thessalia bölgesindeki Phylaka'nın kralıdır. İki kardeş de Helena'nın taliplerindendir. Helena'nın peşinden Troia'ya düzenlenen sefere Protesilas'un önderliğinde kırk gemiyle destek vermişlerdir. Troia toprağına ilk ayak basanın ilk olarak öleceğı kehanetinden oturu, karaya varıldığında herkes Protesilas'ın atılganlık etmesini bekler. Protesilas Hektor tarafından öldürülünceye kadar pek çok Troialı'yı katleder (krş. Hom. *Il.* 2.695-710; Herod. 9.116-120; Apollod. *Bibl.* 3.10.8, *Epit.* 5.3.14, 5.3.29-30; Paus. 1.34.2, 3.4.6; Catull. 68.73-130; Verg. *Aen.* 6.447-448; Ov. *Heroid.* 13; *Isth.* 1.58).

Protogeneia: Alis'teki Epeialıların kralı olan Opous'un kızı, Lokros'un karısı, daha sonra Lokroi Opountioi kentini kuran ve kendi adını veren Zeus'tan olma Opous'un annesidir. *Olym.* 9.41.

Psalykhosogulları (Psalykhiadai): Soylarını ataları Psalykhos'a dayandıran Aiginalı bir ailedir. *Isth.* 6.63.

Psamatheia: Aikos'un karısı, Phokos'un annesi olan Nereuskızı'dır (*Nereis*): *Nem.* 5.13; ayrıca bkz. Phokos.

Psaumis: Sicilya'daki Kamarina kentinden Akron'un oğlu, MÖ 452'de Olympia Oyunları'ndaki katır arabası (*apene*) müsabakasında muzaffer olmuştur. *Olym.* 4.11, 5.3, 23.

Ptoiodoros: Korinthoslu Thessalos'un babası, Ksenophon'un dedesi ve Terpsias'ın kardeşidir. *Olym.* 13.41; ayrıca bkz. Terpsias

Pyladas: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pylades") Phokis Kralı Strophios'un oğlu ve Orestas'ın arkadaşıdır. *Pyth.* 11.15.

Pylos: Neleus tarafından kurulan Messenia'daki bir kenttir. Thukydides'e göre, Sparta'dan 400 *stadia* (Thuc. 4.3), Pausanias'a göre de Methona'dan 100 *stadia* (Paus. 5.36.1) uzaklıktadır. *Olym.* 9.31; *Pyth.* 4.174, 5.70.

Pyrrha: Deukalion'un karısıdır. Kocasıyla birlikte Yunan tufan mitinin başkahramanlarıdır: *Olym.* 9.43; ayrıca bkz. Deukalion.

Pytheas: Aiginalı Lampon'un oğlu, Phylakidas'ın büyük kardeşi, Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olmuştur. *Nem.* 5.4, 43; *Isth.* 5.19, 59.

Pythia: Pan-Hellenik dünyada önem sıralamasında Olympia Oyunları'ndan sonra ikinci sırada yer alan, Delphoi kentinde Apollon onuruna düzenlenen oyunların genel adıdır. *Olym.* 4.11, *Pyth.* 1.32, 3.73, 5.21, 8.84, 9.1, 10.26; *Nem.* 2.9, 3.70, 7.34; *Isth.* 7.15.

Pytho: Delphoi'un bulunduğu bölgedir. *Olym.* 7.10, 13.37; *Pyth.* 4.66, 10.4, 11.49; *Isth.* 7.51; = Python.

Python: Delphoi'un bulunduğu bölgedir. *Olym.* 2.39, 49, 6.37, 48, 9.12, 12.18; *Pyth.* 3.27, 4.3, 5.105, 7.11, 8.63, 9.71, 11.9, 12.5; *Nem.* 6.35, 9.5, 10.25, 11.23; = Pytho

Pythonikos: Pythia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *stadion* koşusu müsabakasında muzaffer olan Thebaili Thrasydaios'un babasıdır. *Pyth.* 11.43.

Rhadamanthys: Zeus ile Europa'nın oğlu, Sarpedon ile Minos'un kardeşleri, hikmetli bir kral olarak nam salmıştır ve bu nedenle kardeşi Minos'la birlikte Hades'te yargıçlık makamı onlara layık görülmüştür. *Olym.* 2.75; *Pyth.* 2.73; ayrıca bkz. Aiakos.

Rhea: Kronos'un karısı, Zeus'un annesidir. Kadın doğurganlığının koruyucu tanrıçası olarak belirir. Kronos kendisini çocuklarından birinin alt edeceğiyle ilgili kehaneti duyması üzerine, çocuklarını doğar doğmaz yutmaya başlar. Ancak Rhea doğurduğu son çocuğu Zeus'u gizlice saklar ve Kouretes adı verilen muhafızların eşliğinde Girit'te bir mağarada buyutür. Kronos'a da Zeus'un yerine yutması için kundağa sarılı bir taş verir. Dolayısıyla Zeus'un Olympos'taki iktidarının ve Olymposlu tanrılar soyunun ilk tohumları Rhea tarafından atılmıştır. Adındaki "akış" vurgusuna rağmen (krş. Plat. *Crat.* 402b), Rhea'nın Damater gibi bir toprak tanrıçası olduğu açıktır (krş. Hes. *Theog.* 133, 446; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.3, 1.1.5): *Olym.* 2.12, 77; *Nem.* 11.1.

Rhodos: Günümüzde "on iki adalar" (*dôdekaneisos*) olarak bilinen adaların en büyüğü, Pindaros'a göre, ada Güneş tanrısı Aelios ile Rhode adlı bir *nympha*'nın birleşmesi sonucu doğmuştur: *Olym.* 7.14, 57, 71

Salamis: Saronik Korfezi'ndeki en büyük ada, Aiakos'un oğlu Telamon Aigina'dan sürgün edildikten sonra Salamis'in kralı olmuştur: *Pyth.* 1.76, *Nem.* 2.3, 4.48; *Isth.* 5.49.

Salmoneus: Aiolos ile Enareta'nın oğlu, Yunan tufan mıtının başkarakterleri olan Deukalion ile Pyrrha'nın soyundan gelir. Iason'u Altın Post'u aramak üzere sefere çıkmaya zorlayan amcası Pelias'in dedesidir: *Pyth.* 4.143.

Samos: Olympia Oyunları'nda düzenlenen ilk dört atlı araba müsabakasında muzaffer olan Mantinealı kışdır: *Olym.* 10.70

Sarpedon: *Ilias*'ta Zeus ile Bellerophon'un kızı Laodemeia'nın oğullarından biridir. Kuzeni Glaukos'la (Hippolokhos'un oğlu) birlikte Priamos'un Lykia'daki müttefiklerine kumandanlık etmiştir. Troia'nın askeri gucu içinde en önplana çıkan savaşçılardan biri olmuş, Herakles'in oğlu Tlapolemos'u öldürmüştür. Ancak Homeros'tan sonraki yazarlar Sarpedon'un ebeveynini Zeus ile Europa olarak tanıtır; bu durumda bir Giritli olarak Rhadamanthys ile Minos'un kardeşi olur. Kardeşi Minos'la aralarında çıkan bir anlaşmazlık üzerine Girit'i terk etmiş, Küçük Asya'ya giderek Lykia Kralı olmuştur (krş. Hom. *Il.* 2.876-877, 5.628-669, 6.198-199, 12.290-414, 16.419-683; Herod. 1.173; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.1.1-2; D.S. 5.79.3): *Pyth.* 3.112.

Semela: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Semele") Kadmos ile Harmonia'nın kızı olan Thebaili prenses, Zeus'la sevgili olarak Dionysos'u dünyaya getirmiştir. Ancak bu yasak ilişki Hera tarafından fark edildiğinde Zeus Semela'yı yıldırımıyla öldürmek zorunda kalmıştır (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.4): *Olym.* 2.26; *Pyth.* 11.1; ayrıca bkz. Thyona.

Seriphos: Batı Kyklad Adaları içinde yer alan bir adadır. Babası Akrisios'un gazabından kaçan Danaa ile yeni doğmuş bebeği Perseus bir sandık içinde bu adanın kıyısına vurmuştur: *Pyth.* 12.12.

Sicilya (Sikelia): Güney İtalya'da yer alan Akdeniz'in en büyük adası, tiran Hieron'un anavatanıdır: *Olym.* 1.27, 2.9; *Pyth.* 1.19; *Nem.* 1.15.

Sikyon: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeyinde, Apollon onuruna Pythia adlı oyunlar (Pindaros bu oyunların kurucusu olarak Adrastos'u gösterir) düzenlenen kenttir: *Olym.* 13.109; *Nem.* 9.1, 53, 10.43; *Isth.* 4.26; ayrıca bkz. Adrastos.

Sipyllos: Smyrna yakınlarındaki Lydia kenti, bugünkü Manisa yakınlarında aynı adlı dağ, Tantalos'un oğlu Pelops'u parçalayıp pisirerek tanrılara hazırladığı ziyafette bulunduğu yer: *Olym.* 1.38; ayrıca bkz. Tantalos.

Sisyphos: Güçlü Thessalia Kralı Aiolos'un oğlu, Atlas'ın kızı Metopa'nın kocası. Daha sonra adı Korinthos olarak değişecek Ephyra kentini şahsen kurdu ve ilk kralı oldu. Mitsel aktarımın bir koluna göre Isthmia Oyunları'nı yeğeni Melikertes'in ölümü üzerine Sisyphos kurmuştur. İşledikleri çok büyük suçlarla Antikçağ'da nam salan birkaç kişiden (diğerleri Tantalos, Iksion, Tityos) biridir. Antikçağ'da muazzam hilekârlığı ve aldatıcılığıyla ünlüdür Sisyphos Zeus'la Aigina'nın yasak aşkını Asopos'a Peirana Pınarı'na karşılık bildirdiğinden, Zeus tarafından olume mahkûm edilmiş, ancak o Thanatos'u dahi aldatmıştır. Hades'te sonsuza dek büyük bir kayayı bir tepenin zirvesine kadar yuvarlama cezasına çarptırılmıştır. Her seferinde zirveye vardığında kaya yeniden başlangıç noktasına yuvarlanır ve bu kısırdöngü sonsuza dek sürer (krş. Hom. *Il.* 6.152; *Od.* 11.593-600; Paus. 10.31.10; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.1): *Olym.* 13.52.

Skamandros: Troia'da bir nehir, Hesiodos'a göre (*Theog.* 337 vd), Tethys ile Okeanos'un çocuklarından biri olarak dünyaya gelen bir nehir tanrısıdır. Sularında yıkanan koyunların yunlerinin renk değiştirmesinden oturu Ksanthos adıyla da anılır (Arist. *HA* 519a18-20) Proklos (Procl. in *Crat.* 71; Pasquali, 1994^e, 35) nehrin suyundan içtikleri için koyunların renklerinin değiştiğini ileri sürer: *Nem.* 9.39.

Skyros: Sporadlar içinde en güneyde, Euboi'a'nın doğusunda kalan adadır. Thetis'in oğlunun Troia'ya gitmesi durumunda öleceğini bildiğinden, onu kadın kılığına sokup Skyros Kralı Lykomedes'in sarayında sakladığı ancak gerçeği kurnaz Odysseus'un ortaya çıkardığı, Akhilleus'un da gönüllü olarak savaşa gittiği kaydedilir. Akhilleus Skyros'ta kaldığı sürede Lykomedes'in kızı Deidameia'yla evlenip oğlu Neoptolemos'u (adının anlamı "Yeni-Savaşçı") dünyaya getirmiştir. Akhilleus öldükten sonra, Troia'yı düşürmeyi başaramayan Akhalar kehanetin yönlendirmesiyle Skyros'a Odysseus'u ve Phoiniks'i göndererek Neoptolemos'u "Tahta At" saldırısında rol almak üzere çağırırlar (krş. Philostr. *Im.* 1; Schol. ad Hom. *Il.* 9.668; Hyg. *Fab.* 96; Stat. *Achill.* 1.207 vd) Mitsel aktarımlar açısından önemli olan bu adayı Akhilleus'un fethettiği de söylenir. Zira Theseus'un Atina'dan sürgün edildikten sonra, Skyros'a çekildiği söylenir. Başlangıçta Lykomedes tarafından hoş karşılanıp ağırlandı; ancak sonra kallesçe kayalık bir yerden denize atılarak öldürülmüştür. Peleus da Theseus'un ocunu aldirmek için Akhilleus'u yollayarak Skyros'u harap ettirmiştir (krş. Hom. *Il.* 1.668; Paus. 1.22.6; Plut. *Thes.* 35; Philostr. *Heroic.* 19): *Nem.* 7.37.

Sogenes: Aiginalı Thearion'un oğlu, Nemea Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *pentathlon* müsabakasında muzaffer olan atlettir: *Nem.* 7.8, 70, 91.

Sokleidas: Aiginalılar arasından Olympia Oyunları'nda muzaffer çıkan ilk kişi olan Praksidamas'ın babasıdır: *Nem.* 6.21.

Solymoi: Savaşçı bir kabile olarak nam yapmış ve Lykialılarla düşman olan, Smyrna'nın sakinlerine verilen addır. Lykia Kralı Iobates'in verdiği görevle Bellephron onlarla tek başına savaşmış ve bozguna uğratmıştır. Ancak sonra

Bellerophon'un oğlu Isandros onlarla savaşırken öldürülmüştür (krş. Hom. *Il.* 6.184-185, 6.203-204; Herod. 1.173): *Olym.* 13.90.

Sostratos: Olympia Oyunları'nda katır arabası (*apene*) müsabakasında muzaffer olan Syrakosalı atlet Hagesias'ın babası: *Olym.* 6.9, 80.

Sparta: Lakedaimon adıyla da bilinen Peloponnesos Yarımadası'ndaki en büyük kenttir. Sparta'nın meskun kısmı Eurotas Nehri'nin oluşturduğu vadinin yukarı ve orta bölümleri, bir de Eurotas'ın doğu kıyılarıdır. Hemen nehrin üzerinde yükselen Taygetos Dağı en önemli yükseltisidir: *Pyth.* 1.77, 5.73; *Nem.* 8.12, 10.52, 11.34; ayrıca bkz. Taygetos.

Spartoi: Sözcük anlamı "Ekilmiş-Olanlar"dır. Mitsel aktarıma göre, Thebai'in kuruluş hikâyesinin bir kısmı olarak Kadmos öldürdüğü canavarın dişlerinin bir kısmını tanrıça Athana'nın talimatıyla toprağa eker. Kadmos'un ektiği dişlerin yerinden, topraktan silahlı adamlar çıkar, Thebai soyluları kökenlerini bu "Ekilmiş-Olanlar"a dayandırır: *Pyth.* 9.82; *Isth.* 1.30, 7.10.

Strepsiadas: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Strepsiadēs") Isthmia Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Thebaili atlettir: *Isth.* 7.21.

Strophios: Krisos'un oğlu, Pylades'in babası olan Phokis'teki Krisa'nın kralı. Karısı Anaksibia üzerinden Agamemnon'un kayınbiraderiydi. Agamemnon öldürüldüğünde genç Orestas güvenliği için Krisa'ya gönderildi. Orestas ile Strophios'un oğlu Pylades sıkı arkadaş oldular. Orestas babasının intikamını almak üzere Mykenai'a döndüğünde yanında Pylades de vardı (krş. Aesch. Ag. 880-885; Eur. *IT* 915-921; Paus. 2.16.7, 2.29.4): *Pyth.* 11.35.

Stymphalos: Arkadia'nın kuzeydoğusunda Korinthos kenti yakınlarındaki bir kasaba, bölge, dağ ve nehrin ortak adıdır: *Olym.* 6.84, 99.

Syrakosai/Syrakossai: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Syrakousai") Sicilya'nın güneydoğu kıyısında yer alan bir Korinthos kolonisidir: *Olym.* 6.6, 18, 93; *Pyth.* 1.73, 2.1, 3.70; *Nem.* 1.2.

Tainaros: Tainaron burnu üzerinde kurulu Lakonia kentidir. Avrupa kıtasının güneydeki en uç noktasıdır. Butün Tainaron Yarımadası gibi Poseidon için kutsal bir bölgedir (krş. Hom. *Hymn. Apoll.* 411): *Pyth.* 4.44, 174.

Talaos: Adrastos'un babası, Bias'ın oğlu, Argos Kralı'dır: *Nem.* 9.14.

Talaosoglu (Talaionidas): Talaos'un oğlu, yani Adrastos: *Olym.* 6.15.

Tantalos: Sipylus Dağı çevresinde hüküm süren Lydia Kralı, Zeus'un oğlu, Pelops'un babasıdır. Olymposlu tanrılar Tantalos'u o denli severler ki kendilerine ölümsüzlük bağışlayan *nektar*ı ve *ambrosia*'yı sofralarında onunla paylaşırlar. O ise işlediği bir suç yüzünden Hades'te çekeceği sonsuz bir cezaya çarptırılır. Bu suçun niteliği mitlerde farklı şekillerde aktarılmıştır. Bu aktarımlardan biri suçun öz oğlu Pelops'un etini tanrılara verdiği ziyafette sunması, bir diğeri *nektar* ve *ambrosia*'yı tanrılarının sofrasından çalarak ölümlü arkadaşlarına tattırması olduğunu ifade eder. Söz konusu iki temaya da Pindaros'ta değinilmektedir (Eur. *Ores.* 4-11; Plat. *Crat.* 395d; Ps.-Apollod. *Epit.* 5.2.1; Paus. 2.22.3, 5.13.7, 10.31.12): *Olym.* 1.36, 55; *Isth.* 8.10.

Tartaros: Yeraltı dünyasında karanlık ve berbat bölge, Hesiodos'ta (*Theog.* 119) Gaia ile Eros'la birlikte ortaya çıkan birincil varlıklardan biri olarak tanıtılır: *Pyth.* 1.15.

Taygeta: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Taygete") Bir Titan olan Atlas ile Pleiona'nın kızı, Sparta'daki Taugetos Dağı'nın *nympha*'sıdır: *Olym.* 3.29; ayrıca bkz. Pleiades/Peleiades.

Taygetos: Peloponnesos Yarımadası'ndaki en yüksek dağ olan Taygetos Homeros'ta yakıştırılan epitetiyle Antikçağ insanının gözünde tam anlamıyla "çok yüksek"ti (*periméketon*: Hom. *Od.* 6.103). Sparta'nın hemen üzerinde yükselmesi nedeniyle bugün dahi çağdaş gezginlerde bu türden bir izlenim bırakmaktadır: *Pyth.* 1.64; *Nem.* 10.61.

Tegea: Athana Aleia'nın onuruna oyunlar düzenlenen bir Arkadia kenti, Herakles Tegea'dan geçerken kral Aleus'un kızı Auga'ya aşık olmuş ve bu birliktelikten daha sonra Athana Tapınağı'nda dünyaya gelecek olan Telephos doğmuştur (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.7): *Olym.* 10.66; *Nem.* 10.47.

Teiresias: Çoban Everes ile *nympha* Khariklo'nun oğlu olan, ilk Thebai Kralı Kadmos'tan itibaren yedi nesil boyunca hizmet eden kör bilicidir. Bilicinin körlüğünün nedenine dair farklı aktarımlar vardır. Teiresias tanrıça Athana'yı çırılçıplak görür ve tanrıça onun gözlerini bu yüzden elleriyle kapatır. Khariklo oğlunun gözlerini açmasını istediğinde Athana bunun yerine ona kuşların seslerini anlama yeteneği bağışlar. Hesiodos'a mal edilen bir diğer aktarıma göreyse, bilici Kyllana'da çiftleşen bir çift yılan görür, onlara değneğiyle vurur. Buna öfkelenen Hera onu kadına dönüştürür. Yedi yıl Hera'nın rahibesi olarak kadın biçiminde kaldıktan sonra, aynı yılanları tekrar çiftleşirken görür ancak bu kez onlara dokunmaz ve yeniden erkek bedenine kavuşur (krş. Eust. ad Hom. *Od.* 10.492; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.6.7; Ov. *Met.* 3.316 vd; Hyg. *Fab.* 75): *Nem.* 1.61; *Isth.* 7.8.

Telamon: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Telemon") Aigina Kralı Aiakos ile Endeis'in oğlu, Aias'ın babası olan Salamis Kralı. Alkathoos'un kızı Eriboia (ya da Periboia) ile evlenmiştir. Gerek Iason'un Argonautlar seferine gerekse Meleagros'un önderliğindeki "Kalydon Domuz Avı"na katılmıştır. Kardeşi Phokos'u öldürüp diğer kardeşi Peleus'la birlikte bir ağacın dibine gömmeye çalışmışlar ancak cinayet ortaya çıkınca babaları Aiakos tarafından Aigina'dan sürgün edilmişlerdir. Telamon Kykhreus'un hükumranlığındaki Salamis'e sığınmış ve daha sonra oranın kralı olmuştur (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6-7): *Pyth.* 8.100; *Nem.* 3.37, 4.25, 8.23; *Isth.* 6.40, 52.

Telamonoglu (Telamoniadas): (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Telemonogulları") Aiakos'un oğlu olan Telamon'un oğlu, yani Aias'ı kasteden bir örtmece: *Nem.* 4.47; *Isth.* 6.26.

Teleboai: Akarnania açıklarındaki adalarda yaşayan bir kavimdir: *Nem.* 10.15.

Telephos: Herakles ile Tegea Kralı Aleus'un kızı Auga'nın oğludur. Tegea'da (bkz. Tegea) doğan Telephos bebekliğini ölmeye terk edildiği Arkadia'daki Parthenion Dağı'nın civarında geçirdi. Bir çoban tarafından bulunup büyütülüne kadar, dişi bir geyik tarafından emzirildi. Nitekim adının da "geyik" (*elaphos*) "meme başı" (*thêle*) sözcüklerinden türediği söylenirdi. Delphoi kehanetinden öğrendiği bilgilerle Mysia'ya yönelen Telephos kral Teuthras'un imdadına yetişerek Mysia

tahtının vârisi oldu (bkz. Teuthras). Akhalar Troia Seferi'nde ilk olarak çıktıkları Mysia'da Telephos'un çok sayıda kişiyi, özellikle Polyneikes'in oğlu Thersandros'u öldürmesiyle sonuçlanan bir direnişle karşılaştılar. Ancak Telephos'la Akhilleus'un karşılaşması Telephos'un yaralanmasıyla sonuçlanmıştır (krş. Ps.-Apollod. *Epit.* 5.3.17-20, 5.5.12; Paus. 1.4.6, 3.26.9-10, 9.5.14): *Olym.* 9.73; *Isth.* 5.41, 8.50.

Telesarkhos: Isthmia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet Kleandros'un babasıdır: *Isth.* 8.2.

Telesiadas: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Telesiades") Nemea ve Isthmia Oyunları'daki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Thebailı atlet Melissos'un babasıdır: *Isth.* 4.45.

Telesikrates: Pythia Oyunları'ndaki *hoplitodromos* (tam teçhizatlı piyade koşusu) müsabakasında muzaffer olan Kyranalı atlettir: *Pyth.* 9.3, 100

Tenedos: Ege Denizi'nin kuzeyinde yer alan ve günümüzde Türkiye sınırlarındaki "Bozcaada" adıyla bilinen adadır: *Nem.* 11.5.

Terpsias: MÖ 464'te Olympia Oyunları'nda *stadion* koşusu ve *pentathlon* müsabakalarında muzaffer gelen Korinthoslu atlet Ksenophon'un dedesi olan Ptoiodoros'un kardeşi, Ksenophon'un büyük amcasıdır: *Olym.* 13.42.

Terpsikhora: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Terpsikhore") Zeus ile Mnamosyna'nın dokuz kızından biri, genel olarak danstan sorumlu Mousa'dır: *Isth.* 2.7.

Teukros: Laomedon'un kızı ve Priamos'un kız kardeşi Hesiona ile Telamon'un oğludur. Priamos amcası olduğu halde, baba bir kardeşi Aias'la Troia seferine katılmış, okçuların en iyisi olarak nam salmıştı (Hom. *Il.* 8.265 vd; 12.329 vd, 15.478 vd). Telamon'un Eriboia'dan doğma oğlu ve Teukros'un farklı anneden kardeşi Aias'ın olumüne engel olamadığı ve onun öcünü alamadığı için Telamon tarafından yurdundan kovuldu. Pindaros'un dizelerinden onun söz konusu sürgün yaşamına değinilir: *Nem.* 4.46.

Teuthras: Mysia'nın krallarından biri, Teuthrania Kralı, Telephos'un oğluyla ayrı düşen bahtı kara annesi Auga'yla evlenmiştir (ya da kızı olarak evlat edinmiştir). Sonrasında Idas Teuthras'ı tahtından indirip yerine geçmeye teşebbüs ettiğinde, Delphoi kehanetinin yönlendirmesiyle annesini bulmaya Mysia'ya yelken açan Telephos Teuthras'a yardım etmiş ve Idas'ı bozguna uğratmıştır. Teuthras da Telephos'u kızı Argiopa'yla evlendirmiş ve başka çocuğu olmadığından, onu Mysia tahtının vârisi ilan etmiştir (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.7.4, 3.9.1; D.S. 4.33.7-12; Str. 13.1.69; Paus. 8.4.9, 8.47.4, 8.48.7, 8.54.6, 10.28.8): *Olym.* 9.71.

Thalia: Zeus ile Okeanos'un kızı olan Eurynoma'nın (ya da başka bir aktarıma göre Hera'nın) kızlarından, Apollon'un maiyetinde yer alan Kharis'lerden biridir. Adı "Kutlama" ya da "Şenlik" anlamındadır: *Olym.* 14.15; ayrıca bkz. Kharis.

Theaios: Argoslu Oulias'ın oğlu, Argos'ta düzenlenen Hekatombaia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olmuştur: *Nem.* 10.24, 37.

Theandrosoğulları (Theandridai): Nemea Oyunları'nda güreş müsabakasında muzaffer olan atlet Timosarkhos'un mensubu olduğu Aiginalı aşirettir: *Nem.* 4.73.

Thearion (*Theariôn*): Nemea Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *pentathlon* müsabakasında muzaffer olan Aiginalı atlet Sogenes'in babasıdır. *Nem.* 7.7, 58.

Thearion: Aigina'dan Apollon'a gönderilen kutsal temsilcilerin (*theōriai*) toplandığı Aigina'daki Apollon Tapınağı'nın bir kısmı olan yapıdır (krş. Schol. ad Pind. *Nem.* 2.122b); *Nem.* 3.70.

Theba: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Thebe") (a) Thebai kenti: *Pyth.* 4.299; *Isth.* 3.12; (b) Asopos ile Metopa'nın kızı olan Boiotialı *nympha*. Amphion'un kardeşi Zetos'la evlenmiştir. *Olym.* 6.85; *Isth.* 1.1, 7.1.

Thebai: Boiotia bölgesinde yer alan Yunan mitolojisinde merkezi bir rol üstlenen pek çok efsanenin (Kadmos, Oidipous vs.) ortaya çıktığı kent, Herakles ve Iolaos onuruna oyunlar düzenlenen bu kent aynı zamanda Pindaros'un anavatanıdır: *Olym.* 6.16, 7.84, 13.107; *Pyth.* 3.91, 8.40, 9.80, 11.11; *Nem.* 4.19, 9.18, 10.8; *Isth.* 1.17, 67, 4.7, 53, 5.32, 8.16.

Theia: Ouranos ile Gaia'nın kızı, Euryphaessa adıyla da bilinen tanrıça. Kardeşi Hyperion'la birleşmesinden Aelios'un, Selen'a'nın ve Aeos'un annesi olmuştur: *Isth.* 5.1.

Themis: Ouranos ile Gaia'nın kızı ve Titanlardan biri olan, tanrısal "Hak" ve "Hukuk"un kişileşmiş hali olan tanrıçadır. Zeus'un eski eşi Themis Horaların, Eunomia'nın, Dika'nın, Eirena'nın, Aigina'nın, uç *Moirai*'nin annesi sıfatıyla evrensel düzeni oluşturan güçlerin kökenidir. Aiskylos onu Gaia ile özdeşleştirerek zincire vurulmuş Titan Prometheus'un annesi olarak tanıtır ve onun özgürlüğünü Themis'in peygamberane güçleriyle ilişkilendirir (krş. Hom. *Il.* 15.87-95, 20.4-6, *Od.* 2.68-69, Hom. *Hymn. Apoll.* 123-125; Hes. *Theog.* 132-136, 901-906; Aesch. *Eum.* 1-8, *Prom.* 18, 211-217, 873-874; Eur. *IT* 1259-1269; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.3, 3.13.5; Paus. 10.5.6); *Olym.* 8.22, 9.15, 13.8; *Pyth.* 11.9; *Isth.* 8.31

Themistios: Psalykhosogulları'nın (*Psalykhiadai*) kollarından biri olan Aiginalı bir aşirettir: *Nem.* 5.50; *Isth.* 6.65

Theognetos: MÖ 446'da Pythia Oyunları'nda güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Aristomenes'in dayısı, kendisi de Olympia Oyunları'nda muzaffer olmuştur: *Pyth.* 8.36.

Therapna: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Therapne") *Dioskouroi* (bkz. Tyndareosoglu) olarak bilinen Kastor'un ve Polydeukes'in ana tapınağının bulunduğu Sparta'daki bir tepe üzerinde konumlanan kasabadır: *Pyth.* 11.33; *Nem.* 10.56; *Isth.* 1.31.

Theron: Emmenosogulları'ndan (*Emmenidai*) Ainesidamos'un oğlu, Akragas Kralı'dır. Kadmos'un soyundan geldiği iddia edilirdi. MÖ 476'da Olympia Oyunları'ndaki iki tekerlekli araba yarışında muzaffer olmuştur: *Olym.* 2.5, 95, 3.3, 39, 43.

Thersandros: Polyneikes ile Adrastus'un kızı olan Argeia'nın oğludur. Onun üzerinden Theron ve Emmenosogulları (*Emmenidai*) soylarını Polyneikes'e bağlarlar: *Olym.* 2.43.

Thessalia: Termopylai'dan Kamunia Dağları'na kadar uzanan, batıda Pindos Dağlarıyla sınırlanan ve Kıta Yunanistanı'nın kuzeydoğusunda bulunan ve

bunyesinde yer alan Peneios Nehri'nin suladığı büyük ovayla tahıl, at ve sığır açısından zengin bölgedir (krş Herod. 7.129): *Pyth.* 10 2, 70

Thessalos: Korinthoslu Oligaithosoğulları (*Oligaithidai*) aşiretinden bir atlet, Olympia Oyunları'nda *stadion* koşusu ve *pentathlon* müsabakalarında muzaffer olan Korinthoslu atlet Ksenophon'un babası, Ptoiodoros'un oğludur: *Olym.* 13.35.

Thetis: Hem Zeus hem Poseidon'un evlenmek istediği ancak nihayetinde Peleus'la evlendirilen, yine de Zeus'la birleşerek bu birliktelikten Akhilleus'u doğuran Nereuskızı'dır (*Nerêis*): *Olym.* 9.76; *Pyth.* 3.92, 101; *Nem.* 3.35, 4.50, 5.25; *Isth.* 8.27, 47.

Thoraks: Thessalıalı Aleuasogulları'na (*Aleuadai*) mensup *Pyth.* 10'un icra edildiği sırada ev sahipliği yapan kişidir: *Pyth.* 10 64

Thrakialılar (*Thraîkioi*): Okeanos ile Parthenopa'nın kızı ve Avrupa kıtasına adını veren Avrupa'nın kız kardeşi olan Thrake'nin soyundan gelen kavim, Avrupa kıtasının güneydoğusunda yerleşmişlerdir: *Pyth.* 4 205.

Thrasyboulos: Akragaslı Ksenokrates'in oğlu, *Pythia* Oyunları'nda (MÖ 490) ve *Isthmia* Oyunları'nda iki tekerlekli savaş arabası müsabakasında muzaffer olmuştur: *Pyth.* 6.15, 44; *Isth.* 2.1, 31

Thrasydaios: *Pythia* Oyunları'nda delikanlılar arasındaki *stadion* koşusu müsabakasında muzaffer olan Thebailı atlet, Pythonikos'un oğludur: *Pyth.* 11.13, 44.

Thrasyklos: Nemea Oyunları'nda güreş müsabakasında muzaffer olan Argoslu güreşçi Theaios'la anne tarafından akraba olan muzaffer atlettir: *Nem.* 10.39.

Thyona: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Thyone") Dionysos'un annesi olan Semela'nın diğer adıdır: *Pyth.* 3 99, bkz. Semela.

Timodemos: Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Akharnalı atlettir: *Nem.* 2.14, 24.

Timodemosoğulları (*Timodemidai*): Akharnalı Timodemos'un soyundan gelenler için kullanılan bir epittir: *Nem.* 2.18.

Timokritos: Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Timasarkhos'un babasıdır: *Nem.* 4.13

Timonoos: Timodemosoğulları (*Timodemidai*) aşiretine mensup, Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olan Akharnalı atlet Timodemos'un babasıdır: *Nem.* 9 10.

Timosarkhos: Aiginalı Timokritos'un oğlu, Nemea Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olmuştur: *Nem.* 4.10, 78.

Timosthenes: MÖ 460'ta Olympia Oyunları'ndaki güreş müsabakasında muzaffer olan Aiginalı güreşçi Alkimedon'un büyük kardeşidir: *Olym.* 8.15.

Tiryns: Peloponnesos Yarımadası'nda Argolis bölgesinde Mykenai yakınlarındaki kenttir: *Olym.* 7.29, 78, 10.31, 68; *Isth.* 6.28

Tityos: Zeus ile Elera'nın oğlu, işledikleri suçlarla Antikçağ'da nam salan birkaç kişiden (diğerleri Tantalos, Iksion, Sisypheos) biridir. Anneleri Lato'ya tecavüz etmeye kalkıştığından Apollon ve Artemis tarafından öldürülmüştür. Olumundan sonra

yeraltı dünyasında ebedi bir cezaya çarptırılmıştır. Bu ceza ıki akbaba tarafından karaciğerinin deşilip yenilmesi ve her seferinde bir sonraki sefer yeniden aynı işkenceye katlanmak üzere yarasının tamamen ıyileşmesidir (krş. Hom. *Od* 11.576-578; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.4.1; Verg. *Aen.* 6.595-600; Ov. *Met.* 4.457-458); *Pyth.* 4.46, 90.

Tlapolemos: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Tlepolemos") Herakles ile Amyntor'un kızı Astydameia'nın (bazı kaynaklara göre Astyokha'nın) oğlu olan Tirynslü kahramandır. Tlapolemos belirli bir yaşa geldiğinde, babasının amcası olan Likymnios'un –cınayet mi kaza mı olduğu antik kaynaklarda dahi tartışmalı olmak kaydıyla– ölümüne sebep olur. Bunun üzerine sargun edilir ve Rhodos'a yelken açar. Kendisini takip edenlerle birlikte Ialysos, Lindos ve Kamiros'a yerleşerek Zeus'un lutfuyla çok zengin olur (Hom. *Il.* 2.653-670; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.7.6, 2.7.8); *Olym.* 7.20, 77.

Tritonis: Libya'da bir göl. Aktarıma göre, İason Argo'yla sefere başlarken Delphi'ya yelken açtığında, ters bir rüzgârla Libya'ya sürüklenir ve Tritonis Gölü'nün sığ sularına sürüklenir. Delphi için hazırladığı uçayağı orada karşısına çıkan Triton'a verir. Triton'da uçayağı alıp tapınağına koyar ve İason'a sığ sulardan çıkış yolunu gösterir (Herod. 4.179); *Pyth.* 4.20.

Troia: Diğer adı "İlion" ya da "İlios" olan Aiolis bölgesindeki kenttir. *Olym.* 2.81; *Nem.* 2.14, 3.60, 4.25, 5.83, 7.41, 11.34; *Isth.* 4.36, 5.36, 6.28, 8.51.

Tykha: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Tykhe") "Talih" ya da "Tesdauf" olarak kişileştirilmiş, genellikle Pindaros'ta Zeus'un kızı olarak anılan ancak hakkındaki mitsel aktarımların oldukça kısıtlı olduğu tanrıça. Bir kimse beklenmedik bir başarı elde ederse, bu başarı doğrudan "Kurtarıcı Tykha"ya (*Sôteira Tykha*) mal edilir. Pindaros *Olym.* 12'nin peşrevinde doğrudan bir tanrısal güç olarak Tykha'ya seslenmektedir. *Olym.* 12.2.

Tyndareosoglu (Tyndaridas): *Dioskouroi* olarak nitelenen Tyndareos'un oğullarından biri, başlıca tapınakları Therepna'i'da bulunmaktadır: (a) (tek.) *Nem.* 10.73 (Polydeukes); *Isth.* 1.31 (Kastor); (b) (çoğ.) Kastor ve Polydeukes ya da genel olarak Spartalılar için kullanılan bir örtmecedir. *Olym.* 3.1, 39; *Pyth.* 1.66; *Nem.* 10.38.

Typhos: (Başka bağlamlarda Typhoeus ya da Typhon adıyla da geçer) Gaia ile Tartaros'un oğlu, bütün canavarların babası sayılır. Karısı Ekhidna da bütün canavarların anasıdır. Zeus tarafından Aitna (Etna) Dağı'nın altına gömülmek suretiyle cezalandırılmıştır (krş. Hom. *Il.* 2.782-783; Aesch. *Prom.* 351-372; Ov. *Met.* 5.321-358); *Olym.* 4.7; *Pyth.* 1.16, 8.16.

Tyro: Thessalialı bir prenses olarak Enipeos'a aşık olduğu halde, Poseidon tarafından baştan çıkarılıp Pelias ile Neleus'un annesi olmuştur. Tyro'nun ıkiiz bebekleri ısız bir yerde olume terk etmesine rağmen, çocuklar bir çoban tarafından bulunup buyutulmuştur (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.8). *Pyth.* 4.136.

Tyrsanoi: Etrusklerin diğer adıdır. Pindaros Syrakosalıların Kyma'da (Latince *Cumae*) Etrusklere karşı kazandıkları zaferi (MÖ 474) Salamis'te ve Plataia'da kazanılan zaferlerle bağlantılarak Hellas'ı (Yunanistan) elemli kölelikten kurtaran bir başarı olarak niteler. *Pyth.* 1.72.

Zephyros: Titan Astraios ile şafak tanrıçası Aeos'un oğlu (Hes. *Theog.* 378-380) ve "Batı Rüzgârı"nın kişileştirmesi olan tanrıdır. Akhilleus'un ölümsüz atları Ksanthos

ile Balios'un babası olması nedeniyle Homeros'ta tam bir hız tımsalı olarak anılır (krş. Hom. *Il.* 16.148-151, 23.198-230, *Od.* 5.295, 12.289). Kardeşi Boreas'la kıyaslandığında soğukluk açısından daha yumuşak karakterli ruzgârlarla tanınır. Pindaros'ta Zephyros'un estirdiği rüzgârlarla Akhaların doğuya seyahatini kolaylaştırması bağlamında vurgulanır: *Nem.* 7.29.

Zetas: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Zetes") Boreas'ın oğlu, kardeşi Kalais'le birlikte Iason'un önderlik ettiği Argonautlar seferine katılmışlardır: *Pyth.* 4.182; ayrıca bkz. Kalais.

Zeus: Olympos tanrıları arasında Yunan *Pantheon*'unun en büyük tanrısı, tanrılar soyunun Kronos'la Rhea sonrasındaki neslinin kurucusudur; (a) şeceresi bağlamında: *Olym.* 8.44; *Pyth.* 4.23, 4.171; *Nem.* 1.72, 4.9; *Isth.* 2.24 (Kronos'un oğlu); *Pyth.* 2.27, 34 (Hera'nın kocası); *Nem.* 11.2 (Rhea'nın oğlu); *Nem.* 7.50, 8.6; *Isth.* 8.18 (Aigina'nın sevgilisi); *Pyth.* 4.171, 9.84; *Nem.* 10.11 (Alkmena'nın sevgilisi); *Nem.* 10.11 (Danaa'nın sevgilisi); *Pyth.* 4.171 (Leda'nın sevgilisi); *Olym.* 2.27 (Semela'nın sevgilisi); *Pyth.* 3.98 (Thyona'nın sevgilisi); *Isth.* 8.18 (Theba'nın sevgilisi); *Olym.* 1.45 (Ganymedes'in sevgilisi); *Isth.* 8.35 (Thetis'in müstakbel sevgilisi); Apollon ve Artemis'in babası (*Pyth.* 3.12); *Olym.* 13.77 (Athana'nın babası); *Olym.* 10.44; *Nem.* 1.35 (Herakles'in babası); *Nem.* 10.79 (Polydeukes'in babası); *Nem.* 7.84; *Isth.* 8.18 (Aiakos'un babası); *Nem.* 7.105 (Korinthos'un babası); *Olym.* 10.96 (Mousa'ların babası); *Olym.* 13.77 (Kharis'lerin babası); *Olym.* 12.1 (Tykha'nın babası); *Olym.* 10.4 (Alatheia'nın babası); *Nem.* 4.61, 6.13; (b) Kral ve hem insanlar hem de tanrıların babası olarak: *Olym.* 1.42, 2.27, 2.58, 4.1, 7.87, 13.26; *Pyth.* 4.23, 194, 291; *Nem.* 1.14, 60, 5.35, 35, 53, 9.31, 53, 10.29, 55, 11.2; *Isth.* 6.42, 8.18; (c) Koruyucu ve yerleşik bir kültün tanrısı olarak: *Pyth.* 8.99, *Nem.* 3.65, 5.7 (Aiakosoğulları'nın [Aiakidai]); *Olym.* 7.23 (Eratosoğulları'nın [Eratidai]); *Olym.* 8.16 (Blepsiasoğulları'nın [Blepsidai]); *Pyth.* 4.167 (Aiolosogullarının [Aiolidai]); *Olym.* 5.17 (Zeus *sôtēr* olarak); *Pyth.* 9.64 (çobanlıkla ilgili); *Olym.* 12.1, 13.115; *Pyth.* 1.67 (Zeus *eleutherios* olarak); *Olym.* 7.87 (Rhodos'taki Atabyrion Dağı'nın koruyucusu olarak); *Olym.* 2.3, 3.17, 5.17, 6.5, 70, 8.3, 83, 9.6, 13.26, 106; *Pyth.* 7.15; *Isth.* 2.24, 27 (Olympia'nın koruyucusu olarak); Aigiokhos "Kalkan-Tutan" ya da "Kalkanlı" anlamındaki tanrının savaşçı doğasını vurgulayan epiteti *Isth.* 4.58; — Aitnaios: Zeus'un Aitna (Etna) kentindeki Aitnalılığını vurgulayan unvanıdır: *Nem.* 1.6, 6.96; — Ammon: Zeus'un Libya'da kullanılan kültüsel unvanıdır: *Pyth.* 4.16; — Eleutherios: Zeus'un sıkıntıdakilerin imdadına yetişen niteliğini vurgular tarzda "Kurtarıcı" ya da "Özgürleştirici" anlamındaki epitetidir: *Olym.* 12.1; — Hellanios: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hellenios") Zeus'un bütün Yunanlılar üzerindeki hâkimiyetini vurgular tarzda "Hellas'ın" anlamına gelen ve daha çok Aigina da kullanılan epitetidir: *Nem.* 5.10; — Kronios: Babası Kronos'a vurgu yapar tarzda "Kronosoglu" anlamındaki epiteti: *Olym.* 2.12, 3.23, 6.29; *Pyth.* 1.71, 3.57, 4.23; *Nem.* 1.16, 9.19, 9.28, 10.76; — Ksenios: Zeus'un misafirlerin koruyucusu olduğunu vurgulayan "misafirperver" anlamındaki epiteti: *Olym.* 8.21; *Nem.* 5.33, 11.8; — Lykaio: Zeus'un Lykaion Dağı'ndaki sunağından kaynaklanan epitetidir: *Olym.* 9.96, 13.108; *Nem.* 10.48; — Nemaio: Nemea'nın koruyucusu olduğunu vurgular tarzda "Nemealı" anlamına gelen epitetidir: *Nem.* 2.4, 8.16;

ayrıca *Nem.* 2.24, 3.65, 4.9, 7.80; *Isth.* 6.3; — Olympios: (i) Zeus'un iki tanrının ikamet ettiği Olympos Dağı'nın hâkimi olduğunu vurgular tarzda "Olymposlu" anlamındaki epitetidir: *Olym.* 9.57, 14.12; (ii) Zeus'un Olympia'daki üstünlüğünü vurgular tarzda "Olympialı" anlamındadır: *Isth.* 2.27, 6.8, (d) Belirli unsurların hâkimi olarak: *Olym.* 4.1, 5.17, 8.3, 44, 9.6, 42, 52, 10.81, 13.77; *Pyth.* 4.194; *Nem.* 5.35; (e. 1) Zeus'un simgesi olarak kartal: *Olym.* 2.88; *Pyth.* 1.6, 4.4, (e. 2) Kehanet ve alamet verici olarak: *Olym.* 8.4; *Pyth.* 4.23; *Nem.* 1.60, 5.35, 9.19, 11.43; (e. 3) lutfeden, inayet eden bir tanrı olarak: *Pyth.* 3.95, 4.107, 5.122, *Isth.* 3.4, 5.29; (e. 4) cezalandırıcı ya da özgürleştirici olarak: *Pyth.* 2.40 (Iksion'u cezalandırma); *Nem.* 10.71 (Aphareusoğullarını [*Apharetidai*] cezalandırma); *Pyth.* 1.13 (Typhos'u); *Pyth.* 4.291 (Titanları özgürleştirme); *Nem.* 9.25, 10.8 (Amphiareus'u gömme); *Olym.* 13.92, *Isth.* 7.47 (Bellerophon tarafından meskeni arzulandığında), (e. 5) *epinikion*'un peşrevinde: *Nem.* 2.3, 5.25; (e. 6) çeşitli bağlantılarda: *Olym.* 2.70, 79, 7.55, 61; *Isth.* 5.14, 49.

KAYNAKÇA

Alıntılanan Birincil Metinlerin Basımları ve Çevirileri

Anonim, Parçalı ya da Çok Yazarlı Metinler:

CAF = KOCK, T. (1880-1888) *Comicorum Atticorum Fragmenta*, c. I-III. Leipzig: B. G. Teubner.

DK = DIELS, H – KRANZ, W. (1956⁸). *Die Fragmente der Vorsokratiker*, c. I-III (8. basım, ilk basımı 1903). Berlin: Weidmannsche Verlagsbuchhandlung

DÜBNER, F. (ed.) (1883). *Scholia Graeca in Aristophanem cum Prolegomenis Grammaticorum*. Parisiis: Editoribus Firmin Didot et Sociis.

M-W = MERKELBACH, R – WEST, M. L. (ed.) (1967). *Fragmenta Hesiodica*. Oxford: Clarendon Press

PMG = PAGE, D. L. (1967²) *Poetae Melici Graeci* (2. basım, ilk basımı 1962). Oxford: Clarendon Press.

WEST, M. L. (ed.) (1972). *Iambi et Elegi Graeci. Ante Alexandrum Cantati*, c. I: Archilochus, Hipponax, Theognidea; Vol. II: Callinus, Mimnermus, Semonides, Solon, Tyrtaeus, Minora Adespota. Oxford: Clarendon Press.

Ammonios:

VALCKENAER, L. C. – AMMON, C. F. von – SEGAAR, C. (ed.) (1787). *Αμμόνιου: Περί Ὁμοίων καὶ Διαφορῶν Λεξέων/Ammonius de Adfinium Vocabularum Differentia* Erlangae: Sumtibus loh. Iac. Palmii

Halikarnassoslu Dionysios:

USHER, S. (ed., çev.) (1985). *Dionysius of Halicarnassus: Critical Essays*, c. II, *On Literary Composition, Dinarchus, Letters to Ammaeus and Pompeius*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

Pindaros:

DRACHMANN, A. B. (1903-1927). *Scholia Vetera in Pindari Carmina*, c. I-III. Leipzig: Teubner

RACE, W. H. (ed., çev.) (1997). *Pindar: Nemean Odes, Isthmian Odes, Fragments*. Cambridge (MA): Harvard University Press

— (2002). *Pindar: Olympian Odes, Pythian Odes*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

SNELL, B. – MAEHLER, H. (ed.) (1987⁸). *Pindari Carmina cum Fragmentis*, Pars II: *Fragmenta. Indices* (8. basım, ilk basımı 1964) Leipzig: Teubner.

- (1980⁶). *Pindari Carmina cum Fragmentis*, Pars I: *Epinicia* (6. basım, ilk basımı 1964). Leipzig: Teubner.

Platon:

GÖREN, E. (2015). *Πλάτων: Απολογία Σωκράτους/Platon: Sokrates'in Savunması*. İstanbul: Alfa Yayınları

ŞENTUNA, C. – BABÜR, S. (çev) (1998). *Platon: Yasalar*, c. I-II. İstanbul: Kalcı Yayınları.

Proklos:

PASQUALI, G. (ed.) (1994^{*}). *Proclus Diadochus: In Platonis Cratylum Commentaria* (yeni basım, ilk basımı 1908). Leipzig: Teubner.

İkincil Literatür

ADORJANI, Z. (2014). *Pindars Sechste Olympische Siegesode: Text, Einleitung und Kommentar*. Leiden/Boston: Brill.

AGÓCS, P.A. (2009). "Memory and Forgetting in Pindar's Seventh Isthmian Ode." *Strategies of Remembrance: From Pindar to Hölderlin* (ed.) L. Doležalová. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 33-92.

ALDEN, M. (1982). "Pythian X and Pindar's Ineptitude." *Liverpool Classical Monthly* 7: 129-134.

ANZAI, M. (1999). "A Chorus Who Performs a Poet: Pindar's Third Nemean Ode, 1-12." *Mediterraneus* 22: 19-42.

ATHANASSAKI, L. (2003). "A Divine Audience for the Celebration of Asopichus' Victory in Pindar's Fourteenth Olympian Ode." *Gestures: Essays in Ancient History, Literature, and Philosophy Presented to Alan L. Boegehold* (ed. G. W. Bakewell — J. P. Sickinger). Oxford: Oxbow Books.

— (2004). "Deixis, Performance, and Poetics in Pindar's First Olympian Ode" *Arethusa* 37: 317-341.

— (2009). "Narratology, Deixis, and the Performance of Choral Lyric. On Pindar's First Pythian Ode." *Narratology and Interpretation: the Content of Narrative Form in Ancient Literature* (ed.) J. Grethlein — A. Rengakos. Berlin/New York: Walter de Gruyter, 241-273.

— (2010) "Giving Wings to the Aeginetan Sculptures: The Panhellenic Aspirations of Pindar's Olympian Eight." *Aegina: Contexts For Choral Lyric Poetry* (ed.) D. Fearn. Oxford: Oxford University Press, 257-293.

— (2011). "Song, Politics, and Cultural Memory: Pindar's Pythian 7 and the Alcmaeonid Temple of Apollo." *Archaic and Classical Choral Song: Performance, Politics and Dissemination* (ed.) L. Athanassaki — E. Bowie. Berlin/New York: Walter de Gruyter, 235-268.

BEAZLEY, J. D. (1986). *The Development of Attic Black-Figure*. Los Angeles: University of California Press.

BELL, D. (1989). "The Horse Race (*kelēs*) in Ancient Greece from the Pre-classical Period to the First Century B.C." *Stadion* 15: 167-190.

BELL, J. M. (1984). "God, Man, and Animal in Pindar's Second Pythian." *Greek Poetry and Philosophy: Studies in Honour of Leonard Woodbury* (ed.) D. E. Gerber. Chico (CA): Scholars Press, 1-31.

BERGE, L. van den (2007). "Mythical chronology in the Odes of Pindar: The Cases of Pythian 10 and Olympian 3." *The Language of Literature. Linguistic Approaches to Classical Texts* (ed.) R. J. Allan — M. Buijs Leiden: Brill, 29-41.

- BERVE, H. (1966²). "Vom agonalen Geist der Griechen." *Gestaltende Kräfte der Antike: Aufsätze und Vorträge zur griechischen und römischen Geschichte* (2. basim, ilk basımı 1949). München: C. H. Beck, 1-20.
- BOEKE, J. du P. (2004). "Deeds Speak Louder Than Looks: Pindar's *Isthmian* 4." *Akroterion* 49: 43-55.
- BOWRA, M. (1971²) *Pindar* (2. basım, ilk basımı 1964). Oxford: Clarendon Press.
- BRASWELL, B. K. (1976). "Notes on the prooemium to Pindar's Seventh Olympian Ode." *Mnemosyne* 29/3: 233-242.
- (1988). *A Commentary on the Fourth Pythian Ode of Pindar*. Berlin/New York: De Gruyter.
- (1992). *A Commentary on Pindar Nemean One*. Freiburg: University Press.
- (1998). *A Commentary on Pindar Nemean Nine*. Berlin: Walter de Gruyter.
- BRESSON, A. (1979). *Mythe et contradiction. Analyse de la VIIe Olympique de Pindare*. Paris: Les Belles Lettres.
- BRONEER, O. (1962). "The Isthmian Victory Crown." *American Journal of Archaeology* 66/3: 259-263.
- BROWN, C. G. (1984). "Bridegroom and the Athlete: The Proem to Pindar's Seventh Olympian." *Greek Poetry and Philosophy: Studies in Honour of Leonard Woodbury* (ed.) D. E. Gerber. Chico (CA): Scholars Press, 37-50.
- (2006). "Pindar on Archilochus and the Gluttony of Blame (Pyth. 2.52-6)." *The Journal of Hellenic Studies* 126: 36-46.
- BURGESS, D. L. (1990). "Pindar's Olympian 10; Praise for the Poet, Praise for the Victor." *Hermes* 118: 273-281.
- (1993). "Food, Sex, Money and Poetry in 'Olympian' 1." *Hermes* 121: 35-44.
- BUNDY, E. L. (1986⁴). *Studia Pindarica I-II* (yeniden basım, ilk basımı 1962). Berkeley (CA): University of California Press.
- BURKERT, W. (1985) *Greek Religion* (çev. J. Raffan). Cambridge (MA): Harvard University Press.
- BURNETT, A. P. (1985). *The Art of Bacchylides*. Cambridge: Harvard University Press.
- CAHN, H. A. – MILDENBERG, L. – RUSSO, R. – VOEGTLI, H. (1988). *Griechische Münzen aus Grossgriechenland und Sizilien*. Basel: Antikenmuseum Basel und Sammlung Ludwig.
- CAIRNS, F. (1977). "Ἐρως in Pindar's First Olympian Ode." *Hermes* 105: 129-132.
- (2005). "Pindar, *Olympian* 7: Rhodes, Athens, and the Diagorids." *Eikasmós* 16: 63-91.
- (2011). "Money and the Poet: The First Stasimon of Pindar *Isthmian* 2." *Mnemosyne* 64: 21-36.
- CAREY, C. (1981). *A Commentary on Five Odes of Pindar: Pythian 2, Pythian 9, Nemean 1, Nemean 7, Isthmian 8*. Salem (NH): The Ayer Company.
- CARNE-ROSS, D. S. (1976). "Weaving with Points of Gold: Pindar's Sixth Olympian." *Arion* 3: 5-44.
- (1985). *Pindar*. New Haven: Yale University Press.
- CARNES, J. S. (1996). "The Ends of the Earth: Fathers, Ephebes, and Wild Women in *Nemean* 5 and 5." *Arethusa* 29: 15-55.
- CATENACCI, C. (1991). "Il *ῥυπαρὸς* e i suoi strumenti: alcune metafore 'tiranniche' nella *Pitica* II (v. 72-79) di Pindaro." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 39: 85-95.

- CLAY, J. S. (1992). "Pindar's Twelfth Pythian: Reed and Bronze." *The American Journal of Philology* 113/4: 519-525.
- COPANI, F. (2005). "La Nemea IX di Pindaro e lo scontro tra Geloi e Siracusani all'Eloro." *Melanges de L'École Française de Rome: Antiquité* 117: 651-676.
- CROTTY, K. (1980). "Pythian 2 and Conventional Language in the Epinicians." *Hermes* 108: 1-14.
- CURRIE, B. (2005). *Pindar and the Cult of Heroes*. Oxford: Oxford University Press.
- DARCUS, S. (1977). "An Echo of Homer in Pindar, Pythian 4." *Transactions of the American Philological Association* 107: 93-101.
- DAY, J. W. (1991). "The Poet's Elpis and the Opening of Isthmian 8." *Transactions of the American Philological Association* 121: 47-61.
- DEGANI, E. – BURZACCHINI, G. (1977). *Lirici Greci*. Florence: La Nuova Italia.
- DICKEY, E. – HAMILTON, R. (1991). *New selected odes of Pindar*, 2 vols. Bryn Mawr (PA): Thomas Library, Bryn Mawr College.
- DORNSEIFF, F. (1921). *Pindars Stil*. Berlin: Weidmansche Buchhandlung.
- DÖNT, M. (1983). "Zur 14. olympischen Ode Pindars." *Rheinisches Museum für Philologie* 126/2: 126-135.
- DUCHEMIN, J. (1955). *Pindare: Poète et Prophète*. Paris: Les Belles Lettres.
- (1967). *Pindare: Pythiques III, IX, IV, V*. Paris: Presses Universitaires de France.
- ECKERMAN, C. C. (2008). "Pindar's Κοινὸς Λόγος and Panhellenism in Olympian 10." *Rheinisches Museum für Philologie* 151/1: 37-48.
- (2011). "Pindar's Pythian 6: On the Place of Performance and an Interpretive Crux." *Rheinisches Museum für Philologie* 154/1: 1-8.
- (2014). "On the Performance of Pindar's Nemean 3." *Mnemosyne* 67: 289-292.
- EGAN, R. B. (1983). "On the Relevance of Orestes in Pindar's Eleventh Pythian." *Phoenix* 37/3: 189-200.
- ELLSWORTH, J. (1973). "Pindar's Pythian 1.44, ἀγῶνος βαλεῖν ἔξω: A New Suggestion." *American Journal of Philology* 94: 293-296.
- FARAONE, C. A. (1993). "The Wheel, the Whip and Other Implements of Torture: Erotic Magic in Pindar Pythian 4.213-19." *The Classical Journal* 89/1: 1-19.
- FEARN, D. (2009). "Oligarchic Hestia: Bacchylides 14b and Pindar, Nemean 11." *Journal of Hellenic Studies* 129: 23-38.
- FELSON, N. (1999). "Vicarious Transport: Fictive Deixis in Pindar's Pythian Four." *Harvard Studies in Classical Philology* 99: 1-31.
- (2004). "The Poetic Effects of Deixis in Pindar's Ninth Pythian Ode." *Arethusa* 37: 365-389.
- FENNO, J. (2003). "Praxidamas' Crown and the Omission at Pindar, Nemean 6.18." *The Classical Quarterly* 53/2: 338-346.
- FINGLASS, P. J. (2007). *Pindar: Pythian Eleven (edited with introduction, translation, and commentary)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- FINKELBERG, M. (2005). *Greeks and Pre-Greeks: Aegean Prehistory and Greek Heroic Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- FISKER, D. (1990). *Pindars erste Olympische Ode* (Odense Classical Studies, 15). Odense: Odense Universitetsforlag.
- FOSTER, M. (2013). "Hagesias as Sunoikistēr: Seercraft and Colonial Ideology in Pindar's Sixth Olympian Ode." *Classical Antiquity* 32: 283-321.

- GADAMER, H. G. (1990⁶). *Gesammelte Werke, Band 1, Hermeneutik I, Wahrheit und Methode: Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik* (6. basım, ilk basımı 1960). Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck).
- (2008-2009). *Hakikat ve Yöntem*, c. I-II (çev. H. Arslan – İ. Yavuzcan). İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- GANTZ, T. N. (1974) "Pindar's First Pythian: The Fire within." *Ramus* 3/2: 143-151
- (1978a). "Pindar's First Olympian. The Master of Darkness." *Rivista di studi classici* 26: 24-39.
- (1978b). "Pindar's Second Pythian: The Myth of Ixion." *Hermes* 106: 14-26.
- GARNER, R. (1992). "Mules, Mysteries, and Song in Pindar's *Olympia* 6." *Classical Antiquity* 11/1: 45-67.
- GENTILI, B. – LUISI, F. (1995). "La Pitica 12 di Pindaro e L'aulo di Mida." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 49: 7-33.
- GERBER, D. E. (1969). *A Bibliography of Pindar 1513-1966*. Cleveland: Case Western Reserve University Press.
- (1970). *Euterpe*. Amsterdam: Hakkert
- (1982) *Pindar's Olympian One: A Commentary* (Phoenix Supplement, 15) Toronto: University of Toronto Press.
- (1987) "Pindar's Olympian Four: A Commentary." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 54: 7-24
- (1999). "Pindar, *Nemean* Six: A Commentary." *Harvard Studies in Classical Philology* 99: 33-91
- (2002). *A Commentary on Pindar, Olympian Nine*. Stuttgart: Franz Steiner Verlag.
- GIANNINI, P. (1976). "A proposito di Pindaro, *Pyth.* 4, 25-27." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 22: 77-81.
- (1979). "Interpretazione della Pitica 4 di Pindaro." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 2: 35-63.
- (1980). "Metis e Themis nella Pitica 4 di Pindaro." *Annali della Facoltà di Lettere di Lecce* 8-10 (1977-1980): 133-144.
- GINI, A. (1989). "Naming the Victor in Pindar: Chromios in *Nemean* 1 and 9." *Classical World* 83/1: 23-25.
- GOLDEN, M. (2004). *Sport in the Ancient World From A to Z*. Londra/New York: Routledge
- GÖREN, E. (2009). "Bakkhylides'in 'Zaman Havuzunu Çalkalamak.'" *Navisalvia Sina Kabağaç'ı Anma Toplantısı 2007: Ars Poetika* (ed.) O. F. Akyol. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 20-38.
- (2013a). "Arkaik Yunan Şiirinde Ad, Adlandırma, Hakikat İlişkisi: Pindaros'un Zafer Şarkılarında (Yeniden-)Adlandırma" (yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- (2013b). "Pindaros'ta Aşk Büyüsü: Aphrodite'nin "Divâne (Eden) Kuşu" İynks'ün Kerameti." *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi* 3/1: 155-170.
- (2014). "Pindaros'un On Birinci *Nemea* Şarkısı Arkaik Çağda Politik İktidarın ve Zaferin Sınırları." *In Memoriam Filiz Öktem* (ed.) Ç. Akış – S. Kalaycıoğulları – R. Kayapınar – C. Üstünel Keyinci – R. Öztürk. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, 95-112.

- GRETHLEIN, J. (2011). "Divine, Human and Poetic Time in Pindar, *Pythian* 9". *Mnemosyne* 64/3: 383-409.
- GRIFFITH, R. D. (1986). "The Mind is its own Place: Pindar, *Olympian* 1.57l". *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 27: 5-13.
- (1989). "Pelops and Sicily: The Myth of Pindar *Ol.* 1". *The Journal of Hellenic Studies* 109: 171-173.
- GRIMM, R. E. (1986). "Pindar: *Pythian* 2.90-92". *The American Journal of Philology* 107/4: 551-560.
- HAGEL, S. (2010). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HAMILTON, R. (1972). "Olympian Five: A Reconsideration". *The American Journal of Philology* 93/2: 324-329.
- (1985). *Selected Odes of Pindar*. Bryn Mawr (PA): Thomas Library, Bryn Mawr College.
- HEMINGWAY, S. (2004). *The Horse and Jockey from Artemision: A Bronze Equestrian Monument of the Hellenistic Period*. Berkeley ve Los Angeles (CA): University of California Press.
- HENRY, W. B. (2005). *Pindar's Nemeans: A Selection, Edition and Commentary*. München/Leipzig: K. C. Saur.
- HORNBLOWER, S. (2004). *Thucydides and Pindar: Historical Narrative and the World of Epinikian Poetry*. Oxford: Oxford University Press.
- HUBBARD, T. K. (1986a). "Pegasus' Bridle and the Poetics of Pindar's *Thirteenth Olympian*." *Harvard Studies in Classical Philology* 90: 27-48.
- (1986b). "The Subject/Object-Relation in Pindar's Second *Pythian* and Seventh *Nemean*." *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 22/1: 53-72.
- (1987). "Pindar and the Aiginetan Chorus: *Nemean* 3.9-13". *Phoenix* 41/1: 1-9.
- (1990). "Hieron and the Ape in Pindar, *Pythian* 2.72-73". *Transactions of the American Philological Association* 120: 73-83.
- (1992). "Remaking Myth and Rewriting History: Cult Tradition in Pindar's *Ninth Nemean*". *Harvard Studies in Classical Philology* 94: 77-111.
- INDERGAARD, H. (2011). "Thebes, Aegina, and the Temple of Aphaia: A Reading of Pindar's *Isthmian* 6". *Aegina – Contexts for Choral Lyric Poetry: Myth, History, and Identity in the Fifth Century BC*. Oxford: Oxford University Press, 294-322.
- INSTONE, S. (1996). *Selected Odes: Olympian One, Pythian Nine, Nemeans Two and Three, Isthmian One*. Warminster: Aris and Phillips.
- INSTONE, S. J. (1986). "Pythian 11: Did Pindar Err?" *The Classical Quarterly* 36/1: 86-94.
- JACOB, D. J. (1994). "Nature vs. Culture in Pindar's *Ninth Pythian*" *Metis. Anthropologie des mondes grecs anciens* 9-10: 425-431.
- JANKO, R. (1991). "Another Path of Song: Pindar, *Nemean* 7.51". *The American Journal of Philology* 112/3: 301-302.
- JOHNSTON, A. I. (1995). "The Song of the Lynx: Magic and Rhetoric in *Pythian* 4". *Transactions of the American Philological Association* 125: 177-206.
- JONES, C. (1992). "Pindar's *Nemean* 6: A Commentary". Montreal: McGill University (yayımlanmamış yüksek lisans tezi)
- (2000). "Pindar's *Nemean* Odes: A Poetic Commentary". Montreal: McGill University (yayımlanmamış doktora tezi).

- KIRKWOOD, G. (1982). *Selections from Pindar*. Chico (CA): Scholars Press.
- KOLLMANN, O. (1989). *Das Prooimion des ersten pythischen Ode Pindars: ein sprachlich-poetisches Kommentar*. Vienna: Turia and Kant.
- KÖHNKEN, A. (1974). "Pindar as Innovator: Poseidon Hippios and the Relevance of the Pelops Story in Olympian 1". *The Classical Quarterly* 24/2: 199-206.
- (1975). "Perseus' Kampf und Athenes Erfindung (Bemerkungen zu Pindar, Pythien 12)". *Hermes* 104: 257-265.
- (1976). "Gods and Descendants of Aiakos in Pindar's Eighth Isthmian Ode". *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 22/1: 25-36.
- (1983). "Mythical Chronology and Thematic Coherence in Pindar's Third Olympian Ode". *Harvard Studies in Classical Philology* 87: 49-63.
- KROMER, G. (1976). "The Value of Time in Pindar's Olympian 10". *Hermes* 104: 420-436.
- KRUMMEN, E. (1990). *Pysros Hymnon: festliche Gegenwart und mythisch-rituelle Tradition als Voraussetzung einer Pindarinterpretation*. Isthmie 4, Pythie 5, Olympie 1 und 3. Berlin/New York: Walter de Gruyter.
- (2014). *Cult, Myth, and Occasion in Pindar's Victory Odes: A Study of Isthmian 4, Pythian 5, Olympian 1, and Olympian 3* (çev.) J. G. Howie. Prenton: Francis Cairns.
- KURKE, L. (1988). "The Poet's Pentathlon: Genre in Pindar's First Isthmian". *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 29: 97-113.
- (1990). "Pindar's Sixth Pythian and the Tradition of Advice Poetry". *Transactions of the American Philological Association* 120: 85-107.
- (1991). *The Traffic in Praise: Pindar and the Poetics of Social Economy*. Ithaca (NY): Cornell University Press.
- KYRIAKOU, P. (1996). "A Variation of the Pindaric Break-Off in Nemean 4" *The American Journal of Philology* 117/1: 17-35.
- LANDELS, J. G. (2000). *Music in Ancient Greece and Rome*. New York: Routledge.
- LEE, H. M. (1997). "The Later Greek Boxing Glove and the 'Roman' Caestus: A centennial reevaluation of Juthner's 'Über Antike Turngerathe'". *Nikephoros* 10: 161-178.
- LEEUEWEN, J. van (1964). *Pindarus' tweede Olympische ode*. 2 cilt. Assen: Van Gorcum.
- LEFKOWITZ, M. R. (1975). "The Influential Fictions in the Scholia to Pindar's Pythian 8." *Classical Philology* 70/3: 175-185.
- (1976). *The Victory Ode: An Introduction*. Park Ridge (NJ): Noyes Press.
- (1977). "Pindar's Pythian 8." *The Classical Journal* 72: 209-221.
- (1979). "Pindar's Nemean XI." *The Journal of Hellenic Studies* 99: 49-56.
- LESKY, A. (1966). *A History of Greek Literature* (çev.) J. Willis – C. de Heer. Londra: Methuen.
- LLOYD-JONES, H. (1973). "Modern Interpretation of Pindar: The Second Pythian and Seventh Nemean Odes." *The Journal of Hellenic Studies* 93: 109-137.
- LONGLEY-COOK, I. A. (1989). "A Literary Study of Pindar's Fourth and Fifth Pythian Odes" (yayımlanmamış doktora tezi). Scotland: University of St. Andrews.
- MACHEMER, G. A. (1993). "Medicine, Music, and Magic: The Healing Grace of Pindar's Fourth Nemean." *Harvard Studies in Classical Philology* 95: 113-141.
- MADER, W. (1990). *Die Psalmen-Oden Pindars (O. 4 und O. 5): ein Kommentar*. Innsbruck: Universitätsverlag Wagner.
- MANUELLO, P. (2011). "La Trattazione del Mito Argonautico nella Pitica IV di Pin-

- darò e in Apollonio Rhodio". *Digressus: The Internet Journal for the Classical World* 11: 74-152.
- MARTIN, R. P. (1983). *Healing, Sacrifice and Battle: Amechania and Related Concepts in Early Greek Poetry*. Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck.
- (2004). "Home is the Hero: Deixis and Semantics in Pindar *Pythian* 8". *Aret-husa* 37: 343-363
- MATHIESEN, T. J. (1999) *Apollo's Lyre: Greek Music and Music Theory in Antiquity and the Medieval Ages*. Lincoln/Londra: University of Nebraska Press.
- McDIARMID, J. B. (1987) "Pindar *Olympian* 6 82-83. The Doxa, the Whetstone, and the Tongue". *The American Journal of Philology* 108/2: 368-377
- MICHEELSEN, L. (2010). "Ποινὰς Ἐτείσαν: Punishment and Reward in Pindar's Second *Olympian*". *Journal of Hellenic Religion* 3: 19-38.
- MILLER, A. M. (1977). "Thalia Erasimolpos: Consolation in Pindar's Fourteenth *Olympian*." *Transactions of the American Philological Association* 107: 225-234
- (1982). "Phthonos and Parphasis: Nemean 8.19-34" *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 23: 111-120.
- (1983). "N. 4.33-34 and the Defense of Digressive Leisure". *The Classical Journal* 78: 202-220.
- (1989) "Apolline Ethics and Olympian Victory in Pindar's Eighth *Pythian* 67-78" *Greek, Roman, and Byzantine Studies* 30: 461-484.
- (1991). "A Wish for Olympian Victory in Pindar's Tenth *Pythian*". *The American Journal of Philology* 112: 161-172.
- (1993). "Inventa Componere: Rhetorical Process and Poetic Composition in Pindar's Ninth *Olympian Ode*". *Transactions of the American Philological Association* 123: 109-147.
- MILLER, S. G. (2004). *Ancient Greek Athletics*. New Haven: Yale University Press.
- MOLYNEUX, J. H. (1972). "Two Problems Concerning Heracles in Pindar *Olympian* 9.28-41" *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 103: 301-327.
- MORGAN, C. (1990). *Athletes and Oracles: The Transformation of Olympia and Delphi in the Eighth Century BC*. Cambridge (MA): Cambridge University Press
- (2015). *Pindar and the Construction of Syracusan Monarchy in the Fifth Century B.C.* Oxford: Oxford University Press.
- MOST, G. W. (1985). *The Measure of Praise: Structure and Function in Pindar's Second Pythian and Seventh Nemean Odes*. Gottingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- MURRAY, P. (1981). "Poetic Inspiration in Early Greece". *The Journal of Hellenic Studies* 101: 87-100
- MYLONAS, G. E. (1944). "Athletic Honors in the Fifth Century". *The Classical Journal* 39: 278-289.
- NAGY, G. (1986). "Pindar's *Olympian* 1 and the Aetiology of the Olympic Games". *Transactions of the American Philological Association* 116: 71-88.
- (1990). *Pindar's Homer. The Lyric Possession of an Epic Past*. Baltimore/Londra: The Johns Hopkins University Press.
- (1994). "Genre and Occasion." *Mètis* 9 10: 11-25.
- (1996). *Poetry as Performance. Homer and Beyond*. Cambridge: Cambridge University Press

- (2000). "‘Dreams of a Shade’: Refractions of Epic Vision in Pindar’s *Pythian* 8 and Aeschylus’ *Seven against Thebes*." *Harvard Studies in Classical Philology* 100: 97-118.
- NANSEN, P. J. (1975). "A Literary Study of Pindar’s *Olympian* 10". *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 105: 219-240
- NASH, L. L. (1975). "Alibaton and Iamos’ Emergence into Light". *The American Journal of Philology* 96/2: 110-116.
- NICHOLSON, N. (2000). "Polysemy and Ideology in Pindar *Pythian* 4.229-230". *Phoenix* 54/3-4: 191-202
- (2001). "Pindar *Nemean* 4.57-58 and the Arts of Poets, Trainer, and Wrestlers". *Arethusa* 34: 31-59.
- NIETZSCHE, F. (1988²). "Homer’s *Wettkampf*" *Kritische Studienausgabe (KSA) Band I: Die Geburt der Tragödie, Unzeitgemäße Betrachtungen I-IV: Nachgelessene Schriften 1870-1873*. 2. basım, ilk basımı 1967-1977; (ed.) G. Colli – M. Montinari. Berlin: Deutscher Taschenbuch Verlag de Gruyter, 783-792.
- (2006²). "Homeros’un Yarısı." *Yazılmamış Beş Kitap İçin Beş Önsöz Yunanlıların Trajik Çağında Felsefe*, Bütün Yapıtları 12.2. basım, ilk basımı 2003; (çev.) G. Aytaç. İstanbul: Say Yayınları, 35-42.
- NISETICH, F. (1977). "The Leaves of Triumph and Mortality: Transformation of a Traditional Image in Pindar’s *Olympian* 12". *Transactions of the American Philological Association* 107: 235-264.
- (1988). "Immortality in Acragas: Poetry and Religion in Pindar’s Second *Olympian* Ode". *Classical Philology* 83/1: 1-19.
- O’HIGGINS, D. M. (1997). "Medea as Muse: Pindar’s *Pythian* 4". *Medea: Essays on Myth, Literature, Philosophy, and Art* (ed.) J. J. Clauss — S. I. Johnston. Princeton: Princeton University Press, 103-126
- PAPAKONSTANTINOÜ, Z. (2002). "Prizes in Early Archaic Greek Sport". *Nikephoros* 15: 51-67.
- PAPILLON, T. L. (1989). "Text and Context in Pindar’s *Isthmian* 8.70" *The American Journal of Philology* 110/1: 1-9.
- PAVLOU, M. (2008) "Metapoetics, Poetic Tradition, and Praise in Pindar *Olympian* 9". *Mnemosyne* 61/4: 533-567.
- (2010a). "Pindar *Olympian* 3: Mapping Acragas on the Periphery of the Earth" *The Classical Quarterly* 60/2: 313-326.
- (2010b). "Pindar *Nemean* 5: Real and Poetic Statues". *Phoenix* 64/1-2: 1-17.
- PELLICCIA, H. (1987). "Pindarus Homericus: *Pythian* 3.1-80". *Harvard Studies in Classical Philology* 91: 39-63.
- PETRUCIONE, J. (1986). "The Role of the Poet and His Song in *Nemean* 1". *The American Journal of Philology* 107: 34-45.
- PFEIJFFER, I. L. (1999). *Three Aeginetan Odes of Pindar: A Commentary on Nemean V, Nemean III, and Pythian VIII*. Leiden: Brill.
- (2005). "Propaganda in Pindar’s First *Pythian* Ode". *The Manipulative Mode: Political Propaganda in Antiquity: A Collection of Case Studies* (ed.) K. A. E. Enenkel — I. L. Pfeijffer. Leiden: Brill, 13-42.
- POUILLOUX, J. P. (1970). "Callianax, gendre de Diagoras de Rhodes. A propos de la VIIe Olympique de Pindare." *Revue de philologie, de littérature et d’histoire anciennes* 44: 206-214.

- PRIVITERA, G. A. (1972). "Eracle nella prima Nemea". *Giornale italiano di filologia: rivista trimestrale di cultura* 3: 28-51.
- RACE, W. H. (1987). "P. Oxy. 2438 and the Order of Pindar's Works". *Rheinisches Museum für Philologie* 130: 407-410.
- (2004). "Pindar's Olympian 11 Revisited Post Bundy". *Harvard Studies in Classical Philology* 102: 69-397.
- RASCHKE, W. J. (1985). "Aulos and Athlete: the Function of the flute player in Greek athletics". *Arete: The Journal of Sport Literature* 2/2: 177-200.
- REITER, A. (2002). *Das Prooimion von Pindars siebter Olympischer Ode: Versuch einer integrierenden Lösung von Bezugsproblemen*. Innsbruck: Institut für Sprachen und Literatur der Universität Innsbruck.
- RIANO RUFILANCHAS, D. (2001). "Pindaro P.12.28 32: Demon y tiempo en la concepción de la providencia de Pindaro". *Emerita* 69/1: 63-91.
- RICHARDSON, N. J. (2006). "Panhellenic Cults and Panhellenic Poets". *The Cambridge Ancient History*, Vol. V: *The Fifth Century B.C.* (ed.) D. M. Lewis – J. Broadman – J. K. Davies et al. Cambridge: Cambridge University Press., 223-244.
- ROBBINS, E. (1975). "Jason and Cheiron: The Myth of Pindar's Fourth Pythian". *Phoenix* 29/3: 205-213.
- (1978). "Cyrene and Cheiron: The Myth of Pindar's Ninth Pythian". *Phoenix* 32/2: 91-104.
- (1984). "Intimations of Immortality: Pindar Ol. 3.34 35". *Greek Poetry and Philosophy: Studies in Honour of Leonard Woodbury* (ed.) D. E. Gerber. Chico (CA): Scholars Press, 219-228.
- ROSE, P. W. (1974). "The Myth of Pindar's First Nemean: Sportsmen, Poetry, and Paideia". *Harvard Studies in Classical Philology* 78: 145-175.
- ROSENMEYER, T. (1969). "The Rookie. A Reading of Pindar Nemean 1". *California Studies in Classical Antiquity* 1: 233-246.
- RUBIN, N. F. (1980). "Olympian 7: The Toast and the Future Prayer". *Hermes* 108/2: 248-252.
- (1984). "The Epinician Speaker in Pindar's First Olympian: Toward a Model for Analyzing Character in Ancient Choral Lyric". *Poetics Today (The Construction of Reality in Fiction)* 5/2: 377-397.
- RUCK, C. A. P. (1976). "On the Sacred Names of Iamos and Ion: Ethnobotanical References in the Hero's Parentage". *The Classical Journal* 71/3: 235-252.
- RUEDA GONZÁLES, C. (2003). "Imágenes del quehacer poético en los poemas de Pindaro y Baquílides". *Cuadernos de Filología Clásica: Estudios griegos e indoeuropeos* 13: 115-163.
- RUSTEN, J. S. (1983). "Τεῖρων Ἡρώς: Pindar's Prayer to Heracles (N. 7.86-101) and Greek Popular Religion". *Harvard Studies in Classical Philology* 87: 289-297.
- SALVADOR, J. A. (1997). "Iamos and Iā in Pindar (O. 6, 53-57)". *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 56/2: 37-59.
- SCHADEWALDT, W. (1928). *Der Aufbau des Pindarischen Epinikion*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- SCHEIN, S. L. (1987). "Unity and meaning in Pindar's sixth Pythian Ode". *Metis: anthropologie des mondes grecs anciens: histoire, philologie, archéologie* 2: 235-247.

- SCHLESINGER, K. (1970). *The Greek Aulos: A Study of its Mechanism and of Its Relation to the Modal System of Ancient Greek Music*. Groningen: Bauma's Boekhuis.
- SEGAL, C. (1967). "Pindar's Seventh Nemean". *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 98: 431-480.
- (1974a). "Arrest and Movement: Pindar's Fifth Nemean". *Hermes* 102/3: 397-411.
- (1974b). "Time and the Hero: The Myth of Nemean 1" *Rheinisches Museum für Philologie* 117: 29-39
- (1976). "Pindar, Mimnermus, and the 'Zeus-Given Gleam': The End of Pythian 8". *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 22: 71-76
- (1985). "Messages to the Underworld: An Aspect to Poetic Immortalization in Pindar". *The American Journal of Philology* 106/2: 199-212.
- (1995). "Perseus and the Gorgon: Pindar Pythian 12.9-12 Reconsidered." *The American Journal of Philology* 116/1: 7-17.
- SFYROERAS, P. (1993). "Fireless Sacrifices: Pindar's Olympian 7 and the Panathenaic Festival" *The American Journal of Philology* 114/1: 1-26.
- SHAPIRO, K. D. (1988). "Ὑμνων Θησαυρός: Pindar's Sixth Pythian Ode and the Treasury of the Siphnians at Delphi" *Museum Helveticum* 45/1: 1-5.
- SICKING, C. M. J. (1983). "Pindar's First Olympian: An Interpretation." *Mnemosyne* 36/1-2. 60-70
- SIDER, D. (1991). "Sarpedon and Nestor in Pindar, Pythian 3". *Rheinisches Museum für Philologie* 134: 110-111
- SILK, M. (2007). "Pindar's Poetry as Poetry: a literary commentary on Olympian 12". *Pindar's Poetry, Patrons, and Festivals From Archaic Greece to the Roman Empire* (ed.) S. Hornblower – C. Morgan. Oxford: Oxford University Press, 177-197.
- SKULSKY, S. D. (1975). "Πολλῶν Πείρατα Συντανύσαις: Language and Meaning in Pythian 1" *Classical Philology* 70/1: 8-31.
- SLATER, W. J. (1969). *Lexicon to Pindar*. Berlin: Walter de Gruyter.
- SMITH, R. A. (1999). "Pindar's Ol. 14: A Literal and Literary Homecoming". *Hermes* 127/3: 257-262.
- SULLIVAN, S. D. (1982). "A Strand of Thought in Pindar, Olympians 7" *Transactions of the American Philological Association* 112: 215-223.
- STEINER, D. (1986). *The Crown of Song: Metaphor in Pindar*. New York: Oxford University Press.
- (2002). "Indecorous Dining, Indecorous Speech: Pindar's First Olympian and the Poetics of Consumption". *Arethusa* 35: 297-314.
- STERN, J. (1970). "The Myth of Pindar's Olympian 6". *The American Journal of Philology* 91/3: 332-340.
- STONEMAN, R. (1984). "The Ideal Courtier: Pindar and Hieron in Pythian 2". *The Classical Quarterly* 34: 43-49.
- SWADDLING, J. (2000). *Antik Olimpiyat Oyunları* (çev.) B. Gurun. İstanbul: Homer Kitabevi.
- TATSI, A. (2008). "On the Meaning of Chronos in Pindar's Nemean 1.46". *Mnemosyne* 61/1: 120-129.
- THUMMER, E. (1969). *Pindar: Die isthmischen Gedichte, Band II: Kommentar*. Heidelberg: C. Winter.

- (1972). "Die zweite pythische Ode Pindars". *Rheinisches Museum für Philologie* 115: 293-307.
- TIGERSTEDT, E. N. (1970). "Furor Poeticus: Poetic Inspiration in Greek Literature before Democritus and Plato." *Journal of the History of Ideas* 31/2: 163-178.
- TOO, Y. L. (1991). "Ἡρα Παρθένα and Poetic Self-Reference in Pindar 'Olympian' 6.87-90". *Hermes* 119: 257-264.
- TSITSIBAKOU-VASALOS, E. (2010). "Brighness and Darkness in Pindar's Pythian 3: Aigla-Koronis-Arsinoe and Her Coming of Age." *Light and Darkness in Ancient Greek Myth and Religion* (ed.) M. Christopoulos – E. D. Karakanza – O. Levaniouk. Lanham (ML): Lexington Books, 30-75.
- VERDENIUS, W. J. (1976). "Pindar's Seventh Olympian Ode: Supplementary Comments" *Mnemosyne* 29/3: 243-253.
- (1979). "Pindar's Fourteenth Olympian Ode: A Commentary" *Mnemosyne* 32/1-2: 12-38.
- (1987). *Commentaries on Pindar, c. I: Olympian Odes 3, 7, 12, 14*. Leiden: E. J. Brill
- (1988). *Commentaries on Pindar, c. II: Olympian Odes 1, 10, 11, Nemean 11, Isthmian 2*. Leiden: E. J. Brill.
- VETTA, M. (1979). "La 'gioinezza giusta' di Trasibulo: Pind. Pyth. VI 48". *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 2: 87-90.
- WARING, P. (1982). "Pindar, Nemean 1.24-25: Smoke Without Fire" *The Classical Quarterly* 32: 270-277.
- WEILER, I. (1974). *Der Agon im Mythos. Zur Einstellung der Griechen zum Wettkampf*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft
- WESSELMANN, K. (2008). "Der 'Dolch im Gewande.' Eine Konjektur zu Pindars zehnter Nemeischer Ode" *Rheinisches Museum für Philologie* 151: 305-312.
- WEST, M. L. (1992). *Ancient Greek Music*. Oxford: Clarendon Press.
- WILLCOCK, M. M. (1978). "On First Reading Pindar: *The Fifth Isthmian*" *Greece and Rome* 25/1: 37-45.
- (1982). "Second Reading of Pindar: *The Fourth Nemean*" *Greece and Rome* 29/1: 1-10.
- (1995). *Pindar: Victory Odes: Olympians 2, 7, and 11; Nemean 4; Isthmians 3, 4, and 7*. Cambridge University Press: Cambridge
- WOODBURY, L. (1968). "Pindar and the Mercenary Muse: *Isthm. 2.1-13*". *Transactions of the American Philological Association* 99: 527-542.
- (1972). "Apollo's First Love: Pindar, Pyth. 9.26 vd" *Transactions of the American Philological Association* 103: 561-573.
- (1982). "Cyrene and Teleuta of Marriage in Pindar's Ninth Pythian Ode." *Transactions of the American Philological Association* 112: 245-258.
- YOUNG, D. C. (1968). *Three Odes of Pindar: A Literary Study of Pythian 1, Pythian 3, and Olympian 7*. Leiden: E. J. Brill.
- (1971). *Pindar Isthmian 7, Myth and Exempla*. Leiden: E. J. Brill.
- (1973). "The Text of Pindar Isthmian 8.70" *The American Journal of Philology* 94/4: 319-326.

ANTİK KAYNAKLAR DİZİNİ

[INDEX LOCORUM]

Anonim

[IG] = *Inscriptiones Graecae* (Yunan Yazıtları): 2 965. 16 dn. 16.

[P. Oxy.] = *Papyri Oxyrhynchi* (*Oxyrhynchus* Papirüsleri): 222: 82 dn. 1.

[Aesch.] = Aiskhylos

[Ag.] = Agamemnon [Agamemnôn]: 880-885: 283; 1191-1193: 246; 1219-1222. 246; 1583-1611. 246.

[Eum.] = Eumenides [Eumenides] (Merhamet Tanrıçaları): 1-8: 286; 717-718. 258

[Prom.] = Prometheus Vincetus [Prometheus Desmôtês] (Zincire Vurulmuş Prometheus): 18: 286; 211-217 286; 351-372: 288; 365: 236; 846-852: 188 dn. 4; 846-854: 250; 855-869: 248; 873-874: 286

[Supp.] = Supplices [Hiketides] (Yakarıcılar): 40-48: 286; 312-315: 250.

[Alcm.] = Alkman: fr. 1.16 PMG: 25; fr. 59 PMG: 25.

[Ammon.] = Ammonios: 333. 31 dn. 30.

[Ar.] = Aristophanes

[Eq.] = Equites [Hippeis] (Atlılar): 1373: 16 dn. 16.

[Nub.] = Nubes [Nephelai] (Bulutlar)

[Ran.] = Ranae [Batrakhoi] (Kurbacılar): 464-478: 234.

[AR] = Apollonios Rhodios

[Argon.] = Argonautica [Argonautika] (Argo Gemicileri'nin İşleri): 1.57-58. 249; 1.172-175: 246, 1.211-223. 260; 1.228-233: 89 dn. 1, 1.321-323: 237; 1.609-909: 257, 1.752-758: 275; 1.1296-1308: 260, 2.164-434: 260; 2.500-527: 244; 2.1140-4.240: 235, 2.1231-1241: 276; 3.61-63: 258, 4.828-829: 277; 4.1561: 252.

[Arat.] = Aratos: 53: 23 dn. 26.

[Arist.] = Aristoteles

[HA] = *Historia Animalium* [Ta peri ta Zôia Historia] (Canlılar Üzerine Araştırmalar): 519a18-20: 282.

[Rh.] = Rhetorica [Peri Rhêtorikes] (Hıtabet Sanatı Üzerine): 1361b: 18

[Athen.] = Athenaios: 1.3a: 25 dn. 27; 1.27d: 277; 14.628 vd.: 21 dn. 23.

[Bacchyl.] = Bakkhylides: 3: 20, 26 dn 16; 3.23-62 257; 5.104-110: 22; 9.3: 20; 9.10-18: 257; 11.40-112: 279.

[Call.] = Kallimakhos

[Hymn.] = Hymni [Hymnoi] (İlahiler): 2.88: 123 dn. 11.

[Catull.] = Catullus: 64: 274; 68.73-130 280.

[D.H.] = Halikarnassoslu Dionysios

[Comp.] = *de Compositione Verborum*
[Peri Synthesēōs Onomaton] (Sözcüklerin Dizilişi Üzerine): 22: 26.

Homerou Odysseian] (Homeros'un Odysseia'sı Üzerine Gidimli Düşünceler): 10.492: 284

[Galen.] Galenos

[Adhort.] = *Adhortatio ad artes ad-discendas* [Protreptikos Eplatriken] (Hekimlik Üzerine Tavsiyeler): 13.45- 18

[D.S.] = Sicilyalı Diodoros: 2 22: 268; 2.45-46: 240; 2.47: 257; 3 53-55: 240; 4.13.3: 246; 4.28: 240; 4.33.1-4: 246; 4.33.7-12: 285; 4.37: 235, 4.71: 245; 4.72.1-5: 245; 4.73.1-6: 275; 4 81.2: 244; 5 74.6: 245; 5.79 3: 281; 9.19: 276, 11.20-23: 256; 11.48: 256; 11.76: 237, 261; 13 82: 23 dn. 26; 17.77: 240.

[Herod.] = Herodotos: 1.2: 235; 1.23: 84 dn. 8; 1.145: 235; 1.173: 281, 283; 2.91: 276; 2.153: 250; 2 182: 248, 3 27-28: 250, 3.114: 252; 4.13: 257; 4.32-36: 257; 4.110-117: 240; 4.145-148: 269; 4.145-150: 89 dn. 1; 4.147.1-2: 235; 4 149 1: 235; 4.150: 252; 4.179: 288; 5.53-54: 268; 5 67: 233, 6.138: 257; 6.158: 123 dn. 11; 7.6: 238; 7 61: 276; 7.129: 246, 287; 7.154: 255; 7.154-156: 261; 7.166-167: 256; 7.172: 238; 7.206: 243; 9.116-120: 280; 9.58: 146 dn. 6

[Eup.] = Eupolis

[fr.] = *Fragmenta (Fragmanlar)*: 366 CAF: 25 dn. 27.

[Eur.] = Euripides

[Alces.] = *Alcestis* [Alkestis]: 357-362: 272; 732-733: 237

[Andr.] = *Andromache* [Andromakhe]: 547-766: 274; 1047-1283: 274.

[Hec.] = *Hecuba* [Hekabe]: 387-388: 237

[Hel.] = *Helena* [Helene]: 1301-1368: 247.

[Heracl.] = *Heraclidae* [Herakleidai] (Heraklesoğulları) 646-1052: 239.

[IA] = *Iphigenia Aulidensis* [Iphigeneia he en Aulidi]: 1036-1079: 274.

[Ion] = *Ion* [Iōn]: 275-282: 251

[IT] = *Iphigenia Taurica* [Iphigeneia he en Taurois]: 915-921: 283; 1259-1269: 286.

[Ores.] = *Orestes* [Orestes]: 4-11: 283; 812-818: 246; 871-873: 248; 995-1012: 246

[Tr.] = *Troades* [Trōides]: 1126-1128: 237; 1126-1130: 274

[fr.] = *Fragmenta (Fragmanlar)*: 755-756 PMG: 21.

[Eust.] = Eustathios

[ad Hom. Od.] = *Commentarii ad Homeri Odysseam* [Parekbolai eis ten

[Hes.] = Hesiodos

[Op.] = *Opera at Dies* [Erga kai Hēmerai] (İşler ve Günler): 383-387: 278; 412: 217 dn. 10; 504-535: 247; 618-623: 278.

[Sc.] = *Scutum Herculis* [Aspis Herakleous] (Herakles'in Kalkanı): 1-56: 239; 216-237: 276.

[Theog.] = *Theogonia* (Tanrıların Soy-ları): 1: 254; 53-55: 269; 53-62: 269; 64-65: 262; 119: 284; 132-136: 269, 286; 133: 281; 182-187: 251; 183 vd.: 253; 188-206: 242; 233-239: 277; 243: 241; 252-254: 241; 270-336: 277; 274-283: 275-276; 285: 87 dn. 21; 319-324: 262; 337 vd.: 282; 338: 240; 343: 260; 371-374: 233; 371-382: 242; 378-380: 288; 381: 242; 404-408: 266; 446: 281; 453-506: 247; 780-781: 241; 869-871: 247; 901-903: 50 dn. 1; 901-906: 286; 902:

249; 907-909: 89 dn. 2; 907-911: 262; 912-914: 247; 915-917: 269; 918-920: 266; 921-923: 250; 254; 930-933: 241; 945-946: 262; 950-955: 254; 956-962: 235; 969-974: 247; 975: 242; 977: 244; 984: 268; 986-991: 242; 992-1002: 258; 1003-1005: 234.

[fr.] = *Fragmenta* (*Fragmanlar*): 29: 274; 234: 71 dn. 5.

[Hom.] = *Homer*

[Il.] = *Ilias*: 1.155 277; 1.668: 282; 2.100-108 275; 2.527-535: 235; 2.529-530 235; 2.546-551: 251; 2.557-558: 235; 2.559-568: 249; 2.572 233; 2.573-575: 190 dn. 10; 2.581-590: 268; 2.603: 58 dn. 5; 236; 2.603-614 236; 2.628-629: 246; 2.653-670: 288; 2.683: 277; 2.695-710: 280; 2.712 246; 258; 2.729-733: 245; 2.734: 257; 2.782-783: 288; 2.819-821: 242; 2.876-877: 281; 3.184-189 240; 3.236-244: 261; 3.277: 233; 3.373-447: 242; 3.375: 17; 4.2-3: 254; 4.52: 188 dn. 2; 4.187-188: 268; 4.218-219 245; 4.365-421: 249; 5.2-8: 249; 5.87-94 249; 5.135-143 249; 5.311-430: 242; 5.338: 262; 5.447-448: 266; 5.499-502: 247; 5.628-669: 281; 5.565-589: 242; 5.722-732: 254; 5.741: 275; 5.905: 254; 6.119-236: 249; 6.152: 282; 6.154-155: 253; 6.154-202: 246; 6.179-186: 87 dn. 20; 6.184-185: 283; 6.186: 240; 6.198-199: 281; 6.200-202: 87 dn. 21; 6.203-204: 283; 7.181-305: 235; 7.445: 36 dn. 8; 7.467-475: 257; 8.78-171: 249; 8.203: 235; 8.265 vd: 285; 9.99: 35 dn. 2; 9.119: 114 dn. 7; 9.145: 259; 9.432-495: 274; 9.484: 277; 9.524-525: 22 dn. 25; 9.622-642: 235; 10.67-69: 217

dn. 9; 10.219-579 249; 10.260: 253; 10.262 17; 11.19-28: 262; 11.269-272 249; 11.305-320: 250; 11.368-400: 249; 11.518: 245; 11.698-702: 246; 11.751: 36 dn. 8; 11.830-832: 274; 12.1-16.123: 235; 12.290-414: 281; 12.329 vd: 285; 13.10: 36 dn. 8; 13.21: 235; 13.43 36 dn. 8; 13.89: 36 dn. 8; 13.125: 36 dn. 8; 13.298-303: 277; 13.545-565: 242; 13.650: 253; 13.663: 263; 13.712-718 235; 14.109-134: 249; 14.119-125: 233; 14.187-224: 242; 14.230 257; 14.255 215 dn. 6; 14.263-276: 262; 14.317-318: 258; 14.319: 275; 14.323-324: 239; 14.520-522: 235; 15.87-95: 286; 15.478 vd: 285; 15.568-591: 242; 16.2-47: 268; 16.140-144: 274; 16.143-144: 162 dn. 2; 16.148-151 289; 16.187-188: 249; 16.317-329: 242; 16.419-683: 281; 17.377-383: 242; 17.673-701: 242; 18.1-34: 242; 18.82-85: 274; 18.324-328: 268; 18.382-383: 262; 18.432-435: 274; 19.95-133: 249; 19.259: 233; 20.4-6: 286; 20.38-40: 266; 20.215-230: 248; 20.304-305: 248; 21.40-41: 257; 21.416-433: 242; 21.497-504: 266; 22.397: 17; 22.468-472: 242; 23: 19; 23.82-90: 268; 23.184-187: 242; 23.198-230: 289; 23.226-227: 242; 23.262-513: 249; 23.287-613: 242; 23.344-347: 233; 23.700-849: 235; 23.740-749: 257; 23.740-797: 242; 23.798-825: 249; 24.486-492: 274.

[Od.] = *Odysseia*: 1.29-43: 236; 1.68-73: 277; 2.68-69: 286; 3.111-112: 242; 3.141-182: 249; 3.248-312: 236; 4.259-264: 242; 4.512-513: 236; 5.121-124: 242; 5.125-128: 247; 5.295: 289; 5.333-335: 42

- dn. 4; 6.103: 284; 7.78-81: 251; 8.270-271: 233; 8.362-366: 262; 10.135-139: 235; 10.513: 237; 11.256: 258; 11.258-259: 236; 11.266-268: 239; 11.298-304: 261; 11.494-505: 274; 11.522: 268; 11.576-578: 288; 11.582-592: 38 dn. 12; 11.593-600: 282; 11.601-604: 254; 12.127-141: 233; 12.260-419: 233; 12.289: 289; 13.96: 269; 13.345: 277; 15.244-247: 240; 15.249-251: 242; 18.192-194: 262; 19.188: 249; 20.67-78: 242; 23.241-246: 242; 24.72-84: 242.
- [Hom. Hymn.] = Homeros İlahileri
 [Apoll.] = *Hymnus ad Martem* [*Hymnos eis Apollōn*] (Apollon'a İlahi): 1-18: 266; 25-126: 266; 97-119: 250; 123-125: 286; 149-150: 19, 411: 283.
 [Dem.] = *Hymnus ad Cererem* [*Hymnos eis Demetran*] (Demeter'e İlahi): 22-27: 233; 62-89: 233; 360 vd.: 276.
- [Hyg.] Hyginus
 [Fab.] = *Fabulae* (Hikâyeler): 50: 233; 75: 284; 96: 282; 157: 246.
- [Long.] = Longos
 [Daph. Khl.] = *Daphnis et Chloe* [*Daphnis kai Khloe*] (Daphnis ile Khloe): 3: 23; 238
- [Luc.] = Lukianos
 [DMar.] = *Dialogi Marini* [*Enalioi Dialogoi*] (Deniz Tanrılarının Diyalogları): 14: 276.
 [Jup. Trag.] = *Juppiter Tragoedus* [*Zeus Tragōidos*] (Tragedya Şairi Zeus): 9: 36 dn. 8.
 [Pro Imag.] = *Peri Imaginibus* [*Hyper tōn Eikonōn*] (İmgeler Üzerine): 19: 19
- [Lys.] = Lysias: 2.14: 16 dn. 16.
- [Mimn.] = Mimnermos: fr. 14.1-4: 23.
- [Mosch.] = Moskhos
 [Eur.] = *Europa* [*Europe*] (Europe): 149: 36 dn. 8
- [Nonn.] = Nonnos
 [Dion.] = *Dionysiaca* [*Dionysiaka*] (*Dionysos'a Dair İşler*): 2.117-119: 238; 36.126: 36 dn. 8.
- [Ov.] = Ovidius
 [Ib.] = *Ibis* (Aynak Kuşu): 393-395: 241
 [Heroid.] = *Heroides* (Kahraman Kadınlar): 6: 257; 13: 280.
 [Met.] = *Metamorphoses* (Dönüşümler): 1.125-415: 248; 3.316 vd.: 284; 3.356-510: 238; 4.457-458: 288; 4.605-5.249: 276; 5.236-241: 279; 5.321-358: 288; 5.346: 236; 5.572 vd.: 240; 6.148-381: 266; 6.711-721: 260; 7.469-660: 234; 7.649-660: 270; 8.311: 249; 8.345-346: 249; 9.183-184: 241; 9.280-323: 250; 9.407-411: 239; 11.235-409: 274; 12.598-628: 237; 15.279: 240.
- [Paus.] = Pausanias: 1.2.1: 240; 1.4.4: 257; 1.4.6: 285; 1.5.3: 251; 1.15.2: 240; 1.17.2: 240; 1.17.3: 240; 1.18.5: 250; 257; 1.18.7: 248; 1.22.6: 282; 1.25.2: 240; 1.26.5-1.27.4: 251; 1.31.2: 257; 1.34.2: 280; 1.35.2: 245; 1.38.3: 251; 1.39.6: 234; 1.41.3-1.43.5: 239; 1.41.7: 240; 1.42.3: 268; 1.43.5: 233; 2.1.7-8: 241; 2.5.1-3: 245; 2.6.6: 233; 2.7.8: 279; 2.12.4: 245; 2.15.1: 245; 2.15.3: 245; 2.16.2: 276; 2.16.2-3: 276; 2.16.6: 246; 2.16.7: 283; 2.18.1: 246; 2.18.2: 234; 2.21.5-7: 276; 2.21.6: 188 dn. 3; 2.22.2-3: 234; 2.22.3: 283; 2.22.6: 250; 2.25.6: 251;

2.25.7-8. 279; 2.26.3-4: 277; 2.26.3-10. 245; 2.27.1-2. 245; 2.29.4. 283; 2.29.6. 234; 2.31.9. 246; 2.36.5: 251; 3.1.1-3. 265; 3.1.3. 241; 3.3.8. 268; 3.4.6. 280; 3.13.1. 258; 3.14.3: 246; 3.14.6: 250; 3.15.2-3. 260; 3.17.1: 250; 3.17.3: 276; 3.18.1: 246; 3.18.11: 276; 3.18.12: 268; 3.19.6: 147 dn. 4; 3.19.11-13. 237; 3.19.13: 242; 3.20.2. 265; 3.24.10-11: 237; 3.26.9-10: 285; 4.2.4. 242; 4.2.7: 258; 4.3.1. 258; 4.3.2: 245; 4.3.7: 242; 4.31.8. 240; 4.31.12: 245; 4.35.9: 276; 5.1.9-5.3.3: 246; 5.4.2: 246; 5.5.10. 275; 5.7.2: 240; 5.7.7-10. 257; 5.8.2. 241; 5.9.3: 52 dn. 2; 5.9.4-6. 47 dn. 4; 5.9.1: 16 dn. 17; 5.10.1: 240; 5.10.10: 14; 5.11.7: 240; 5.13.7: 283; 5.14.5. 240; 5.18.2. 258; 5.18.3: 239; 5.18.5: 276; 5.19.1: 268; 5.22.2. 268; 5.22.6. 245; 8.25.11: 245; 5.26.2: 14; 5.36.1: 280; 6.6.3. 16 dn. 16; 6.13.10: 36 dn. 5; 6.19.1. 240; 6.20.2-6. 250; 6.20.19: 253; 6.22.5: 240; 6.23.1-6.26.3: 238; 7.2.7-8: 240; 7.23.5-6: 250; 7.25.12: 235; 8.1.1-6: 244; 8.2.4: 244; 8.4.4. 236; 8.4.7: 236; 8.4.9: 285; 8.14.9-10: 259; 8.16.3. 236; 8.18.7-8: 279; 8.21.2: 190 dn. 10; 8.21.3: 250; 8.22.2. 58 dn. 7; 8.25.8: 233; 8.40.4-5: 17; 8.47.3: 190 dn. 10; 8.47.4: 285; 8.48.7: 285; 8.54.6: 285; 9.1.1-2: 245; 9.4.4: 245; 9.5.14: 285; 9.8.6: 238; 9.10: 147 dn. 2; 9.10.2: 259; 9.10.5: 268; 9.16.7: 239; 9.20.1: 245; 9.26.6: 245; 9.27.2: 250; 9.28: 254; 9.35.1: 265; 9.36.1-4: 277; 10.5.6: 286; 10.5.7-9: 257; 10.8.4: 236; 10.15.6-7: 246; 10.17.3-4: 244; 10.28.8: 285; 10.30.5: 244; 10.31.5-7: 268; 10.31.10: 282; 10.31.12: 283; 10.37.4: 262.

[Philostr.] = Philostratos

[Gym.] = *De Gymnastica* [Gymnastikos] (*Jimnastik Hakkında*): 9-10:

17; 31: 18; 32-33: 18; 34: 17; 35: 18.

[Heroic.] = *Heroicus* [*Heroikos*] (*Kahramanlık Üzerine*): 19: 282.

[Im.] = *Imagines* [*Eikones*] (*İmgeler*): 1: 282; 2.6: 17.

[Pind.] = Pindaros

[Olym.] = *Olympionikai* (*Olympia Zaferleri*): 1.20, 27, 1.18: 23 dn. 10; 1.67-88. 19 dn. 19; 1.75. 23 dn. 10; 2.56. 176 dn. 3; 2.75-76. 102 dn. 6; 6.47. 130 dn. 4; 7.62. 25; 8.90 dn. 4; 8.54: 73 dn. 15; 174 dn. 11; 8.54-66: 168 dn. 9; 9.76. 243; 9.89: 16 dn. 16; 9.95: 190 dn. 10; 10.14-15. 81 dn. 3; 10.15. 243; 265; 10.24-59. 41 dn. 1; 10.72-73. 26; 13.17: 50 dn. 1; 13.23. 243; 13.33. 14 dn. 8; 13.67: 236, 246; 13.69. 246; 13.81: 36 dn. 8; 14.37 dn. 10; 14.1-4. 152 dn. 4

[Pyth.] = *Pythionikai* (*Pythia Zaferleri*): 1.10: 243; 1.11: 25; 1.30: 26; 1.40: 26; 1.61-65: 35 dn. 3; 1.92-94. 174 dn. 9; 2.27: 42 dn. 4; 2.69: 40 dn. 15; 3.74: 36 dn. 5; 3.96-99: 42 dn. 4; 4.6-8: 138 dn. 4; 4.33: 36 dn. 8; 4.69: 89 dn. 1; 4.173: 36 dn. 8; 4.213-219: 101 dn. 4; 4.252-254: 51 dn. 3; 5.26-53. 99 dn. 2; 5.45: 261; 5.85: 243; 6.50: 36 dn. 8; 6.54. 56 dn. 1; 8.1-18: 50 dn. 2; 8.48-55: 43 dn. 7; 9.9: 59 dn. 10; 9.12-14: 17; 9.26-28: 17; 10.14: 243; 10.27: 25; 10.46-48: 188 dn. 3; 11.36: 243; 12.6-17: 188 dn. 3; 12.11-15: 145 dn. 4.

[Nem.] = *Nemeonikai* (*Nemea Zaferleri*): 1.24. 25; 1.31-33: 176 dn. 3; 1.33: 208 dn. 1; 2.1-3: 209 dn. 2; 3.61-63: 174 dn. 10; 3.80-82. 45 dn. 12; 4.54-65: 162 dn. 2; 4.88: 14 dn. 8; 4.93-96: 17; 5.1-2: 205 dn. 1; 5.26-34: 274; 6.28-30: 174 dn. 9; 7.37-38: 167 dn. 5; 8.6-8: 164 dn.

- 5; 9: 14 dn. 6; 9.24-27: 188 dn. 5;
10: 14 dn. 6, 11: 14 dn. 6.
- [Isth.] = *Isthmionikai* [*Isthmia Zaferleri*]:
1.15: 16, 99 dn. 2; 1.16: 40 dn. 15;
1.67-68: 176 dn. 3; 2.16: 14 dn. 8;
2.18: 89 dn. 3; 2.41-42: 215 dn. 3;
4.15: 243; 4.28-29: 13; 4.45-47: 81
dn. 3; 4.52-54: 158 dn. 4; 4.52-57:
17; 5.39: 45 dn. 11; 5.40-41: 174
dn. 10; 5.48: 235; 6.40: 27, 284;
7.25: 243; 7.38: 36 dn. 8; 7.44-47:
87 dn. 21; 8.41-42: 163 dn. 4;
8.54: 174 dn. 10; 8.64: 14 dn. 8.
- [Dith.] = *Dithyrambi* [*Dithyramboi*]
(*Dithyramboslar*): 1.7-9: 233.
- [Pae.] = *Paianes* (*Paianlar*): 2.77: 59
dn. 10; 4.41: 36 dn. 8; 6.6: 20.
- [fr.] = *Fragmenta* (*Fragmanlar*): 60a.6
36 dn. 8; 78.8: 89 dn. 3; 129: 44
dn. 9; 105.6: 172 dn. 1; 205: 238.
- [Plat.] = Platon
- [Apol.] = *Apologia Socratis* [*Apologia*
Sökratous] (*Sokrates'in Savunması*):
36d: 14 dn. 9; 41a: 102 dn. 6, 234.
- [Crat.] = *Cratylus* [*Kratylos*]: 395d:
283; 402b: 281
- [Euthyph.] = *Euthyphro* [*Euthyphrôn*]:
11a: 247.
- [Gorg.] = *Gorgias*: 523e: 102 dn. 6;
524a: 234.
- [Leg.] = *Leges* [*Nomoi*] (*Yasalar*): 803e:
21 dn. 23; 833c: 16 dn. 16.
- [Men.] = *Meno* [*Menôn*]: 97d: 247.
- [Symp.] = *Symposium* [*Symposion*] (*İçki*
Meclisi): 182b: 58 dn. 8
- [Plin.] = Plinius
- [NH] = *Naturalis Historia* (*Doğanın Ta-*
rihi): 3.8: 256; 36.54: 217; 37.109:
217 dn. 11.
- [Plut.] = Plutarkhos
- [Alc.] = *Alcibiades* [*Alkibiadês*]: 32.4:
23 dn. 26.
- [Cim.] = *Cimon* [*Kimôn*]: 13: 249.
- [de Esu Carn. i] = *De Esu Carnium*
I [*Peri Sarkophagias*] (*Yamyamlık*
Üzerine): 1.6: 58 dn. 8.
- [Quaest. Conv.] = *Quaestiones Con-*
vivales [*Symposiaka*] (*İçki Meclisi*
Sohbetleri): 5.3.1: 14 dn. 8
- [Thes.] = *Theseus* [*Theseus*]: 35: 282.
- [Procl.] = Proklos
- [in Crat.] = *In Platonis Cratylum Com-*
mentaria [*Eis ton Kratylon Platônos*
Eklogai Khrêsimoî] (*Platon'un*
Kratylos'una Yönelik Yararlı Alıntı-
lar): 71: 282.
- [Ps.-Apollod.] = Pseudo-Apollodoros
- [Bibl.] = *Bibliotheca* [*Bibliothêke*] (*Kü-*
tüphane): 1.1.3: 281, 286; 1.1.4:
251; 1.1.5: 281; 1.1.5-1.2.1: 247;
1.2.2: 266; 1.2.2-4: 242; 1.2.4: 276;
1.2.7: 241; 1.3.1: 250, 254; 1.4.1:
288; 1.4.4-5: 242; 1.4.5: 241; 1.5.1-
3: 247; 1.6.1: 240, 279; 1.7.2: 248;
1.7.3: 236, 251; 1.7.4: 250; 1.8.2:
258; 1.8.6: 239; 1.9.1: 257, 258;
1.9.3: 253; 1.9.4: 242, 251; 1.9.8:
288; 1.9.11: 236, 258; 1.9.13: 233;
1.9.14: 257; 1.9.15: 233; 1.9.17:
257; 1.9.16: 236; 1.9.16-28: 258;
1.9.21: 260; 1.9.23-4: 234, 1.9.27:
237; 1.9.28: 235; 2.1.3: 247; 2.1.3-
4: 250; 2.1.4-2.2.1: 248; 2.1.5: 141
dn. 12; 2.2.1-2.3.1: 279; 2.3: 273;
2.3.1: 279; 2.3.1-2: 262; 2.3.2: 240;
2.4.1-5: 247, 276; 2.4.5: 275; 2.4.5-
8: 239; 2.4.8: 259; 2.4.9-10: 239;
2.4.11-12: 259; 2.5.1: 275; 2.5.5:
246; 2.5.9: 240; 2.5.11: 241; 2.5.12:
247; 2.7: 284; 2.7.2: 246; 2.7.3:
259; 2.7.4: 285; 2.7.6: 288; 2.7.7:
235, 254; 2.7.8: 288; 2.8.1: 239;
2.8.3: 235; 3.1.1-2: 281; 3.2.1: 245;
3.4: 281; 3.5.5: 278; 3.5.6: 266;
3.5.9: 275; 3.6.1-3.7.3: 232; 3.6.2:
250; 3.6.4: 257; 3.6.7: 284; 3.6.8:
247; 3.7.2-7: 251; 3.9.1: 285; 3.9.2:

274; 3.10.1: 282; 3.10.3: 258;
3.10.3-4: 245; 3.10.4: 233; 3.10.6-
7:261; 3.10.8: 235, 280; 3.11.2
278; 3.12.1: 247; 3.12.1-2: 248;
3.12.4: 268; 3.12.4-5: 242; 3.12.6-
235, 245, 3.12.6-7: 284; 3.12.6-
3.13.8: 274; 3.12.20: 245; 3.13.2-
3: 237; 3.13.5: 286; 3.13.7: 258;
3.14.3-4: 262; 3.14.7: 246; 3.14.8:
251; 3.15.1: 247, 251; 3.15.4-5:
251

[*Epit.*] = *Epitoma* [*Epitomē*] (Özet):
5.1.9: 257; 5.1.16-17: 240; 5.2.1:
246; 5.2.3-10: 275; 5.2.10-15: 246;
5.3.14: 280; 5.3.9: 262; 5.3.16-17:
237; 5.3.17-20: 285; 5.3.20-26:
237; 5.3.29-30: 280; 5.3.29-33:
237; 5.4.1: 237; 5.4.6-5.5.7: 237;
5.4-7: 235; 5.5.3: 268; 5.5.10-11:
275; 5.5.12: 285; 5.6.13: 274.

[*Ps.-Hes.*] = Pseudo-Hesiodos

[*Gyn. Kat.*] = *Gynaikeōn Katalogos* (Ka-
dınlar Kataloğu): 9 M-W: 236; 23
M-W: 259; 24 M-W: 261; 25.17-19
M-W: 257; 43a M-W: 246; 205
M-W: 234; 212a M-W: 234, 268.

[*Quint.*] = Quintilianus

[*Inst.*] = *Institutio Oratoria* (Hitabet
Eğitimi): 10.1.61: 11.

[*Schol.*] = Scholia

[*ad Ar. Nub.*]: 70: 23 dn. 26.
[*ad Hom. Il.*]: 9.668: 282.
[*ad Pind. Olym.*]: 5.10: 240
[*ad Pind. Nem.*]: 1.3: 240; 3.122b:
286; 10.35, 39: 243.

[*Serv.*] = Servius

[*ad Aen.*] = *In Vergilii Aeneidos* (Vergili-
us'un Aeneis'i Üzerine) 1.430: 268.

[*Soph.*] = Sophokles

[*OT*] = *Oedipus Tyrannus* [*Oidipous*
Tyrannos]: 1008: 254

[*Phil.*] = *Philoctetes* [*Philoktetes*]: 334-
335: 237; 676-680: 258.

[*Simon.*] = Simonides: *fr.* 541 PMG: 25.

[*Stat.*] = Statius

[*Achill.*] = *Achilleis* (*Akhilleus'a Dair İş-*
leri): *passim*: 238; 1.207 vd.: 282.

[*Theb.*] = *Thebais* (*Thebai'a Dair İşleri*):
5.486-753: 257; 7.413: 241.

[*Stesich.*] = Stesikhoros

[*fr.*] = *Fragmenta* (Fragmanlar): 86
PMG: 36 dn. 4

[*Str.*] = Strabon: 1.2.15: 248; 8.3.8:
250; 8.3.31: 36 dn. 4; 8.6.8-9: 248;
9.2.40: 258; 9.5.17: 245; 9.5.18: 257;
10.2: 237; 13.1.69: 285; 14.5: 262;
15.3.2: 268.

[*Theoc.*] = Theokritos: 22.137-213: 261.

[*Thuc.*] = Thukydides: 2.102.5-6: 239;
4.3: 280; 4.117.1: 14; 5.75: 243; 6.5:
261; 6.62: 256; 7.58: 256

[*Tzetz.*] Statius

[*ad Lycoph.*] = *Ad Lycophronem* [*Eis ton*
Lykophrona Skholia] (*Lykophron'a*
Yönelik Skholia): 17: 246.

[*Verg.*] = Vergilius

[*Aen.*] = *Aeneis* (*Aeneas'ın İşleri*):
3.578: 236; 3.698: 255; 5.405-
420: 17 dn. 18; 6.56-58: 237;
6.295 vd.: 237; 6.447-448: 280;
6.595-600: 288; 6.618-620: 277;
7.371-372: 247; 7.408-413: 247;
11.648-663: 240.

[*Georg.*] = *Georgica* (*Tarımsal İşler*):
4.315-558:244.

[*Xenoph.*] = Ksenophanes: *fr.* 2 DK: 15
dn. 9.